

teach
yourself

ukrainian

goal
all-around confidence

category
language

content

- learn to speak, understand and write ukrainian
- progress quickly beyond the basics
- explore the language in depth

be where you want to be with teach yourself

ukrainian
olena bekh
and
james dingley

For over sixty years, more than
40 million people have learnt over
750 subjects the **teach yourself**
way, with impressive results.

be where you want to be
with **teach yourself**

CONTENTS

Introduction	1
Pronunciation	4
1 Добрий день! Як ваше ім'я? Hello! What's your name?	13
Introducing yourself and others. Greeting people and asking names. Simple statements and questions.	
2 Дуже приємно з Вами познайомитися Very nice to meet you	26
Simple description of a room. Further introductions and expressing appreciation. Some countries and nationalities. The plural. Counting from 1 to 4.	
3 Стівене, Ви маєте сім'ю? Stephen, do you have a family?	41
Offering things. Please and thankyou. Talking about your family. Saying goodbye.	
4 «Алло! Я телефоную з Лондона...» "Hello! I am calling from London ..."	55
Making a telephone conversation. What is possible or necessary. Ukrainian surnames. Counting from 5 to 10.	
5 Нам треба замовити номер у готелі We need to book a room in a hotel	70
Finding your way around. Possession. Booking a hotel room. Changing money. Counting from 11 to 1 000 000.	
6 Який в Україні клімат? What's the climate like in Ukraine?	83
Apologising. Saying what you like and how old you are. Talking about the weather and past events. Some time expressions and months of the year.	
7 Я маю плани розвивати торгівлю з Україною I have plans to develop trade with Ukraine	97
Answering the question 'where?' Playing sports and musical instruments. More time expressions.	
8 Ми летимо Українськими Авіалініями We are flying with Ukrainian Airlines	109
Expressing agreement. Talking about future events and travel. Ordinal numbers and years. Telling the time.	
9 Ваш паспорт, будь ласка Your passport, please	127
Passport and customs control. More description of future events. Verbs of motion.	

For UK order enquiries: please contact Bookpoint Ltd, 130 Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4SB. Telephone: +44 (0) 1235 827720. Fax: +44 (0) 1235 400454. Lines are open 9.00–18.00, Monday to Saturday, with a 24-hour message answering service. Details about our titles and how to order are available at www.teachyourself.co.uk

For USA order enquiries: please contact McGraw-Hill Customer Services, P.O. Box 545, Blacklick, OH 43004-0545, USA. Telephone: 1-800-722-4726. Fax: 1-614-755-5645.

For Canada order enquiries: please contact McGraw-Hill Ryerson Ltd, 300 Water St, Whitby, Ontario L1N 9B6, Canada. Telephone: 905 430 5000. Fax: 905 430 5020.

Long renowned as the authoritative source for self-guided learning – with more than 30 million copies sold worldwide – the *Teach Yourself* series includes over 300 titles in the fields of languages, crafts, hobbies, business, computing and education.

British Library Cataloguing in Publication Data: a catalogue record for this title is available from The British Library.

Library of Congress Catalog Card Number: on file

First published in UK 2001 by Hodder Headline Ltd., 338 Euston Road, London, NW1 3BH.

First published in US 2001 by Contemporary Books, A Division of the McGraw-Hill Companies, 1 Prudential Plaza, 130 East Randolph Street, Chicago, IL 60601 USA.

This edition published 2003.

The 'Teach Yourself' name is a registered trade mark of Hodder & Stoughton Ltd.

Copyright © 1997, 2003 Olena Bekh and James Dingley

In UK: All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher or under licence from the Copyright Licensing Agency Limited. Further details of such licences (for reprographic reproduction) may be obtained from the Copyright Licensing Agency Limited, of 90 Tottenham Court Road, London W1T 4LP.

In US: All rights reserved. Except as permitted under the United States Copyright Act of 1976, no part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a database or retrieval system, without the prior written permission of Contemporary Books.

Typeset by Transet Limited, Coventry, England.
Printed in Great Britain for Hodder & Stoughton Educational, a division of Hodder Headline Ltd., 338 Euston Road, London NW1 3BH by Cox & Wyman Ltd, Reading, Berkshire.

Impression number 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
Year 2007 2006 2005 2004 2003

Letters and sounds in Ukrainian

Letters		English equivalent	Word	Transcription	Translation
Printed	Written	Sound	Word		
А а	А а	a	буs	автомобі́ль [awtomobil']	car
В в	В в	v/w*	yeal	вікно́ [veeknó]	window
			will	вчора́ [wchóra]	yesterday
			любо́в [l'oo bóv]		love
Е е	Е е	e	let	де́рево [dérevo]	tree
И и	И и	i	bit	кни́га [kníha]	book
І і	І і	ee	beat	кві́тка [kveétká]	flower
К к	К к	k	kitten	кіт [keet]	cat
М м	М м	m	more	мо́ре [móre]	sea
Н н	Н н	n	net	не́бо [nébo]	sky
О о	О о	o	pot	оливе́ць [oleevéts']	pencil
П п	П п	p	spit	папі́р [papéér]	paper
Р р	Р р	r	roof	ру́чка [roóchka]	pen
С с	С с	s	sell	се́ло [seló]	village
Т т	Т т	t	tart	та́то [táto]	daddy
У у	У у	oo/w*	tooth	зу́б [zoob]	tooth
			will	учора́ [wchóra]	yesterday
Х х	Х х	kh	loch	хло́пчик [khlópchik]	boy

*The letter **в** is pronounced [v] before a vowel, and [w] before a consonant or at the end of a word. Another example: the city of **Львів** in Western Ukraine is pronounced [l'veev].

The letter **у** is pronounced [oo] between consonants, and [w] when it stands at the beginning of a word before a consonant.

You will find that the letters **в** and **у** can be interchanged in the same word (e.g. **вчора́** and **учора́** above) when they have the same pronunciation [w]. There are certain rules that govern whether you use **в** or **у**; they will be introduced later.

The remaining twenty letters all differ significantly from anything in the English alphabet:

Г [h]	Б [b]	Є [ye]	Ц [ts]
Ґ [g]	Ь [-]	З [z]	Ч [ch]
Д [d]	Ф [f]	Ї [yee]	Ш [sh]
Ж [zh]	Ю [yoo]	Й [y]	Щ [shch]
Л [l]			

Letters and sounds in Ukrainian

Letters		English equivalent	Word	Transcription	Translation
Printed	Written	Sound	Word		
Б б	Б б	b	буs	брат [brat]	brother
Г г	Г г	h	how	га́рний [hárnii]	beautiful
Г г	Г г	g	gang	га́нок [ganok]	porch
Д д	Д д	d	do	дру́г [drooh]	friend
Є є	Є є	ye	yес	Євге́н [yewhén]	Eugene
Ж ж	Ж ж	zh	meas <u>ure</u>	жу́рналіст [zhoornal'eést]	journalist
З з	З з	z	zoo	зеле́ний [zeléniy]	green
Ї ї	Ї ї	yee	yeast	їжа́ [yeézha]	food
Й й	Й й	y	boy	чо́рний [chórnii]	black
Л л	Л л	l	lamp	ла́мпа [lámpa]	lamp
Ф ф	Ф ф	f	photo	фо́то [fóto]	photograph
Ц ц	Ц ц	ts	tsar	це́рква [tsérvka]	church
Ч ч	Ч ч	ch	church	чолові́к [cholovík]	man, husband
Ш ш	Ш ш	sh	shine	ша́пка [sháпка]	hat
Щ щ	Щ щ	shch	fresh	ку́щ [kooshch]	bush
			cheese		
Ь ь	Ь ь		низькийй	[niz'kíy]	low
Ю ю	Ю ю	yoo	youth	юна́к [yoonák]	young man
Я я	Я я	ya	yard	я́блуко [yáblooko]	apple

10	Я покажу вам будинок I'll show you the building	137
	Describing the interior of a house or flat. Reading small ads in a newspaper. Becoming familiar with Ukrainians. Talking about your knowledge of foreign languages.	
11	Ми з друзями хочемо пообідати My friends and I want to have lunch	150
	Addressing people. Ordering a meal in a restaurant. Getting to know Ukrainian cuisine.	
12	Я б хотів погуляти вулицями Києва I should like to walk the streets of Kyiv	163
	A brief tour of Kyiv. More on directions. Being late.	
13	Я привіз пропозиції щодо створення спільного підприємства I have brought proposals for the creation of a joint venture	178
	Polite requests. Comparing things. Conducting business and shopping for clothes.	
14	Я хочу викликати лікаря I want to call out the doctor	192
	Describing common ailments. The Ukrainian medical service. Further comparisons.	
15	Як Ви уявляєте собі ідеальну дружину? What's your idea of the perfect wife?	205
	Describing people's appearance and character. Conversational tactics – extracting information, exclamations, changing the subject.	
16	Поїзд прибуває на першу колію The train arriving on track number one ...	218
	Train travel. Talking about indefinite things and negatives.	
17	За наших дорогих гостей! Here's to the health of our guests!	231
	Socialising and visiting Ukrainians' homes. Major Ukrainian festivals. Giving orders.	
18	До побачення, Україно! See you again, Ukraine!	245
	Writing letters. More about possession and negatives. Wordbuilding.	
	Key to the exercises	259
	Ukrainian – English vocabulary	270
	Grammatical index	299

INTRODUCTION

Ukraine is one of the new countries on the map of Europe, but the language and history of the people who live there can be traced back at least as far as the tenth century, when Kyiv (still better known as Kiev) was already a well-established meeting place of trade routes and nations. In Ukraine it is possible to hear Bulgarian, Greek, Hungarian, Polish, Romanian, Romany, Russian and Yiddish. One language however unites all the people of Ukraine – Ukrainian, the sole official language of the Ukrainian state. Incidentally, Ukrainian forms of names of towns and rivers will be used throughout the book – hence Kyiv (Kiev), L'viv (Lvov, Lwów, Lemberg), Odesa (Odessa), Dnipro (Dnieper).

There are many reasons for learning Ukrainian. Intellectual curiosity about the language and culture of a 'new' European people is certainly one. At a more immediately practical level Ukraine is still waiting to be discovered as a tourist country. As Ukraine becomes stronger

economically, the need will grow for foreign businessmen to have some idea of the language in order to do business there. Whatever the reason, we hope that you will enjoy the flavour of the Ukrainian language as much as you will enjoy the rich flavours of Ukrainian cooking.

How to use the book

The book is divided into eighteen units. With one exception, each unit contains dialogues, grammar notes under the heading 'How the language works' and illustrative material to back up what you have learned. Exercises of various types will give you a chance to test your knowledge.

We are convinced that the best way to learn Ukrainian is to acquire as soon as possible the ability to read, however slowly and painstakingly at first, dialogues and texts that we hope are both interesting and lively, even to the point of being far-fetched! The tapes provide an extra opportunity to hear the material and practise your own spoken Ukrainian. The first half of the book contains units that may seem to contain an alarming amount of grammar. Don't panic – it doesn't all need to be learned at once! The information is there for continuous reference.

We hope to have succeeded in presenting the kind of Ukrainian that will be accepted and understood anywhere in Ukraine. Once you have completed the 18 units, you will have a solid foundation on which to develop your knowledge. Ukrainians will be delighted that you have taken the trouble to learn something of their language.

In *Teach Yourself Ukrainian* you will meet a number of characters closely connected with Ukraine. Stephen Taylor is the director of Hermes Clothing. He is interested in business opportunities in Ukraine and has already started to learn Ukrainian. His friend, Taras Koval, an Englishman with a Ukrainian background, has been teaching him the language, and together they plan a trip to Ukraine which will combine business with pleasure. Taras is married to Vira from Ukraine. Before his trip to Ukraine Stephen makes a useful contact when he meets an English lawyer of Ukrainian extraction, Iuri Morozenko. Stephen's business contacts in Ukraine are Solomiia Koval'chuk, the director of a clothing company in Kyiv, and Ihor Stakhiv, the general manager of the company. You will also meet Ihor's wife Ol'ha and their three children, Natalka, Ostap and Olenka. Taras has a Ukrainian friend, Bohdan. During his trip around Ukraine Stephen meets his old friend, Andrew, an American journalist.

PRONUNCIATION

Alphabet

You will first have to learn to recognise the Cyrillic alphabet which the Ukrainians use, and the sounds for which the letters stand. The Cyrillic alphabet has a long history and is closely linked to the spread of Orthodox Christianity. Other languages that use the Cyrillic alphabet are Belarusian, Russian and Serbian.

The Ukrainian alphabet has thirty three letters in all.

The first group of letters includes those which are either identical or nearly so in both shape and sound, and those which are identical in shape to their English counterparts but represent an entirely different sound:

A [a]	K [k]	C [s]
B [v or w]	M [m]	T [t]
E [e]	O [o]	V [oo]
И [i]	P [r]	X [kh]
I [ee]	H [n]	

Note on transcription: Letters within square brackets will always represent a transcription of the Ukrainian Cyrillic letters into the closest English equivalents that are given in this list. You will sometimes see combinations of letters in the transcription of Ukrainian words that represent quite a different sound from that which the same letters would stand for in an English word. The Ukrainian word **гай** [hay] means 'grove of trees'. The sequence [ay] has more or less the same sound as the letters 'ie' in 'lie' or 'y' in 'my'.

Stress

The stressed part of the word will also be marked in transcription by an accent mark [ ] over the vowel that bears the stress. Remember that the double letters [oo] and [ee] in transcription represent one sound. The stress mark will appear on the second letter, e.g. **ручка** [roóchka]. You have to learn the stress position of each new word in Ukrainian; there are no rules to help, unfortunately!

Consonants and vowels

We can now divide the alphabet into **consonants**:

Бб, Вв, Гг, Гг, Дд, Жж, Зз, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Пп, Рр, Сс, Тт, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ

and **vowels**:

Аа, Ее, Єе, Ии, Іі, Їі, Оо, Уу, Юю, Яя

Note that the letters **Э, Ї, Ю, Я**, listed as vowels above, in fact stand for the consonant **Й** followed by the vowels **Е, І, У, А**. In other words these letters stand for two sounds.

Here is the complete Ukrainian alphabet:

Аа Бб Вв Гг Гг Дд Ее Єе Жж Зз Ии Іі Їі Йй
Кк Лл Мм Нн Оо Пп Рр Сс Тт Уу Фф Хх
Цц Чч Шш Щщ Ъь Юю Яя

Notes:

1 The letter **Щ** stands for a combination of two sounds: **Ш + Ч**. Conversely there are some combinations of two letters that actually stand for one sound:

ДЖ for the 'j' sound in 'jam', e.g. **я ходжу** [ya khožo] (*I go*);

ДЗ for the 'dz' sound that can be heard at the end of the word 'buds', e.g. **дзеркало** [dzérkalo] (*mirror*).

2 You can see that several of the letters have exactly the same shape in both capital and small forms, e.g. **Вв, Кк, Мм, Нн, Тт**, in contrast to letters in the English alphabet which look like them, e.g. *Bb, Kk, Mm, Nn, Tt*. This similarity is preserved in some of the handwritten forms as well, for example:

PRINTED		HANDWRITTEN	
capital	small	capital	small
В	в	В	в
К	к	К	к
М	м	М	м
Н	н	Н	н
Т	т	Т	т

Examples:

квітка	квітка
кіт	кіт
вікно	вікно

3 Look at the handwritten forms of the letters **Л, М, Я** when they are joined to preceding letters.

PRINTED		HANDWRITTEN	
capital	small	capital	small
Л	л	Л	л
М	м	М	м
Я	я	Я	я

Here are some examples of these letters in various combinations; note the hook before the handwritten forms:

оливець	<i>оливець</i>	земля	<i>земля</i>
зелений	<i>зелений</i>	лампа	<i>лампа</i>

Земля́ [zem'já]	<i>the planet Earth</i>	земля́ [zem'já]	<i>ground</i>
-----------------	-------------------------	-----------------	---------------

You will see that the handwritten form of the letter Л has exactly the same height as the corresponding handwritten forms of а, г, е, ж, и, м, etc.

Make sure that you differentiate М and Т in handwriting, e.g.

PRINTED	HANDWRITTEN
ма́ма	<i>мама</i>
та́то	<i>тато</i>

ма́ма [máma]	<i>mum</i>
--------------	------------

The 'soft sign'

As we said earlier, there are thirty three letters in the Ukrainian alphabet. However, if you count the number of letters that represent consonants and vowels, you will find only thirty two. There is one letter – ь – that has no sound value of its own, but which has a direct effect on the pronunciation of the consonant that stands before it.

Consonants

Consonants can be pronounced either **hard** or **soft**. Take the Ukrainian letter т; if you pronounce it with the tip of your tongue against your top teeth, you produce the **hard** sound. If you try to pronounce the same sound with the tip of your tongue against the palate, you will automatically produce the **soft** sound. Try the same thing with some other Ukrainian consonants: л, ц, в. First try to say the hard sound followed by the vowel а: та – ла – ца – ва.

Now try the **soft** equivalent with the same vowel sound, but look at how we write them together: тя – ля – ця – ня.

тя - ля - ця - ня

The difference between hard and soft consonants can also occur at the end of words or in front of another consonant inside a word. Try to pronounce the vowel а before the hard consonants: ат – ал – ац – ан. Now look at how we write the soft equivalent; try to read the following sequences: ать – аьь – аць – аньь.

ать - аьь - аць - аньь

The letter ь is called the '**soft sign**'; it has no sound of its own, but is used to show that the consonant that stands before it is a soft one. The letter will be represented in transcription by an **inverted comma** ['].

Just to make matters more complicated the soft sign normally appears as an ordinary apostrophe ['] or as an acute accent [´] or is omitted entirely when Ukrainian words (most frequently, placenames and personal names) are written in the Latin alphabet. The female first name Ольга will appear as [ól'ha] as a guide to understanding the Ukrainian letters in this chapter, but would normally be written as Ol'ha, Ol'ha or Olha. The city of Львів appears as [l'vew] in our transcription system in this chapter, but normally looks like L'viv, L'viv or Lviv. In later units, when the transcription system is no longer being used, you will find Ol'ha and L'viv.

Here are some examples of actual Ukrainian words:

день [den']	<i>day</i>	<i>день</i>
учитель [wchítel']	<i>teacher</i>	<i>учитель</i>
дóнька [dón'ka]	<i>daughter</i>	<i>донька</i>
низкий [niz'kíy]	<i>low</i>	<i>низкий</i>

Note that the handwritten form of the soft sign looks something like the English 'b', but has a shorter downward stroke.

Vowels

Let's look again at the vowel letters that denote sounds beginning with й [y]: я [ya], ю [yoo], е [ye], ї [yee]. When we read the letters in the alphabet, they denote two sounds: [y] followed by a vowel. This combination of sounds occurs very frequently in Ukrainian words:

яблуко [yáblooko]	<i>apple</i>	Євген [yewhén]	<i>Eugene</i>
юна́к [yoonák]	<i>young man</i>	їжа [yéezha]	<i>food</i>

Three of these letters (я, ю, є) can also be used to show that a consonant occurring before them is to be pronounced soft, e.g. т'я [t'a], лю [l'oo], н'є [n'e]. As you can see, the [y] sound before the vowel [a, oo, e] disappears.

Now let's have some more practice:

який [yakiy] <i>what kind of?</i>	любов [l'ooobov] <i>love</i>
Юрій [yooreey] <i>George</i>	цирк [tsirk] <i>circus</i>
лялька [l'a'l'ka] <i>doll</i>	лампа [l'amp] <i>lamp</i>

The letter ĭ is best described as lazy; it can only stand for the sounds [y] + [ee].

Let's go over this ground again. How do we know when to read the letters я, ю, є as two sounds when they occur inside a word, and when to read them as one?

They are read as two sounds when they occur after a vowel, e.g. поезія [poézeeya] (*poetry*), шія [sheeya] (*neck*). We also read them as two sounds when between a consonant and one of the letters я, ю, є, ĭ you see an apostrophe ['] (not the reverse one ['] that we are using in the transcription to denote soft consonants!). This denotes that the consonant is to be pronounced 'hard' with a following clear 'y' sound before the vowel. Here are some examples:

ім'я [esmyá]	<i>name</i>
здоров'я [zdoorovya]	<i>health</i>
прем'єра [premyera]	<i>first night of a play</i>
інтерв'ю [entervyob]	<i>interview</i>

Now let's look at how these letters work together to form words. In Ukrainian we say most words just as we write them, and write them just as we say them. This phonetic principle in Ukrainian works most of the time.

Pronunciation exercises

Remember that the stress marks are intended as a guide to help you with pronunciation. They are not used in everyday printed texts, and you do not need to write them except as a means of helping you memorise the position of the stress in each new word that you meet.

1 Reading practice

- (a) The first group of letters are close to their English counterparts in both shape and the sound that they represent.

А	Е	З	І	К	М	О	С	Т
Аа		{a}			Ее	{e in let}		
Зз		{z}			Іі	{ee}		
Кк		{k}			Мм	{m}		
Оо		{o}			Сс	{s}		
Тт		{t}						

замók
міст
місто
сім
кіт

- (b) This second group contains letters some of which look like English letters but in fact represent different sounds.

В	Д	И	Н	Р	У	Х
Вв		{v, w}			Дд	{d}
Ии		{i}			Нн	{n}
Рр		{r}			Уу	{oo}
Хх		{kh}				

Рінок
рис
кава
вісім
туріст
рука
ніс
вухо

- (c) This third group contains letters that are quite unlike anything in the English alphabet.

Б	Г	Є	Ж	Ї	Й	Л	П	Ф	Ц	Ч	Ш	Щ	Ю	Я
Бб			{b}					Гг		{h in how}				
Гг			{g in gang}					Єє		{ye in yellow}				
Жж			{zh}					Її		{yee}				
Йй			{y}					Лл		{l}				
Пп			{p}					Фф		{f}				
Цц			{ts}					Чч		{ch}				
Шш			{sh}					Щщ		{shch}				
Юю			{yoo}					Яя		{ya}				

You have now seen all the letters of the Ukrainian alphabet several times over! Here are some lists of words for you to

practise. How many can you understand already? The first group is the easiest; the third group may require some guesswork.

(d)

бар	банк	факс	о́фіс	му́зика	таксі
акто́р	метро́	ма́ма	ві́за	сестра́	те́ніс

(e)

бага́ж	бі́знес	бі́знесме́н	балко́н	баскетбо́л	інфе́кція
клі́мат	телефо́н	го́льф	план	калькуля́тор	фо́то
вокза́л	тролейбу́с	лимо́н	шоколя́д	журналі́ст	календа́р

(f)

компані́я	дире́ктор	ка́ртка	інститу́т	університе́т	папі́р
комп'ю́тер	Аме́рика	рестора́н	па́спорт	гара́ж	міні́стр
партне́р	адре́са	но́мер	аеропо́рт	докуме́нт	автобу́с
де́нь	еконо́міка	іде́я	інтерв'ю́	коме́рція	америка́нець
креді́т	ла́мпа	лі́фт	сто́п	сига́рета	молоко́
бана́н	суп	сбу́с	вино́	сосі́ска	верміше́ль

2 Reading and writing practice

(a) Now practise the handwritten forms of the Ukrainian alphabet. You have seen these words already.

Example: Друг *Друг*   Фо́то *Фотіо*

се́ло	ді́вчина	ві́кно	ла́мпа
кущ	ля́лька	га́нок	папі́р
я́блуко	по́езія	кіт	ба́жа
цирк	любо́в	кві́тка	де́рево
Ю́рій	мо́ре		

(b) Here are some names of towns and rivers in Ukraine. Some you may have heard of, others may be completely new. Practise reading and writing the names.

(i) towns and cities

Ки́їв	Льві́в	Оде́са	Я́лта
Полта́ва	У́жгород	Черка́си	Ха́рків
Черні́гів	Чорно́биль	Луцьк	Жито́мир
Вінни́ця	Терно́піль	Севастопо́ль	Сімферо́поль

(ii) rivers

Дніпро́	Буг	Доне́ць	Дністе́р
---------	-----	---------	----------

1

ДОБРИ́ДЕНЬ! ЯК ВА́ШЕ ІМ'Я?

Hello! What's your name?

In this unit you will learn:

- how to introduce yourself
- how to introduce members of your family
- how to greet people
- how to identify objects (e.g. 'this is my house')
- how to ask simple questions using question words
- how to ask someone what their name is

Діалог 1 (Dialogue 1)

Taras has invited Stephen to his home.

Тарас Добрий день, Стівене!* Прощу заходити.

Стівен Добридень, Тарасе!* Як справи?

Тарас Дякую, добре. А як ти?

Стівен Дякую, непогано.

Тарас Сідай, будь ласка.

Стівен Дуже дякую.

добрий день
добридень
про́шу заходи́ти

hello/how do you do? (lit. good day)
hello/how do you do?
please come in (lit. [I] ask [you] to come in)

як справи?
дякую
добре

how are things? (lit. how things?)
thank you (lit. [I] thank)
fine

а як ти?
непогано
сідай
будь ласка
дуже дякую

and you? (lit. and how [are] you?)
not bad
sit down
please
thank you very much (lit. very [much]
[!]) thank)

*Special forms of the names **Стівен** and **Тарас**, used when addressing people: see unit 11.

Later that evening Taras shows Stephen a photograph of his family in Ukraine. **Микóла** is a Ukrainian male name; **Марія** and **Оксána** are female ones.

Here is a picture of Taras' family with a friend.

Це – Оксána

Це – Микóла

Це – Ёндрю

Це – я

Це – Ма

Діалог 2 (Dialogue 2)

Тарас Це – мій брат. Його звать Микóла. Він актор.

Стівен А хто це?

Тарас Це – моя сестра. Її ім'я Оксána.

Стівен Яка її професія?

Тарас Вона музикант.

Стівен А це твоя ма́ма?

Тарас Так. Її звать Марія. Вона матемáтик.

Стівен А то також твій брат?

Тарас Ні. То мій друг Ёндрю.

Стівен Він українець?

Тарас Ні. Він не українець. Він американець.

Стівен А його професія?

Тарас Він журналіст. А це – я.

це	this
мій	my
його звать	his name is (lit. him [they] call)
він	he
актор	actor
а	and, but
хто	who
моя	my
сестра	sister
її	her
яка	what
вона	she
музикант	musician
твоя	your
так	yes
її звать	her name is (lit. her [they] call)
матемáтик	mathematician
то	that
також	also, too, as well
ні	no
не	not
Ёндрю	Andrew
українець	(lit.) a Ukrainian man
він українець?	is he Ukrainian?/a Ukrainian?
американець	(lit.) an American
професія	profession

(а) Пράвда чи неправда? (True or false?)
Answer in Ukrainian.

- 1 Це моя сестра Оксána. Вона журналіст.
- 2 Це мій брат Микóла. Він актор.

- 3 Це моя ма́ма. Ї́ї ім'я́ Марі́я.
4 Це мій дру́г Е́ндрю. Він украї́нець.

(b) Answer the following questions in English.

- 1 How does Stephen answer the question 'How are you?'
2 Who are the people on the photo?
3 What is the name of Taras' brother?
4 What is his mother's profession?

Як функціонує мо́ва How the language works

1 'The' and 'a' in Ukrainian

There are no definite ('the') or indefinite ('a') articles in Ukrainian.

2 'Is' in Ukrainian

As you can see from the sentences in the dialogue, you do not need a word for 'is' in sentences like 'This is my brother. He is an actor.' There will be more about this in the next unit.

3 Asking simple questions

In Ukrainian the words for the statement **він украї́нець** (*he is Ukrainian*) and the question **він украї́нець?** (*is he Ukrainian?*) occur in the same order. In print the question is obviously marked by the question mark. In speech the intonation makes all the difference. In a question the voice rises and falls on the word that is important for the question:

Він украї́нець?

Is he Ukrainian?

Ukrainian makes frequent use of the little word **а** to introduce questions, e.g. from the dialogues **а ти?** (*and you?*) **а хто це?** (*and who's this?*) **а це тво́я ма́ма?** (*is that your mother?*) **а то́ такóж тво́й бра́т?** (*and is that also your brother?*) **а його́ профе́сія?** (*and [what is] his profession?*).

It is used to change the flow of the conversation, and to seek new information. It can sometimes be translated into English as 'and' or 'so' at the beginning of the sentence.

It can also occur at the beginning of a statement, e.g. **а це я** (*and that's me*).

4 Nouns

A **noun** is a word that refers to a person, e.g. *boy* – хлопчик, *sister* – сестра, *journalist* – журналіст, an **object** e.g. *car* – автомобіль, *church* – церква, *photograph* – фото, or abstract concept, e.g. *day* – день, *love* – любов, *health* – здоров'я.

5 Gender

Look at the final letters of the words in these columns:

він	вона́	вони́
син	до́нька	не́бо
брат	сестра́	мо́ре
цирк	ла́мпа	вікно́

син

son

The words **він, син, брат** are masculine in gender; **вона́, до́нька, сестра́** are feminine. The nouns denote either male (**син, брат**) or female (**до́нька, сестра́**) human beings; the gender of the Ukrainian nouns therefore depends upon the sex of the person. **Не́бо, мо́ре** and **вікно́** all denote objects and are therefore neuter in gender. So what about **цирк** and **лампа**? After all they both denote objects, but have not been included in the list of neuter nouns.

The issue here is that in Ukrainian gender is a grammatical principle that is not restricted to the sex distinctions of the natural world. Gender is assigned largely on the basis of the final letter of the noun in question. If you look again at the list above, you will see that masculine nouns end in a consonant, feminine nouns end in **-а**, neuter nouns end in **-о** or **-е**. 'Ending in a consonant' also covers those nouns that end in a consonant

followed by the 'soft sign', e.g. олівéць. Feminine nouns can also end in -я, e.g. кйця.

The personal pronoun він can replace any noun of masculine gender, and вона any noun of feminine gender; воно refers only to nouns of neuter gender.

Note: Some nouns ending in a soft consonant or ч, ж, ш are in fact feminine. Some nouns ending in -я are neuter. You have already seen one such neuter noun in this unit – ім'я (name). When such problem nouns occur in the dialogues the gender will be given in the word-lists: (m), (f), or (n).

6 Adjectives

An adjective is a word used to describe a noun. Adjectives can denote the quality of an object (good, bad, beautiful, small, blue) or what the object is made of (wooden, woollen).

Adjectives change their form according to the gender of the noun they accompany. Look at the following examples:

Masculine	Feminine	Neuter
який	яка?	яке?
гáрний будинок	гáрна дівчина	гáрне небо
зелéний олівéць	зелéна лáмпа	зелéне пóле
сйний олівéць	сйня лáмпа	сйне небо

пóле	field
сйний	dark blue, navy

You can see that masculine adjectives end in a vowel and a consonant (ий or ій), feminine adjectives in а or я, neuter adjectives in е or є. The adjective endings ий (m), а (f), and е (n) are called hard; the adjective endings ій (m), я (f), and є (n) are called soft. Two examples:

hard endings: добрий, добра, добре

soft endings: сйний, сйня, сйне

As a rule adjectives stand before the nouns which they accompany, as in the sentence:

Це гáрна дівчина.

This is a beautiful girl.

The words гáрна дівчина (*the beautiful girl*) by themselves are only part of a sentence. See what happens when the adjective comes after the noun, e.g.

Дівчина гáрна.

The girl is beautiful.

7 Pronouns

Personal pronouns

A personal pronoun is a word that replaces a noun, for example:

This is my son. **He** is an actor.

Це мій син. **Він** актóр.

This is my daughter. **She** is a musician.

Це моя дóнька. **Вона** музикáнт.

Here are all the personal pronouns of Ukrainian. The first person pronouns refer to the speaker(s), the second person refers to the person(s) being spoken to, the third person refers to the person(s) or thing(s) being spoken about.

	Singular		Plural	
First person:	я	і	ми	we
Second person:	ти	you	ви	you
Third person:	він	he	вони	they
	вона	she		
	воно	it		

There is no distinction for gender in the third-person plural personal pronoun вони.

Demonstrative pronouns

The words 'this', 'that' are called demonstrative pronouns. There will be more about these words in a later unit. For the time being simply note: це – 'this is', то – 'that is'.

Possessive pronouns

The possessive pronouns are:

мій *my, mine*

твій *your, yours*

чий *whose*
який *what kind of?*

You saw two examples involving the word **мій** in the dialogue:

мій брат *my brother*
мій друг *my friend*

You have already seen that the word for 'my' changes its form with feminine nouns:

моя сестра́ *my sister*
моя ма́ма *my mother*

The word will also change its form with neuter nouns:

моє ім'я́ *my name*
моє село́ *my village*

The word for 'your' changes in the same way: **твій, тво́я, тво́є**. The question word 'whose?' also changes like this: **чий?, чия?, чиє?**.

чий?	чия?	чиє?
мій брат	моя сестра́	моє ім'я́

Чий це автомобіль? *Whose car [is] this?*   Це мій *It[']s mine.*
Чия то книга? *Whose book [is] that?*   Не моя́ *[It']s not mine.*

Now look at the following examples:

   мій автомобіль *my car*
Це мій автомобіль.   Автомобіль мій. *The car is mine.*
   This is my car.

As you can see, Ukrainian uses the same word **мій** for 'my' and 'mine'. The same applies to **твій**.

   твоє яблуко *your apple*
Це твоє яблуко. *This is your apple.*   Яблуко твоє. *The apple is yours.*

Cultural note: 'you' – Ви or ти?

Use the personal pronoun **ти** when addressing one person whom you know well, e.g. a relative or a close friend (like the French *tu*). **Ви** is used when talking to several people or as a polite form of address to one person whom you do not know very well, e.g. in official situations, in talking to older persons, those who occupy a senior position, etc. In writing the pronoun **ви**, when used as a polite form of address to one person, has a capital letter: **Ви**. The corresponding possessive pronouns are **твій** (*твоя, твоє*) and **Ваш** (*Ваша, Ваше*).

When meeting a Ukrainian for the first time it is always advisable to use **Ви** and **Ваш**.

8 Case

Nouns, pronouns and adjectives change their endings for number and case. The case of a noun is determined by its function in the sentence. Nouns and pronouns are listed in wordlists and dictionaries in the nominative or 'naming' case. It most frequently occurs as the subject of a sentence, or as the description of the subject, e.g. **Я – англієць, Оксана – музикант**, where the personal pronoun and all the nouns are in the nominative case. Adjectives are listed in the form of the masculine nominative singular.

9 Asking questions with question words хто? що?

хто? *who?*
що? *what?*

We can make simple questions by adding question words:

Хто це? *Who is this?*
Що то? *What is that?*

10 How to say what your name is

Моє ім'я́ Тарас. *My (first) name is Taras.*
Моє прізвище Коваль. *My surname is Koval.*

It is possible to say the same thing in the following way:

Менé звать Тарас Коваль. *My name is Taras Koval.*

звать – [they] call

The words **Менé звать** literally mean 'me [they] call'. Both Ukrainian phrases, **Моé ім'я** and **Менé звать**, are the equivalent of the English 'my name is'.

Моé ім'я ... Моé прізвище ... Менé звать ...

11 How to ask what someone's name is

(a) informal

Як твоé ім'я? *What is your (first) name?* (lit. how [is] your name?)

Як твоé прізвище? *What is your surname?*

Як тебе звать? *What is your name (and surname)?*

(b) formal/polite

Як Ваше ім'я? Як Ваше прізвище? Як Вас звать?

тебé (from ти)	you
вас (from ви)	you

ВПРАВИ (exercises)

1 Read the dialogue again. Complete the table below by putting a cross (+) in the right box.

	журналіст	музикант	актор	математик
Марія				
Єндрю				
Микóла				
Оксána				

Now answer a few questions following the examples:

Хто це? Це брат.

Хто то? То сестра.

Що це? Це квітка.

Що то? То вікно.

(друг, учитель, ма́ма, хлопчик, лялька, чоловік, лампа, дерево, дівчинка, га́нок, мо́ре)

Now some questions, saying 'yes' or 'no' in Ukrainian.

Example: Це автомобіль? – Ні, це дерево. (*No, it's a tree.*)

- (a) Це чоловік? (*Yes, it's a ...*)
 (b) Це книга? (*Yes, it's a ...*)
 (c) То квітка? (*No, it's a doll.*)
 (d) То ручка? (*No, it's a bush.*)
 (e) Це хлопчик? (*Yes, it's a ...*)
 (f) То церква? (*Yes, it's a ...*)
 (e) Це яблуко? (*No, it's a pencil.*)

- (a) Name these people (choose their names from the list below).
 (b) Imagine that you are meeting these people. How would you ask each of them what their names and professions are, and how might they reply?

- (i) Оксána Вели́чко (iii) Єндрю Крoсбі
 (ii) Марія Кoваль (iv) Стівен Тейлор

- 5 Write out the following nouns in three columns, according to their gender. At the same time check that you know what they mean.

Masculine
чоловік

Feminine
жінка

Neuter
сонце

сонце, чоловік, жінка, дерево, ганок, вікно, квітка, кіт, небо, хлопчик, кущ, автомобіль, будинок, дівчинка, яблуко, юнак, їжа, друг, книга, море, олівець, папір, ручка, фото, церква, шапка, лялька, цирк, лампа, журналіст, сестра

- 6 Choose the right form of the adjective to go with the nouns in the list below.

Example: Брат високій

Брат	(високий, висока, високе)
Квітка	(гарний, гарна, гарне)
Ручка	(мій, моя, моє)
Яблуко	(зелений, зелена, зелене)
Село	(красивий, красива, красиво)

великий	<i>big, great, large</i>
красивий	<i>beautiful, handsome</i>
цікавий	<i>interesting</i>
теплий	<i>warm</i>
високий	<i>tall, high</i>
маленький	<i>little, small</i>
стілець (m)	<i>chair</i>

- 7 Answer the following questions, using adjectives from the list above:

Example: Який це будинок?	Це великий будинок.
Яке це яблуко?	Це (small)
Яка це квітка?	Це (beautiful)
Яка це шапка?	Це (warm)
Яке це дерево?	Це (tall, high)
Яка це книга?	Це (interesting)

- 8 Now do the reverse! Form simple questions from the sentences below:

Example: Чий це стілець?

(a) _____?

(b) _____?

(c) _____?

(d) _____?

(e) _____?

(f) _____?

Це мій стілець.

Це моя лялька.

Це мій олівець.

Це моє яблуко.

Це моя книга.

Це моє фото.

Це мій кіт.

- 9 Find the correct answer from the list on the right.

Це високе дерево?

Це гарна дівчина?

Це тепле море?

Це великий будинок?

Це чорний папір?

Це високий кущ?

Так, це гарна дівчина.

Так, це тепле море.

Ні, це зелений папір.

Ні, це низький кущ.

Ні, це маленький

будинок.

Так, це високе дерево.

- (a) You are in Kyiv. At a reception you are asked what your name is. What are the words that you are likely to hear? How will you respond?

- (b) You are showing some photographs to a Ukrainian friend. Your friend asks if one of the people on the photo is your brother. What does s/he actually say? You reply that it is not your brother – it is a friend. How will you phrase your reply in Ukrainian?

2

ДУЖЕ ПРИЄМНО З -ВАМИ ПОЗНАЙОМИТИСЯ-

Very nice to meet you

In this unit you will learn:

- how to make a simple description of a room
- how to say you like something
- what to say when someone is introduced to you
- the names of some countries and nationalities
- something about the plural

Діалог 1

The next evening Taras again invites Stephen to his home to meet his wife and to discuss some business questions.

- Тарас** Привіт, Стівене!
Стівен Добрий вечір. Як життя?
Тарас Нормально, дякую. Віро, познайомся: це мій друг Стівен.
Стівен Стівен Тейлор.
Віра Дуже приємно, Віра. Перепрощую, як Ваше прізвище?
Стівен Тейлор. Я англієць.
Віра Дуже рада з Вами познайомитися. Тарасе, запитай друга до вітальні.
Тарас Стівене, заходь, будь ласка. Прощу сідати.
Стівен Дякую. Це дуже гарна, світла кімната. Тут великі вікна, м'які, зручні меблі. Як тут затишно!
Тарас Ми маємо не дуже великий будинок, але ми його дуже любимо.

- Стівен** Ти маєш сад?
Тарас Так. Я маю гарний сад. Хочеш подивитися?
Стівен О, це великий сад. Мені дуже подобаються ці зелені кущі та яскраві квіти. І тут такі високі дерева. Вони, мабуть, дуже старі?
Тарас Так. Ти знаєш, Стівене, сьогодні не дуже теплий день. Тут прохолодно. Ходімо до кімнати.

привіт	hil
вечір	evening
як життя?	how's life?
життя (п)	life
нормально	OK
познайомся: це мій друг	meet my friend. (lit. get acquainted: this is my friend)
дуже приємно	nice to meet you
перепрощую	excuse me/I beg your pardon
дуже рада з Вами познайомитися	I am very pleased to meet you (lit. [I am] very glad with you to get acquainted)
запитай друга	invite [your] friend
до вітальні	to the living-room
вітальня	living-room
заходь	come in
прошу сідати	please sit down
світла (m. nom. sg.: світлий)	bright (feminine form)
кімната	room
тут	here
м'які (m. nom. sg.: м'який)	soft (plural form)
зручні (m. nom. sg.: зручний)	comfortable (plural form)
меблі	furniture (plural form)
затишно	[it is] cosy
як тут затишно!	how cosy it is here
ми маємо	we have
але	but, however
ми його дуже любимо	we love it very much
ти маєш	you have
сад	garden
я маю	I have
хочеш подивитися?	[do you] want to have a look?
мені (дуже) подобаються	I like (very much)
ці	these
та	and
яскраві (m. nom. sg.: яскравий)	brightly-coloured (plural form)
такі (m. nom. sg.: такий)	such (plural form)
мабуть	perhaps, maybe
старі (m. nom. sg.: старий)	old (plural form)

зна́єш
сьо́годні
прохо́лодно
ході́мо
до кі́мнати

[you] know
today
[it is] cool, chilly
let's go
to/into the room

(a) Пра́вда чи непра́вда? Answer in Ukrainian

- 1 Сті́вен Те́йло́р – украї́нець.
- 2 Тут вели́кі ві́кна.
- 3 Та́рас ма́є га́рний сад.
- 4 Сьо́годні дуже те́плий де́нь.

(b) Answer the following questions in English

- 1 How does Taras introduce Stephen to Vira? Repeat the phrase.
- 2 Which room in Taras' house is very beautiful?
- 3 What do we know about the trees in Taras' garden?
- 4 Why do Taras and Stephen decide to go back into the house?

Як функціонує мо́ва

1 'Singular' and 'plural'

Nouns, pronouns, adjectives and verbs in Ukrainian change their endings according to the role they play in each sentence. You have already seen how adjectives change their endings to 'agree with' the gender of the noun with which they occur.

The endings also tell us about the **number** of the noun (and adjective, if there is one) in question; the singular number is used to refer to one person or object, the plural number to refer to more than one.

Some nouns in Ukrainian, like **ме́блі** in this dialogue, exist only in the plural form. Such words will be specially marked in the wordlists.

The wordlist for the dialogue in this unit gives adjectives in the form in which they occur there, and also in the form in which they occur in dictionaries.

2 How is the plural formed?

In this unit you have already seen several plural forms of nouns and adjectives:

зелі́ні ку́щі
покра́вні кві́ти

вели́кі ві́кна
висо́кі дере́ва

Most Ukrainian masculine and feminine nouns in the plural have one of the endings **и, і, ї**. Which one depends on the ending in the singular. Look at these examples:

кі́мнати (кі́мната)
сади́ (сад)
ку́щі (кущ)
зе́млі (земля)

учите́лі (учі́тель)
га́ї (гай)
ши́ї (ши́я)

(a) Masculine and feminine nouns:

- If the last consonant in the noun is hard, use **и** (кі́мн**ата**, са**д**).
- If the last consonant in the noun is soft (i.e. is followed by the 'soft sign' or the letters **я, ю, є**, which show that the preceding consonant is soft) or one of the following letters **ж, ч, ш, щ, ц**, use **і** (ку́**щі**, віта́**льня**, учи́**тель**).
- If the last letter of the noun is **й** (га**й**) or **я** (ши**я**) after a vowel, substitute **ї** for that letter.

Note: Two nouns that you have already met form their plurals in a somewhat irregular way. Make special note of:

дру́г – дру́зі

кві́тка – кві́ти

Some nouns lose a vowel when forming the nominative plural, e.g.:

англі́єць – англíйці

будíнок – будíнки

стіле́ць – сті́льці

га́нок – га́нки

о́лівєць – о́лівці

де́нь – дні

Such words will always be indicated in the wordlists.

(b) Neuter nouns:

Neuter nouns ending in **-о** in the singular always end in **-а** in the nominative plural. Those neuter nouns which have an **-е** ending in the singular change that ending to **я** or **я** (i.e.: **а** after a hard consonant, **я** after a soft consonant or **р**):

вікна (вікно)
дерёва (дерево)
прізвища (прізвище)

села (село)
моря (море)

The neuter noun ім'я requires special attention. Its nominative plural is імена.

3 Making adjectives plural

The plural ending for both hard and soft adjectives is the same, irrespective of the gender of the following noun: -і

hard		soft	
м'який	м'які	синіі	сині
гάρний	гární		
дóбрый	дóбри		

4 'My', 'your', 'our' in the plural

Here are the forms of the possessive pronouns 'my' and 'your':

мій, моя, моє	мої
твій, твоя, твоє	твої
ваш, ваша, ваше	ваші

Note: The forms of **наш** (our) are like those of **ваш**.

5 Number and numbers

Learning about the plural naturally leads into counting. The numbers 1-4 in Ukrainian are:

- 1 один (m), одна (f), одне (n)
- 2 два (m & n), дві (f)
- 3 три (all genders)
- 4 чотири (all genders)

Один/одна/одне is followed by the nominative singular:

один стілець   одна кімната   одне вікно

Два/дві – чотири are followed by the nominative plural:

два стільці/дві кімнати   три брати   чотири вікна

Діалог 2

Now for a chance to check your knowledge so far:

A chance meeting in the street. Taras accidentally touches the handbag of a lady who is walking towards him hand in hand with a tall man.

- Тарас: О! ...Лідо, яка зустріч! Вибач, будь ласка!
Ліда: Дóбрый вечір, Тарасе! Познайóмся: це мій чоловік, Володiмiр.
- Тарас: Дуже радий познайóмитися. Тарас.
Володiмiр: (shakes Taras' hand) Перепрóшую, як Ваше ім'я?
Тарас: Тарас Кóваль.
- Володiмiр: Дуже приємно.
Ліда: Як твої справи?
Тарас: Непогано. А як ви?
Ліда: Дуже дóбре. Сьогодні дуже гární, тéплий день і ми гуляємо.
- Тарас: Ну, дóбре, щасливо...
Ліда: Тарасе... Слúхай, подзвоні коли-небудь. Ось наш телефон. Ми запрóшуємо в гóсті.
- Володiмiр: Так, подзвоніть неодмінно!
Тарас: Чудóво. Дякую.

зустріч (f)	meeting
яка зустріч!	what a meeting!
вибач, будь ласка	please excuse me
ми гуляємо	we're out for a walk (inf. гуляти)
щасливо	cheerio! good luck!
олúхай!	listen!
подзвоні коли-небудь	phone [us] sometime (inf. подзвонити)
ми запрóшуємо в гóсті	we invite [you] to visit us
подзвоніть неодмінно!	phone [us] without fail!

7 What is a verb?

Verbs denote an action (Stephen *runs* fast; she *is reading* a book), or a mental process (Taras *thinks* logically), or a state (Vera *is* my sister). They also denote when the action takes place. **Tense** means the time of the action to which the verb refers: **past**, **present** or **future**. Ukrainian verbs have separate forms for each of the three tenses. In this unit you will learn the forms of the **present tense**.

8 The verb 'to be'

Це – мій брат Мико́ла. *This is my brother Mykola.*
То – мій друг Е́ндрю. *That is my friend Andrew.*

These sentences can also be expressed in a slightly different way:

Це є мій брат Мико́ла. *This is my brother Mykola.*
То є мій друг Е́ндрю. *That is my friend Andrew.*

The word є ('is' or 'are') is not compulsory – you can either use it or leave it out in sentences like this.

First person:	я є	ми є	<i>I am</i>	<i>we are</i>
Second person:	ти є	ви є	<i>you are</i>	<i>you are</i>
Third person:	він є		<i>he is</i>	
	вона́ є	вони́ є	<i>she is</i>	<i>they are</i>
	воно́ є		<i>it is</i>	

9 There is/there are

Тут вели́кі ві́кна, м'я́кі,
зру́чні ме́блі. *There are large windows and
soft, comfortable furniture here.*

Sentences with 'there is, there are' in English usually denote the location of person or objects, e.g. 'there are two girls here' 'there is a letter on the table'. In Ukrainian there is no equivalent phrase for 'there is/there are' and the location comes at the beginning of the sentence.

Тут висо́кі дере́ва. *There are tall trees here.*
Тут вели́кі ві́кна. *There are large windows here.*
У віта́льні м'я́кі, зру́чні
ме́блі. *There is soft, comfortable
furniture in the living room.*

10 It is

Тут за́тишно. *It is cosy here.*
Сьо́годні прохоло́дно. *It is chilly today.*
Дуже при́ємно з ва́ми
познайо́митися. *It is very nice to meet you.*

Ukrainian does not use a word for 'it' in sentences like this where the pronoun 'it' does not seem to refer to a noun. After all, you cannot ask 'What is chilly today?' and expect to get a reasonable answer!

11 Adverbs

An adverb describes how an action is performed, e.g. 'he can run *fast*', 'Stephen speaks Ukrainian *well*'. Many adverbs in English end in *-ly*, e.g. neatly, beautifully, thoughtfully. In Ukrainian adverbs can be formed from adjectives by replacing the *-ий* ending of the masculine nominative singular with *-о*, e.g.

при́ємний *pleasantly*   при́ємно *pleasantly*
га́рний *beautifully*   га́рно *beautifully*

A few adverbs end in *-е*, e.g.

до́брый *good*   до́бре *well*

Words like *за́тишно* (*it is cosy*), *прохоло́дно* (*it is cool*) (see section 10 above) are also adverbs in form, and are formed from adjectives in exactly the same way:

Га́рно, що Ви тут. *It's fine that you're here.*
Тéпло сьо́годні. *It's warm today.*

12 Verbs – the dictionary form

Every verb has a base form used for dictionaries called an infinitive. Most Ukrainian verbs have infinitives ending in *-ти*. You have already met a few:

про́шу заходи́ти / про́шу сида́ти

The equivalent form in English is 'to come in', 'to sit down'.

Some special forms of the infinitive

You have also seen two infinitives (**познайомитися, подивітися**) which are slightly different because they end in **-ся**.

See what a change in meaning it can make

дозвольте **познайомити**...   *let [me] introduce (somebody)*
 дозвольтє **познайомитися**   *let [me] introduce myself*

дозвольте	<i>let [me]</i>
-----------	-----------------

The suffix **-ся** can come after any personal form of the verb, as well as the infinitive, e.g.

Мені подобаються квіти.   *I like the flowers (lit. the flowers please me).*

There will be more about **-ся** in unit 5.

Note: The infinitive of the verb 'to be' is **бути**.

13 The present tense of verbs

Ukrainian verbs are divided into two **conjugation** patterns. The word conjugation refers to the form of the personal endings. The significant feature of the first conjugation is the letter **-е** (after a consonant) or **-є** (after a vowel) in the second and third persons of the singular and the first and second persons of the plural. For example, the verb **мати** (*to have*):

First person:	я маю	ми маємо
Second person:	ти маєш	ви маєте
Third person:	він має	
	вона має	вони мають
	воно має	

Here are some first conjugation verbs in the present tense:

	знáти (to know)	сідáти (to sit down)	запро́шувати (to invite)	дя́кувати (to thank)
I	зна́ю	сідáю	запро́шую	дя́кую
you	зна́єш	сідáєш	запро́шуєш	дя́куєш
he/she/it	зна́є	сідáє	запро́шує	дя́кує
we	зна́ємо	сідáємо	запро́шуємо	дя́куємо
you	зна́єте	сідáєте	запро́шуєте	дя́куєте
they	зна́ють	сідáють	запро́шують	дя́кують

Verbs like **мати, знáти** and **сідáти** are completely regular; you can deduce the forms of the present tense from the infinitive. However, you can see from the last two verbs that the infinitives contain a syllable (**-ня-**) which is not present in the other forms given here. (**Перепро́шувати** has forms exactly like those of **запро́шувати**.) This is why all verbs will be listed in the infinitive and the forms of the first and second persons singular when necessary, because from those forms all other forms of the present tense can be deduced.

14 Giving orders and making requests

The verb forms **познайомся, запро́шуй, заходь, подзвоні/подзвоніть** are called **imperatives**. They denote orders, requests or invitations: **заходь, будь ласка** (*come in, please*).

15 Asking questions without question words

Question words are words like 'who, what, whose, how' – **хто, що, чий, як**. Questions without a question word (unit 1) are formed in writing simply by adding a question mark or by rising intonation in speech.

However frequent use is made of a little word **чи** followed by the question itself.

Чи він англієць?

Is he English? (lit. [is] he [an] Englishman?)

Чи ти маєш сад?

Do you have a garden?

Чи ти хочеш подивітися?

Do you want to have a look?

16 How to:

(a) greet people in Ukrainian

<i>time of day</i>	<i>formal</i>		<i>informal</i>
6:00–12:00	Доброго ранку!	<i>good morning</i>	Привіт! Hi! (at any time)
12:00–18:00	Добрий день!	<i>good afternoon/day</i>	
18:00–22:00	Добрий вечір!	<i>good evening</i>	

(b) ask: How are things?

● Questions

Як справи?	<i>How are things?</i>
Як життя?	<i>How's life?</i>
Як чоловік/дружина?	<i>How's the husband/the wife?</i>
Як діти?	<i>How are the children?</i>

● Possible replies

Дякую, ...	<i>Thanks, ...</i>
чудово	<i>great! fine!</i>
дуже добре	<i>very good</i>
добре	<i>good</i>
непогано	<i>not bad</i>
нормально	<i>OK</i>
так собі	<i>so-so</i>
не дуже добре	<i>not very good</i>
погано	<i>bad, rotten</i>
жахливо	<i>absolutely awful</i>

(c) introduce yourself and other people

Дозвольте відрекомендуватися:	Я – Стівен.
Дозвольте познайомитися:	Мені звать Стівен.
	Моє ім'я Стівен.
	Моє прізвище Тейлор.

In informal situations when addressing one person and introducing someone, you can say:

Познайомся: це Стівен.

When introducing yourself in a very informal situation, you can say:

Привіт: я Стівен. *Hi! I [am] Stephen.*

but be very sure. This way of introducing yourself is extremely casual!

When being introduced to someone for the first time you shake hands and say: **Дуже приємно** and name yourself, e.g. **Я Петрб Гнатюк, or Дуже радий (m)/рада (f) з вами познайомитися.**

Here are some phrases for introducing other people:

Дозвольте представити:	Це Джон.
Дозвольте відрекомендувати:	Це мій друг Джим.
Дозвольте познайомити:	Це моя подруга Марія.
Познайомтеся:	Це Марія.

(d) say: Here is...

Ось телефон.	Ось наш будинок.
Ось мій автомобіль/Ось моя машина	

(e) identify some countries and nationalities

країна (<i>country</i>)	національність (<i>nationality</i>)	
	(m)	(f)
Україна (<i>Ukraine</i>)	українець	українка
Америка (<i>America</i>)	американець	американка
Німеччина (<i>Germany</i>)	німець	німкеня
Канада (<i>Canada</i>)	канадієць	канадійка
Росія (<i>Russia</i>)	росіянин	росіянка
Англія (<i>England/Great Britain</i>)	англієць	англійка
Франція (<i>France</i>)	француз	французка
Італія (<i>Italy</i>)	італієць	італійка
Іспанія (<i>Spain</i>)	іспанець	іспанка
Австралія (<i>Australia</i>)	австралієць	австралійка
Японія (<i>Japan</i>)	японець	японка

Note:

- the word for 'foreigner': **іноземець** (m), **іноземка** (f)
- All the masculine nouns in the above list ending in **-ець** or **-еця** lose their final vowel when forming the nominative plural, e.g.

іспанець	іспанці	японець	японці
англієць	англійці	італієць	італійці

- The nominative plural of **росіянин** is exceptional: **росіяни**.

Впра́ви

1 Add the necessary pronoun, **ти** or **ви**.

- (a) ... сідаєш.
 (b) ... маєте сад?
 (c) ... знаєш Стівена?

Now make the **ви** form in those sentences where there are **ти** forms now, and *vice versa*.

2 You are acting as interpreter between a visitor who does not speak Ukrainian and your Ukrainian host who does not speak English. Put the visitor's remarks into Ukrainian, and the host's replies into English.

Example

Visitor *This is a bright room. Це світла кімната.*

Host *Так, кімната дуже світла. Yes, the room is very bright.*

Visitor *What room is that?*

Host *Там вітальня.*

Visitor *It's very cosy!*

Host *Так, тут м'які, зручні меблі.*

Visitor *Is this your garden? It's big!*

Host *Так, це мій сад. Він дуже гарний.*

3 Put the infinitives in brackets into the correct form required by the personal pronoun in each sentence.

- (a) Я (мати) зручний будинок.
 (b) Він (сідати) у крісло.
 (c) Ми (запрошувати) до вітальні.
 (d) Ти (знати), де Тарас?

4 Make complete sentences out of the following words.

- (a) друг, це, мій.
 (b) англійка, вона.
 (c) має, будинок, великий, він.
 (d) вітальні, запрошуємо, до.
 (e) Марія, канадійка.

5 Answer the following questions in Ukrainian with 'yes' or 'no' as required, using the words in brackets as a guide.

Example: Чи Стівен американець? (*Englishman*) Ні, він англієць.

- (a) Чи це вітальня? (*living room*) ...
 (b) Чи це Віра? (*Oksana*) ...
 (c) Чи тут великі вікна? (*little windows*) ...
 (d) Чи це Ваш брат Мико́ла? (*my friend Andrew*) ...

6 Identify the nationality in each of the following sentences according to the example.

Example: Peter comes from England. Він англієць.

- (a) *This musician comes from Germany.* Він ... .
 (b) *My wife comes from Italy.* Вона ... .
 (c) *This is a journalist from Spain.* Він ... .
 (d) *You come from Russia.* Ти ... .
 (e) *I am from Ukraine.* Я ... .
 (f) *This person is from Australia.* Вона ... .

7 Give Ukrainian equivalents of the English phrases in the following dialogue:

Тарас Привіт!

Стівен Hello! Please come in.

Тарас Як справи?

Стівен Thank you, fine. And you?

Тарас Дякую, непогано.

Стівен Please sit down.

Тарас Дякую. Як тут затишно.

- 8 Complete the following dialogue by translating the English words in brackets into Ukrainian:

Олég Добрийдень, як (*life*)?

Микóбла (OK), дякую. А як ти?

Олég (*Absolutely awful*). Познайóмся, (*this is my wife*)
Тетяна. Тетяно, це мій (*friend*).

Тетяна (*Very*) приéмно (*with you*) познайóмитися. (*I beg your pardon*), як Вáше (*first name*)?

Микóбла Микóбла.

Олég (*Please sit down*).

Микóбла (*Thank you*).

Тетяна Ви українець?

Микóбла Ні, я італієць, (*my mother is Ukrainian*). Її звать
Марія. (*Your house is very beautiful*.) Як тут (*cosy*).

Олég (*Yes*), цей будинок (*is very old*), алé (*comfortable*). (*We have*) зручні, світлі (*rooms*), гáрний (*garden*).

3

СТІВЕНЕ, ВИ МАЄТЕ СІМ'Ю?

Stephen, do you have a family?

In this unit you will learn how to:

- offer things
- say please and thanks
- talk about your family
- say goodbye

Діалóг 1

Same evening in Taras' house in London. Conversation over coffee.

Тарáс Ти хочеш пíti чай чи кáву?

Стівен Кáву, будь лáска.

Віра Цúкор?

Стівен Ні, дякую.

Тарáс Я пам'ятаю, ти не любиш цúкру. Бері, будь лáска,
тістечка, їж пéчиво.

Віра (*offers cakes*) Прóшу, пригoщáйтеся.

Стівен Дякую. О, це дúже смáчно. Я люблю тістечка.

Тарáс Чи тобi налíti ще кáви?

Стівен Так, прóшу. Дúже дóбра кáва.

хóчеш	(inf.: хотіти; 1st person хóчу)	<i>you want</i>
пíti	(п'ю, п'еш)	<i>to drink</i>
чай		<i>tea</i>
чи		(here:) <i>or</i>

ка́ву (nom.: ка́ва)	coffee
цúкор	sugar
пам'я́таю (inf.: пам'я́тати)	I remember
ти не люби́ш цúкру	You don't like sugar
бері́ (inf.: бра́ти; беру́, береш)	take!
ті́стечка (sg.: ті́стечко)	(fancy) cakes
їж (inf.: ї́сти; present tense: ї́м, ї́си, ї́сть; ї́мо́, ї́сте́, ї́дять)	eat!
пе́чиво	biscuits
пригоща́йтеся (inf.: пригоща́тися)	help yourself!
смáчно	[it is] tasty
Чи то́бі налі́ти ще ка́ви?	Shall [I] pour you out some more coffee?

Як функціонує мо́ва

1 More orders and requests

This dialogue introduces more imperative forms. The form of the imperative depends on the pronoun that would be used when speaking to that person, **ти** or **ви**. Here are both forms of the imperatives that you have seen so far:

ти (<i>singular – informal</i>)	ви (<i>plural or formal singular</i>)
бер-і́	бер-і́ть
їж	їж-те
запро́шу-й	запро́шу-й-те
захо́дь	захо́дь-те
знайо́м-ся	знайо́м-те-ся
подзвон-й	подзвон-і́-ть
пригоща́-й-ся	пригоща́-й-те-ся

Note: The hyphens are there to help you see how the words are built up. The rules for forming the imperative are given in unit 18. All new imperative forms occurring in the texts will be given in the wordlists.

The object of a sentence (accusative case)

The accusative case is primarily used as the case of the direct object, i.e. the form for the word that is at the 'receiving end' of the action of the subject:

Запро́шу́й дру́га.	Ти не люби́ш цúкор.
Ти ма́єш сад?	Бері́ ті́стечка.
Ти хо́чеш пі́ти ча́й?	Їж пе́чиво.
Ти хо́чеш пі́ти ка́ву?	Я люби́ю ті́стечка.

The masculine singular nouns **сад**, **чай**, **цúкор** do not change their form; in other words their accusative singular form is exactly the same as the 'dictionary form', the nominative singular. The same is true of the neuter singular noun **пе́чиво**; the accusative neuter plural noun **ті́стечка** is also identical to the nominative plural.

However two nouns have changed in form:

Запро́шу́й дру́га.	Invite [your] friend.
(nom. sg.: дру́г)	
Ти хо́чеш пі́ти ка́ву?	Do you want to drink coffee?
(nom. sg.: ка́ва)	

Кáва is a feminine noun; all feminine nouns ending in **-а** in the nominative singular change the **-а** to **-у** in the accusative singular. **Дру́г**, however, is a masculine singular noun, and yet it behaves differently from the other masculine nouns in the list.

1 Animacy

We need to look at the meaning of the word **дру́г**, 'friend', i.e. a male human being. The idea of animacy is of great importance in Ukrainian grammar. When it comes to forming the accusative singular, masculine nouns in the singular are divided into animate and inanimate. Animate nouns cover all the animal kingdom, including male human beings; in the accusative singular they add **-а** to the form of the nominative singular. Masculine nouns referring to objects and abstract concepts are all inanimate. Animacy is also important in the plural of feminine nouns denoting human beings and animals.

2 Endings of the accusative case – nouns

The following tables will give you an overview of the endings for the nominative and accusative cases in both the singular and plural:

(a) Masculine inanimate nouns

Nom. S.	пáспорт	будíнок	олівéць
Acc. S.	пáспорт	будíнок	олівéць
Nom Pl.	паспортí	будíнки	олівці
Acc. Pl.	паспортí	будíнки	олівці

(b) Masculine animate nouns

Nom. S.	брат	друг	учітeль	англієць	росіянин
Acc. S.	брáта	дру́га	учітeля	англі́ця	росіянина
Nom Pl.	браті́	дру́зи	учителі́	англі́йці	росіяни
Acc. Pl.	братів	дру́зів	учителів	англі́йців	росіян

(c) Feminine inanimate nouns

Nom. S.	кні́га	ву́лиця	зу́стріч
Acc. S.	кні́гу	ву́лицю	зу́стріч
Nom Pl.	кні́ги	ву́лиці	зу́стрічі
Acc. Pl.	кні́ги	ву́лиці	зу́стрічі

(d) Feminine animate nouns

Nom. S.	сестра́	япо́нка	англі́йка	кі́ця
Acc. S.	сестру́	япо́нку	англі́йку	кі́цю
Nom Pl.	сестри́	япо́нки	англі́йки	кі́ці
Acc. Pl.	сесте́р	япо́нок	англі́йок	ки́ць

(e) Neuter nouns

Nom. S.	де́рево	прізви́ще	мо́ре	життя́	ім'я́
Acc. S.	де́рево	прізви́ще	мо́ре	життя́	ім'я́
Nom Pl.	дерéва	прізви́ща	моря́	життя́	іме́на
Acc. Pl.	дерéва	прізви́ща	моря́	життя́	іме́на

Note:

- All inanimate nouns of whatever gender share endings for the nominative and accusative cases in the plural.
- Masculine and feminine animate nouns in the plural have different endings for the accusative case. In fact it would be more accurate to say that feminine nouns in this case have no endings at all! The **-a** that marks the nominative singular ending of a feminine noun is dropped; in the case of **сестра́**, **япо́нка** and **англі́йка** this would lead to a cluster of consonants at the end of the word. In such circumstances a vowel is inserted between the consonants: **-o-** or occasionally **-e-**.
- Masculine animate nouns have a quite different ending in the accusative plural: **-ів**. Nouns like **росіянин** behave somewhat differently; the nominative plural form is shorter, and the accusative plural has no ending at all, like feminine nouns.
- Proper names (words like **Ю́рій**) are also nouns and have case endings. Of course, they are animate (**Я зна́ю Тара́са**). **Мико́ла**, although a male name, ends in **-а**, and so declines like a feminine noun – hence **Я зна́ю Мико́лу**.

(Revise the sections on hardness and softness of consonants in the Introduction and section (2) in unit 2.

3 The accusative case – personal pronouns

	Nom.	Acc.	Nom.	Acc.
First person:	я	мене́	ми	нас
Second person:	ти	тебе́	ви	вас
Third person: (m)	він	його́	вони́	їх
(f)	вона́	ї́ї		
(n)	вонó	його́		

Reminder: The third person pronouns make no gender distinction in the plural.

4 Endings of the accusative case – adjectives

The tables that follow give the endings of both the nominative and accusative cases.

(a) with animate nouns

Hard endings

	Nom. S.	Acc. S.	Nom. Pl.	Acc. Pl.
M.	добрый	доброго	добри	добрих
F.	добра	добрю	добри	добрих

Soft endings

	Nom. S.	Acc. S.	Nom. Pl.	Acc. Pl.
M.	синій	синього	сині	синіх
F.	синя	синю	сині	синіх

(b) with inanimate nouns

Hard endings

	Nom. S.	Acc. S.	Nom. Pl.	Acc. Pl.
M.	добрый	добрый	добри	добри
F.	добра	добрю	добри	добри
N.	добрє	добрє	добри	добри

Soft endings

	Nom. S.	Acc. S.	Nom. Pl.	Acc. Pl.
M.	синій	синій	сині	сині
F.	синя	синю	сині	сині
N.	синє	синє	сині	сині

- Віра Стівен Стівене, ви маєте сім'ю?
 Я неодружений. У мене є батьки в Шотландії. Мама пенсіонерка, а тато працює в банку. Ще я маю бабусю. А Ваші батьки у Великобританії?
 Віра Ні. Вони в Україні. Мама й тато живуть у Чернігові, а тітка в Києві.
 Стівен Я ще не дуже добре знаю українські міста. Перепрошую, чи ви не знаєте, котра година?
 Віра Дев'ята. Ви поспішаєте?
 Стівен Так, трішки. Я вже маю йти додому. Дуже дякую за гостинність.
 Таріс Приходь іще.
 Стівен До побачення!
 Віра На все добре!
 Таріс Па!

(не)одружений	(un)married
у мене є	I have
батьки	parents
в Шотландії (nom.: Шотландія)	in Scotland
пенсіонерка	pensioner (f)
працює (inf.: працювати)	works
в банку (nom.: банк)	in a bank
ще (here:)	also, as well
бабусю (nom.: бабуся)	granny
живуть (inf.: жити; живу́, живеш)	[they] live
в Чернігові (nom.: Чернігів)	in Chernihiv
тітка	aunt
в Києві (nom.: Київ)	in Kyiv
міста (nom.: місто)	towns
котра година?	what time is it? (lit. which hour?)
дев'ята (m. nom. sg.: дев'ятий)	nine o'clock (lit. ninth)
Ви поспішаєте? (inf.: поспішати)	are you in a hurry?
трішки	a little
маю (inf.: мати)	(here:) have to, must, should
йти (here: йти after a word ending in a vowel) (іду́, ідеш)	to go
додому	home
дякую за гостинність	thanks for the hospitality
приходь іще!	come again!
(іще = ще after a word ending in a consonant)	
до побачення	goodbye
на все добре	all the best
па	bye-bye

Діалог 2

The conversation over coffee and cakes continues:

Here are some questions on both dialogues:

(a) Правда чи неправда? Answer in Ukrainian.

- 1 Стівен любить тістечка.
- 2 Тарас і Віра живуть у Полтаві.
- 3 Стівен добре знає українські міста.
- 4 Віра поспішає додому.

(b) Answer the following questions in English.

- 1 What kind of drink does Stephen choose?
- 2 Is Stephen married?
- 3 Where do Vira's parents live?
- 4 At what time does Stephen have to go home?

Як функціонує мова

3 Prepositions

A preposition is a word that, together with the endings of nouns, pronouns and adjectives, helps to relate words to each other in a sentence. Examples of English prepositions are 'about, into, for'.

So far you have seen the Ukrainian prepositions **з** and **до**: **я дуже радий з вами познайомитися** (*I am very pleased to get acquainted with you*); **запрошуй до вітальні** (*invite (him) into the living room*); **ходімо до кімнати** (*let's go to the room*), but for the time being just learn the whole phrase, because different cases are involved.

Here are some prepositions which are followed by a noun or pronoun in the accusative case:

(a) у/в (to, into)

Оксана сідає в автомобіль. *Oksana gets (lit. sits down) into the car.*

(on) (with days of the week)

Я не працюю в суботу. *I don't work on Saturday.*

Note: the preposition **у/в** is followed by a different case in some phrases in the dialogue; it has a different meaning there (*in*) and is followed by a different case (the locative) that will be dealt with later. For the time being learn the phrases in which this case occurs, e.g. **в Шотландії, в банку.**

(b) на (to)

Я йду на роботу.

I am going to work.

Я йду на вокзал.

I am travelling to the station.

The difference in usage (with the accusative case) between the prepositions **у/в** and **на** in the meaning 'to' is best left to experience! Just note the phrases where each preposition occurs.

(c) про (about)

Я знаю про фірму «Гермес-Клозінг».

I know about the Hermes Clothing firm.

(d) за (for, after дякую)

Дякую за квіти.

Thanks for the flowers.

субота Saturday
робота work

вокзал station

4 Another use for чи

You have already seen that **чи** introduces a question without a question word (as in **Чи він англієць?**). It can also be used to mean 'or', as in **Він англієць чи українець?**

5 Having and having to

у мене є

I have

Stephen uses both ways of saying 'to have' in Ukrainian in the space of a few lines. You saw the verb **мати** in the previous unit; it corresponds exactly in form to the English verb.

The other construction (**у мене є**) is a very common way of expressing possession. It will be explained in detail in unit 5. For now compare the two ways in which Stephen can say that he has a granny:

Я маю бабу́сю (accusative case – granny is the object)
 У мене є бабу́ся (nominative case – granny is the subject)

In the phrase маю йти́ до́дому we see a form of the verb ма́ти followed by an infinitive in the sense of 'I have to go home'.

6 Кі́їв and Черні́гів

The capital city of Ukraine is called **Ки́їв**, but when we are actually in Kyiv, we are у **Ки́єві**. Similarly with **Черні́гів** – when there, we are у **Черні́гові**. This **alternation of vowels** (i with o or e, ı with e) within words is an important feature of Ukrainian.

You have already seen that **мій** and **твій** change to **мо́я/тво́я, моє́/твоє́, мої́/твої́**.

The words in which this alternation occurs will be specially marked in the wordlists in the following way: (alt. i/o), (alt. i/e) or (alt. ı/e). There will be more on this in unit 12.

7 Start to talk about your family!

First, a few new words:

ро́діна	(extended) family (i.e. not only you, your husband/wife and children, but grandchildren, grandparents, aunts, uncles, etc.)
ді́дусь	granddad
замі́жня	married (a woman to a man)
<i>Note:</i> because of the meaning, this adjective is always in the feminine gender!	
<i>Note also that it has a soft ending.</i>	
ді́ядько (m)	uncle
ди́тина (pl.: ді́ти)	child
ону́к	grandson
ону́чка	granddaughter
пле́мінник	nephew
пле́мінниця	niece
дру́жина	wife
жі́нка	woman, wife (colloquial)

Now for some sample sentences:

Чи Ви ма́єте сім'ю́?
 Так, я маю дру́жину (чолові́ка), си́на й до́ньку.

Ні, я нео́дру́жений (незамі́жня).

Чи у Вас є ді́ти?
 У мене є син/до́нька.
 У мене є сині́/три до́ньки

Чи у тебе́ є ді́дусь?
 Так. Він ду́же старі́й. А ще я маю бабу́сю.

Де живе́ тво́я ро́діна?
 У мене є ба́тькі в Шо́тланді́ї. Ма́ма пенсіоне́рка, а та́то праці́ює в ба́нку.

8 How to offer things and what to say in reply

(a) *Formal:*

Ви хо́чете ча́й чи ка́ву?	Про́шу, ка́ву.
Ви хо́чете пи́ти ча́й чи ка́ву?	Ча́й, будь ла́ска.
Бері́ть, будь ла́ска, ті́стечка.	Дя́кую.
Їжте, будь ла́ска, пе́чиво.	Дя́кую, я не хо́чу.
Вам налі́ти ще ка́ви?	Так, про́шу.

(b) *Informal:*

Ка́ва?	Так, про́шу.
Ча́й?	Ні, ка́ва.
Цу́кор?	Ні, дя́кую.
Будь ла́ска, бери́ ті́стечка.	
Їж пе́чиво.	
Ще ка́ви?	

9 Please and thanks

Always use a polite **Про́шу!** or **Будь ла́ска!** (*please*) when making a request and **follow up** with **Дя́кую!** (*thank you*). When you thank somebody for something, you will hear **Про́шу!** in response. You should do the same when someone thanks you.

10 It's time to say goodbye

До побáчення!
 (the most commonly used phrase: lit. till next meeting)

Goodbye

До зустрічі!   *See you!*
 До вечора!   *See you tonight!*
 До завтра!   *See you tomorrow!*
 Щасливо!   *Good luck! Cheerio!*

Some very informal phrases:

Бувай (to one person) /
 Бувайте (plural)   *Bye for now!*
 Па!   *Bye-bye*

Вправи

1 Divide the following sentences into two columns:

- (a) where **ма́ти** means 'to have';
 (b) where **ма́ти** means 'to have to', 'must'

Я маю сад.
 Я маю йти.
 Він має поспішати.
 Ти маєш каву.
 Ти маєш читати книгу.
 Ти маєш телефон.

2 Insert the correct form of one of the following verbs: **їсти**, **піти**, **брати**, **жити** according to the sense:

Стівен ... тістечка.
 Ти ... каву?
 Він ... у Києві.
 Ми ... чай.

(Note: the forms can be worked out from the information in the wordlist.)

3 Complete the sentences by putting the words in the right-hand column into the accusative case:

Тарас знає   дівчина
    книга
    місто
    англієць
    українець

Here are some dialogues to be reconstructed entirely in Ukrainian:

(a) Reply to the questions in Ukrainian:

Host Ти хочеш чай чи каву?
You Coffee, please.
Host Вам налити ще кави?
You Yes, please.
Host Цукор?
You No, thanks.
Host Бері, будь ласка, тістечка.
You Thanks very much, I like cakes.
Host Прощу.
You Thank you. It's very tasty.
Host Тобі ще кави?
You Yes, please. It's very good coffee.

(b) Provide your part of this dialogue in Ukrainian:

You Excuse me, what's the time?
Host Дев'ять.
You Thanks.
Host Ви поспішаєте?
You Yes. I am in a great hurry. I have to go home.
Host До зустрічі.
You Many thanks for your hospitality. Goodbye.

5 Complete the sentences, using the correct endings of the accusative case.

	M	N	F	
Я їду	на	(вокзал)	(міре)	(робота)
Я читаю	про	(бізнес)	(життя)	(сім'я)
Я знаю		(Київ)	(місто)	(Україна)
Я маю		(автомобіль)	(яблуко)	(книга)
Я маю		(дядько)		(тітка)

6 Talk about your family! **У Вас є сім'я?**

Try a variety of answers, using the phrase **У мене є:**

- (a) I have a brother and two sisters.
 (b) I have three grandsons.
 (c) I have a husband/wife.

Now use the phrase **Я маю:**

- (d) I have a husband/wife.
 (e) I have a grandson.
 (f) I have my parents in Scotland.

4

«АЛЛО! Я ТЕЛЕФОНУЮ З ЛОНДОНА...»

“Hallo! I am calling from London...”

In this unit you will learn:

- how to make a telephone conversation
- how to say what is possible and what is necessary
- something about Ukrainian surnames

Діалог

Stephen is on the phone to his Ukrainian partners. Here is his conversation:

- Стівен** Алло? Добрий день.
Секретарка Добридень.
Стівен Це Вас турбує Стівен Тейлор.
Секретарка Перепрошую?
Стівен Моє прізвище Тейлор. Чи можна попросити до телефону пані Малярчук?
Секретарка Одну хвилиночку, пане Тейлор.
Стівен Дякую.
(Pause)
Малярчук Алло, я слухаю.
Стівен Пані Малярчук, це телефонує Стівен Тейлор з фірми «Гермес Клозінг».
Малярчук О, добрий день, Стівене. Дуже рада. Де Ви зараз? Звідки Ви телефонуйте?

Стівен	Я телефоную з Англії, з Лондона. Маю до Вас справу.
Малярчук	Слухаю Вас.
Стівен	Я хочу відвідати Київ та інші міста України. Я не маю багато часу, але хочу побути кілька днів у Львові. Чи Ви можете замовити для мене готель?
Малярчук	З приємністю. Стівене, Вам треба офіційне запрошення?
Стівен	Думаю, так.
Малярчук	Немає проблем. Ви маєте квиток на літак до Києва?
Стівен	Так, я вже замовив квиток на Українські авіалінії. Я маю одержати візу за три дні. Дякую за допомогу. Я дуже радий Вас чути.
Малярчук	Дякую за дзвінок.
Стівен	До побачення.
Малярчук	До зустрічі.

Note: from now on words will be given in their dictionary form, i.e. nominative singular for nouns, nominative masculine singular for adjectives, infinitive for verbs (plus first and second persons of the singular where these forms cannot be deduced from the infinitive. In this unit only the forms in which the words occur in the dialogue will be added in brackets.)

телефонувати (here: телефоную) з (preposition + gen.) алло	<i>to telephone from Hallo (at the start of a telephone conversation)</i>
турбувати (here: турбує) це Вас турбує Стівен Тейлор можна попросити пані одну хвилиночку! хвилина пан	<i>to trouble this is Stephen Taylor troubling you [it is] possible to ask for, to request Mrs just a moment! moment, minute Mr (the form пане is used when addressing someone)</i>
слухати (here: слухаю) це телефонує Стівен Тейлор де? звідки? відвідати багато (+ gen.)	<i>to listen this is Stephen Taylor phoning where? from where? to visit much, a lot of</i>

час	<i>time</i>
побути	<i>to spend some time</i>
кілька (+ gen.)	<i>a few, several</i>
Львів (here: у Львові)	<i>L'viv (alt. /vo)</i>
замовити	<i>to order, to book, to make a reservation</i>
готель (m)	<i>hotel</i>
приємність (f)	<i>pleasure</i>
з приємністю	<i>with pleasure</i>
проблема	<i>problem</i>
немає проблем	<i>no problem! (lit. there are no problems)</i>
треба	<i>[it is] necessary</i>
офіційний (here: офіційне)	<i>official</i>
запрошення (n)	<i>invitation</i>
думаю, так	<i>I think so (lit. I think yes)</i>
літак	<i>plane</i>
квиток на літак до Києва	<i>ticket for the plane to Kyiv</i>
вже	<i>already</i>
я вже замовив квиток	<i>I have already ordered the ticket</i>
авіалінії (pl.)	<i>airlines</i>
одержати	<i>to get, receive</i>
віза (here: візу)	<i>visa</i>
за три дні	<i>in three days' time</i>
допомога (here: допомогу)	<i>help, assistance</i>
чути	<i>to hear</i>
дзвінок	<i>(telephone) call</i>

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівен телефонує з Києва.
- 2 Стівен уже замовив квиток на літак.
- 3 Він також уже має візу.
- 4 Стівен хоче відвідати Київ.

(b) Дайте відповідь на ці запитання англійською мовою (Answer these questions in English)

- 1 Who is the person Stephen is phoning?
- 2 Does Stephen have a lot of time for his visit?
- 3 Does Stephen need a letter of invitation for his forthcoming visit?
- 4 How does Stephen intend to travel to Ukraine?

Як функціонує мова

1 The genitive case

Calling Kyiv from London

The dialogue contains phrases involving two prepositions that are followed by the **genitive case**:

Можна попросити пані
Малярчук до телефону?
*Is it possible to ask Mrs Maliarchuk
[to come] to the telephone?*

(You have already seen phrases with **до** and the genitive meaning 'to', 'into' in unit 2.)

Я телефоную з Англії,
з Лондона.
*I am phoning from England,
from London.*

The genitive case is used after several prepositions which will be listed later. It is also used after words denoting an unspecified quantity, e.g.

- багато (*much, many, a lot of*) багато книг *a lot of books*
- мало (*little, few, not much, not many*) мало часу *little time*
- кілька/декілька (*several, a few*) кілька днів *a few days*
- and in the plural after the numerals 5–10.

Related to this is the use of the genitive case in a partitive sense, e.g.

нали́ти ка́ви, ча́ю
нали́ти ба́гато ка́ви, ча́ю,
*to pour out some coffee, tea
to pour out a lot of coffee, tea*

The genitive case sometimes corresponds to the English '-s/-s'' ending, e.g.

Це сестра́ Стівена.
This is Stephen's sister.

2 Endings of the genitive case – nouns

Masculine nouns (animate and inanimate)

Nom. S.	пáспорт	будíнок	олівéць	телефóн
Gen. S.	пáспорта	будíнку	олівц́я	телефóну
Nom Pl.	паспортí	будíнки	олівц́і	телефóни
Gen. Pl.	паспортів	будíнків	олівц́ів	телефóнів

Nom. S.	брат	хло́пчик	друг	учи́тель	англи́єць
Gen. S.	братá	хло́пчика	дру́га	учи́теля	англи́ця
Nom Pl.	брати́	хло́пчики	дру́зі	учителі́	англи́ці
Gen. Pl.	братів	хло́пчиків	дру́зів	учителів	англи́ців

Feminine nouns (animate and inanimate)

Nom. S.	кни́га	ву́лиця	сестра́	компáнія	зу́стріч
Gen. S.	кни́ги	ву́лиці	сестри́	компáнії	зу́стрічі
Nom Pl.	кни́ги	ву́лиці	сестри	компáнії	зу́стрічі
Gen. Pl.	книг	ву́лиць	сестер	компáній	зу́стрічей

Neuter nouns

Nom. S.	дэ́рево	прізви́ще	мо́ре	життя́	ім'я́
Gen. S.	дэ́рева	прізви́ща	мо́ря	життя́	іме́ні
Nom Pl.	дере́ва	прізви́ща	мо́ря	життя́	іме́на
Gen. Pl.	дере́в	прізви́щ	мо́рів	життів	іме́н

You can deduce from these tables that the accusative case for animate nouns is the same as the genitive.

Note:

(a) Masculine

There are two possible endings, **-я** (-я) or **-у** (-ю). The rules for determining which ending can be attached to which noun are complex. The vocabulary at the back of the book provides information on the correct genitive singular ending for all masculine nouns that occur in this book.

(b) Feminine

There is no ending at all in the genitive plural, except in the case of nouns like **зустріч** (which end in a consonant in the nominative singular), where the ending is **-ей**.

(c) Neuter

Neuter nouns which have a nominative singular ending in **-е** or **-я** have the same genitive plural endings as masculine nouns. Neuter nouns with a nominative singular ending in **-о** (and some in **-е** like **прізвище**) are like feminine nouns in that they have no ending at all in the genitive plural.

3 Adjectives – genitive case

Hard endings

	Nom. S.	Gen. S.	Nom. Pl.	Gen. Pl.
M.	добрий	доброго	добрі	добрих
F.	добра	доброї	добрі	добрих
N.	добре	доброго	добрі	добрих

Soft endings

	Nom. S.	Gen. S.	Nom. Pl.	Gen. Pl.
M.	синій	синього	сині	синіх
F.	синя	синьої	сині	синіх
N.	синє	синього	сині	синіх

4 Personal pronouns – genitive case

	S.	Pl.
First person:	менé	нас
Second person:	тебé	вас
Third person: (m)	його	їх
(f)	її	
(n)	його	

Note:

- There is a stress shift in **менé**, **тебé** when they are preceded by a preposition: **до мене**, **до тебе**.
- When the third-person pronouns are preceded by a preposition they change their form: **до нього**, **у неї**, **до них**. There is also a stress shift in the singular forms.

5 Possessive pronouns – genitive case

Here are the genitive endings:

	Nom. S.	Gen. S.	Nom. Pl.	Gen. Pl.
M.	мій	мого	мої	моїх
F.	моя	моєї	мої	моїх
N.	моє	мого	мої	моїх

Твій has the same endings as **мій**.

	Nom. S.	Gen. S.	Nom. Pl.	Gen. Pl.
M.	наш	нашого	наші	наших
F.	наша	нашої	наші	наших
N.	наше	нашого	наші	наших

Ваш has the same endings as **наш**.

Refer back to the table of personal pronouns above. The genitive forms of the third-person pronouns, both singular and plural, also fulfil the function of possessive pronouns, e.g.

його сестра	<i>his sister</i>
його друг	<i>his friend</i>
його життя	<i>his life</i>
його батькі	<i>his parents</i>

As you can see, the word **його** remains the same, irrespective of the gender or number of the accompanying noun. The same is true of **її** (*her*) and **їх** (*their*).

Note: **Його** and **її** can also mean 'its' when referring to an inanimate masculine/neuter or feminine noun.

Вправа

This is a description of Stephen's office; it contains a lot of words in the genitive case. Can you spot them all? Check the vocabulary at the back of the book for the meaning of new words. Read the text and then answer the questions on it.

Це кабінет Стівена. Стівен Тейлор – директор великої компанії «Гермес-Клозінг», яка продає модний одяг. Кабінет Стівена великий і світлий. Там багато книг і мало меблів: один стіл, одне крісло, чотири стільці. Стівен має кілька українсько-англійських та англо-українських словників, тому що він часто робить переклади з англійської мови на українську. Стівен має комп'ютер, калькулятор, телефон, автовідповідач, телевізор і настільну лампу. На столі лежить папка для пошти; там є декілька ділових листів, а також приватний лист із Києва від друга. На столі також стоїть фото мами Стівена та його сестри. На стіні – великий календар з України.

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівен – директор компанії, яка продає меблі.
- 2 Стівен часто робить переклади з англійської мови на українську.
- 3 На столі лежить яблуко.
- 4 У кабінеті Стівена (*in Stephen's office*) є багато меблів.

(b) Дайте відповідь на ці запитання англійською мовою

- 1 How many armchairs are there in Stephen's office?
- 2 Why does he need the Ukrainian dictionaries?
- 3 Who is the private letter from?
- 4 What is hanging on the wall?

6 Prepositions with the genitive case

до	<i>to/till</i>	до Києва (<i>direction – to Kyiv</i>)
		до міста (<i>to town</i>)
		до обіду (<i>time – 'till lunch'</i>)

Note: Я маю телефонувати до нього. *I have to phone him.*

після	<i>after</i>	після обіду
-------	--------------	-------------

з	<i>from</i>	з Києва, з Америки (<i>direction, e.g. a letter from America</i>) з другої години (<i>time – 'from two o'clock'</i>)
від	<i>from</i>	від брата (<i>a sender, e.g. a letter from my brother</i>) від Одеси (<i>distance, e.g. two hundred kilometres from Odesa</i>) ліворуч/праворуч від метро (<i>to the left/right of</i>)
без	<i>without</i>	без яблука, без кави
для	<i>for</i>	для брата, для дружини
біля	<i>by, next to</i>	біля телефону

Note: до (+ genitive) у/в (+ accusative) з – від (+ genitive)

Compare the following sentences:

Я їду в університет.	<i>I am going to the university</i> (I work there, am a student).
Я їду з університету.	<i>I am going (coming) from the university</i> (I was there for a specific purpose).
Я їду до університету.	(1) <i>I am going to the university</i> (i.e. same meaning as в університет). (2) <i>I am going as far as the university</i> (but I'm not going to enter the building – perhaps «Університет» is the name of a bus stop or metro station).
Я їду від університету.	<i>I am going (coming) from the university</i> (from outside the building, or from the bus stop or metro station with that name).

The preposition з can also take the form із or зі if:

- (i) the word it follows ends with more than one consonant, or:
  - (ii) the word before which it stands begins with more than one consonant
лист із Києва від друга	<i>a letter from Kyiv from my friend, i.e. a letter from my friend in Kyiv</i>

7 Numbers 5–10

Число:	Скільки?	Котрий?
5	п'ять	п'ятий
6	шість	шостий
7	сім	сьомий
8	вісім	восьмий
9	дев'ять	дев'ятий
10	десять	десятий

The numerals answering the question word **скільки?** (*how many?*) (i.e. one, two, three, etc.) are called **cardinal** numerals. Those which answer the question **котрий?** (*which one?*) (i.e. first, second, third, etc.) are called **ordinal** numerals.

The ordinal numerals 1st – 4th are:

1st – **перший**; 2nd – **другий**; 3rd – **третій** (soft endings!);
4th – **четвертий**.

8 Verbs – second conjugation

The second conjugation differs from the first in certain endings:

	singular	plural
1	-ю/-у	-имо*
2	-иш*	-ите*
3	-ить*	-ять/-ать

***И** is replaced by **ї** after a vowel or apostrophe.

говоріти (to speak)		стояти (to stand)		
1	говорю	говоримо	стою	стоїмо
2	говориш	говорите	стоїш	стоїте
3	говорить	говорять	стоїть	стоїть

Look at the forms of the first person singular and the third person plural of the following verbs:

любіти (to love)

1 люблю   любимо
2 любиш   любите
3 любить   люблять

робіти

роблю   робимо
робиш   робите
робить   роблять

and at the first person singular of **летіти (to fly)**:

я	лечу	ми	летимо
ти	летіш	ви	летите
він			
вона	летить	вони	летять
воно			

Such changes will be noted in the wordlists in the following way:

любіти (люблю, любиш,... люблять)
летіти (лечу, летіш)

On the basis of this information it is possible to deduce all the other forms of the present tense.

9 Is it possible?

Чи можна попросити до телефону пані Малярчук? *[Is it] possible to ask Mrs Maliarchuk to the telephone?*

This is the best way of asking for someone on the phone. It also introduces the useful word **можна**, which literally means 'it is possible/permitted/feasible'.

Чи можна заходити до кімнати? *May I/we come into the room?*

Чи можна летіти до Полтави? *Can/May I/we fly to Poltava? (Is it possible to...?)*

Чи можна зателефонувати до Києва? *Can/May I/we phone Kyiv?*

Чи можна подивитися пошту? *Can/May I/we have a look at the mail?*

(Так,) можна.

Yes, you can/may.

(Ні,) не можна.

No, you can't/may not.

10 Is it necessary?

Вам треба офіційне запрошення?	<i>Do you need an official invitation? (lit. Is an official invitation necessary for you?)</i>
Чи треба заходити?	<i>Do I/we need to come in?</i>
Чи треба летіти до Полтави?	<i>Do I/we have to fly to Poltava? (is it necessary to...?)</i>
Чи треба зателефонувати до Києва?	<i>Do I/we have to phone Kyiv?</i>
Чи треба подивитися пошту? (Так,) треба. (Ні,) не треба.	<i>Must I/we have a look at the mail? Yes, you must/have to. No, you don't have to.</i>

Here we have a new form (**вам**) of the pronoun **ви**, which we need in this construction. It is the form of the **dative case**; it will be explained in unit 6. For the time being simply learn the whole phrase.

The word **треба** is colloquial; a more formal equivalent is **потрібно**. **Треба** could be replaced in all the examples above by **потрібно** with no change in meaning.

11 Mrs Maliarchuk – something on surnames in Ukrainian

Grammatically speaking the verb **попросити** is followed by the **accusative case**. The word **пані** (*Mrs*) never changes, and the surname **Maliarchuk**, although it ends in a consonant, does not change either because it here refers to a woman. Asking for **Mr Maliarchuk** would be a different matter altogether: **Чи можна попросити пана Мальярчука?**

12 Minutes and moments

Хвили́на is a minute of sixty seconds. The suffix that the receptionist adds, **-очка**, is sometimes called a **diminutive suffix**. Obviously there is no such thing as a small minute, so 'moment' is the most appropriate translation. She could also have said **одну хвили́нку** with no difference in meaning, except perhaps that **хвилиночка** has a greater 'feel-good factor'. The intention presumably is to make Stephen hope that he really

will not have to wait too long! Incidentally she uses the **accusative case** because of the imperative **чекáйте!** (*wait!* – infinitive **чекáти**) that she assumes will be supplied by the hearer.

Ukrainians make a great deal of use of such suffixes to colour their speech. Attention will be drawn to them whenever they occur in future dialogues.

13 How to join simple sentences together

And, an', 'n'

The use of the Ukrainian words for 'and' **і, й, та**, depends on the sounds that surround them.

(a) **і** is used when the preceding word ends and/or the following word starts with a consonant (including those in **я, ю, є, ї**), e.g.

О́фіс Стівена великий і світлий. Там ба́гато книг і ма́ло ме́блів.

(b) **й** occurs between vowels/ or after a vowel and before a consonant, e.g.

Ма́ма й та́то в Полта́ві; Украї́на й А́нглія

(c) **та** is used in order to avoid a cluster of two **і** sounds between words, e.g.

зелені ку́щі та яскра́ві кві́ти; Ки́їв та і́нші міста́

In formal situations **а також** can also be translated as 'and':

Там є де́кілька ділові́х листі́в, а та́кож прива́тний лист із Киє́ва

'Which' and 'that'

In the dialogue and text you have seen phrases like:

Сті́вен Те́йло́р – дире́ктор вели́кої компа́нії, яка́ прода́є мо́дний о́дяг.

Чудо́во, що́ ви дзвони́те.

The words **яка́** and **що́** join the two parts of the phrase that are separated in writing by a comma. You have already seen **яка́** before (**якій, яка́**,

які; які: *what kind of? which?*) It also functions as a **relative pronoun** in Ukrainian. It would be possible to say in English 'Stephen Taylor is the director of a large company. The company makes fashionable clothing.' However, it is more convenient to avoid repetition of the word 'company' and make one sentence by using the relative pronoun 'that' or 'which'. The pronoun is called 'relative' because it relates back to an item already mentioned. The form of **який** preserves the gender of the noun to which it refers (here the noun **компанія** is feminine).

Що when it joins two parts of a sentence is the equivalent of English 'that' in sentences like 'He said that he would come tomorrow'. This word is sometimes omitted in English sentences: It's good you're phoning, it's great you called. It is much more unusual to omit the word in Ukrainian.

Вправи

міністерство	ministry
парламент	parliament
озеро	lake
дискета	floppy disk

- 1 Complete the table, putting the noun in brackets into the correct form of the genitive singular (or plural, after the words **багато, мало, скільки, п'ять**):

	M	N	F
до	(брат)	(місто)	(Америка)
з	(вскзал)	(місто)	(робота)
після	(обід)	(прізвище)	(розмова)
без	(цукор)	(вікно)	(сестра)
для	(друг)	(міністерство)	(машина)
біля	(банк)	(дерево)	(лампа)
Будінок	(парламент)	(міністерство)	(фірма)
Чашка	(чай)	(молоко)	(кава)
Багато (мало, скільки?)	(словник)	(озеро)	(справа)

- 2 Insert the correct form of the Ukrainian word for 'and' (**і, й, та**) in the following sentences:

- (a) Стівен має комп'ютер ... калькулятор.
 (b) На столі є лампа ... автовідповідач.
 (c) В офісі є стіл, стільці ... інші меблі.

- 3 Insert the necessary preposition (**від, до, після, без, для, у/в**) in the following sentences:

- (a) ... обіду я їду ... друга
 (b) Я їду ... квитка.
 (c) Чоловік сідає ... машину.
 (d) Я працюю ... понеділка.
 (e) Це лист із Києва ... мамі.
 (f) Я маю дискети ... комп'ютера.

- 4 Using information from this unit and the previous one, say some things about yourself in Ukrainian.

I live in London. This is my office. The office is large and bright, it has very comfortable furniture. I am the director of a big company. I want to visit Kyiv and other cities of Ukraine. I have already ordered my ticket on Ukrainian Airlines.

I am not married but I have a large family. I have parents in Scotland, five brothers and four sisters. I also have lots of friends.

- 5 Complete the dialogue by translating the English phrases into Ukrainian.

A Алло, слухаю.

B Good afternoon. This is (your name) speaking. Можна попросити до телефону (the name of the person to whom you wish to speak)?

A Just a moment, please. I'm sorry, who is speaking?

B Це (your name).

A Дякую.

5

НАМ ТРÉБА ЗАМÓВИТИ НО́МЕР У ГОТÉЛІ

We need to book a room in a hotel

In this unit you will learn:

- how to find your way around
- more about numbers
- how to say that you have (or don't have) something
- how to book a hotel room
- how to change money

Діалог 1

Solomiia Oleksandrivna Maliarchuk and Ihor Ivanovych Stakhiv, the Kyiv firm «Moda»:

Малярчук Ігорє Івановичу, ми маємо замовити готель для Стівєна Тейлора.

Стáхів Коли він прибуває?

Малярчук Двадцять дев'ятого липня, у четвєр.

Стáхів Гарáзд. Який нóмер замóвити? І на скількóх?

Малярчук Він прóсить два нóмери «люкс» – для ньóго і для йогó дрúга.

Стáхів Немáє прóблєм. На скільки днів?

Малярчук На сїм, до п'ятого сєрпня. Пїсля Києва він планує вїдвїдати Львїв. На жáль, він не має чáсу довго там бóти.

Стáхів Соломїє Олєксáндрївно, на скільки днів замóвити готель у Львóві?

Малярчук На два дні: на шóсте й сьóме сєрпня.

Стáхів Такóж, на двох, так?

Малярчук Так. До речї, Ігорє Івановичу, Стївен цїкáвиться, чи мóжна в Укрáїні розрахóвуватися за товáри кредїтною кáрткою, чєком чи готївкою. У Вас є нóмер йогó фáксу?

Стáхів Так.

Малярчук Дáйте йому, будь лáска, фáксом усю інформáцію щóдо фїнансїв і повїдóмте новий курс обмїну валóти.

Стáхів Дóбре.

коли	when
прибувати	to arrive
двадцять дев'ятого липня, у четвєр	on the twenty ninth of July, on Thursday
гарáзд	OK
який нóмер замóвити?	what kind of room [should I] book?
на скількóх?	for how many people?
прóсити (прóшу, прóсиш)	to ask for
він прóсить два нóмери нóмер	he's asking for two rooms hotel room
люкс	de-luxe hotel room or suite
на скільки днів [замóвити готель]?	for how many days [should I] book the hotel?
на сїм [днів]	for seven days
до п'ятого сєрпня	to the fifth of August
на два дні: на шóсте й сьóме сєрпня	for two days, the sixth and seventh of August
на двох	for two people
до речї	incidentally
цїкáвиться	(here:) to wonder (lit. to be interested)
розрахóвуватися	to pay, settle up
товáр	goods
кредїтна кáртка	credit card
кредїтною кáрткою	with a credit card
чек	cheque
чєком	by cheque
готївка	cash
готївкою	with cash
дáти (here: дáйте - imperative)	to give
фáксом	by fax
увесь (here: усю)	all
інформáція	information
щóдо (+ gen.)	as for, as far as ... is/are concerned

фінанси	finances
повідомити (here: повідомте - imperative)	to inform
новий	new
курс	exchange rate, course
обмін	exchange
валюта	currency

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівен прибуває до Києва 29 липня.
- 2 Ігор Іванович має замовити номер у готелі з двадцять восьмого липня до четвертого серпня.
- 3 Стівен просить один номер «люкс».
- 4 Після Києва Малярчук планує відвідати Львів.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 On what day of the week does Stephen arrive in Kyiv?
- 2 Who is going to accompany Stephen on his trip to Ukraine?
- 3 For how many days does Stephen need to book a hotel room in L'viv?
- 4 What kind of information is going to be sent to Stephen by fax?

Як функціонує мова

1 Expressing possession

In unit 3 Stephen says **У мене є батькі в Шотландії** and **Я маю бабусю**. In the space of a few lines he uses both ways of saying 'I have' in Ukrainian. The verb **мати** is entirely regular, but the other expression is also very common and must be explained in some detail.

У Стівена (gen.) **є словники** *Stephen has dictionaries* (lit. in Stephen's possession there are dictionaries).

The possessor goes into the genitive case after the preposition **у/в**, and the possession(s) into the nominative case.

We could say about Stephen:

У Стівена на роботі є декілька словників.

Stephen has several dictionaries at work.

2 Negative expressions

The genitive case is used after negated verbs, i.e. verbs preceded by the word **не**, e.g.

Стівен **має** комп'ютер.
Я **п'ю** каву.

Стівен **не має** комп'ютера.
Він **не п'є** кави.

Немає in the meaning 'there is/are no...' is always written as one word, e.g.

немає проблем
(contrast: є проблема!)

*there are no problems
there's a problem*

and what (or who) there isn't goes into the genitive case. Another example:

Стáхів тут?

Is Stakhiv here?

Ні, **його/Стáхова** тут немає.

No, he/Stakhiv isn't here.

The words **не має** are written separately when they mean *doesn't have*.

possession		non-possession	
Gen.	Nom.	Gen.	Gen.
у мене є	кредитна картка	у мене немає	кредитної картки
Nom.	Асс.	Nom.	Gen.
я маю	кредитну картку	я не маю	кредитної картки

3 Saying 'yes, I have' and 'no, I don't'

У Вас є номер його факсу?

Так. *Yes.*

Ні. *No.*

Так, *є. Yes, I have.*

Ні, немає. *No, I don't.*

Так, у мене є номер його факсу. *Yes, I've got his fax number.*

Ні, у мене немає номера його факсу. *No, I haven't got his fax number.*

Чи Ви маєте номер його факсу?

Так. *Yes.*

Так, маю. *Yes, [I] have.*

Так, я маю номер його факсу. *Yes, I've got his fax number.*

Ні. *No.*

Ні, не маю. *No, I haven't.*

Ні, я не маю номера його факсу. *No, I haven't got his fax number.*

4 Numerals – 11 upwards

Число:	Скільки?	Котрий?
11	одинадцять	одинадцятий
12	дванадцять	дванадцятий
13	тринадцять	тринадцятий
14	чотирнадцять	чотирнадцятий
15	п'ятнадцять	п'ятнадцятий
16	шістнадцять	шістнадцятий
17	сімнадцять	сімнадцятий
18	вісімнадцять	вісімнадцятий
19	дев'ятнадцять	дев'ятнадцятий
20	двадцять	двадцятий
21 ...	двадцять один	двадцять перший
30	тридцять	тридцятий
40	сорок	сороковий
50	п'ятдесят	п'ятдесятий
60	шістдесят	шістдесятий
70	сімдесят	сімдесятий
80	вісімдесят	вісімдесятий
90	дев'яносто	дев'яностий
100	сто	сотий
101 ...	сто один	сто перший
200	двісті	двохсотий
300	триста	трьохсотий
400	чотириста	чотирьохсотий
500	п'ятсот	п'ятисотий
600	шістсот	шестисотий
700	сімсот	семисотий
800	вісімсот	восьмисотий
900	дев'ятсот	дев'ятисотий
1 000	тисяча	тисячний
2 000	два тисячі	двохтисячний
5 000	п'ять тисяч	п'ятитисячний
1 000 000	мільйон	мільйонний
1 000 000 000	мільярд	мільярдний

Note on pronunciation: The words for 11–19, 20 and 30 all contain **дцять**; in pronunciation the **д** is omitted, e.g. **два(д)цять**. In the words for 16, 50 and 60 the letter **т** between consonants is also omitted in pronunciation, e.g. **шіс(т)надцять**.

A reminder on agreement

Один (одна́, одне́) is always followed by the nominative singular, however big the number, e.g.

тися́ча одна́ ніч

a thousand and one nights

Два (дві), **три** and **чотири** are always followed by the nominative plural, e.g.

сорок три листі

forty three letters

Діалог 2

A conversation on a Kyiv street.

Вона Ромáne, ходімо до рестора́ну. Я дуже хочу їсти.

Він Так, це дуже добра думка. Чека́й, я лише́ маю поміня́ти гро́ші.

Вона Тобі ба́гато трéба поміня́ти?

Він До́ларів п'ятдеся́т, я думаю. Ти не зна́єш, який сьогодні́ курс?

Вона Не знаю́. Трéба запитати́. Он пункт о́бміну.

Він Ходімо. (*To the cashier in the bureau de change*): Ви міня́єте до́лари?

Касі́р Скільки́ вам потрі́бно поміня́ти?

Він П'ятдеся́т. У вас є грíвні?

Касі́р Так. Де ва́ші до́лари?

Він Ось, про́шу.

Касі́р (*counts out the money and passes the hryvni across the counter*): Будь ла́ска. Ось квітáнція.

Він Ну що, ходімо обі́дати?

Вона Так. Я стра́шно хочу їсти.

Ромán	<i>Roman</i> (a common Ukrainian male name)
я дуже хочу їсти	<i>I am very hungry</i> (lit. I very much want to eat)
дўмка	<i>idea, thought</i>
я лишé маю помінати грóші	<i>I just have to change [some] money</i>
грóші (pl., no sg., gen.: грóшей)	<i>money</i>
дóларів п'ятдеся́т	<i>about fifty dollars</i> (the inversion of the numeral and the noun makes the amount approximate)
треба запитáти	<i>You'll have to ask</i>
пункт обміну	<i>bureau de change</i>
касір	<i>cashier</i>
квитáнція	<i>receipt</i>
ну що!	<i>so alright, then!</i>
обідати	<i>to have lunch</i>
стра́шно	<i>terribly</i>

Cultural note:

Ukraine introduced its new currency in September 1996: the *hryvnia* – **грівня**, gen. pl. **гривень**. It is divided into 100 *kopiyky* – **копійка** (see Grammar section 5 in this unit). The *hryvnia* replaced the *karbovanets*: **карбóванець**, gen. sg. **карбóванця**, sometimes also referred to as the coupon (**купóн**), at the rate of 100,000 *karbovantsi* = 1 *hryvnia*. The official abbreviation for the *hryvnia* is UAH.

5 Try not to get stressed about stress

You have already seen that it is impossible to predict which syllable in a Ukrainian word will be stressed. There have also been examples of nouns which change the position of their stress in different cases. It is beyond the scope of this book to go into detail on all the ways in which stress position can change; you will find that with practice it is possible to get to grips with stress!

There are, however, some stress problems that require a little explanation at this stage. The word **копійка** has nom. pl. **копійки́**, gen. pl. **копійо́к**. Look what happens when these forms are preceded by a numeral: **дві копійки**, **п'ять копійок**.

6 Verbs that end in -ся

Here are some phrases that you saw in unit 2:

Дуже рада з Вами познайомитися.
 Дозвольте познайомити: це Джон.
 Дозвольте відрекомендуватися: я – Джон.
 Дозвольте відрекомендувати: це Джон.

The additional letters **-ся** form the **reflexive suffix**, meaning that the subject of the verb (usually a person) does the action to himself/herself, e.g.

пригоща́йся *help yourself*

Compare:

Я не хочу турбува́ти дру́га.	<i>I don't want to worry my friend.</i>
Я не хочу турбува́тися про дру́га.	<i>I don't want to worry [myself] about my friend.</i>
Я вмива́ю/одяга́ю сина.	<i>I am washing my son/getting my son dressed.</i>
Я вмива́юся/одяга́юся.	<i>I am getting washed/getting dressed.</i>

In later units you will see that the addition of **-ся** gives the meaning 'each other' to some verbs, e.g. **бачити** (*to see*) – **бачитися** (*to see each other*).

Here is the full present tense of both **турбува́ти** and **турбува́тися**:

турбува́ти		турбува́тися	
S.	Pl.	S.	Pl.
1. турбу́ю	турбу́ємо	1. турбу́юся	турбу́ємося
2. турбу́єш	турбу́єте	2. турбу́єшся	турбу́єтеся
3. турбу́є	турбу́ють	3. турбу́ється	турбу́ються

Note the ending of the third-person singular; **all** first conjugation verbs add **-ть** before **-ся**.

Note on pronunciation: The second-person singular ending **-шся** is pronounced [s's'a]; the third-person singular ending **-ться** is pronounced [ts'ts'a].

The addition of the reflexive suffix **-ся** can make the difference between

10 Space orientation

де?	where?	куди?	where to?	звідки?	where from?
ось	here is ...		(whither?)		(whence?)
он	[over] there	сюди	to here	звідси	from here
	is		(hither)		(hence)
тут	here	туди	to there	звідти	from there
там	there		(thither)		(thence)
праворуч	on the right	вперед	to the front,	спереду	from the
ліворуч	on the left		forwards	front	
попереду	in front	назад	to the rear,	ззаду	from behind
позаду	behind		back(wards)	здому	from home
даліко	far off	прямо	straight		
близько	near	додому	home(wards)		
високо	high				
низько	low				
вдома/ удіма	at home				

Words like 'whither, whence, etc' have a decidedly quaint feel in English. The Ukrainian equivalents, however, are in everyday use, e.g.

Де ти живеш?
Куди ти йдеш?
Звідки ти?

Where do you live?
Where are you going?
Where are you from?

Вправи

1 Make phrases with the following numerals and nouns:

Приклад: багато тисяч, мало грошей, один долар

приклад

example

1 (Один)	(гривня, долар, тисяча)
4 (Чотири)	(гривня, долар, тисяча)
5 (П'ять)	(гривня, долар, тисяча)
22 (Двадцять два)	(гривня, долар, тисяча)
78 (Сімдесят вісім)	(гривня, долар, тисяча)
200 (Двісті)	(гривня, долар, тисяча)

312 (Триста дванадцять)
645 (Шістсот сімдесят п'ять)
багато

(гривня, долар, тисяча)
(гривня, долар, тисяча)
(гроші, валюта, гривня,
долар, тисяча)
(гроші, валюта, гривня,
долар, тисяча)
(гроші, валюта, гривня,
долар, тисяча)

мало

гроші

2 Make the following sentences negative (if they are positive) or positive (if they are negative):

- (a) Я маю машину.
(b) У мене немає саду.
(c) Віра має торт.
(d) У директора немає помічника (assistant).
(e) Фірма має літак.
(f) У тебе немає квитка?

3 Construct sentences using both ways of saying that the subject of the sentence doesn't have something, according to the example:

Приклад: Петро не (має) (брат).
Петро не має брата.
У Петра немає брата.

- (a) Ти не (має) (книга)?
(b) Вони не (має) (паспорти)?
(c) Я не (має) (сад).
(d) Ви не (має) (сад).
(e) Віра не (має) (сестра).
(f) Сестри не (має) (гроші).
(g) Стівен ще не (має) (віза).

4 Turn your part of this dialogue into Ukrainian.

You I need to book a room.
Hotel На коли?
You For today.
Hotel На скільки хвилин?
You For two people.
Hotel На скільки днів?
You For four.

- 5 Can you tell your wheres from your whithers? What words in the list below are likely to be found in answers to the following question words?

Приклад: Де? Там.

Де?
Звідки?
Куді?

вперед, там, звідти, сюди, спереду, ось, назад, звідси, тут, туди

- 6 Some situations in which to practise your Ukrainian.

(a) in the hotel

You are at the check-in desk. Tell the clerk that you:

- (i) *want a single room (a room for one);*
- (ii) *for a week, or maybe two;*
- (iii) *don't have much money;*
- (iv) *need to change dollars into (на + acc) Ukrainian money.*

(b) walking along a Kyiv street with a Ukrainian friend. You suddenly say:

- (i) *let's go to a restaurant, I'm terribly hungry – but;*
- (ii) *unfortunately I don't have any Ukrainian money;*

Your friend replies:

- (i) *There's a bureau de change up ahead, how much do you want to change?*

You want to change about twenty-five dollars.

6

ЯКИЙ В УКРАЇНІ КЛІМАТ?

What's the climate like in Ukraine?

In this unit you will learn how to:

- say you are sorry
- say what you like
- say how old you are
- talk about the weather
- talk about events in the past
- use some time expressions

Діалог 1

In a pub near the Ukrainian Embassy.

Стівен Вібачте, будь ласка... Я бачу, що Ви читаете українську газету. Ви знаєте українську мову?

Морозенко Так, я українець, але я народився і живу в Лондоні.

Стівен Пробачте мені мою цікавість... Мені дуже подобається українська мова. Я вивчаю її вже два роки. Мені допомагає мій приятель.

Морозенко Як добре! Напевно, Ви вже бували в Україні?

Стівен На жаль, ще ні. Я вивчаю мову тут, у Лондоні. Але я збираюся їхати туди, тому що я маю комерційні інтереси.

Морозенко То Ви бізнесмен?

Стівен Так, моя фірма робить жіночий і чоловічий одяг. Мені треба відвідати моїх українських партнерів.

- Морозенко** Я бажаю Вам успіху! Ви ще такий молодий.
Стівен Це Вам здається. Мені вже тридцять п'ять років.
Морозенко Ось Вам моя візитна картка. Мені звать Юрій Морозенко. Я юрист і часто буваю в Україні. Якщо я міжу Вам допомогти, прошу мені подзвонити. Я працюю щодня з дев'ятої до п'ятої години.
Стівен Дякую. (*Hands over his business card*). У вас так цікаве прізвище: Морозенко...
Морозенко Так, дуже «холодне»... (*laughs*).
Стівен Але мороз і холод це краще, ніж цей жахливий дощ сьогодні...

вбачити	to forgive, excuse
бачити	to see
читати	to read
газета	newspaper
пробачити	to forgive, excuse
допомагати	to help
напевно	for sure
бувати	to visit, spend time in
напевно, Ви вже бували в Україні	you have probably already been to Ukraine
збиратися	to get ready
комерційний	commercial
інтерес	interest
бізнесмен	businessman
жіночий	female
чоловічий	male
жіночий і чоловічий одяг	women's and men's clothing
бажати	to wish
успіх	success
молодий	young
здаватися (3rd sg.: здається)	to seem
Це Вам здається	It just seems so to you
візитна картка	business card
юрист	lawyer
щодня	every day
якщо	if
допомогти	to help
мороз	frost
холод	cold
краще	better
ніж	than
жахливий	terrible
дощ	rain

Як функціонує мова

1 Giving things to people – the dative case

This case is used to denote the indirect object of a verb. English typically either has no special form, or uses the preposition 'to' or 'for', e.g.

Give me some money.   *Give some money to the man.*
I bought my daughter a horse.   *I bought a horse for my daughter.*

You have already seen several instances of the dative case in Ukrainian:

Дякую Вам за допомогу.   *Thank you for [your] help.*
Пробачте мені мою цікавість.   *Forgive me my curiosity.*
Мені допомагає мій приятель.   *My friend is helping me.*
Я бажаю Вам успіху.   *I wish you success.*
Ось Вам моя візитна картка.   *Here is my business card for you.*
Пробшу мені подзвонити.   *Please give me a call.*
Телефонуйте мені.   *Telephone me.*

The person you thank (*дякувати*), forgive (*пробачити, вбачити*), wish something to (*бажати*), help (*допомагати*), telephone (*подзвонити, телефонувати*) is in the **dative case**. (You can also *телефонувати до* + someone in the genitive case – the meaning is exactly the same: *телефонуйте до мене*.)

The dative case can also be used:

- with words denoting need, necessity

Стівене, Вам треба офіційне запрошення?   *Stephen, do you need an official invitation? (lit. Stephen, is an official invitation necessary for you?)*
Мені потрібно оформити візу для поїздки в Україну.   *I need to obtain a visa for the trip to Ukraine. (lit. It is necessary for me to obtain a visa for the trip to Ukraine.)*
Мені треба відвідати моїх українських партнерів.   *I need to visit my Ukrainian partners. (lit. It is necessary for me to visit my Ukrainian partners.)*

- with a variety of 'impersonal expressions'

In English such sentences often contain the pronoun 'it', e.g. It seems to me, it was very pleasant for me:

Це Вам здається.	<i>That's just how it seems to you.</i>
Холодно.	<i>It is cold.</i>
Мені холодно.	<i>I am cold (lit. It is cold for me).</i>

And some examples that you will encounter in the second part of the dialogue:

Мені пощастило, що я вас зустрів.	<i>It is fortunate for me that I met you.</i>
Мені було приємно з вами познайомитися.	<i>It was pleasant for me to make your acquaintance.</i>

- with **подобатися** (to please)

Стівеніві подобається українська мова.	<i>Stephen likes Ukrainian. (lit. The Ukrainian language is pleasing to Stephen.)</i>
--	---

In English what you like is the **object**. In Ukrainian what you like is the **subject**. Here is another example:

Вам подобаються ці квіти?	<i>Do you like these flowers?</i> (lit. Do these flowers please you?)
---------------------------	--

The subject of the Ukrainian sentence is **квіти**, a plural noun; therefore the verb has a plural ending, **подобаються**.

- to give your age

Мені тридцять п'ять років.	<i>I am thirty five.</i>
Оксані чотири роки.	<i>Oksana is four.</i>
Скільки Вам років?	<i>How old are you?</i>

2 Dative case – noun endings

(a) Masculine nouns

Nom. S.	брат	друг	будинок
Dat. S.	брату/ові	другу/ові	будинку/ові
Nom. Pl.	браті	друзі	будинки
Dat. Pl.	братім	друзям	будинкам

Nom. S.	учитель	оливце́рь	англісе́ць
Dat. S.	учителю/еві	оливцю/еві	англіцю/еві
Nom. Pl.	учителі	оливці	англіці
Dat. Pl.	учителя́м	оливця́м	англіця́м

(b) Feminine nouns

Nom. S.	сестра́	ву́лиця	компані́я	кни́га	зустрі́ч
Dat. S.	сестрі́	ву́лиці	компані́ї	кни́зі	зустрі́чі
Nom. Pl.	се́стри	ву́лиці	компані́ї	кни́ги	зустрі́чі
Dat. Pl.	се́страм	ву́лиця́м	компані́ям	кни́гам	зустрі́чам

(c) Neuter nouns

Nom. S.	де́рево	мо́ре	прізви́ще	життя́	і́м'я
Dat. S.	де́реву	мо́рю	прізви́щу	життя́	і́мені
Nom. Pl.	де́рева	мо́ря	прізви́ща	життя́	і́мена
Dat. Pl.	де́ревам	мо́ря́м	прізви́щам	життя́м	і́менам

The two types of ending for masculine nouns in the dative singular, **-ові** (**-еві/-єві**), **-у** (**-ю**), are interchangeable. However the ending **-ові** (**-еві/-єві**) is used very infrequently with nouns denoting inanimate objects. The ending **-еві** is 'soft'; **-еві** occurs when the nominative ends in **-ій**, e.g. **Олексі́й** (man's name) – **Олексі́єві**.

Note what happens in the dative singular to feminine nouns containing **г**, **к**, **х** before the final **-а**, e.g. **по́друга**, **кві́тка**, **му́ха** (*fly*). Before the ending of the dative singular, **-і**, those consonants change:

г	з(і)	по́друга – по́друзі
к	+ і = ц(і)	ка́ртка – ка́ртці
х	с(і)	му́ха – му́сі

3 Adjectives – dative case

Hard endings

	Nom. S.	Dat. S.	Nom. Pl.	Dat. Pl.
M.	до́брий	до́брому	до́брі	до́брим
F.	до́бра	до́брій	до́брі	до́брим
N.	до́бре	до́брому	до́брі	до́брим

Soft endings

	Nom. S.	Dat. S.	Nom. Pl.	Dat. Pl.
M.	синій	синьому	сині	синім
F.	синя	синій	сині	синім
N.	синє	синьому	сині	синім

4 Possessive pronouns – dative case

	Nom. S.	Dat. S.	Nom. Pl.	Dat. Pl.
M.	мій	моєму	мої	моїм
F.	моя	моїй	мої	моїм
N.	моє	моєму	мої	моїм

Твій has the same endings as мій.

	Nom. S.	Dat. S.	Nom. Pl.	Dat. Pl.
M.	наш	нашому	наші	нашим
F.	наша	нашій	наші	нашим
N.	наше	нашому	наші	нашим

Ваш has the same endings as наш.

5 Personal pronouns – dative case

	S.	Pl.
First person:	мені	нам
Second person:	тобі	вам
Third person: (m), (n)	йому	
(f)	їй	їм

Діалог 2

Stephen and Iurii Morozenko talk about the weather in Ukraine.

Стівен До речі, мені дуже цікавить погода в Україні. Там тепло зараз?

- Морозенко** Влітку жарко, може бути плюс тридцять градусів.
Стівен За Цельсієм?
Морозенко Так. А взимку в Україні завжди дуже холодно.
Стівен Мороз? (*laughs*)
Морозенко Так, мороз, вітер, сніг.
Стівен Жахливо. Коли мені холодно, я не можу працювати.
Морозенко Чому? Українці мають теплий одяг.
Стівен Дуже вдячний Вам за цікаву розмову. Мені пощастило, що я Вас зустрів.
Морозенко Мені також дуже приємно з Вами познайомитися. Телефонуйте мені, якщо маєте вільний час.
Стівен Неодмінно. До побачення, пане Морозенко.
Морозенко До зустрічі.

цікавити	to interest
погода	weather
влітку	in summer
жарко	[it is] hot
може бути	maybe, perhaps
плюс	plus
градус	degree
за Цельсієм	centigrade
взимку	in winter
завжди	always
холодно	[it is] cold
вітер (gen.: вітру)	wind
сніг	snow
чому?	why?
вдячний	grateful
мені пощастило	I was fortunate
зустріти (here: зустрів)	to meet
Мені пощастило, що я Вас зустрів	it was lucky for me that I met you
вільний	free

(a) Правда чи неправда?

- 1 Морозенко читає англійську газету.
- 2 Стівен вивчає українську мову в Лондоні.
- 3 Стівену дуже цікавить погода в Іспанії.
- 4 Взимку в Україні дуже тепло.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 For how long has Stephen been learning Ukrainian?
- 2 What does Morozenko give to Stephen?
- 3 What is Morozenko's job?
- 4 Does Stephen like cold weather?

6 Verbs – talking about events in the past

It is very easy to form the past tense of verbs in Ukrainian. The important points to bear in mind are the **gender** and **number** of the subject. Here are some examples of past-tense verbs that you have already seen:

Я замовив квиток.	<i>I have ordered the ticket.</i>
Чудово, що Ви зателефували.	<i>[It's] great that you phoned.</i>
Я народився в Лондоні.	<i>I was born in London.</i>
Мені дуже пощастило, що Вас зустрів.	<i>It was very fortunate for me that I met you.</i>

English has a variety of forms that can be grouped together as 'past tense': I have come, I came, I was coming, I had come. Ukrainian has no distinctions of this kind, relying almost entirely on context.

Let's take as our example the sentence **Я замовив квиток**. The past-tense form **замовив** ends in a hard consonant (-в) and is derived from the infinitive **замови-ти**. By looking at the examples of plural past-tense forms given above, it is easy to make the plural form **Ви замовили**.

The ending **-в** denotes a masculine singular ending. It changes to **-л** to form the feminine and neuter singular endings (**-ла, -ло**) and the plural ending for all genders (**-ли**).

замовити			
S.		Pl.	
M я, ти, він	F я, ти, вона	N вонó	Pl. ми, ви (Ви), вони
замовив	замовила	замовило	замовили

Here are some past tense forms of verbs that you already know that are not quite so straightforward:

могти (to be able)	міг (m), могла (f), могло (n)	могли (pl)
їсти (to eat)	їв (m), їла (f), їло (n)	їли (pl)
*іти (to go)	ішов (m), ішла (f), ішло (n)	ішли (pl)

*Remember that the first letter **i** changes to **й** after a word ending in a vowel, e.g. **вона йшла**.

7 Time phrases

(a) Котра година? What's the time?

You have already met the phrase **Котра година?** It literally means 'Which hour [is it]?' There the reply was **Дев'ята** (nine o'clock: lit. 'the ninth [hour]'). **Дев'ята** is an adjective; it is in the feminine form because it agrees with **година**, even though that word is not necessarily used.

In this dialogue Lawyer Morozenko says **Я працюю щодня з дев'ятою до п'ятої години** (I work every day from nine to five: lit. from the ninth to the fifth hour), using the prepositions **з (from)** and **до (to)** followed by the genitive case.

A polite way of asking what the time is or, indeed, any question:

Перепрошую, чи Ви не знаєте, котра година?	<i>Excuse me, could you please tell me the time?</i>
--	--

(b) I've been doing something for ages and am still doing it

Я вивчаю українську мову вже два роки.	<i>I have been learning Ukrainian for two years [already].</i>
--	--

Stephen has been learning Ukrainian for a long time and is still learning it. Ukrainian uses the **present tense (вивчаю)**; English uses the perfect continuous tense (*have been learning*).

The English time phrase has a preposition 'for'; the equivalent phrase in Ukrainian is simply **два роки** with no preposition.

Я живу в Києві вже два місяці.	<i>I have been living in Kyiv for two months [already].</i>
Скажіть, будь ласка, є пиво? Я його дуже люблю.	<i>Tell me please, is [there] [any] beer? I like it a lot.</i>
Ні, його немає вже 5 днів. Але є дуже добре вино.	<i>No, there hasn't been [any] [for] five days. But [there] is [some] very good wine.</i>

(c) every minute of every hour of every day...

Lawyer Morozenko goes to his office every day. He says щодня (i.e. що + день in the genitive case) in Ukrainian. Lots of time words are built up in this way, e.g. що + рік gives щоріку (every year), що + субота produces щосуботи (every Saturday) and so on.

(d) Last week, next year, etc.

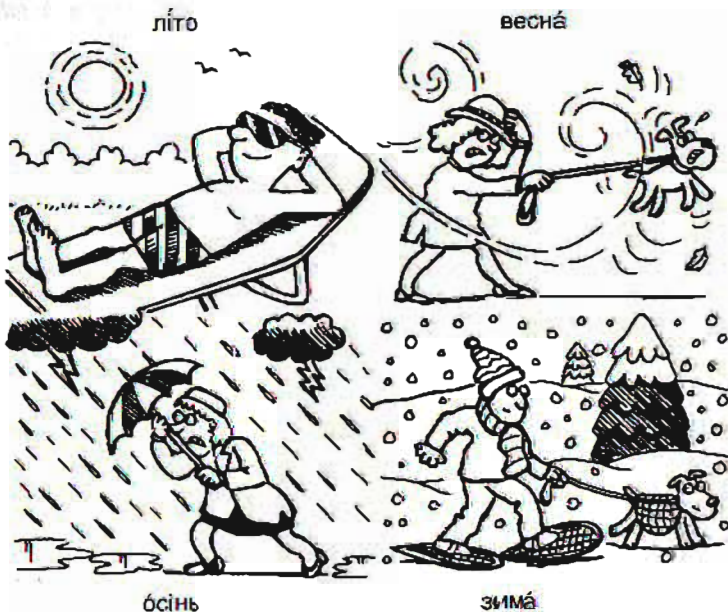
The genitive case is also used for these time expressions:

минулого тижня	last week
наступного тижня	next week
минулого четверга	last Thursday
наступного четверга	next Thursday
минулого року	last year
наступного року	next year

The seasons of the year

пора року

season

осінь

зима

• зима	winter	взімку	in winter
	грудень (gen.: грудня)	December	
	січень (gen.: січня)	January	
	лютий (gen.: лютого)	February	
• весна	spring	навесні	in spring
	березень (gen.: березня)	March	
	квітень (gen.: квітня)	April	
	травень (gen.: травня)	May	
• літо	summer	влітку	in summer
	червень (gen.: червня)	June	
	липень (gen.: липня)	July	
	серпень (gen.: серпня)	August	
• осінь (f) (alt. i/e)	autumn	восені	in autumn
	вересень (gen.: вересня)	September	
	жовтень (gen.: жовтня)	October	
	листопад	November	

Note: The names of the months are spelt with a small letter in Ukrainian, not with a capital letter like English. They are all masculine in gender.

Вправи

- 1 (a) One of Taras' friends in Kyiv is gossiping about his neighbours. Here is some of the information he gives. However, some of it is wrong. Compare this information with the table below and fill in the 'true' or 'false' boxes.

Це мої сусіди: Олексій Дмитрович, водій, йому – тридцять чотири роки; Людмила Андріївна, офіціантка, їй – двадцять один рік; Петро Іванович, слюсар, йому – сорок вісім років; Микола Григорович, учитель, йому – п'ятдесят шість років; Зоя Анатоліївна, пенсіонерка, їй – шістдесят два роки; Оксана Михайлівна, фотомодель, їй – двадцять вісім років.

сусід (m)
водій
слюсар
офіціантка (f)
фотомодель

neighbour (f: сусідка)
driver
plumber
waitress (m: офіціант)
model

	true	false
The teacher is 56. The waitress is 28. The model is 21. The plumber is 46. The pensioner is 62. The driver is 37.		

(b) Now summarize the information given in the table in Ukrainian, giving the name and patronymic of each person in the correct case:

Приклад: Золі Анатоліївни шістдесят два роки.

2 Put the words in brackets into the correct form of the dative singular.

- (a) Майкл пише лист (Джон).
 (b) Це подарунок (дружина).
 (c) Тарас телефонує (директор).
 (d) Наталка дзвонить (учителька).
 (e) (Олег) подобається музика.
 (f) (Тетяна) 24 роки.
 (g) (Андрій) дуже жарко.
 (h) (Катерина) треба мати фотоапарат.
 (i) (Вадим) потрібна машина.
 (j) (Вона) можна подарувати квіти.

подарунок	present
подарувати (подарую, подаруеш)	to give as a present

3 Write out the following sentences in full, putting the words in brackets into the correct form.

who?		what?	to whom? (if any)
Студент	(писати)	(лист – in pl.)	(учитель)
Микола	(писати)	(книга)	_____
Я	(писати)	(ім'я)	_____
Ми	(писати)	(прізвище – in pl.)	_____
Вони	(писати)	(факс)	(партнер – in pl.)

4 Find the answers to the following questions from the right-hand column.

- (a) Скільки Вам років? (i) Взійку в Україні холодно.
 (b) Чи холодно взійку в Україні? (ii) Мені не подобається теплий клімат.
 (c) Вам подобається теплий клімат? (iii) Так, влітку там жарко.
 (d) Чи влітку там жарко? (iv) Мені вже 35 років.

5 Read the dialogues in units 5 and 6 once again. Try turning the following sentences into Ukrainian.

- (a) We have to book a hotel room.
 (b) I am planning to visit France.
 (c) We require two de-luxe rooms.
 (d) I am a businessman and often visit Ukraine.
 (e) I have no information on the finances.
 (f) My friend was reading a Ukrainian newspaper.
 (g) We've already been to Ukraine.
 (h) Our firm makes cars.

6 Which of the Ukrainian sentences that you have just written answer the following questions?

- (a) Яку газету читав мій друг?
 (b) Що робить наша фірма?
 (c) Хто планує відвідати Францію?
 (d) Чи я часто буваю в Україні?

7 Read the following weather forecast from the newspaper *Вечірній Київ* and answer the questions.

ПОГОДА

Сьогодні сонце зійде о 7 годині 26 хвилин, заїде о 16 годині 3 хвилини. Тривалість дня 8 годин 37 хвилин.

Як повідомили кореспондента «Вечірнього Києва» в Українському гідрометцентрі, завтра в Києві хмарно з проясненнями, вночі без опадів, вдень невеликий дощ, вітер західний, 7-12 метрів на секунду. Температура вночі від 3 градусів морозу до 3 градусів тепла, вдень 3-8 градусів тепла.

зійти	(here:) to rise
зайти	(here:) to set
сонце зійде	the sun will rise
о 7 годині 26 хвилин	at 7.26am
сонце зійде	the sun will set
тривалість (f)	length, duration
кореспондент	correspondent
гідрометцентр	meteorological centre
в Українському гідрометцентрі	in the Ukrainian met centre
хмарно	cloudy
прояснення (n)	(here:) clear period
з проясненнями	with clear periods
вночі	at night
опаді (pl.)	precipitation
вдень	during the day
західний	western
вітер західний	wind from the west
7 метрів на секунду	seven metres per second

- (a) What season do you think it is?
 (b) How long is the day going to be?
 (c) Is it going to rain at night or during the day?
 (d) What is the temperature going to be during the day?

7

Я МАЮ ПЛАНИ РОЗВИВАТИ – ТОРГІВЛЮ З УКРАЇНОЮ –

I have plans to develop trade with Ukraine

In this unit you will learn:

- how to answer the question *де?* (where?)
- how to play sports and musical instruments in Ukrainian
- more about telling the time
- more about saying what you like doing
- some special features of Ukrainian verbs

Діалог

Stephen gives an interview to the Ukrainian newspaper *Kyiv Panorama*:

Кореспондент Шановний пане Тейлор! Скажіть, будь ласка, яка метá Вашого майбутнього візиту до України?

Стівен Я їду до цієї країни для переговорів про створення спільного підприємства. Я маю зустрічі з українськими бізнесменами, а також у Міністерстві торгівлі, на Українській біржі, у Національному банку України. Мій бізнес – це виробництво та продаж модного одягу.

Кореспондент Ще одне запитання. Скажіть, будь ласка, де Ви навчилися так добре розмовляти українською мовою?

Стівен Я вивчаю її в Лондоні. Я маю серйозні плани

розвивати торгівлю з Україною і хочу знати її мову, розуміти своїх колег у Києві та Львові без перекладача. Українська мова дуже гарна. Я часто слухаю радіо, читаю українські газети й журнали. Мені також допомагає мій друг, він українець.

Кореспондент
Стівен

Розкажіть про Ваші смаки.

Я люблю музику, граю на гітарі. Люблю спорт, граю в теніс, гольф, волейбол. Мені також подобається смачна їжа і, звичайно, гарний, модний одяг.

Кореспондент
Стівен

Ви маєте сім'ю?

Я неодружений.

Кореспондент

Бажаю Вам приємної поїздки й успіху в комерції.

Стівен

Дуже дякую.

Кореспондент

Дякую Вам за цікаву розповідь.

розвивати	<i>to develop</i>
торгівля з Україною	<i>trade with Ukraine</i>
шановний	<i>esteemed</i>
мета	<i>aim, purpose</i>
майбутній (here: майбутнього)	<i>future (adj.)</i>
візит (here: візиту)	<i>visit</i>
країна (here: країни)	<i>country</i>
переговори (here: переговорів)	<i>talks</i>
створення (n)	<i>creation</i>
спільний (here: спільного)	<i>joint (adj.)</i>
підприємство (here: підприємства)	<i>enterprise</i>
спільне підприємство	<i>joint venture</i>
з українськими бізнесменами	<i>with Ukrainian businessmen</i>
біржа	<i>stock exchange</i>
національний (here: національному)	<i>national</i>
виробництво	<i>production</i>
продаж	<i>sale</i>
навчитися (here: навчилися)	<i>to learn</i>
розмовляти українською мовою	<i>to speak [in] Ukrainian [language]</i>
серйозний (here: серйозні)	<i>serious</i>
план	<i>plan</i>
свій (here: своїх)	<i>(here:) my</i>
колега (here: колег)	<i>colleague</i>
перекладач (here: перекладача)	<i>interpreter, translator</i>
слухати (here: слухаю)	<i>to listen [to]</i>
журнал (here: журнали)	<i>journal</i>

розказати (here imperative:

розкажіть)

смак (here: смаки)

грати

грати в (+ acc.)

грати на (+ loc.)

гітара (here: гітари)

спорт

теніс

гольф

волейбол

смачний (here: смачна)

звичайно

приємний (here: приємної)

комерція (here: комерції)

розповідь (f)

to tell

taste

to play

to play games and sports

to play musical instruments

guitar

sport

tennis

golf

volleyball

tasty

of course

pleasant

commerce

account, narrative

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівен має зустрічі з українськими бізнесменами.
- 2 Стівен хоче розвивати спорт в Україні.
- 3 Стівен любить грати на гітарі.
- 4 Кореспондент бажає Стівенові приємної поїздки.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 Which bank does Stephen intend to visit in Ukraine?
- 2 Why does Stephen often listen to the radio?
- 3 Who is helping Stephen learn Ukrainian?
- 4 What kind of clothes does Stephen like?

Як функціонує мова

1 Another possessive pronoun

The dialogue in this unit introduces another possessive pronoun – **свій, своя, своє, свої**. This word has a special 'reflexive' usage, which means that it will always 'refer back' to the subject of the sentence:

Я хочу розуміти своїх
колег у Києві.

*I want to understand my
colleagues in Kyiv.*

but:

Він не розуміє своїх колег. *He doesn't understand his colleagues.*

In other words, **свій** can mean 'my', 'your', 'his', 'her', 'it's', 'our', 'their', according to context.

Свій declines exactly like **мій** and **твій**.

2 Nouns – locative case

The locative case is used to answer the question *де?* (*where?*) and *коли?* (*when?*) in certain time expressions. There are several examples in the dialogue and the commentary. Here are tables giving the endings in the singular and plural for nouns and adjectives. This case never occurs without a preposition.

3 Locative case – noun endings

(a) Masculine nouns

Nom. S. Loc. S. (у/в, на +)	паспорт паспорті	олівець олівці	будінок будінку
Nom Pl. Loc. Pl. (у/в, на +)	паспорти паспортах	будінки будінках	олівці олівцях

Nom. S. Loc. S. (у/в, на +)	брат брáтові	друг дру́гові	учитель учителєві	англієць англійцеві
Nom Pl. Loc. Pl. (у/в, на +)	брати братах	друзі друзях	учителі учителѣх	англійці англійцѣх

(b) Feminine nouns

Nom. S. Loc. S. (у/в, на +)	сестра сестрі	вулиця вулиці	компанія компанії	книга книзі	зустріч зустрічі
Nom Pl. Loc. Pl. (у/в, на +)	сестри сестрах	вулиці вулицях	компанії компаніях	книги книгах	зустрічі зустрічах

(c) Neuter nouns

Nom. S. Loc. S. (у/в, на +)	дерево дереві	море морі	прізвище прізвищі	життя житті	ім'я імені
Nom Pl. Loc. Pl. (у/в, на +)	деревá деревáх	моря́ моря́х	прізвища прізвищах	життя́ життя́х	іменá іменáх

Note:

- The masculine singular ending **-ові/-єві/-єві** is used predominantly with nouns denoting human beings.
- The masculine singular ending **-у** occurs after the suffixes **-к, -ак, -ик, -ок**, e.g. *у будінку* and in some other short nouns, e.g. *у банку, у парку, у світу, у саду, у гаю*.
- Before the ending of the locative singular **-і**, the consonants **к, г, х** change in the following way: **к – ц; г – з; х – с**. Note that the consonant **-к** changes to **-ц** only when the locative ending is **-і**; when the locative ending is **-у** there is no change, e.g. *у ріці (рік), на березі (берег), на поверсі (поверх), на подрузі (подруга), у книзі (кніга), у руці (рука)*.

4 Adjectives – locative case

Hard endings

	Nom. S.	Loc. S.	Nom. Pl.	Loc. Pl.
M.	добрий	доброму	добрі	добрих
F.	добра	добрій	добрі	добрих
N.	добре	доброму	добрі	добрих

Soft endings

	Nom. S.	Loc. S.	Nom. Pl.	Loc. Pl.
M.	сінній	сінньому	сінні	сінніх
F.	сіння	сінній	сінні	сінніх
N.	сінне	сінньому	сінні	сінніх

5 Possessive pronouns – locative case

	Nom. S.	Loc. S.	Nom. Pl.	Loc. Pl.
M.	мій	моєму	мої	моїх
F.	моя	моїй	мої	моїх
N.	моє	моєму	мої	моїх

Твій and **свій** have the same endings as **мій**.

	Nom. S.	Loc. S.	Nom. Pl.	Loc. Pl.
M.	наш	нашому	наші	наших
F.	наша	нашій	наші	наших
N.	наше	нашому	наші	наших

Ваш has the same endings as **наш**.

6 Personal pronouns – locative case

	S.	P.
First person:	мені	нас
Second person:	тобі	вас
Third person: (m), (n) (f)	ньому ній	них

Note: As the locative case occurs only with prepositions, the third person pronouns always have the prefixed **н-** attached.

7 Prepositions with locative case

у/в	<i>in/at</i>	у готелі, у парку на братові, на учителеві в Одесі, у місті у містах,
на	<i>on/at</i>	на роботі, на вулиці, на другому поверсі

when to use у or в

The Ukrainian prepositions meaning 'in' has two forms:

- **у**, used at the beginning of a sentence or after a break within a sentence (represented in writing by a comma):
 У Києві є багато цікавих будинків. *There are lots of interesting buildings in Kyiv.*
 Я вивчаю мову тут, у Лондоні. *I am studying the language here in London.*
- **в**, used after a word ending in a vowel:
 Я живу в Лондоні. *I live in London.*
 Я часто буваю в Україні. *I am often in Ukraine.*

The same rules apply to **у/в** when it is used with the accusative or genitive case.

8 Time phrases and the locative case

(a) years and months (see also the next unit)

у тисяча дев'ятсот дев'яносто шостому році	<i>in 1996</i>
у липні	<i>in July</i>
у вересні	<i>in September</i>
у листопаді	<i>in November</i>

Contrast **у** + accusative case for the days of the week, e.g. **у четвер** (*on Thursday* etc.)

(b) At what time?

Use the preposition **о** (or **об** before a vowel):

о котрій годині?	<i>at what time? (lit. at which hour?)</i>
о першій	<i>at one (lit. at the first)</i>
об одинадцятій годині	<i>at eleven</i>

9 A special use for the preposition на and the locative case

Що на ньому?	<i>What is he wearing?</i>
На Стівенові модний костюм.	<i>Stephen is wearing a fashionable suit.</i>
На ньому білий піджак червоне пальто	<i>He is wearing a white jacket red coat</i>

The verb **носіти** (**ношу́, носиш**), which you will meet later with the meaning 'to carry', is also used to denote 'wearing', but with the additional meaning that the item in question is worn regularly:

Чи Стівен носить окуляри? *Does Stephen wear glasses?*

10 Verbal aspect

Verbal aspect is to do with the way in which an action is viewed. Ukrainian verbs have two aspects: **imperfective** and **perfective**.

imperfective

The imperfective aspect denotes that something is happening right now, was happening or will be happening at a particular moment, e.g.

Стівен зараз телефонує до Києва.	<i>Stephen is phoning Kyiv at the moment.</i>
Він читав українську газету.	<i>He was reading a Ukrainian newspaper.</i>
Вона сміялася.	<i>She was laughing.</i>

It can also denote an action that is repeated or is regular:

Стівен щотижня телефонує до Києва.	<i>Stephen phones Kyiv every week.</i>
Він щодня читав українські газети.	<i>He read (used to read) Ukrainian newspapers every day.</i>

The imperfective future is introduced in unit 8.

perfective

The perfective aspect denotes that the action has already commenced or has been completed in the past or will have been completed in the future, e.g.

Вона засміялася.	<i>She burst out laughing.</i>
Добре, що ти зателефонував.	<i>It's good that you phoned (made this call).</i>

Perfective verbs cannot therefore have a present tense, as the present tense is used for actions that are either in progress now, or are repeated.

The use of the perfective future will be looked at in unit 9. There is no difference between imperfective and perfective verbs in the formation of the past tense.

11 How are aspects formed?

Unfortunately no rules can be given. Here are a few examples:

Group 1:	<i>Imperfective</i>	<i>Perfective</i>
	п'йти	в'ипити
	сміятися	засміятися
	дивітися	подивітися
	читати	прочитати
	їсти	з'їсти
	робити	зробити

Group 1 contains perfective verbs that have been formed from imperfective verbs by the addition of a **prefix**.

Group 2:	<i>Imperfective</i>	<i>Perfective</i>
	давати	дати
	продавати	продати
	запрошувати	запросити
	купувати	купити

Group 2 contains imperfective verbs that are formed by means of the suffixes **-ва** or **-ува/-юва**.

Group 3:	<i>Imperfective</i>	<i>Perfective</i>
	вивчати	вивчити
	замовляти	замовити

Group 3 contrasts imperfective verbs with **-а** (or **-я** after a soft consonant) and perfective verbs with **-и**. Some other changes, e.g. as in

замовля́ти-замови́ти, or shifts in stress position, may be involved.

Some verbs in groups 2 and 3 also display **consonant alternations**, e.g.

запро́шувати, запро́сити   замовля́ти, замови́ти.

There will be more about consonant alternations in unit 12.

Group 4:	допомага́ти	допомогти́
	зустріча́ти(ся)	зустріти́(ся)
	сидáти	систи́
	бра́ти	взя́ти
	заходи́ти	зайти́

Group 4 contains verbs that form their imperfective and perfective aspects in ways that are difficult to categorise; indeed, on occasion (e.g. бра́ти), the perfective is formed from a completely different word.

From now on the aspect of all new verbs will be marked in the word lists as impf. (imperfective) or pf. (perfective).

aspect and verbal prefixes

Let us look at some of the ways in which prefixes, such as those in group 1 above, can affect meaning.

If we add the prefix **по-** to the verb **проси́ти** (*to ask for something*) we get the perfective equivalent, with no real change in meaning other than the stress placed on the completion of the action. However, if we add the prefix **за-** to the same verb, the new perfective verb has a completely different meaning: **запроси́ти** (*to invite*), from which in turn a new imperfective is formed: **запро́шувати**. Adding the prefix **пере-** to the same verb produces a word meaning 'to apologise' – **перепроси́ти, перепро́шувати**.

In some of the verbs listed above, the prefix **по-** can give the meaning of 'doing a little bit of the action', e.g.

працюва́ти	<i>to work</i>
попрацюва́ти	<i>to do a bit of work</i>

aspect in the past tense

It is useful to consider the whole context which determines the use of either the imperfective or the perfective aspect of the verb in the past tense, e.g.

Я пив ка́ву might occur in the following situations:

I was drinking coffee, but everyone else was drinking tea.

I was drinking coffee all through the meeting.

I drank (used to drink) coffee every day, but now I can't because of the state of my health.

whereas the likely situations for я ви́пив ка́ву are:

I drank up (finished drinking) my/the coffee, got up and left for work.

I have finished my coffee – look, there isn't any left.

Впра́ви

- 1 Put the words in brackets into the locative case, according to the example:

При́клад: Мико́ла гуля́є в (парк). Мико́ла гуля́є в па́рку.

- На (кореспондэ́нт) мо́дний ко́стюм.
- Мо́жна помі́няти гро́ші в (Націо́нальний ба́нк).
- Я влі́тку був у (Лондо́н).
- Ми живемо́ у (Льві́в).
- Музикант гра́є на (гіта́ра).

- 2 Certain consonants change in the locative case. Give either the locative case form or the nominative case form, according to the information given:

<i>При́клад:</i> Нога́ – но...	Нога́ – нози́
Р ... – ро́ці	рік – ро́ці
кни́га – кни́...	ка́рт... – ка́ртиці
по́дру ... – по́друзі	пої́здка – пої́зд ...
жи́нка – жи́н ...	му́ха – му ...
ля́ль ... – ля́льці	ру́ч ... – ру́чці

- 3 Insert the correct form of the preposition **у/в** in the following sentences:

- У/в ме́не є ба́тькі у/в Шотла́ндії.
- Та́то праці́є у/в ба́нку.
- Я незаба́ром іду́ у/в Украї́ну.
- Словни́к у/в кабіне́ті.

- (e) На скільки днів замовити готель у/в Львові?
 (f) У/в вас є номер його факсу?
 (g) Тітка живе у/в Чернівці.

4 Complete the following sentences by adding the correct verb from the list below.

- (a) Велосипед дуже зручний. На ньому можна (...).
 (b) Мені подобаються книги. Їх можна (...).
 (c) Моя мама робить смачні тістечка. Я люблю їх (...).
 (d) Моя сестра любить балет, але вона не вміє (...).
 (e) Мій друг купив гітару. Він хоче навчитися на ній (...).

тацювати, їздити, грати, їсти, читати

5 Complete the following sentences by translating the English words and phrases into Ukrainian.

- (a) Стівен (*is phoning*) Київ зараз.
 (b) Віра (*phones Kyiv*) щотіжня.
 (c) Ігор (*was reading*) газету «Вечірній Київ» (*yesterday*) увечері.
 (d) Оксана (*used to read*) англійські книги (*every day*).

6 Get ready to give personal information about yourself. Try answering the following questions.

- (a) Скільки Вам років?
 (b) У якому році Ви народилися?
 (c) У якому місяці Ви народилися?
 (d) У якій країні Ви народилися?
 (e) У якому місті Ви народилися?
 (f) Де Ви тепер живете?
 (g) Чи Ви вже були в Україні?

8

МИ ЛЕТИМО УКРАЇНСЬКИМИ АВІАЛІНІЯМИ

We are flying with Ukraine Airlines

In this unit you will learn how to:

- express agreement
- talk about events that will be happening in the future
- talk about means of travel
- tell the time by the clock

Діалог 1

A meeting with Bohdan Riznyk on a London street.

Богдан Тарасе, якого числа ти летіш до України?

Тарас Двадцять дев'ятого липня, о пів на першу дня. Буду відлітати з аеропорту Гатвік.

Богдан Який це день?

Тарас Четвер.

Богдан Ти летітимеш літаком Австрійських авіаліній з пересадкою у Відні?

Тарас Ні, не через Відень. Є прямий рейс Українських міжнародних авіаліній «Лондон – Київ». Тому я буду летіти Українськими без зупинки. Ми летимо вдвох із моїм другом Стівеном Тейлором.

Богдан Я можу відвезти вас своєю машиною до аеропорту, якщо треба.

Тарас Дякую, нас відвезе Віра.

число	number (here: date)
Якóго числá ти летíш до України?	<i>On what date are you flying to Ukraine?</i>
Двáдцять дев'ятого липня	<i>On the 29th of July</i>
пíв	<i>half</i>
о пíв на пёршу дня	<i>at half past twelve in the afternoon</i>
вiдлiтáти (imp.)	<i>to fly off</i>
аеропóрт	<i>airport</i>
Гáтвiк	<i>Gatwick</i>
Який це день?	<i>What day is that?</i>
лiтáк	<i>aircraft, plane</i>
австрiйський	<i>Austrian</i>
пересáдка	<i>change (of transport)</i>
Вiдень (m) (gen.: Вiдня)	<i>Vienna</i>
Ти летiтимеш лiтакóм Австрiйських авiалiнiй з пересáдкою в Вiднi?	<i>Will you be flying with an Austrian Airlines plane, changing in Vienna?</i>
чéрез (+ acc.)	<i>(here:) via</i>
прямий	<i>straight, direct</i>
рейс	<i>journey, flight</i>
с прямий рейс	<i>there is a direct flight</i>
мiжнародний	<i>international</i>
тому	<i>therefore</i>
зупiнка	<i>stop</i>
зручно	<i>convenient</i>
вдвох	<i>the two of us together</i>
вiдвезтi (вiдвезу, вiдвезеш) (pf.)	<i>to take (away)</i>
мáшина	<i>car (colloquial)</i>
Я мóжу вiдвезтi вас своєю мáшиною до аеропóрту, якщó трéба	<i>I can drive you to the airport in my car, if necessary</i>

Як функціонує мова

1 Verbs – future tense (imperfective aspect)

The imperfective future tense is used to describe actions that will be taking place at some time in the future. There are two ways of forming this tense, both of which have exactly the same meaning. You may choose whichever form you find the easier, but you should be able to recognize both.

Type 1

This tense form comprises two words, just like the English 'I will read the paper'. You will remember that the verb **бути** (to be) has only one form (e) in the present tense. The future tense forms of this verb have first conjugation endings:

	S.	Pl.
1	буду	будемо
2	будеш	будете
3	буде	будуть

By combining these forms with the imperfective infinitive, you obtain the imperfective future, e.g.

Я **буду працювати** завтра. *I will be working tomorrow.*
 Я **буду їхати** до Львова. *I will be going to L'viv.*

Type 2

The other form of the imperfective future is obtained by adding the suffix **-м** and the corresponding personal endings, also of the first conjugation, to the imperfective infinitive, e.g.

	S.	Pl.
1	їхатиму	їхатимемо
2	їхатимеш	їхатимете
3	їхатиме	їхатимуть

In the dialogue we find the following expressions:

- Буду відлітати з аеропóрту Гáтвiк.
- Я буду летiти Українськими без зупiнки.
- Ти летiтимеш лiтакóм Австрiйських авiалiнiй?
- Ми летiмó вдвох з моiм другом Стiвеном Тейлором.
- Якóго числá ти летiш до України?

Taras and Bohdan could have changed their future around with no change in meaning:

Я **летiтиму** Українськими без зупiнки.
 Ти **будеш летiти** лiтакóм Австрiйських Авiалiнiй?

We can translate sentences (d) and (e) above as:

I am flying together with my friend Stephen Taylor.
On what date are you flying to Ukraine?

The present tense in English corresponds exactly to the present tense in Ukrainian here. In both languages it is possible to use verbs in the present tense with future meaning when something has been definitely decided upon.

2 The instrumental case

The instrumental case is used to denote the means by which something is done; in English this idea is most often expressed with the prepositions 'by' or 'with'. It is therefore particularly common with words meaning various forms of transport, e.g.

Я лечу до Відня літаком Австрійських авіаліній.	<i>I am flying to Vienna by a plane of Austrian Airlines.</i>
Я лечу до Відня Австрійськими авіалініями.	<i>I am flying to Vienna by/with Austrian Airlines.</i>
Він їде поїздом до Києва.	<i>He is going to Kyiv by train.</i>
Вони їдуть автобусом до роботи.	<i>They are going to work by bus.</i>

Note: Ukraine has underground railways (метро) in two major cities: Kyiv and Kharkiv. The word метро is neuter and indeclinable; it cannot therefore have an instrumental ending. Instead you travel на метро (by underground).

- By extension the instrumental case is used with words like вулиця, площа, місто:

Я хочу погуляти вулицями Києва.	<i>I want to take a walk through the streets of Kyiv.</i>
Ми йдемо Хрещатиком.	<i>We are walking along Khreshchatyk Street.</i>

- The instrumental case is also used to refer to job descriptions, e.g. **Ким працює Стівен?** (lit. As who does Stephen work?) (Ким is the instrumental form of Хто).

Стівен працює директором.	<i>He is the director (lit. Stephen works as the director).</i>
---------------------------	---

- It is also used after certain verbs, e.g. цікавитися (to be interested in), займатися, which literally means 'to deal with', 'to be busy with':

Ігор дуже цікавиться музикою.	<i>Igor is very interested in music.</i>
Мої знайомі будуть займатися квитками.	<i>My acquaintances will deal with the tickets.</i>
Я займаюся тенісом.	<i>I go in for tennis.</i>

- where being and becoming are involved

The instrumental case is used after the verbs **бути** (to be) and **ставати** (стаю, стаеш) (to become):

Коли я був хлопчиком, мені подобалося їздити на велосипеді.	<i>When I was a boy, I liked riding a bike.</i>
Через десять років я буду директором фірми.	<i>In ten years' time I'll be director of the firm.</i>

- I'm flying with my friend

The instrumental case is also used in a special phrase involving a plural personal pronoun, most frequently ми, and the preposition з:

Ми летимо вдвох із моїм другом.	<i>My friend and I are flying together (lit. We are flying the two of us together with my friend).</i>
------------------------------------	--

Later in the dialogue we have:

Ми зі Стівеном будемо у Львові.	<i>Stephen and I will be in L'viv.</i>
------------------------------------	--

The verbs in these sentences are in the first person plural form because the subject is ми.

3 Instrumental case – noun endings

(a) Masculine nouns

Nom. S.	паспорт	будинок	олівець	телефон
Inst. S.	паспортом	будинком	оливцем	телефоном
Nom. Pl.	паспорти	будинки	олівці	телефони
Inst. Pl.	паспортами	будинками	оливцями	телефонами

Nom. S.	брат	хло́чик	дру́г	учи́тель	англи́ць
Inst. S.	бра́том	хло́пчиком	дру́гом	учи́телем	англи́цем
Nom. Pl.	брати́	хло́пчики	дру́зі	учителі́	англи́ці
Inst. Pl.	братáми	хло́пчиками	дру́зями	учителéями	англи́цями

Nom. S.	трамва́й
Inst. S.	трамва́єм
Nom. Pl.	трамва́ї
Inst. Pl.	трамва́ями

(b) Feminine nouns

Nom. S.	кни́га	ву́лиця	сестра́	компáнія	зу́стріч
Inst. S.	кни́гою	ву́лицею	сестро́ю	компáнією	зу́стріччю
Nom. Pl.	кни́ги	ву́лиці	сестри́	компáнії	зу́стрічі
Inst. Pl.	кни́гами	ву́лицями	сестра́ми	компáніями	зу́стріча́ми

(c) Neuter nouns

Nom. S.	де́рево	прізви́ще	мо́ре	життя́	ім'я́
Inst. S.	де́ревом	прізви́щем	мо́рем	життя́м	іме́нем
Nom. Pl.	де́рева	прізви́ща	моря́	життя́	іме́на
Inst. Pl.	де́рева́ми	прізви́щами	моря́ми	життя́ми	іме́на́ми

The singular ending to watch out for is **-ю** on feminine nouns ending in a consonant, e.g. зу́стріч. The consonant preceding the ending of the instrumental singular is doubled, зу́стріччю, unless the noun ends in **-сть**, e.g. прие́мність; з прие́мністю (*with pleasure*).

4 Adjectives – instrumental case**Hard adjectives**

	Nom. S.	Inst. S.	Nom. Pl.	Inst. Pl.
M.	добрий	добрим	добрі	добрим
F.	добра	добо́рою	добрі	добрим
N.	добре	добрим	добрі	добрим

Soft adjectives

	Nom. S.	Inst. S.	Nom. Pl.	Inst. Pl.
M.	сидній	сидні́м	сидні	сидні́ми
F.	сидня	сидньо́ю	сидні	сидні́ми
N.	сидне	сидні́м	сидні	сидні́ми

5 Possessive pronouns – instrumental case

	Nom. S.	Inst. S.	Nom. Pl.	Inst. Pl.
M.	мій	мої́м	мої́	мої́ми
F.	мо́я	моє́ю	мої́	мої́ми
N.	моє́	мої́м	мої́	мої́ми

Твій and **свій** have the same endings as **мій**.

	Nom. S.	Inst. S.	Nom. Pl.	Inst. Pl.
M.	наш	на́шим	на́ші	на́шими
F.	на́ша	на́шою	на́ші	на́шими
N.	на́ше	на́шим	на́ші	на́шими

Ваш has the same endings as **наш**.

6 Personal pronouns – instrumental case

	S.	Pl.
1	мно́ю	на́ми
2	тобо́ю	ва́ми
3	(m) ним	ні́ми
	(f) не́ю	
	(n) ним	

7 Prepositions with instrumental case

з	with	з Цу́кром, з молоко́м
за	behind/beyond/on the other side of	за сто́лом, за стіно́ю

пéред	<i>in front of</i> <i>just before</i> in time expressions	пéред буди́нком пéред обі́дом (<i>immediately before</i> <i>dinner</i>)
над	<i>over/above</i>	над крі́слом
під	<i>under/below</i>	під столáми
між	<i>between</i>	між мóрею і лі́сом

Note: The preposition *з* can also take the form *із* or *зі* in the same circumstances as when it means 'from' and is followed by the genitive case. See unit 4.

Діалог 2

Bohdan and Taras continue their conversation.

Богдан Якщó не секрет, ким працює твій приятель? Мені знайо́ме його́ ім'я.

Тарас Стівен – дирéктор компáнії «Гéрмес-Клóзінг». Для ньóго це пéрша ділова́ поїздка в Україну. А я їду у відпýстку. Хóчу зустрéтися з друзя́ми, а такóж показáти Стівенóві Україну. Він нікóли там не був. Ми бóдемо подорожувáти по́їздом, пароплáвом, можливо́, автомобі́лем. Я вжé домовився зі знайо́мими про допомóгу з житлóм, вони́ займáтимуться такóж на́шими квиткáми. Ми бóдемо там два тижні.

Богдан Ти вжé зна́єш свою́ адрéсу в Україні?

Тарас Я одра́зу після́ при́зду напи́шу тобі́ листівку з на́шою адрéсою.

Богдан Чудóво. Я незабáром, можливо́, їхатиму до Львóва.

Тарас Ми зі Стівенóм бóдемо у Львóві шóстого-сьóмого сéрпня.

Богдан То побáчимося з ва́ми шóтого сéрпня на плóщі Рíнок?

Тарас О шóстий вéчора!

Богдан Згóда! Шóтого о шóстий. Пéред аптéкою, бі́ля вхóду. Не забóдь.

Тарас Я нікóли нічóго не забува́ю. Ну, бува́й здоровий. До зу́стрічі!

Богдан Щасли́вої дорóги! М'яко́ї поса́дки...

секрét	<i>secret</i>
знайо́мий	<i>familiar (as adj.); acquaintance (as noun)</i>
Мені знайо́ме його́ ім'я	<i>his name is familiar to me</i>
відпýстка	<i>holiday</i>
показáти (покажý, покажеш) (pf.)	<i>to show</i>
нікóли	<i>never</i>
подорожувáти (-ýю, -ýеш) (impf.)	<i>to travel</i>
по́їзд	<i>train</i>
пароплáв	<i>steamer</i>
можливо́	<i>possibly, perhaps</i>
домóвитися (домóвлюся, домóви́шся,....домóвля́ться) (pf.)	<i>to agree, arrange with</i>
житлó	<i>dwelling (here: place to stay)</i>
адрéса	<i>address</i>
одра́зу	<i>at once</i>
при́зд	<i>arrival</i>
написáти (напи́шу, напи́шеш) (pf.)	<i>to write</i>
ли́стівка	<i>postcard</i>
незабáром	<i>soon</i>
Я незабáром, можливо́, їхатиму до Львóва	<i>I might soon be going to L'viv</i>
побáчитися (pf.)	<i>to see one another</i>
плóща	<i>square</i>
рíнок	<i>market</i>
то побáчимося з ва́ми шóтого сéрпня?	<i>so we'll see each other on the sixth of August, right?</i>
о шóстий вéчора	<i>at six in the evening</i>
шóтого о шóстий	<i>on the sixth at six</i>
згóда	<i>agreement</i>
Згóда!	<i>OK! That's agreed!</i>
аптéка	<i>chemist's shop</i>
вхід (gen. вхóду)	<i>entrance (alt. <i>ivo</i>)</i>
забу́ти (забу́ду, забу́деш) (pf.)	<i>to forget</i>
не забóдь!	<i>don't forget!</i>
нічóго (gen. of ніщó)	<i>nothing</i>
забува́ти (impf.)	<i>to forget</i>
бува́й здоровий	<i>cheerio! (lit. be healthy)</i>
дорóга (gen. pl.: дорóг)	<i>road, journey, way (alt. <i>ivo</i>)</i>
посáдка	<i>landing</i>

(a) Правда чи неправда?

- 1 Тарас і Стівен летять в Україну рейсом Українських авіаліній.
- 2 Богдан відвезе Стівена і Тараса до аеропорту.
- 3 Тарас знає свою адресу в Україні.
- 4 Богдан і Тарас будуть шостого серпня у Львові на площі Ринок.

(b) Дайте відповідь на ці запитання англійською мовою

- 1 Do Ukrainian Airlines have a direct flight to Kyiv?
- 2 How many times has Stephen been to Ukraine before?
- 3 What kind of transport will Taras and Stephen use when travelling around Ukraine?
- 4 At what time will Taras meet Bohdan in L'viv?

8 More time phrases

for (in the past)

Compare the use of the tenses in Ukrainian and English. Ukrainian uses the **imperfective** aspect in the following situations.

Я працюю тут два роки (present tense).	<i>I have been working here for two years [and still work here].</i>
Я працював тут два роки (past tense).	<i>I worked here for two years.</i>

The Ukrainian sentences have no preposition in the time phrase.

in

Я їду в Париж за два тижні.	<i>I am going to Paris in two weeks (in two weeks' time).</i>
Я летю до Праги через пару днів.	<i>I am flying to Prague in a few days.</i>

Ukrainian uses either of the prepositions **за** and **через** and the accusative case.

9 Going on holiday and being on holiday

Тарас їде у відпустку (acc.) до України.	<i>Taras is going on holiday to Ukraine.</i>
Він буде у відпустці (loc.) в Україні.	<i>When he gets to his destination, he will be on holiday in Ukraine.</i>

10 "I don't never forget nothing"

Put on the negation in Ukrainian!

Він ніколи там не був.	<i>He has never been there.</i>
Я ніколи нічого не забуваю.	<i>I don't ever forget anything.</i>

11 More on ordinal numerals

Ordinal numerals (i.e. first, second, third,... eleventh, etc) decline like adjectives, and like adjectives agree with the noun to which they relate.

Ordinal numerals consisting of more than one part, e.g. **сто шостий** (*one hundred and sixth*), are called compound ordinal numerals. Only the final element declines, and all the component elements are written separately. Years are ordinal numbers in Ukrainian, i.e. 1996 is 'the one thousand nine hundred and ninety sixth year':

1996 рік	
Nom. & Acc.	тисяча дев'ято́ст дев'яно́сто шостий рік
Gen.	тисяча дев'ято́ст дев'яно́сто шосто́го ро́ку
Dat.	тисяча дев'ято́ст дев'яно́сто шосто́му ро́ку
Loc.	у тисяча дев'ято́ст дев'яно́сто шосто́му ро́ці
Instr.	тисяча дев'ято́ст дев'яно́сто шостим ро́ком

12 It's time to check your engagements diary!

понеділок (gen.: понеділка) <i>Monday</i>	п'ятниця <i>Friday</i>
вівторок (gen.: вівторка) <i>Tuesday</i>	субота <i>Saturday</i>
середá <i>Wednesday</i>	неділя <i>Sunday</i>
четвѐр (gen.: четверга́) <i>Thursday</i>	

Time expressions

day

ура́нці/вранці
уде́нь/вдень
увече́рі/ввече́рі
уночі/вночі

позавчо́ра
учо́ра/вчо́ра
сього́дні
за́втра
післяза́втра

in the morning
during the day/afternoon
in the evening
at night

the day before yesterday
yesterday
today
tomorrow
the day after tomorrow

year, month, date

Який за́раз рік? Тисяча дев'я́тсот дев'яно́сто шосто́й.

The ordinal numeral **шосто́й** is masculine because the word **рік** is understood from the context.

Який за́раз місяць? Лі́пень.

Який сього́дні день тїжня? Четвѐр.

Яке сього́дні число́? Чоти́рнадцяте. Чоти́рнадцяте (*nom.*)
лі́пня (*gen.*)

The ordinal numeral **чоти́рнадцяте** is neuter because the word **число́** is understood from the context.

Яко́го число́...? (*On what date...?*)

Чоти́рнадцятого́ (*gen.*) лі́пня (*gen.*)

Чоти́рнадцятого́ (*gen.*) лі́пня (*gen.*) тї́сяча дев'я́тсот
дев'яно́сто шосто́го (*gen.*) ро́ку (*gen.*).

The **genitive** case of the ordinal numeral is used to express the date **on** which something occurs. No preposition is used.

this morning, etc.

Сього́дні вранці

this morning (lit. today in the morning)

вчо́ра вдень

yesterday afternoon (lit. yesterday in the afternoon)

за́втра ввече́рі

tomorrow evening (lit. tomorrow in the evening)

о 10-й ра́нку (*gen.*)

at ten in the morning

о 4-й днѐ (*gen.*)

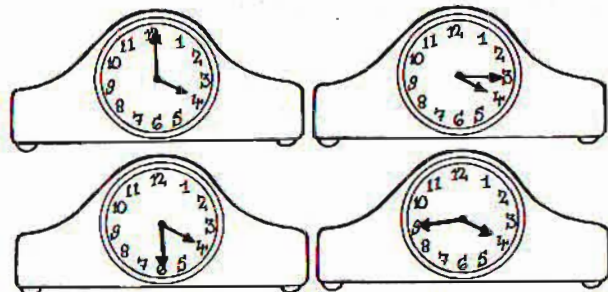
at four in the afternoon

What time of day is it?

годи́нник
доба́

watch, clock
24 hours (i.e. whole day and night together)

четвёрта
годинап'ятнадцять на п'яту
(чверть на п'яту)пів на п'яту
(четвёрта трі́дцять)за п'ятнадцять п'ята
(за чверть п'ята)

Котра година

Remember: **котра година?** literally means 'which hour [is it]?' The answer therefore contains the **ordinal** number for the hour in the feminine form.

4.00	Четвёрта (година)	(lit. the fourth)
4.15	П'ятнадцять (хви́лін) на п'яту (acc.)	(lit. fifteen minutes into the fifth)
	Чверть на п'яту (acc.)	(lit. a quarter into the fifth)
4.30	Четвёрта трі́дцять Пів на п'яту (acc.)	(lit. half into the fifth)
4.45	За п'ятнадцять п'ята За чверть п'ята	(see note below)

Note: Here a sensible literal translation is scarcely possible. It may be helpful to think of **за** meaning 'within' in these time expressions, i.e. within fifteen [minutes] [it will be] [the] fifth [hour].

чверть (f)	quarter
пів	half

ра́нок

де́нь

вече́р

ніч

ра́нок
де́нь
вече́р
нічmorning
afternoon
evening
night

13 Expressing agreement

Зустрі́ньмося (*let's meet*) на площі́ Ри́нок. *Let's meet on Market Square.*

Зго́да! *OK!*

Льві́в – дуже́ га́рне мі́сто. *L'viv is a very fine city.*
Абсолю́тно зго́ден з Ва́ми. *I agree with you entirely.*

Зго́да is a colloquial way of expressing agreement with a suggestion or proposal. A slightly more formal way of agreeing with someone is to say:

Я зго́ден (m)/зго́дна (f) з Ва́ми.

The plural form is **зго́дні**.

When you come to an agreement with someone, you could say:

До́мовилися! (always plural and past tense, lit. [we] have agreed!)

До́бре *fine!*

Га́разд *OK!*

Чудо́во *great!*

Вправи

1 Write out the following sentences, using the correct form of the verb (positive or negative).

- (a) Він ніколи там (був/не був).
 (b) Я ніколи (не літав/літав) літакoм.
 (c) Степан ніколи (говорів/не говорів) багато.
 (d) Цей чоловік ніколи (не відлітав/відлітав) з Борисполя.

Бориспіль (gen.: Борисполя) *Boryspil* (the name of Kyiv international airport) (alt. *Іо*)

2 Give both imperfective future forms of the verb писати.

Я	б́уду писати, писатиму	
ти	_____	_____
він	_____	_____
ми	_____	_____
ви	_____	_____
вони	_____	_____

3 Make sentences, putting the verb in brackets into the correct form of the imperfective future:

Я	літакoм (летіти)
ти	у сад́у (працювати)
він	спoртом (займатися)
ми	у Львoві (жити)
ви	гроші (міняти)
вoні	на вулиці (чекати)

4 Construct sentences, putting the verbs and nouns in brackets into the correct form.

Я	(летіти)	(літак).
Ти	(їхати)	(автoбус).
Він	(гуляти)	(вулиця).
Ми	(летіти)	(літак – in pl.)
Ви	(гуляти)	(вулиця – in pl.)
Вони	(їхати)	(автoбус – in pl.)

5 Complete the Ukrainian sentences by translating the English phrases in brackets.

- (a) Вона працює (as the director's assistant).
 (b) Мій дядько був (a mathematician).
 (c) Ірена була (John's wife) (for three years).
 (d) У Юрія буде зустріч (with English businessmen) (at 5 o'clock).

6 Read the following extract from Solomiia's busy schedule and answer the questions below.

Note how Solomiia gives instructions to herself by using the infinitive form of the verb.

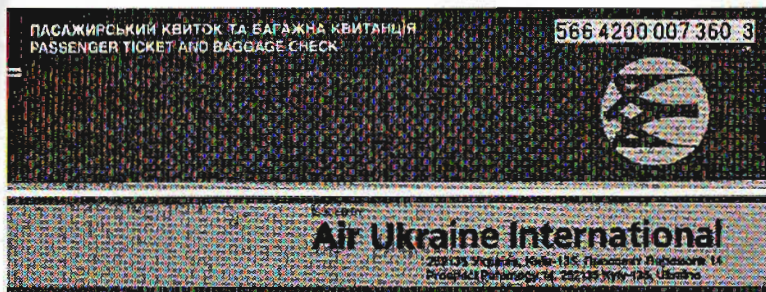
понеділок	26 липня	10.00	Зустріч з юрйстом
		11.30	банк
		12.15	міністерство торгівлі (не забути документи!)
вівторок	27 липня	19.00	тєніс
		10.30	лєкція в університєті
		11.45	фáбрика
середá	28 липня	13.00	обід у ресторáні «Дніпрó»
		16.00	зателефонувáти до Полтáви
		14.45	Українська б́іржа
четвєр	29 липня	19.00	дáти факс до Манчєстера
		зателефонувáти до Івáно- Франківська	тєніс
		повідомити Микóлу Фєдоровича про квиткí	
п'ятниця	30 липня	22.00	зустріти С. Тєйлора (Стáхів?)
		замóвити машину на 10.00	
		14.30	зайти до мiлиці (гарáж) розрахувáтися за телефон
субóта	31 липня	19.00	тєніс
		врáнци – подзвонити Урсулі про концєрт	
		19.30	концєрт (пáлáц «Україна»)
недiля	1 сєрпня		на дáчу

міліція
 гараж
 дача

police
 garage
 summer house

- (a) Who is Solomiia meeting at 10 am on Monday 26 July?
 (b) What note does she make about her visit to the Ministry of Trade on **that** day?
 (c) Where does she **have** to be at 11.45 on Tuesday?
 (d) On what day and at what time does she have to phone Ivano-Frankivs'k?
 (e) What does she have to inform Mykola Fedorovych about?
 (f) What **two** things does she **have** to do on Friday after her visit to the police?
 (g) Who is she going to phone on Saturday, and about what?
 (h) When is Stephen due to arrive in Kyiv?

9

ВАШ ПАСПОРТ, БУДЬ ЛАСКА

Your passport, please

In this unit you will learn:

- how to go through passport and customs control
- more about describing events in the future
- about verbs denoting motion in Ukrainian

Діалог 1

In Boryspil Airport, Kyiv:

Тарас Ну, Стівене, з м'яким приземленням! Зараз пройдемо паспортний і митний контроль і шдемо одержувати наш багаж.

Passport control:

Стівен Добридень.
Прикордонник Добридень. Ваш паспорт, будь ласка. Пане Тейлор, у Вас службова поїздка?

Стівен Так.
Прикордонник Скільки Ви плануєте пробути в Україні?
Стівен Кілька тижнів.

Прикордонник Дякую. Ось Ваш паспорт. (to Taras) Будь ласка, Ваші документи. Дякую. Пане Коваль, яка метá Вашого приїзду?

Тарас Я приїхав на відпочинок.

приземлення (n)	landing
з м'яким приземленням	congratulations on a soft landing
пройти (пройду, пройдеш) (pf.)	to pass through
зараз пройдемо [через]	
паспортний і митний контроль	we'll just pass through passport and customs control
піти (піду, підеш) (pf.)	to go
підемо одержувати наш багаж	we'll go to fetch our luggage
прикордонник	frontier guard
службова поїздка	official trip
скільки?	how much? (here: how long?)
пробути (пробуду, пробудеш) (pf.)	to spend time
документ	document
приїзд	(here:) visit
яка мета Вашого приїзду	what is the purpose of your visit?
приїхати (приїду, приїдеш) (pf.)	to come
я приїхав на відпочинок	I've come for a holiday

Як функціонує мова

Yet more stress!

You have now seen both **прошу** and **прошу́**. Both words are the first-person sg form of **просіти** (to ask), but they are used in different contexts. **Прошу** can be used in exactly the same circumstances as **будь ласка** (please, you're welcome), when offering something, when someone says **дякую** to you or in an invitation: **прошу, заходьте** (come in, please). **Прошу́** is used to mean 'I ask for', 'I request'.

1 Verbs – perfective future

Future tense (perfective aspect)

The perfective future is used to express the idea that an action will be performed and completed, e.g.

Ми **пройдемо** паспортний контроль, а **потім підемо** одержувати багаж. *We shall pass through passport control and go to collect our baggage.*

The perfective future is formed with exactly the same personal endings as the present tense of imperfective verbs. Contrast the following forms:

читати		прочитати	
Imperfective, present tense		Perfective, future tense	
1	читаю читаємо	прочитаю прочитаємо	
2	читаєш читаєте	прочитаєш прочитаєте	
3	читає читають	прочитає прочитають	

The perfective future points to the completion of the action, whereas the imperfective future stresses the performance of the action itself:

Я **прочитаю** газету і **піду** на роботу.

I shall read the paper and go to work (with the implication that I won't set off for work until I have finished reading the paper).

Сьогодні на роботі я **буду читати/читатиму** газету.

I'm going to read the paper at work today (with the stress on what I am going to be doing).

2 Verbs of motion

іти (impf.), **піти** (pf.) (to go (on foot)), **пройти** (pf.) (to pass through)

Past tense

	іти*	піти	пройти
M	ішов*	пішов	пройшов
F	ішла*	пішла	пройшла
N	ішло*	пішло	пройшло
Pl. (all genders)	ішли*	пішли	пройшли

All these forms can appear as **йти** etc. when they follow a word which ends in a vowel, e.g. **я йшов** (I was going), or when there is a prefix, e.g. **про + ішов = пройшов**.

Verbs of motion cover such actions as going, riding, walking, running, swimming, flying, climbing, carrying. English makes a distinction between an action that is carried out regularly:

Every day I go to work.

or which denotes a habitual feature, e.g.

Fish swim. Birds fly.

and an action being carried out at the moment of speech:

I am going to work

or an action in progress in the past or future:

I was going (was on my way) to work, when I met an old friend.

Ukrainian makes a similar distinction, although in a more drastic way. But first here is another dialogue for you to practise your Ukrainian.

Діалог 2

In the customs hall, after they have collected their luggage.

Працівниця митниці Ваш паспорт, будь ласка. Ви заповнили декларацію?

Тарас Так. Ось, прошу.

Працівниця митниці Ви маєте предмети, заборонені до ввезення? Зброю, наркотичні речовини?

Тарас Ні.

Працівниця митниці Поставте свої валізи на транспортёр. Дякую. Ось Ваші документи. (To Stephen) Добра́й день. Прошу, паспорт.

Стівен Ось паспорт і декларація.

Працівниця митниці Яку Ви маєте іноземну валюту?

Стівен Американські долари. Суму вказано в декларації.

Працівниця митниці У Вас є українські гроші?

Стівен Ні. У мене немає українських грошей.

Працівниця митниці Дякую. Можете забрати свої документи й речі. Всього найкращого!

митниця	customs
працівниця митниці	(female) customs officer
декларація	declaration (customs declaration form)
предмет	item, object
заборонений	prohibited, forbidden
ввезення (н)	import
предмети, заборонені до ввезення	items [that are] prohibited for import
зброя (sg.)	weapons
наркотичний	narcotic
речовина	substance

поставити (поставлю, поставиш,...)	to place
поставлять (pf.)	(2nd-person plural imperative form)
поставте	
валіза	suitcase
транспортёр	conveyor
іноземний	foreign
сума	sum
вказати (вказу, вкажеш) (pf.)	to indicate, point out
суму вказано в декларації	the sum is indicated on the customs declaration form
рiч (f) (gen.: речі)	thing (alt. i/e)
найкращий	best
всього найкращого!	all the best!

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівен приїхав на відпочинок.
- 2 Тарас не має предметів, заборонених до ввезення.
- 3 Стівен не заповнив декларацію.
- 4 У Стівена немає українських грошей.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 What do Stephen and Taras do immediately after their arrival in Kyiv airport?
- 2 What type of document does Stephen show the frontier guard?
- 3 What is prohibited for import into Ukraine?
- 4 What kind of foreign currency does Stephen have on arrival in Ukraine.

3 Verbs of motion (continued)

multi-directional

The verbs *ходити**, *їздити**, *літати*, *бігати*, *возити** and *водити** all denote:

- the motion itself (e.g. 'I like running');
- performing the action, but with no particular direction being specified (e.g. 'Every morning I run in the park');

- performing the action **there** and **back** (e.g. 'Last year I flew to Paris').

These verbs will be called **multi-directional**.

uni-directional

By contrast, the corresponding verbs **іти***, **іхати***, **летіти***, **бігти***, **везті*** and **весті*** all denote:

- [in the present tense] performing the action in a particular direction now or at a specified time in the future (e.g. 'I am going to work');
- [in the past tense] being in process of performing the action at some time in the past (e.g. 'I was driving along when ...').

These verbs will be called **uni-directional**.

*Check the present and past tense forms of these verbs in the vocabulary at the back of the book – some of them are somewhat unpredictable!

Because both multi-directional and uni-directional verbs have present tense forms, they are **imperfective**.

verbs of motion with prefixes

In this unit we saw **пройти**, **піти** and **приїхати**. They were all listed as perfective.

The rule is:

When a prefix is added to a uni-directional verb of motion, such as those in the second section above, the verb thus created is **perfective**. When a prefix is added to a multi-directional verb of motion, such as those in the first section above, the verb thus created is **imperfective**. (A modification to the second part of this rule will be dealt with in unit 11.)

Adding the prefix **по-** to **іти** give **піти**. **Піти** and **поїхати** are the perfective counterparts of **іти** and **іхати** – both verbs literally mean 'to set off'.

The addition of a prefix to **їздити** causes a change in the structure of the word, e.g. **приїжджати**. The addition of a prefix ending in a consonant (e.g. **в**) requires the addition of the apostrophe: **в'їжджати**. There are alternative forms, e.g. **приїздити** and **в'їздити** with exactly the same meaning.

4 Short form adjectives

With two exceptions, all the adjectives that you have met so far are **long form** adjectives. That means that they have a full ending in the masculine nominative singular, e.g. **близький, молодий, міжнародний**. The first exception is **згоден**, as in **Я згоден з Вами** (*I agree with you*). All the other endings are like those of ordinary adjectives, e.g.

Я згодна (f) з Вами.

Ми згодні (pl.) з Вами.

Adjectives like **згоден** are called **short form** adjectives. They are differentiated from long form adjectives only by the ending – or rather lack of one! – in the masculine singular.

There are five other useful short form adjectives that you should know:

певен	<i>certain, sure</i> (other forms: певна, певне; певні)
повинен	<i>obliged</i> (other forms: повинна, повинне; повинні)
кожен	<i>each, every</i> (other forms: кожна, кожде; кожні)
жоден	<i>none, no (kind of)</i> (other forms: жодна, жодне; жодні)
потрібен	<i>necessary</i> (other forms: потрібна, потрібне; потрібні)

Here are some more examples of usage:

Стивен повинен вам зараз подзвонити.	<i>Stephen is supposed to ring us at any moment.</i>
Ти певен, що він подзвонить?	<i>Are you sure that he will ring?</i>
Я працюю кожен день.	<i>I work every day.</i>

Вправи

- Identify the case of each adjective form in the following table:

<i>Singular</i>					
високий	високий	високого	високому	високому	високим
чорна	чорну	чорної	чорній	чорній	чорною
<i>Plural</i>					
високі	високі	високих	високих	високим	високими
чорні	чорних	чорних	чорних	чорним	чорними

- 2 Choose the most appropriate adjective from the list on the right to form phrases with the nouns in the left-hand column. Change the adjective endings when necessary:

<i>nouns:</i>	<i>adjectives:</i>
не́бо	до́вгий
трава́	важкий
лимо́н	си́льний
чолові́к	жо́втий
ка́мінь	зеле́ний
доро́га	блакі́тний

- 3 Put the verb into the correct form of the present tense:

іти́ – ходи́ти

- (a) Їгор (...) на роботу щодня.
 (b) Їгор (...) до театру сьогодні.

їхати – їздити

- (c) Богдан завтра (...) до Львова.
 (d) Богдан завжди (...) до батьків автобусом.

- 4 Insert the missing verbs in the necessary form from the list below.

- (a) Я (...) до тебе через десять хвилин і (...) книгу. (*on foot*)
 (b) Мама вчора (...) з роботи о 9 годині вечора і (...) тістечка. (*on foot*)
 (c) Моя подруга часто (...) на машині й (...) дітям печиво.
 (d) Роберт (...) поїздом завтра вранці й (...) документи.

прийти́, приходи́ти, проно́сити, пронести́, приї́хати,
 приї́жджати, привезти́, приво́зити

- 5 Translate your part in the dialogue into Ukrainian.

Прикордонник Ва́ші докуме́нти, будь ла́ска.
You Here is my passport, ticket and customs declaration form.

Прикордонник Яка́ мета́ Ва́шої пої́здки?
You I've come for a holiday.

Прикордонник Ви ма́єте предме́ти, забороне́ні до
 ввезе́ння?

You I don't know what is prohibited.

Прикордонник Яку́ валю́ту Ви ма́єте?

You 200 American dollars, 135 pounds.

Прикордонник У Вас є украї́нські гривні́?

You No, I don't have any Ukrainian money.

- 6 Taras phones Vira at home. How much of this dialogue can you understand without referring to the list of new words?

Тара́с Алло́, Ві́рочко? Це я. Я вже́ у Ки́єві.

Ві́ра Ну, як до́рбо́га?

Тара́с До́летіли норма́льно.

Ві́ра Стоми́лися?

Тара́с Тро́хи.

Ві́ра Вас зустрі́ли?

Тара́с Нас зустрів предста́вник фі́рми «Мо́да».

Ві́ра Але́ ж ви з ним не бу́ли знайо́мі...

Тара́с У ньо́го в рука́х бу́ла таблі́чка з на́шими
 прізви́щами, то́му ми ле́гко знайшли́ оди́н одно́го.

Ві́ра А як бу́ло з тра́нспортом?

Тара́с Наш но́вий знайо́мий ма́в маши́ну. Це бу́ло дуже́
 зру́чно.

Ві́ра Чу́дово.

Тара́с Ми що́йно посе́лилися в готе́лі. Ми зі Сті́веном
 ма́ємо два «лю́кси». Там є телеві́зор, холоди́льник.
 Все гара́зд.

Ві́ра Сьо́годні вам тре́ба до́бре відпочи́ти з доро́ги,
 просто́ погуля́ти ву́лицями.

Тара́с Ми ще́ ніде́ не бу́ли і нічо́го не ба́чили. Але́ ми
 підемо́ чере́з годину́. Аджé Сті́вен ще́ ніко́ли не був
 у Ки́єві.

Вірочка	<i>Virochka, an affectionate form of Vira</i>
ну, як дороба?	<i>so how was the journey?</i>
долетіти (долечу́, долеті́ш) (pf.)	<i>to arrive (by plane)</i>
стомітися (стомлю́ся, стоми́ся, ... стомля́ться) (pf.)	<i>to get tired</i>
Стомілися?	<i>Are [you] tired?</i>
Вас зустріли?	<i>Were you met? (lit. did [they] meet you?)</i>
представник фірми «Мода»	<i>representative of the firm 'Moda'</i>
табличка	<i>board, notice</i>
тому́	<i>therefore</i>
легко	<i>easily</i>
знайти (знайду́, знайдеш) (pf.)	<i>to find</i>
(past tense: знайшо́в, знайшла́ знайшли́)	<i>each other</i>
один одного	<i>just</i>
щойно	<i>to settle in</i>
поселітися (pf.)	<i>to have a rest</i>
відпочити (-чїну, -чїнеш) (pf.)	<i>to go for a walk</i>
погуляти (pf.)	<i>nowhere</i>
ніде́	<i>we haven't been anywhere yet</i>
ми ще ніде́ не були́	<i>after all</i>
адже́	

10

Я ПОКАЖУ
ВАМ БУДИНОК*I'll show you the building*

In this unit you will learn how to:

- describe the interior of a house or flat
- read the small ads in a newspaper
- become familiar with Ukrainians
- talk about your knowledge of foreign languages

Текст

At the summer cottage. Taras tells the story.

Учора в нас був напружений день, а після роботи Ігор Іванович запропонував поїхати до нього в гості. Він сказав: «Дружина буде дуже рада познайомитися з вами. Вона готує щось дуже смачне на вечерю і чекає нас о пів на сьому». Ми не заперечували, бо були стомлені й голодні.

Ігор Іванович має сучасний двоповерховий будинок. Навколо будинку – старий фруктовий сад. Увечері там дуже тихо і пахне квітами. Вечір був чудовий. Стіві поставив машину в гараж, а потім ми зайшли в будинок. Двері відчинила його дружина, молода й дуже вродлива жінка на ім'я Ольга. Вона так і сказала під час знайомства: «Дуже приємно познайомитися. Я – Ольга». Я запитав: «А по-батькові?» Вона засміялася і відповіла:

«Просто Ольга». Стáхив також запропонува́в перейти́ на «ти», і ми погóдилися. Íгор познайо́мив нас також із дítьми. Їх у ньóго трóє: ста́рший син Оста́п, се́редня дóнька Ната́лка й мо́лодша дóнька Оле́нка. По́тім Íгор запропонува́в: «Я покажу́ вам буди́нок». На пе́ршому по́версі – ку́хня, комо́ра й вели́ка віта́льня. На дру́гий по́верх ве́дуть дере́вяні схі́дці, які госпо́дар буди́нку зроби́в сам. Нагорі́ є три спа́льні, ка́бінет Íгора, дитя́ча кімна́та, туалéт і ва́нна кімна́та.

Пі́сля вечéри ми всі́ ходи́ли на прогу́лянку до рі́ки, сиді́ли над водо́ю, розмовля́ли, а Стівен, Íгор і Оста́п на́віть попла́вали, то́му що вода́ була́ дуже́ те́пла й чи́ста.

Додо́му ми поверну́лися дуже́ пі́зно, але́ в чудово́му на́строї.

у нас був	<i>we had</i>
напру́жений	<i>busy</i>
запропонува́ти (-ю, -єш) (pf.)	<i>to propose, suggest</i>
пої́хати (пої́ду, пої́деш) (pf.)	<i>to go</i>
гі́сть (gen.: го́сті) (m)	<i>guest (alt. i/o)</i>
він запропонува́в пої́хати до ньóго в го́сті	<i>he suggested going to visit him</i>
готува́ти (готу́ю, готу́єш) (impf.)	<i>to cook</i>
щось	<i>something</i>
щось дуже́ смачне́	<i>something very tasty</i>
вечéря	<i>supper</i>
готува́ти ... на ве́черю (acc.)	<i>to cook [something] for supper</i>
чекáти (impf.)	<i>to wait</i>
заперéчувати (-ую, -уєш) (pf.)	<i>to object</i>
сто́млений	<i>tired</i>
голо́дний	<i>hungry</i>
суча́сний	<i>modern</i>
двоповерхóвий	<i>two-storey</i>
навко́ло (preposition followed by gen.)	<i>around</i>
фрукто́вий	<i>fruit (adj.)</i>
фрукто́вий сад	<i>orchard</i>
тихий	<i>quiet, peaceful</i>
увéчeрi там дуже́ ти́хо	<i>in the evening it is very peaceful there</i>
па́хнути (3rd person sg. па́хне) (impf.)	<i>to smell</i>
там па́хне кві́тами	<i>there is a smell/it smells of flowers there</i>

зайти́ (зайду́, за́йдеш) (pl. past tense:

зайшли́) (pf.)	<i>to enter</i>
ми зайшли́ в буди́нок	<i>we entered the house</i>
дво́рі (always pl.)	<i>door</i>
відчи́нити (pf.)	<i>to open</i>
продли́вий	<i>beautiful, handsome</i>
продли́ва жінка на ім'я́ Ольга	<i>a beautiful woman named Ol'ha/Ol'ha by name</i>
вона́ так і сказа́ла	<i>she simply said</i>
під ча́с (+ gen.)	<i>during</i>
знайо́мство	<i>acquaintance</i>
під ча́с знайо́мства	<i>while introducing each other/being introduced</i>
відпові́сті (f sg. past tense: відпові́ла) (pf.)	<i>to answer</i>
просто́	<i>simply, just</i>
перейти́ (pf.) на «ти»	<i>lit. to go over to «ти»</i>
погóдитися (погóджуся, погóдишся) (pf.)	<i>to agree</i>
ста́рший	<i>elder, eldest</i>
Оста́п	<i>Ostap</i>
се́редній	<i>middle</i>
Ната́лка (affectionate form of Ната́ля)	<i>Natalka</i>
моло́дший	<i>younger, youngest</i>
Оле́нка (affectionate form of Оле́на)	<i>Olenka</i>
ку́хня	<i>kitchen</i>
комо́ра	<i>storeroom</i>
дере́вяний	<i>wooden</i>
схі́дці (pl.)	<i>staircase</i>
на дру́гий по́верх ве́дуть дере́вяні схі́дці	<i>a wooden staircase leads up to the first floor</i>
госпо́дар	<i>master of the house</i>
зроби́ти (зроблю́, зроби́ш, ... зроби́ть) (pf.)	<i>to make</i>
сам	<i>(here:) himself</i>
нагорі́	<i>upstairs</i>
спа́льня	<i>bedroom</i>
дитя́чий	<i>children's (adj.)</i>
дитя́ча кімна́та	<i>children's room</i>
туалéт	<i>toilet</i>
ва́нна кімна́та	<i>bathroom</i>
прогу́лянка	<i>walk</i>
рі́ка	<i>river</i>
ходя́ти на прогу́лянку до рі́ки	<i>to go for a walk to the river</i>
ми сиді́ли над водо́ю	<i>we sat by the water</i>

навіть	even
поплавати (pf.)	to have a swim
чистий	clean, pure
повернутися (повернуся, повернешся) (pf.)	to return
пізно	late
настрій	mood (alt. <i>ivo</i>)
в чудовому настрої	in a wonderful mood

(a) Правда чи неправда?

- 1 Тарас і Стівен були стомлені й голодні.
- 2 Ігор Іванович має старий двоповерховий будинок.
- 3 Дружину Стахова звать Оленка.
- 4 Кухня й комора – на першому поверсі.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 Who opened the door when the guests arrived?
- 2 How many daughters does Stakhiv have?
- 3 What did people do after the meal?
- 4 When did Taras and Stephen get back home?

Cultural note: becoming familiar

The proposal **перейти на ти** (to go over to «ти») is not made lightly in Ukrainian. It means that you are no longer seen as a stranger, but are accepted as a friend. Taras is right to be concerned about Olha's **ім'я по-батькові**, her **patronymic**, knowing that one of the **polite forms of address** in Ukrainian requires the first name and **patronymic** to be used together. The fact that Olha herself proposes being on first-name terms is significant; it would not have been correct for Stephen to make the first move.

Як функціонує мова

1 We had a busy day

We have already seen two ways of saying 'I have' in Ukrainian:

Я маю брата/У мене є брат. *I have a brother.*

In the second of these phrases the verb is a form of **бути** (to be), and so in the past tense ('I had', etc.) we find past tense forms of **бути**:

У нас був напружений день. *We had a busy day.*

Some more examples:

В Остапа є гроші. *Ostap has money.*

В Остапа були гроші. *Ostap had money.*

У тебе є машина? *Do you have a car?*

У тебе була машина? *Did you have a car?*

Now let's look at what happens when we make these sentences negative:

В Остапа немає грошей. *Ostap has no money.*

В Остапа не було грошей. *Ostap had no money.*

Note: the past tense of **немає** is **не було**.

In the future tense the sentence will look like this:

В Остапа не буде грошей. *Ostap won't have any money.*

2 It smells of flowers

The Ukrainian phrase has a verb – **пахнути** (to give off a scent) – and the noun denoting what there is a smell of in the **instrumental** case:

Пахне квітами. *There is a smell of flowers.*

Note: in this type of phrase the verb has no subject; therefore in the past tense the verb has the **neuter** singular form:

Пахло квітами. *There was a smell of flowers.*

3 Counting people – collective numerals

When counting human beings Ukrainian uses a special set of numerals, called **collective**, that are followed by nouns in the **genitive plural**, e.g.

2	дво́є братів	(compare: два	готелі)
3	трьо́є братів	(compare: три	готелі)
4	че́тверо братів	(compare: чоти́ри	готелі)
5	п'яте́ро братів	(compare: п'ять	готелів)
6	ше́стеро братів	(compare: шість	готелів)
7	се́меро братів	(compare: сім	готелів)
8	во́сьмеро братів	(compare: вісім	готелів)
9	де́в'ятеро братів	(compare: де́в'ять	готелів)
10	де́сятеро братів	(compare: де́сять	готелів)

In actual practice only the first few collective numerals are in regular use. Even so people frequently use the ordinary cardinal numerals with nouns denoting human beings, e.g. **два брата́**.

У нього трьо́є дітей.	<i>He has three children.</i>
Їх у нього трьо́є .	<i>He has three of them.</i>
Нас було че́тверо .	<i>There were four of us.</i>

Collective numerals are also used with nouns that have no singular form, e.g.

У кімнаті дво́є дверей .	<i>There are two doors in the room.</i>
---------------------------------	---

A note on summer houses:

The idea of a **да́ча** can range from a humble old cottage on one floor to newly-built palatial mansions. The common element is that the **да́ча** is a second home; the first home is in the city. Stakhiv's cottage is clearly impressive. It is a **двоповерховий будинок** – a two-storey building, with rooms **на першому поверсі** – on the **ground floor**, and **на другому поверсі** – on the **first floor**.

Рекла́мні оголо́шення

Найму́ кварти́ру в це́нтрі	<i>Flat sought to rent in the centre (lit. I will rent a flat in the centre)</i>
Здаю́ двокі́мнатну (кварти́ру) з телефо́ном у це́нтрі	<i>Two-roomed (flat) with telephone to let in the centre (lit. I am letting...)</i>
Здам кв-ру (свою́) без посере́дників	<i>(Own) flat to let – no agents (lit. I will let (my own) flat without intermediaries)</i>
Термі́ново потрі́бна кварти́ра з телефо́ном не́далеко від метро́	<i>Flat with telephone near tube urgently needed</i>
Прода́ється трикі́мнатна кварти́ра (недо́рого)	<i>Three-roomed flat for sale (not dear) (lit. is being sold)</i>
Прода́ються ме́блі і́мпортого ви́робництва	<i>Imported furniture for sale</i>

оголо́шення (n)	<i>advertisement, notice (in a newspaper), small ad</i>
посере́дник	<i>intermediary</i>
термі́новий	<i>urgent (adv: термі́ново urgently)</i>
прода́ватися	<i>to be sold</i>
кварти́ра	<i>flat</i>
однокі́мнатна кварти́ра	<i>one-roomed flat</i>
дво-/трикі́мнатна кварти́ра	<i>two-/three-roomed flat</i>
найма́ти (і́мпф.) (кварти́ру)	<i>to rent (a flat)</i>
здава́ти (здаю́, зда́еш) (і́мпф.) (кварти́ру)	<i>to let (a flat)</i>

Here are the **perfective future** forms of these two verbs:

найма́ти (perf. infinitive)		зда́ти (perf. infinitive)	
найму́	найме́мо	зда́м	здамо́
наймеш	найме́те	зда́си	здасте́
найме	найму́ть	зда́сть	здаду́ть

Cultural note: *how to find the address you need*

Most Ukrainians, at least in the towns, live in flats. They will give their address in the following way:

Вул. Франка́, буд. 16, кв. 115

or, more simply,

Франка́ 16/115.

Here **буд.** stands for **будінок** (*block (of flats)*) and **кв.** stands for **квартира** (*flat*), so the address is: flat 115, no. 16 Franko Street. When streets are names after people, the person goes into the genitive case, e.g. **вулиця Франка́** (*Franko Street*). The actual blocks of flats can be very large, so number 16 could well extend a long way. In order to find the right flat easily, it is also important to know which staircase it is on; for this you will need to know the number of the **під'їзд**. By each **під'їзд** there will be a notice saying which flats can be found on that particular staircase. In these security-conscious days you should also know the number of the **код** (*code*) that will open the door to the staircase.

4 Talking about your knowledge of languages

знаю	know
Я розумію	I understand
вивчаю	am learning
українську мову	Ukrainian

розуміти to understand

Я хочу знати українську мову.	I want to know Ukrainian.
Я хочу вивчати українську мову.	I want to learn Ukrainian.
Я хочу розуміти українську мову.	I want to understand Ukrainian.

вільно	розмовляю	
добре		
Я не дуже добре		українською
погано	говорю	мовою (inst.)
не	володію	

Ви говоріте українською мовою?
 Ви розмовляєте українською мовою?
 Ви розумієте українську мову? (acc.)

Перепробую, що Ви сказали?
 Я не розумію.
 Я не зрозумів.

Повторіть, будь ласка.
 Перекладіть англійською мовою.
 Говоріть, будь ласка, повільно.

володіти (-ію, -їеш) (+ inst.)	to possess (here:) know well
вільно	(here:) fluently
зрозуміти (зрозумію, зрозуміш) (pf.)	to understand
повторити (pf.) (imperative: повторіть)	to repeat
перекласти (перекладу, перекладеш) (pf.) (imperative: перекладіть)	to translate
перекладіть з української мови на англійську	translate from Ukrainian into English
повільно	slowly

Вправи

1 Construct sentences according to the example:

Приклад: Я ... (хотіти, знати, італійська, мова).
 Я хочу знати італійську мову

Я ... (могти, розмовляти, французький, мова).
 Я ... (хотіти, розмовляти, німецький, мова).
 Я ... (могти, розуміти, цей, текст).
 Я ... (хотіти, знати, цей, слово).

Він ... (могти, розмовляти, французький, мова).

Він ... (хотіти, розмовляти, німецький, мова).

Вона ... (могти, розуміти, цей, текст).

Вона ... (хотіти, знати, цей, слово).

Ви ... (могти, розмовляти, французький, мова).

Ми ... (хотіти, розмовляти, німецький, мова).

Ви ... (могти, розуміти, цей, текст).

Ми ... (хотіти, знати, цей, слово).

(Я) ... (треба, розмовляти, французький, мова).

(Ти) ... (треба, розмовляти, німецький, мова).

(Ми) ... (треба, розуміти, цей, текст).

(Ви) ... (треба, знати, цей, слово).

- 2 A friend of yours has asked you to help him write a letter to some Ukrainians that he knows about his plans for the summer. He speaks a little Ukrainian but is afraid of making grammatical mistakes. Help him put the words into the correct form:

Дорогий (Іван)!

Сьогодні (п'ятнадцять) (травень) (1997) (рік). (Двадцять) (ліпень), у (середя), (я/мене/мені) їду в (Україна) і буду відпочивати на (Чорний) (море). (Я/мене/мені) хочу замовити (номер) у гарному (готель) для себе й своєї (дружина). Біля (готель) – (чудовий) (парк), перед (готель) – (море), за (готель) – (гори). (Наш) (номер) на (третій) (поверх) з (телевізор), (холодильник), (телефон), (душ). Про цей (план) (я/мене/мені) говорив із (дружина). (Вона/ї/їй) (він/його/йому) дуже подобається. (Вона/ї/їй) пропонує їхати (поїзд) з Києва. (Квитки) (ми/нас/нам) замовили вчора. Можна також летіти (літак), але (квитки) коштують дорого. З (Київ) до (Одеса) треба їхати (поїзд) 14 (година): (1) (ніч) і (1) (ранок). (Ми/нас/нам) хочемо взяти СВ*, щоб їхати з (комфорт). (Мій) (дружина) дуже любить їздити (поїзд): сидіти в (купе), пити (чай), дивитися у (вікно), тихо розмовляти або читати (книга) й не пам'ятати про (робота) й (усі) (справи), які треба було робити у (Київ). Потім (ми/нас/нам) маємо зробити (пересадка) в (Одеса) на (електричка) та їхати півгодини до (місце) від починку.

В (Одеса) влітку дуже жарко. (Ми/нас/нам) замовляємо (номер) у (готель) на (двоє/двох/двом) на (два/дві) (тиждень). Після (Одеса) ми їдемо до (друг). (Він/його/йому) живе в (Херсон). (Я/мене/мені) маю (лист) від (друг), де (він/його/йому) пише, що хоче (и/мене/мені) бачити. (Ми/нас/нам) із (дружина) маємо ще (два/дві) (тиждень) й хочемо поїхати до (Херсон) (30) (ліпень) на 14 (день). (Ви/вас/вам) подобаються (наш) (плани) на (літо)?

До (зустріч),

Річард.

15 (травень) 1995 р., Лондон

*СВ [esvé] (спальний вагон) – *sleeping car*

- 3 Complete the following table.

	стілець	підлога	ліжка	коридор (in plural)	полиця (in plural)	дзеркало (in plural)
Nom.						
Acc.						
Gen.						
Dat.						
Loc.						
Inst.						

- 4 Write in full the present and both future tenses of the following imperfective verbs.

- (a) піти
(b) писати
(c) їсти

- 5 Write out in full the past tenses of the following verbs.

- (a) читати
(b) іти
(c) летіти

- 6 Write out the following sentences, putting the words in brackets into the correct form.

Що (лежати – *past tense*) на (стіл)?

На (він) (лежати – *past tense*) папка.

Що ви (піти – *present tense*) вранці?

Я (піти – *present tense*) (кава). Я (вона) дуже люблю.

З (хто) ви (розмовляти – *past tense*)?

Я (розмовляти – *past tense*) з (новий директор). Ви (знати) (він)?

- 7 Which room is which? Base your answer on the information given below (check unfamiliar words in the vocabulary).

(a) Це гарна, світла кімната. Тут стоять: канапа, журнальний стілик, два крісла, телевізор. На підлозі лежить килим, на стіні висить велике дзеркало.

(b) У цієї кімнати є стіл, чотири стільці, газова плита, холодильник.

(c) Це невелика кімната. Тут стоїть письмовий стіл, зручне крісло, висить багато полиць із книжками. На столі – комп'ютер, дискети, телефон, факс, ручки, олівці, кілька папок із документами.

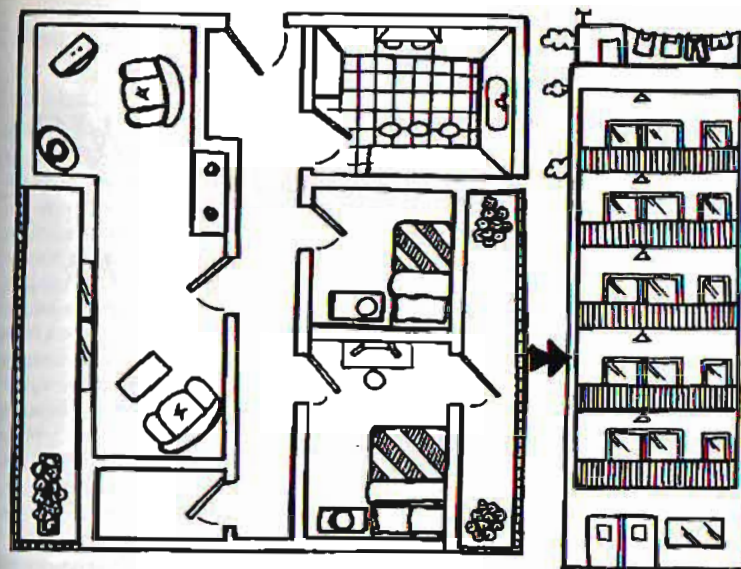
- 8 Flat-hunting (check unfamiliar words in the vocabulary).

Your friend has seen several flats and wants to buy one of them. He gives you a description of all four and a plan of the flat that he likes most of all. Find the flat that matches his plan...

Flat no. 1: У квартирі 3 кімнати, велика кухня, ванна, туалет, невеликий балкон, коридор 9 квадратних метрів.

Flat no. 2: Це двокімнатна квартира з кухнею й холлом. Вітальня (20 метрів) з великим балконом. Ванна й туалет окремо, є комора (3 метри). У спальні також маленький балкон.

Flat no. 3: Трикімнатна квартира на другому поверсі, кухня (10 метрів) з великою коморою, але немає балкона, ванна й туалет маленькі. Дуже велика вітальня, а дві інші кімнати – маленькі (13 і 16 метрів).

Flat no. 4: Трикімнатна квартира, третій поверх шести-поверхового будинку. Великий хол, кухня 13 квадратних метрів, вітальня 25 метрів і ще дві окремі кімнати, два балкони, комора.

11

МИ З ДРУЗЬМИ ХОЧЕМО ПООБІДАТИ

My friends and I want to have lunch

In this unit you will learn how to:

- address people using the vocative case
- order a meal in a restaurant
- make sense of a menu and identify certain Ukrainian dishes

Діалог 1

In the 'Ukraine' restaurant.

Тарас Добрий день! У вас є вільні столики? Ми з друзями хочемо пообідати. Нас буде троє. Вони зараз підійдуть.

Офіціантка Так, прошу. Де ви хочете сидіти?

Тарас Я думаю, біля вікна, подальше.

Офіціантка Прощу, сідайте. Ось меню.

(Stephen appears, accompanied by a young lady)

Стівен Тарасе, ти вже тут! Я хочу тебе познайомити із Соломією.

Тарас Боже мій! Соломіє! Я не знав, що це ти! Треба було здогадатися, адже в тебе такі рідкісні ім'я! Стівене, ми з Соломією знайомі майже сто років!

Соломія Не перебільшуй! Я ще не така стара ... Стівене, Ви бачите який тісний світ! Ми з Тарасом були

Стівен

друзями дитинства, наші батьки товаришували. А я збирався Вас офіційно представити своєму другові ... Який дивовижний випадок!

пообідати (pf.)	to have some lunch
підійти (підійду, підійдеш) (pf.)	to come (closer)
подальше	a bit further off
меню (n, indeclinable)	menu
здогадатися (pf.)	to guess
треба було здогадатися	[!] should have guessed
рідкісний	rare, unusual
адже в тебе такі рідкісні ім'я	after all, you have such a rare name!
майже	almost, nearly
перебільшувати (-ую, -уєш) (impf.)	to exaggerate
и ще не така стара	I'm not that old yet!
тісний	narrow, tight
світ	world
ви бачите, який тісний світ	you see how small the world is
дитинство	childhood
ми з Тарасом були друзями дитинства	Taras and I were childhood friends
товаришувати (-ую, -уєш) (impf.)	to be friends
дивовижний	strange
випадок (gen.: випадку)	chance, occurrence

Як функціонує мова

1 Nouns

addressing people – the vocative case

You have already seen several examples of the special forms of names used when addressing people:

Тарасе!   Стівене!   Ігорє Івановичу!
Тетяно!   Соломіє Олександрівно!

Here is a summary of the endings for names already introduced:

Masculine:**(a) first names***

Nom S.	Іва́н	Петро́	Васи́ль	Сергі́й	Мико́ла
Voc.	Іва́не!	Петре́!	Васи́лю!	Сергі́ю!	Мико́ло!

(b) patronymics

Nom S.	Іва́нович
Voc.	Іва́новичу!

Feminine**(a) first names****

Nom S.	О́льга	Ната́ля	Ма́рія
Voc.	О́льго!	Ната́лю!	Ма́ріє!

(b) patronymics

Nom S.	Олекса́ндрівна
Voc.	Олекса́ндрівно!

Note: *masculine: -e after a hard consonant or if the name ends in -o; -ю after a soft consonant or vowel; -o if the name ends in -a. **Ігор** might find himself addressed as **Ігоре**, or **Ігору**!

**Feminine: -o after a hard consonant; -ю after a soft consonant; -e after a vowel.

You have also seen that the word for Mr (**пан**) has a vocative form **па́не!**, e.g. **па́не Те́йлор!** (The equivalent word for Mrs (**па́ні**) has no separate vocative form.) God (**Бог**) can be addressed as **Бо́же!**

In theory it is possible to form the vocative case from every masculine and feminine noun in Ukrainian. You could, if you wished, address your car as **маши́но**.

There are no special vocative case endings in the plural, and none at all in adjectives and pronouns. Surnames also do not have vocative forms.

Cultural note

Foreigners will most often be addressed with **пан/па́ні** followed by the first name or surname. This form of address is also perfectly acceptable when talking to Ukrainians, especially if you cannot remember the first name and patronymic! You can also address people using their academic or professional title, e.g. **Па́не профе́сорє!** **Па́не дире́кторє!**

2 I should have guessed

(For constructions with **тре́ба** and the dative case, see unit 6.)

Note how the meaning changes from the present to the past tense:

Мені́ тре́ба відві́дати своїх українських партне́рів.	<i>I have to visit my Ukrainian partners.</i>
Мені́ тре́ба було́ відві́дати своїх українських партне́рів.	<i>I should have visited my Ukrainian partners (with the implication that I didn't.)</i>

Діалог 2

Our friends order their meal.

Офіціантка	Пере́прощу, що Ви бу́дете замовля́ти?
Тара́с	Ви́бачте, ми за́раз ви́рши́мо. О́тже, това́риствє, що бу́демо їсти?
Стіве́н	З холо́дних заку́сок я беру́ ікру́ й овоче́вий сала́т.
Тара́с	Соломі́є?..
Соломі́я	Я бу́ду осетра́ну і сала́т «Вече́рній».
Тара́с	А для ме́не, про́шу, м'я́сне асо́рти й ма́ринова́ні гри́би.
Офіціантка	Бу́дете замовля́ти пе́ршу стра́ву?
Стіве́н	Я бу́ду борщ.
Соломі́я	Я не хо́чу.
Тара́с	Я ви́змю́ осетро́ву соля́нку.
Офіціантка	Дру́гі стра́ви?..
Стіве́н	А що ви пореко́менду́єте?
Офіціантка	У нас ду́же сма́чне філе́ з гри́бами, ва́ренки, котле́та по-ки́ївськи..
Стіве́н	О, так, я ви́змю́ котле́ту по-ки́ївськи. Я її́ ду́же люби́ю.
Тара́с	Я ви́змю́ ва́ренки з карто́плею. А ти, Соломі́є?
Соломі́я	Я такóж бу́ду котле́ту по-ки́ївськи.
Тара́с	Дру́зі, що бу́демо п'я́ти?
Стіве́н	У вас є крíмське вино́?
Офіціантка	Так, «Ка́берне́», «Му́скат», «Ма́ссандра»...
Тара́с	Чудо́во, пля́шку «Му́ска́ту», будь ла́ска.

óтже	so, well then
товари́ство	(here:) <i>people! folks!</i>
заку́ска	<i>hors d'oeuvres</i>
ікра́	<i>caviare</i>
овочéвий	<i>vegetable (adj.)</i>
салат	<i>salad</i>
осетрина́	<i>sturgeon</i>
м'я́сне а́ссорті́ (n, indeclinable)	<i>assorted cold meats</i>
маринóваний	<i>marinated</i>
стра́ва	<i>dish, course</i>
борщ	<i>borshch [a soup]</i>
соля́нка	<i>solyanka [a soup]</i>
осетрóва соля́нка	<i>solyanka with sturgeon</i>
фі́ле́ (n, indeclinable)	<i>fillet</i>
варéник	<i>varenyk</i>
котлéта	<i>cutlet</i>
по-ки́ївськи	<i>Kyiv-style, à la Kyiv</i>
карто́пля	<i>potato[es]</i>
кримськíй	<i>Crimean</i>
пля́шка	<i>bottle</i>

3 Adverbs – Kyiv-style

по-ки́ївськи

Kyiv-style, à la Kyiv

A whole range of similar adverbs can be formed from adjectives denoting place and countries:

по-англі́йськи

in the English manner

по-украї́нськи

in the Ukrainian manner

Діалог 3

During lunch:

Стівен О, дуже смачно.

Тарас Я люблю тут обідати. Соломійко, розкажи, що в тебе нового.

Солом'я Новин мало. Як завжди, багато працюю. Розлучилася з чоловіком, поміняла квартиру, купила собаку.

Тарас Бóже, і це «мáло новíн»?

- Солом'я Це все відбулося за ті роки, коли ми не бачилися. А як ти? Як Віра?
- Тарас О, все гаразд. Віра пише дисертацію, багато працює в бібліотеках.
- Солом'я А ти приїхав у службових справах чи на відпочинок?
- Тарас Просто скучив за Україною, а також було приємно скласти компанію Стівенові. М'ушу сказати, що тобі дуже пощастило з партнером. Стівен – ас у своїй справі.
- Солом'я Я це вже зрозуміла. З ним дуже цікаво співпрацювати.
- Стівен Дякую. Сподіваюся на успіх нашої спільної справи.
- Тарас (To the waitress) Можна попросити рахунок? Дякую.

розкажі́, що в тебе новóго	<i>tell [us] what's new with you</i>
новíна	<i>news item</i>
новíни (pl.)	<i>news</i>
розлучíтися (з + inst.) (pf.)	<i>to get divorced from</i>
це все	<i>all of this</i>
відбу́тися (pf.)	<i>to happen</i>
за (preposition followed by acc.)	<i>(here:) during,</i> <i>over (in a time expression)</i>
це все відбу́лося за ті роки́,	<i>this all happened over the (lit. those)</i>
ко́ли ми не бачíлися	<i>years that (lit. when) we haven't</i> <i>seen each other</i>
бібліоте́ка	<i>library</i>
скучíти (за + inst.) (impf.)	<i>to long for, feel nostalgic about, miss</i>
скла́сти (складу́, складéш) (past tense):	
скла́в, скла́ла, скла́ли (pf.)	<i>to put together, form</i>
скла́сти компа́нію (+ dat.)	<i>to be company [for someone]</i>
му́сити (му́шу, му́сиш) (impf.)	<i>must, to have to</i>
ас	<i>ace</i>
співпрацюва́ти (-ю́, -у́єш)	
(з + inst.)	<i>to collaborate [with]</i>
сподіва́тися (impf.) (на + acc.)	<i>to hope [for]</i>
раху́нок	<i>bill</i>
попросíти раху́нок	<i>to ask for the bill</i>

4 What's new with you?

The basic construction is **що** followed by the adjective in the neuter genitive singular form (**новóго** from **новé**), e.g.

Що в газеті цікавого?

Is there anything interesting in the newspaper? (lit. What's interesting in the paper?)

The construction **в тебе**, involving the preposition **в/у** and the genitive case, is exactly the same as **у/в мене є** (*I have*).

The negative answer would be:

Нічого нового немає.

There's nothing new.

5 During

це все відбулося за ті роки ... *all this happened during the years ...*

The preposition **за** followed by the accusative case denotes the period of time over which certain things have been achieved, i.e. in this instance Solomiia is now divorced and lives in a different flat with a dog.

Contrast the meaning of **за** with **під час**:

під час обіду ми розмовляли *during lunch we chatted*

i.e. we chatted at the same time as eating lunch; the actions are simultaneous.

6 Asking and asking for

Можна попросити рахунок? *May I ask for the bill?*

Просити (impf.)/**попросити** (pf.) means to **ask for** something; it is followed by a noun in the accusative case **without** a preposition. 'Asking' when a question is involved is **питати** (impf.)/**запитати** (pf.) or **спитати** (pf.). There is no difference in meaning between the two perfective verbs.

Запитай Стівена, чи він
любить український борщ.

*Ask Stephen if he likes
Ukrainian borshch.*

Діалог 4

Plans for tomorrow:

Тарас До речі, Соломійко, ти завтра не дуже зайнята? Я
завтра повинен з'їздити за місто, а у Стівена

вільний день. Чи ти можеш побути його гідом?

Соломія З приємністю. Я можу показати Вам Київ.

Стівен Я не хочу завдавати вам турбот. Якщо Ви зайняті ...

Соломія О, це дрібниці. А крім того, я теж маю право на відпочинок.

Тарас Чудово. Домовилися.

Соломія Стівене, ми можемо зустрітися біля Оперного театру об 11-й годині дня і підемо на екскурсію. Ви не заблукаете?

Стівен Сподіваюся, що ні.

зайнятий	busy
з'їздити (з'їжджу, з'їздиш) (pf.)	to make a trip
за (preposition + acc.)	(here:) beyond
з'їздити за місто	to make a trip out of town
чи ти не можеш побути його гідом?	lit. can you not be his guide for a bit?
приємність (gen.: приємності) (f)	pleasure (alt. oī)
завдавати (завдаю, завдаєш) (impf.)	(here:) to cause
турбота	trouble
завдавати турботи (pl.) (+ dat.)	to cause [someone] trouble
дрібниця	trifle, small matter
це дрібниці	it's nothing!
крім (preposition followed by gen.)	apart from
теж	also
право (на + acc.)	right [to]
екскурсія	excursion
піти на екскурсію	to go on an excursion
заблукати (pf.)	to get lost
сподіваюся, що ні	I hope not

(a) Правда чи неправда

- 1 Соломія і Тарас – друзі дитинства.
- 2 Стівен любить їсти котлету по-київськи.
- 3 Тарас замовляє в ресторані пляшку шампанського.
- 4 Соломія нещодавно купила чорного котя.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 What kind of salad did Stephen order?

Солодкі страви

Морозиво: з горіхом
з шоколадом

Напої

Алкогільні

Горілка Українська з перцем
Коньяк Ай-Петрі
Віна натуральні: Кагор
Каберне

Шампанські вина:

Українське напівсухе
Українське напівсолодке
«Гранд Дюшес»

Гарячі напої

Чай з цукром
з медом
з лимоном
Кава чорна
з цукром
з молоком

Холодні напої, соки

Кава з морозивом
Сік яблучний
Сік апельсиновий

Sweet dishes

Ice cream: with nuts
with chocolate

Beverages

Alcoholic

Vodka: Ukrainian with pepper
Cognac Ai-Petri
Table wines: Kagor
Cabernet

Sparkling wines:

Ukrainian semi-dry
Ukrainian semi-sweet
'Grand Duchesse'

Hot beverages

Tea with sugar
with honey
with lemon
Coffee black
with sugar
with milk

Cold beverages, juices

Coffee with ice cream
Apple juice
Orange juice

It is of course quite impossible to find an exact English equivalent for many of the names of Ukrainian dishes. **Вареники** are very similar to ravioli, stuffed with meat or vegetables. **Деруні** are made from grated potato and served with sour cream (зі сметаною). **Борщ** is a soup made primarily from beetroot with the addition of tomatoes, potatoes, cabbage and other vegetables. **Солянка** has a sourish taste; it can have either a fish or meat base.

напій (gen.: напою)

сік (gen.: соку)

Meals of the day:

сніданок (gen.: сніданку)

обід

підвечірок (gen.: підвечірку)

вечеря

drink, beverage (alt. o/i)

juice (alt. o/i)

breakfast

lunch

tea (meal)

supper

Вправи

- 1 Put the correct form of the preposition з/зі/із in the gap.

Приклад: Він ... мною   Він зі мною

чашка ... столу
двері ... кімнати
стілець ... кухні
дзвонити ... кавінету
квиток ... станції

- 2 Compile a Ukrainian menu out of the dishes listed below, putting them into the correct columns.

закуси	перші	другі	напої
	страви	страви	

грибї мариновані, борщ український з пампушками, горілка українська з перцем, ковбаса, юшка грибна, коньяк «Ай-Петрі», шампанське напівсухе, кава з молоком, солянка осетрова, голубці овочеві, вареники з м'ясом, омлет із 3-х яєць.

- 3 You are with a Ukrainian friend Vasyl in the 'Ukraine' restaurant. You know what his likes and dislikes are. Look again at the menu and then answer the questions in Ukrainian.

Василь любить страви з грибів, вареники з картоплею. Він не любить пампушки й голубці. З напоїв він любить каву з молоком.

- (i) Що вибере Василь із закусок?
(ii) Що він замовить із перших страв?
(iii) Що Василь візьме із других страв?
(iv) Що він буде пити?

- 4 Greet a friend in Ukrainian:

You Hi, I haven't seen you for ages (for nearly a hundred years)! What's new? What's happened over recent months?

X Nothing much. I got married and bought a three-roomed flat in the centre of town.

You I ought to have known! Your life is so quiet!

5 Ordering a meal in Ukrainian:

- (a) What soups do you have? I don't like solyanka.
 (b) You don't have any beer? Do you have a dry white wine?
 (c) I don't eat fish. I would like fried steak with potatoes and salad.
 (d) I'll have the prawns (but without mayonnaise, please), stuffed cabbage leaves and juice of some sort – orange, if you've got it. I don't want a first course.

12

Я Б ХОТІВ ПОГУЛЯТИ ВУЛИЦЯМИ КІЄВА

I should like to walk the streets of Kyiv

In this unit you will learn:

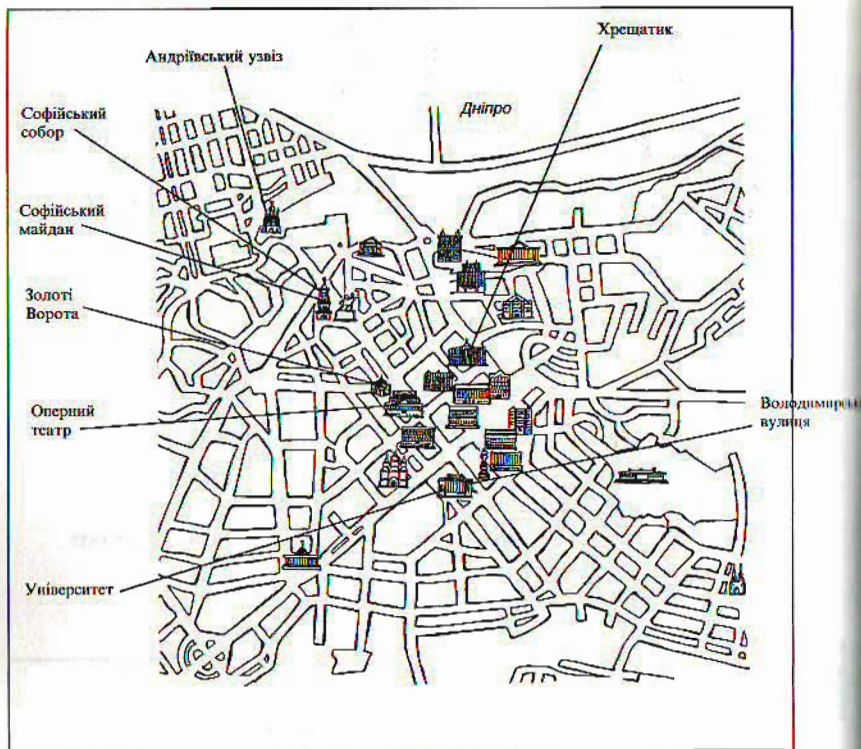
- something of Kyiv and its history
- more about verbs, adverbs and prepositions denoting directions
- how to be late in Ukrainian

Діалог 1

A meeting by the Opera and Ballet Theatre (11.20 am).

- Стівен** Дóбрый день, Соломіє. Вїбачте, будь ласка, що я запізнївся. Я сїв не на той тролейбус. Шкода, що Вам довелося чекати.
- Соломія** Нічого, не хвилюйтеся. З кожним може статися. То кудї Ви заїхали?
- Стівен** Я сьогодні вїїхав вчасно, сїв на двадцятий тролейбус і доїхав до Хрещатика. Там я вїйшов на кінцевій зупинці й запитав дорóгу до Óперного театру в перехóжого. Я йшов швидко, але, на жаль, запізнївся на двадцять хвилин.
- Соломія** Дарма. Все гарáзд. Óтже, кудї ми сьогодні підемо?
- Стівен** Я не знаю... Я б хотів погуляти вулицями Кїєва. Сьогодні такий теплий день. У мене є карта, можна скласти маршрут подорожі...
- Соломія** Чудóво. (*They sit on a bench and open the map.*)

двадцятий тролéйбус	<i>trolleybus no. 20</i>
доїхати (доїду, доїдеш) (pf.) (до + gen.)	<i>to reach, go as far as</i>
вийти (вийду, вийдеш; past tense вийшов, вийшла, вийшли)	<i>(here) to get out</i>
кінцева зупинка	<i>terminus (lit. final stop)</i>
я вийшов на кінцевій зупинці	<i>I got out at the terminus</i>
запитати (y/v + gen.) дорóгу (до + gen.)	<i>to ask (someone) the way (to)</i>
перехóжий (adj. functioning as noun)	<i>passer-by</i>
швидко	<i>quickly</i>
запізнитися на двадцять хвилин	<i>to be twenty minutes late</i>
дарма́	<i>(here:) it doesn't matter</i>
маршру́т	<i>route</i>
пóдорож (f)	<i>journey</i>

Діалóг 2

Solomiia and Stephen start their walk.

Соломія Так. Ми підемо гуляти по найдавнішій частині міста – Старокийівській горі. Ми зараз на вулиці Володимирській. Ми підемо цією вулицею повз Оперний театр до Золотих воріт, що колись служили головною брамою – в'їздом до Києва. Золоті ворота будуть ось там, ліворуч. До речі, біля Золотих воріт зараз є станція метро з такою ж назвою, дуже гарна й нова. Ви ще її не бачили?

Стівен Ні. Я вже їздив на метро, але небагато.

Соломія Після Золотих воріт ми продовжимо йти цим же боком вулиці, поки дійдемо до Софійського майдану. Там ми подивимося прекрасну пам'ятку архітектури та культури нашого народу – Софійський собор.

Стівен Мені так цікаво Вас слухати. Ви чудово знаєте історію!

Соломія Я просто дуже люблю Київ. Я тут народилася і не уявляю себе без нього у майбутньому.

Стівен А ми підемо на Андріївський узвіз? Мої знайомі багато згадували про нього. Я давно хочу його побачити.

запізнитися (pf.)	<i>to be late</i>
тролéйбус	<i>trolleybus</i>
сісти на тролéйбус	<i>to get on a trolleybus</i>
не той тролéйбус	<i>the wrong trolleybus</i>
я сів не на той тролéйбус	<i>I got on the wrong trolleybus</i>
шкода́	<i>(here:) it's a pity</i>
довестися (доведеться; past tense довелoся) (pf.) (impersonal)	<i>to be forced, have to</i>
шкода́, що Вам довелося чекати	<i>it's a pity that you had to wait</i>
нічого!	<i>it's nothing, it doesn't matter!</i>
хвилюватися (-юся, -юєшся) (impf.)	<i>to worry</i>
статися (3rd person станеться) (pf.)	<i>to happen</i>
з ко́жним мо́же статися	<i>it can happen to anyone</i>
заїхати (заїду, заїдеш) (pf.)	<i>to get somewhere</i>
то куди Ви заїхали	<i>so where did you end up?</i>
вийхати (вийду, вийдеш) (pf.)	<i>to leave</i>

Соломія Я саме туди хотіла Вас повести після відвідання Софії.

найдавніший частина	<i>oldest, most ancient part</i>
Старокийівська горá	<i>Old Kyiv Hill</i>
повз (+ acc.)	<i>by, past</i>
золотий	<i>golden</i>
ворóта (n pl.: gen.: воріт)	<i>gates (alt i/o)</i>
Золоті ворóта	<i>the Golden Gates</i>
колись	<i>in former times</i>
служити (impf.)	<i>to serve</i>
головний	<i>main, chief</i>
бра́ма	<i>city gate</i>
ми підемо цією вулицею ... до Золотих воріт, що служили головною брамою	<i>we'll go along this street to the Golden Gates which served as the main gateway ...</i>
в'їзд (до + gen.)	<i>entry (to)</i>
на́зва	<i>name</i>
з такою ж на́звою	<i>with the same name</i>
я вже їздив на метро	<i>I've already travelled on the metro</i>
продóвжити (pf.)	<i>to continue</i>
Іти цим же бóком вулиці по́ки (followed by a pf. verb)	<i>to walk on the same side of the street until</i>
дійти (дійду́, дійдеш) (past tense: дійшов, дійшла, дійшли) (pf.)	<i>to reach</i>
Софійський майдáн	<i>St Sophia's square</i>
пам'ятка	<i>monument</i>
архітектóра	<i>architecture</i>
пам'ятка архітектóри	<i>listed building</i>
культóра	<i>culture</i>
на́рód	<i>people, nation</i>
собóр	<i>cathedral</i>
мені так цікаво Вас слóхати	<i>it is so interesting for me to listen to you</i>
прóсто	<i>simply</i>
народі́тися (pf.)	<i>to be born</i>
уявляти (impf.)	<i>to imagine, picture</i>
я не уявляю себе без нього	<i>I cannot imagine myself without it [Kyiv]</i>
майбóтнє (n. soft adj.)	<i>the future</i>
Андрі́вський узві́з (gen.: узвóзу)	<i>St Andrew's uzviz (alt i/o)</i>
зга́дувати (impf.)	<i>to recall, mention</i>
я саме туди хотіла вас повести після відвідання Софії	<i>that's precisely where I wanted to take you after visiting St Sophia</i>

(a) Пράвда чи неправда?

- 1 Стівен прийшов на зустріч вчасно.
- 2 Соломія та Стівен починають прогулянку на Софійському майдані.
- 3 У Києві є станція метро «Золоті ворота».
- 4 Стівен хоче побачити Андрі́вський узві́з.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 How late was Stephen for his meeting?
- 2 Did Stephen go to his meeting by underground?
- 3 On what side of Volodymyrs'ka Street will Stephen see the Golden Gates?
- 4 Why does Solomiia know Kyiv so well?

Як функціонує мова

1 Pronouns

demonstrative pronouns – цей (this), той (that)

Here are the declensions in full:

(a) Masculine and Neuter singular

Nom.	Acc.	Gen.	Dat./Loc.	Inst.
цей (m)	(inanimate:) цей/це	цьогó	цьому́ (у/в, на) цьóму	цим
це (n)	(animate:) цьогó			
той (m)	(inanimate:) той/те	тогó	тому́ (у/в, на) тóму	тим
те (n)	(animate:) тогó			

(b) Feminine singular

Nom.	Acc.	Gen.	Dat./Loc.	Inst.
ця	цю	цієї	цій (у/в, на) цій	цією
та	ту	тієї	тій (у/в, на) тій	тією

(c) Plural (all genders)

Nom.	Acc.	Gen.	Dat.	Loc.	Inst.
ці	ці/цих/ (inanimate:)	цих	(у/в, на) цих	цим	цими
ті	ті/тих/ (animate:) цих, тих	тих	(у/в, на) тих	тим	тими

The demonstrative pronoun **такій** (*such, what a ...!* followed by an adjective in exclamations) declines exactly like an adjective.

цей (же) (самий)/той (же) (самий) – *the same*
 такий же/такий самий – *similar*

The pronoun comprises the demonstrative **цей** or **той** together with **же** and **самий**. **Цей**, **той** and **самий** decline and change gender according to the case and gender of the noun with which they stand. The pronoun can take any one of three forms:

- цей/той же **самий**
- цей/той же
- цей/той **самий**

They all mean the same thing. But what do we mean by 'same'? If your friend has a pen that looks in all respects identical to your own, you can say: 'You have the same pen as I do'. In Ukrainian this would be:

У тебе **такá сама/такá же** рúчка, як у мене.

Такий самий/такий же means 'similar' whereas **цей/той самий** means 'selfsame'.

The emphatic pronoun сам '(one)self'

The pronoun **сам** declines like an adjective, i.e. its nominative feminine, neuter and plural forms are **самá, самó, самí**.

Стівен **сам** робить переклади *Stephen himself makes translations*
 з української мови. *from Ukrainian.*
 Віра **самá** прийде. *Vira herself will come.*

This pronoun always refers to animate beings and is often associated with forms of the reflexive pronoun **себе́** (see the next unit), e.g.

Я люблю говорити **сам** із собою. *I like talking to myself.*

It can also have the meaning 'alone':

Стівен живе **сам**. *Stephen lives alone.*

The adverbial form **саме** means 'namely, exactly, precisely' and emphasizes the word that follows.

самий

на **самому** початку *at the very beginning, right at the beginning*

Самий emphasizes the noun that follows:

Я стояв біля **самої** стіни. *I was standing right by the wall.*

но той ... (the wrong ...)

Я сів не на **той** тролéйбус. *I got on the wrong trolleybus.*

'Wrong' here means 'not the one that is required'. The Ukrainian equivalent is the demonstrative pronoun **той** preceded by **не**.

2 Adjectives into nouns

Some adjectives are used as nouns. They decline like adjectives, and, if they denote human beings, change gender according to the sex of the person signified.

So far you have seen:

перехóжий	<i>passer-by</i>
знайóмий	<i>acquaintance</i>
лю́тий	<i>February</i>

майбутнє
 минуле
 набережна
 шампанське

the future
 the past
 embankment
 champagne

3 Alternation of vowels

There have been several words marked in the wordlists with (alt. **i/o**), (alt. **i/e**).

Most of these words are nouns, and most of them have **i** (і) in the nominative case and **o** (е/є) in all the other cases.

Here are some examples from previous units:

стіл	на столі	біль	болю (gen.)
Львів	у Львові	гість	гостя (gen.)
схід	на сході	бік	боку (gen.)
захід	на заході	приємність	приємності (gen.)
північ	на півночі	річ	речі (gen.)

In some words the alternation takes place in the genitive plural:

Nom. S.	Nom. Pl.	Gen. Pl.
селó	сéла	сіл
—	ворóта	воріт

The alternation also takes place in verbs:

стояти	imperative:	стій!
вести	past tense:	вів, велá, велó, вели́

The necessary information about the words is given in the vocabulary at the back of the book.

4 Alternation of consonants

We have already seen (units 6 and 7) how the consonants **г, к, х** change to ('alternate with') **з, ц, с** in certain case endings.

There are different sets of alternations

In verbs

- throughout the present tense and related forms of certain first-conjugation verbs, e.g.

бігти – біжy	imperative	біжй, біжйть
плакати – плачу	imperative	плач, плачте (to cry)
писати – пишу	imperative	пиши, пишть
різати – ріжу	imperative	ріж, ріжте (to cut)
хотіти – хочy		

- in the first-person singular of second conjugation verbs, e.g.

платити – плачу	— платиш
водити – воджу	— водиш
просити – прошу	— просиш
возити – вожу	— возиш
їздити – їжджу	— їздиш

with certain consonants the alternation also takes in the third-person plural, e.g.

спати – сплю	спиш, сплять (to sleep)
любити – люблю	любиш, люблять
подивитися – подивлюся	подивишся, подивляться

- in imperfective infinitives formed from perfective ones, e.g.

запросити – запрошувати
замовити – замовляти

In making adjectives, other nouns and verbs from nouns

рік – річний
друг – дружний – дружити
дорога – подорож
прохання – просити

річний	annual
дружний	amicable, friendly
прохання (n)	request

In forming diminutives

рукá – рúчка
квітка – квіточка
ногá – ніжка
мúха – мúшка

5 I'm sorry I'm late

Contrast the tenses: English has a present tense, I am late, whereas in dialogue 1 Stephen uses the perfective past tense: **я запізнився**. (The imperfective form of **запізнитися** is **запізнюватися**.)

Compare:

Я поспішаю, тому що
запізнююся на поїзд.

*I am in a hurry because I am late
for the train (i.e. there isn't much
time left, but I might still catch it).*

Я запізнився на поїзд.

I missed the train.

запізнюватися (ююся, -юєшся) (impf.) to be late

6 Getting around

Cultural note:

There are no conductors on some buses, trolleybuses and trams in Kyiv. You should buy your tickets (**квиткі** or **талони**) in advance from kiosks on the street. Once on board you put your **талон** into one of the little machines fixed on the sides and push the button. The ticket is valid for a journey of any length on the bus (or trolleybus or tram) on which it was punched. If the bus is packed and you cannot easily get to a punching machine, say: **передайте, будь ласка, на компостер** (*please pass [my ticket] to be punched*) – don't worry, you will get your ticket back! If you fail to show a valid ticket on demand, you will be liable to pay a fine (**штраф**). Ticket inspectors (**контролери**) do not wear uniforms. Most of your fellow-passengers will not in fact punch tickets. This is because they have a one-month **проїзний** (**квиток**).

The **метро** system in Kyiv is new and still expanding. In order to use it, you first have to buy a token (**жетон**). You insert the token into the slot of one of the automatic barriers and pass through. It is also possible to buy a **магнітна картка** (*magnetic swipe card*) for use on the metro.

There are taxis, both state and **private** (**таксі**). Always check the fare on the meter (**лічильник**). One special form of taxi is the **маршрутне таксі**, minibuses that operate on fixed routes but which can be hailed anywhere, not simply at bus stops. You pay the driver when you get on board.

7 Asking the way

транспорт	transport (specifically 'public transport')
автобус	bus
тролейбус	trolleybus
трамвай	tram
зупинка	stop

Here are some useful phrases:

Як дістатися до вулиці...	<i>How can I get to ... street?</i>
Як доїхати до площі...	<i>How can I get to ... square?</i>
Ви можете їхати автобусом номер 17.	<i>You can go by a number 17 bus.</i>
Можна їхати сімнадцятим тролейбусом.	<i>You can go by trolleybus number 17.</i>
Треба їхати троллейбусом 19.	<i>You need a number 19 trolleybus.</i>
Треба/можна сісти на трамвай номер 20.	<i>You can/need to get on a number twenty tram.</i>
Як дійти до університету?	<i>How can I get to the university?</i>
Де знаходиться ресторан «Дніпро»?	<i>Where is the Dnipro restaurant?</i>
Ідіть прямо один квартал до магазину «Квіти», поверніть праворуч і зразу побачите вхід до ресторану.	<i>Go straight on for one block as far as the florist's shop, turn right and straight away you'll see the entrance to the restaurant.</i>

Note: **Як** + infinitive form **дістатися/дійти** (on foot)/**доїхати** (by transport) is the normal way of asking how to get somewhere.

дістатися (дістануся, дістанешся) (pf.) (до + gen.)	to get (somewhere)
повернути (поверну, повернеш) (pf.) imperative: поверніть!	to turn

on the bus, trolleybus or tram

Де треба зробити пересадку
на автобус номер 62?
Вам треба пересісти на
зупинці біля Річкового
вокзалу.

Where can I change on to a
number 62 bus?
You need to change at the stop
by the river boat station.

пересісти (has the same form as
сісти) (pf.) **пересідати** (impf.) to change
(e.g. з автобуса на метро, з тролейбуса 20 на автобус 15)

Public transport is frequently very crowded, and you might find yourself a long way from the doors. You are permitted to push your way through by politely asking your fellow-passengers:

Ви зараз виходите? Are you getting off now?
Ви будете виходити? Will you be getting off
[at the next stop]?
Дозвольте, будь ласка, пройтись. Please let me through.

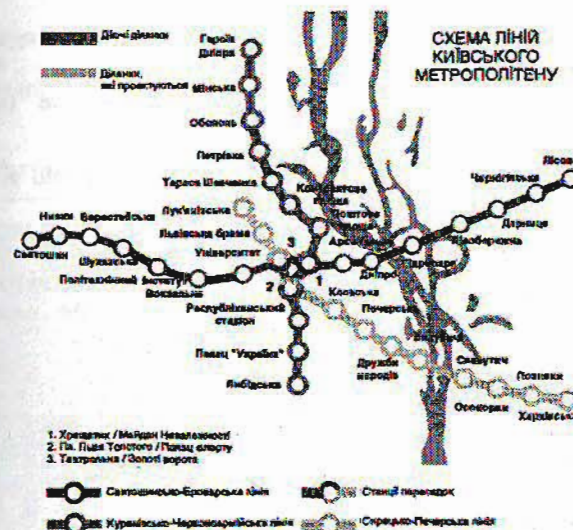
announcements on the underground

Станція «Дніпрó». Вихід на
праву платформу This is Dnipro station.
Exit to the right.
Обережно, двері зачиняються. Be careful, the doors are closing.
Наступна станція «Гідропарк». The next station is Hydropark.
Станція «Площа Льва Толстого». Перехід на
станцію «Палац спорту». This is Lev Tolstoy Square station.
Change to Palace of Sport
station.
Наступна станція The next station is Republic
«Республіканський стадіон». Stadium.

станція	station
(Note: Вокзал is a large main-line station)	
вихід (gen.: виходу)	exit (alt. <i>iv</i>)
правий	right
лівий	left
платформа	platform
обережний	careful
зачиняти (impf.)	to close (transitive)
зачинятися (impf.)	to close (intransitive)
перехід (gen.: переходу)	transfer, crossing (alt. <i>iv</i>)

Вправи

- 1 Read through the announcements that you will hear on the underground in section 7 above. Now look at the map of Kyiv underground system and write down what announcements might be made on the section of route that runs between «Вокзальна» and «Арсенальна» stations. At all stations on this section passengers leave the carriages on the left-hand side; at «Хрещатик» station you can transfer to «Майдан Незалежності» station, and at «Театральна» station you can transfer to «Золоті ворота» station.

Map of the Kyiv Underground

- 2 Answer the following questions, using the possessive pronoun in brackets in the necessary case.

Приклад: Чи́м автомобі́лем ми поїдемо в го́стю? (Мій)
Ми поїдемо в го́сті мої́м автомобі́лем.

Чи́ю соба́ку звать А́нта? (наш)

Чи́й до́нці 12 ро́ків? (моя)

Чи́й телеві́зор вчо́ра полама́вся? (її)

полама́тися (pf.) to break down

- 3 Put the word in brackets into the required case – don't forget vowel alternation!
- (a) Батько живе на (схід) України.
 (b) Літак летить прямо на (захід).
 (c) У Карпатах багато (гора).
 (d) Моєму синові вісім (рік).
- 4 Put the verbs in brackets into the required forms of the present tense.
- (a) Микола (хотіти) летіти до Праги літакoм, а я завжди (їздити) поїздом.
 (b) Я не (могти) купити словник, бо я ніколи не (носити) великі книги в руках.
 (c) Я (просити) тебе замовити дороге вино, я сьогодні (платити).
 (d) Він зараз (писати) лист дружині, що не (могти) прийти в серпні.
- 5 Stephen and Solomiia continue their walk through old Kyiv by going down the street called *Andriyivs'ky uzviz*.

Примітка: Андріївський узвіз could be translated as St Andrew's Hill, but strictly speaking the word узвіз refers to the road by which goods were transported (віз, related to возити) up (the meaning of the prefix уз-) the hill from Podil on the river Dnipro.

- Стівен** Соломіє, Андріївська церква – там?
Соломія Так. Ми перейдемо через площу й за десять хвилин будемо біля Андріївської церкви, яка стоїть на пагорбі, на самому початку Андріївського узвозу. На узвозі є багато картинних галерей та художніх салонів.
Стівен Але сьогодні – вихідний день. Художні салони сьогодні працюють?
Соломія Там буде багато художників, що продають свої картини. Цією гарною вулицею ми спустимося на Поділ – старий і дуже цікавий район міста. Там поруч Дніпро і набережна.
Стівен А можна потім піднятися фунікулером на Володимирську гірку?
Соломія Ми так і зробимо. Володимирська гірка – це чудове місце для прогулянок. Чисте повітря, густа зелень, гарні алєї, прекрасний вид на ріку.

за десять хвилин	in ten minutes
пагорб	hill
на самому початку	at the very beginning
картинна галерея	picture gallery
художній салон	artist's salon
опуститися (спусти́ся, спусти́шся)	to descend, go down (to)
(pl.) (на + acc.)	
Поділ (gen.: Поді́лу)	Podil (the low town) (alt. i/o)
райо́н	district
Дніпро́	Dnipro (the river on which Kyiv stands)
набережна (f adj.)	embankment
підня́тися (підні́муся, підні́мешся)	to ascend, go up (to)
(pl.) (на + acc.)	
гірка	hill, small mountain
Володи́мирська гірка	St Volodymyr's hill
чи́стий	pure, clean
пові́тря (n)	air
гу́стий	thick
але́я	avenue
ви́д (на + acc.)	view (of)

Independence Square, Kyiv.

13

Я ПРИВІЗ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ СПІЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*I have brought proposals for the
creation of a joint venture*

In this unit you will learn:

- about the conditional forms of the verb
- about the comparative and superlative degrees of adjectives
- something about conducting business talks and going shopping for clothes

Діалог 1

(Note: the style of these dialogues is intentionally much more formal than in previous texts. Stephen is therefore referred to as **Тейлор**.)

In Solomiia Maliarchuk's office.

Малярчук Я маю приємність привітати Вас в офісі нашої фірми. Можемо відразу розпочати роботу. Я вже підготувала пакет документів, які можуть полегшити нашу працю. Ігорє Івановичу, покажіть, будь ласка, нашому гостю підготовлені папери.

Тейлор Дякую за гостинний прийом.

Стáхів Це пропозиції нашого фінансового відділу, перелік фабрик, які можна включити до нашого проєкту. Це розрахунки коштів, потрібних для модернізації

Тейлор

фабрик і закупівлі обладнання. Ось дані про мережу магазинів в Україні та інших країнах, які могли б бути зацікавлені у співробітництві з нами. Це дуже важлива інформація. На жаль, я не можу зараз глибше ознайомитися з розрахунками через брак часу. Я висловлю свої міркування під час наших наступних зустрічей, коли детально вивчу ці матеріали. Я також привіз письмові пропозиції щодо створення спільного підприємства і можливих джерел фінансування проєкту. Ось для Вашого розгляду плани капіталовкладень і можливості одержати позику в банках деяких країн Європейського Союзу.

пропозиція (щодо + gen.)	proposal (for)
привітати (pf.)	to welcome
відразу	at once
розпочати (розпочині, розпочинеш) (pf.)	to begin
підготувати (-юю, -уєш) (pf.)	to prepare
полегшити (pf.)	to make easier
праця	work
підготовлений	prepared
підготовлені папери	the papers that have been prepared
гостинний	hospitable
прийом	reception
фінансовий	financial
фінансовий відділ	finance department
перелік	list
фабрика	factory
включити (pf.) (до + gen.)	to include (in)
проєкт	project
перелік фабрик, які можна включити до нашого проєкту	a list of factories that can be included in our project
розрахунок (gen.: розрахунку)	calculation
кошт	cost, expense
потрібний (для + gen.)	necessary (for)
модернізація	modernisation
закупівля	(bulk) purchase
обладнання (n)	equipment
дані (pl. adj.)	data
мережа	net, network
магазин	shop
зацікавити (зацікавлю, зацікавиш, зацікавлять) (у/в + loc.) (pf.)	to interest [someone] (in)

співробітництво	collaboration
магазини, які могли б ^{ути} зацікавлені у співробітництві	shops that might be interested in collaboration
важливий	important
на жаль	unfortunately
глибше	more deeply
ознайо́митися (з + inst.)	to familiarise oneself (with)
че́рез (+ acc.)	(here:) because of
бра́к	shortage
че́рез бра́к ча́су	because of a shortage of time
ви́словити (ви́словлю, ви́словиш, ви́словлять) (pf.)	to express
міркува́ння (n)	consideration
детально	in detail
ви́вчити (pf.)	to study
ко́ли я ви́вчу ці ма́теріали	when I have studied these materials
пи́сьмовий	written
мо́жливий	possible
джерелó	source
фіна́нсува́ння (n)	financing
ро́згляд	scrutiny, inspection
капі́таловкла́дення (n)	capital investment
мо́жливість (gen.: мо́жливості) (f)	possibility (alt. <i>ivo</i>)
по́зика	loan
мо́жливість одержати по́зику	the possibility of receiving a loan
європе́йський	European
сою́з	union

perfective future to denote the idea of completion of one action in the future before the next action – expressing his opinion – can begin.

conditional

The conditional forms of verbs express:

- the **possibility** or **probability** of something happening if certain conditions are fulfilled, e.g.

Я б прийшо́в, якби́ я ма́в ча́с. *I would come, if I had the time.*

- A **very polite form** of making requests, e.g.

Я б хоті́в... Ви мо́гли б...? *I should like... Would you please...?*

Чи не мо́жна було́ б...? *Would it (not) be possible...?*

The conditional mood is formed by adding the particle **би/б** as a separate word to the forms of the past tense, e.g.

хоті́ти

я хоті́в би хоті́ла б	ми хоті́ли б
ти хоті́в би хоті́ла б	ви хоті́ли б
він хоті́в би	
вона хоті́ла б	вони хоті́ли б
воно хоті́ло б	

Just as in the past tense, a verb in the conditional mood changes for gender and number, but not person. The particle **би/б** can stand either after or before the verb form, e.g.

Вона́ хоті́ла б

Вона́ б хоті́ла

The form of the particle – **би** or **б** – depends on the preceding sound. If it is a consonant, use **би**; if it is a vowel, use **б**, e.g.

Я за́мовив би́

Я б за́мовив

- if

'If' is a very important word for conditional sentences.

(a) In unit 4 you met one Ukrainian equivalent: **якщо́**. **Якщо́** is used to denote a condition that may well be fulfilled, e.g.

Як функціонує мо́ва

1 Verbs

more on aspect

Stephen is going to put forward his views when he has studied the proposals:

Сті́вен ви́словить сво́ї
міркува́ння, ко́ли він
ви́вчить пропози́ції. (lit. when he **will have studied**)

In English a type of past tense is used after 'when'; Ukrainian uses the

Якщо Стівен матиме час,   *If Stephen has the time, he will*
 він поїде до Львова.   *go to L'viv.*
 Якщо буде дощ, я не прийду. *If it rains I won't come.*

Note: compare the tense of the verbs after 'if' (present) and якщо (future).

Якщо is sometimes reduced to **як** in speech:

Як будеш у Лондоні, подзвони. *If you're in London, phone me.*

(b) There are some conditions which are unlikely to be fulfilled, e.g.

If Stephen had the time, he would go to L'viv (with the implication that he won't have the time).

If it had rained, I would not have come (but it didn't, so I came).

In such sentences we need a different word for 'if' in Ukrainian: **якби**. This word consists of two elements, **як** + **би**; the presence of the conditional particle **би** means that the verb automatically goes into the past tense:

Якби Стівен мав час, він би поїхав до Львова.

Якби був дощ, я б не прийшов/прийшла.

● In order to

The phrase **щоб налагодити виробництво** (*in order to arrange production*) occurs in dialogue 2. Here **щоб** (**що** + **б**) is followed by an infinitive. There are times, however, when it will be followed by the **past tense** of a verb:

Я б хотів, щоб Ви подзвонили до мене. *I would like you to phone me (lit. I would like that you should phone me).*

Соломія сказала Ігореві Івановичу, щоб він замовив два номери в готелі. *Solomiia told Ihor Ivanovych to book two rooms in the hotel (lit. that he should book).*

Note that the subjects in the two parts of each of these sentences are different.

2 Adjectives

degrees of comparison

There are **three** degrees of comparison:

(1) The **positive** degree, which serves simply to describe the noun to which it refers (the big house):

великий будинок

(2) The **comparative** degree, which is used to make a comparison between two objects, e.g.

Цей будинок більший, ніж той.

This building is bigger than that one.

(3) The **superlative** degree, used to make a comparison between several objects on the basis on one criterion, e.g.

Цей будинок – найбільший у місті.

This building is the biggest in town.

formation of the comparative and superlative degrees of comparison

● comparative degree

The comparative degree is formed by inserting the suffix **-іш-** or **-ш-** before the adjectival ending, e.g.

добрый	добріший	<i>kinder*</i>
приємний	приємніший	<i>more pleasant</i>
простий	простіший	<i>simpler</i>
дешевий	дешевіший	<i>cheaper</i>
молодий	молодший	<i>younger, junior</i>
старий	старіший	<i>older, elder, senior</i>

*The adjective **добрый** was introduced in unit 1 meaning 'good'; it also means 'kind', and in this meaning only the comparative is **добріший**. See below for the comparative form of **добрый** (*good*).

In some adjectives the addition of the comparative suffix causes certain changes, e.g.

важкий	важчий	<i>heavier, more difficult</i>
високий	вищий	<i>higher, taller</i>
вузький	вужчий	<i>narrower</i>
глибокий	глибший	<i>deeper</i>
далекий	дальший	<i>more distant, further off</i>
довгий	довший	<i>longer</i>

дорогий	дорóжчий	<i>dearer</i>
корóткий	корóтший	<i>shorter</i>
легкий	лéгший	<i>lighter, easier</i>
низький	ни́жчий	<i>lower</i>
швидкий	швидший	<i>quicker</i>
широ́кий	ши́рший	<i>wider, broader</i>

глибо́кий	<i>deep</i>
дале́кий	<i>distant</i>
швидкий	<i>quick</i>

Other useful comparatives:

багато	<i>a lot of</i>	бі́льше (+ gen.)	<i>more</i>
мáло	<i>a little, few</i>	ме́нше (+ gen.)	<i>fewer, less</i>

The word **ніж** is used between the items being compared; it is exactly equivalent to English 'than'. Another way is to use the preposition **від** and the genitive case, or the preposition **за** and the accusative case, e.g.

Брат старший від мене. *My brother is older than I am.*
 Дніпро ширший за Темзу. *The Dnipro is wider than the Thames.*
 (Темза)

(Note: the Dnipro, despite appearances, is masculine.)

The comparative form can be emphasized in English by the addition of 'far', 'considerably', 'much', 'yet' or 'even', e.g. my car is much faster/that film was even better. The equivalent words in Ukrainian are:

дале́ко, багато/набагато	<i>much</i>
куди́	<i>far</i>
зна́чно	<i>considerably</i>
ще́	<i>yet</i>
на́віть	<i>even</i>

Цей фільм ще цікавіший. *This film is even more interesting.*
 Река Дніпро значно глибша, ніж Темза. *The river Dnipro is far deeper than the Thames.*

• superlative degree

The superlative degree is formed by adding the prefix **най-** to the form of the comparative degree, e.g.

добрий	добрі́ший	найдобрі́ший	<i>kindest</i>
приємний	приємні́ший	найприємні́ший	<i>pleasantest</i>
молодий	молоді́ший	наймолоді́ший	<i>youngest</i>

Some comparative and superlative forms are quite different from their corresponding positive forms (compare in English: good – better – best; bad – worse – worst):

вели́кий	бі́льший	найбі́льший	<i>bigger</i>	<i>biggest</i>
добрий (good)	кра́щий	найкра́щий	<i>better</i>	<i>best</i>
мале́нький	ме́нший	найме́нший	<i>smaller</i>	<i>smallest</i>
пога́ний	гі́рший	найгі́рший	<i>worse</i>	<i>worst</i>

пога́ний	<i>bad</i>
----------	------------

The superlative degree can also be formed by using **найбі́льш** before the positive form of the adjective, e.g.

Ця книга найбі́льш цікава. *This book is the most interesting one.*

Of course the book could be the least interesting one:

Ця книга найме́нш цікава.

Діалог 2

Мілярчук Пропоную перейти до конкретних аспектів нашого контракту. Наприклад, скільки, на Вашу думку, треба було б модернізувати фабрик в Україні, щоб налагодити виробництво одягу за вашими технологіями?

Тбілор Я вважаю, що потрібно буде дві фабрики для виробництва жіночого одягу, одна – що спеціалізується на пошитті чоловічого одягу, і одне підприємство, яке виробляє аксесуари. Я також хотів би включити до нашого проєкту текстильну фабрику, щоб одержувати якісні тканини.

Мілярчук Ми не повинні забувати про витрати на транспор-

тування і рекламу нашої продукції, а також на електроенергію і страхування.

Тейлор Я візьму на себе переговори з можливими інвесторами. Сподіваюся поладити ці питання найближчим часом.

Малярчук Ми можемо продовжити цю розмову після Вашої поїздки до Львова, де Ви познайомитеся з генеральним директором однієї з фабрик.

конкретний	concrete
аспект	aspect
контракт	contract
наприклад	for example
думка	thought, opinion
на Вашу думку	in your opinion
модернізувати (-ую, -уєш) (impf.)	to modernize
скільки треба було б модернізувати фабрик?	how many factories should be modernized? (lit. ...would it be necessary to modernize)
налагодити (налагоджу, налагодиш) (pf.)	to arrange
за (preposition followed by instr.)	(here:) by means of
технологія	technology
спеціалізуватися (-уюся, -уєшся) (на + loc.) (impf.)	to specialize (in)
пошиття (n)	sewing
виробляти (impf.)	to produce
аксесуари	accessories
текстильний	textile (adj.)
текстильна фабрика	textile factory
щоб	in order to
одержувати (-ую, -уєш) (impf.)	to obtain, receive
якісний	high-quality
тканина	cloth
витрата (на + acc.)	expenditure (on)
транспортівання (n)	transportation
реклама	advertising, advertisement
електроенергія	electrical energy
страхування (n)	insurance
я візьму на себе...	I shall take upon myself
інвестор	investor
сподіватися	to hope
поладити (поладожу, поладиш) (pf.)	to settle
найближчим часом	in the very near future

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівів показує Стівенові пропозиції щодо створення страхової компанії.
- 2 Стівен привіз папери стосовно можливості одержати позику у банках.
- 3 Майбутнє спільне підприємство буде виробляти одяг за сучасними зарубіжними технологіями.
- 4 Організатори спільного підприємства не повинні забувати про рекламу.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 What did Solomiia prepare for the business meeting?
- 2 How many factories will produce women's clothes?
- 3 Does Stephen suggest that the joint enterprise should buy good quality cloth or make its own?
- 4 Who is going to conduct the negotiations with potential investors?

3 Pronouns

The reflexive pronoun себе

The case forms of this pronoun are very similar to those of the second-person singular pronoun ти, except that it has no nominative case:

Nom.	—
Acc.	себе
Gen.	себе
Dat.	собі
Loc.	(на) собі
Instr.	собою

Reflexive pronouns in English look like this:

I can see **myself** in the mirror.

You look **pleased with yourself/yourselfes**.

She locked **herself** out of the house.

In Ukrainian there is only the one reflexive pronoun, *себе́*; it always derives its meaning from the subject of the sentence in which it occurs, e.g.

Я візьму на *себе що роботу. *I'll take this job upon myself.*
 Стівен візьме на *себе що роботу. *Stephen will take this job upon himself.*
 Я привіз із собою пропозиції. *I've brought the proposals with me.*
 Стівен привіз із собою пропозиції. *Stephen brought the proposals with him.*

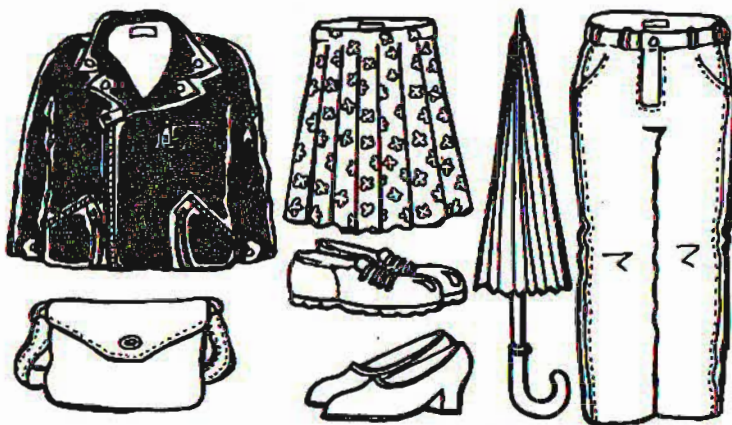
*Note: stress change

Вправи

(Check any unfamiliar words in the vocabulary at the back of the book.)

1 You are out shopping. Say what you want to buy by removing the brackets and making any necessary grammatical changes:

Example: Я хочу (сірий, пальто) = Я хочу сіре пальто
 Я хочу купити сіре пальто.
 Я маю купити сіре пальто.
 Мені треба купити сіре пальто.

Я хочу	(чорний,	плаття).
Я хочу	(коричневий,	штані).
Я хочу	(зелений,	джерсер)
Я хочу купити	(білий/жовтий,	футболка)
Я хочу купити	(синій,	плавки)
Я хочу купити	(чорний,	колготи)
Я хочу купити	(сірий,	костюм)
Я маю купити	(оранжевий,	шорти)
Я маю купити	(великий,	светр)
Я маю купити	(маленький,	парасолька)
Мені треба купити	(малиновий,	спідниця)
Мені треба купити	(блакитний,	плащ)
Мені треба купити	(фіолетовий,	сумка)

2 Say what you would like to exchange, try on or buy by removing the brackets and making any necessary grammatical changes:

Example: Де я можу поміняти (гроші)? = Де я можу поміняти гроші?

поміняти

(a)
 Де я можу поміняти (долари)?
 Де я можу поміняти (сукня)?
 Де я можу поміняти (костюм)?
 Де я можу поміняти (краватка)?

поміряти

(b)
 Де я можу поміряти (плащ)?
 Де я можу поміряти (сорочка)?
 Де я можу поміряти (хуртка)?
 Де я можу поміряти (окуляри)?

купити

(c)
 Де я можу купити (білий, папір)?
 Де я можу купити (чорний, ручка)?
 Де я можу купити (великий, портфель)?
 Де я можу купити (червоний, олівець)?
 Де я можу купити (маленький, магнітофон)?
 Де я можу купити (пара, шкарпетки)?

3 Now say what you like or dislike wearing

Я (не) ношу (коричневий), (зелений) колір
 Я (не) люблю (білий), (малиновий)
 Я (не) одягаю (синій), (фіолетовий)
 Мені (не) подобається (оранжевий), (жовтий)
 (блакитний), (сірий)

4 Situations in which you can practice your Ukrainian.

- (a) Tell your colleague that because of illness you have not brought with you the papers on the setting up of a new company;
 (b) You are in a bookshop in Kyiv. You say that you would like to buy a book about Ukraine for your wife/husband.
 (c) Your Ukrainian friend asks you to go with him/her to buy clothes. Ask him/her about sizes and colours.

5 Practice the comparative and superlative forms of adjectives. Put the following sentences into Ukrainian.

- (a) I need a cheaper room.
 (b) There isn't a cheaper one. You're already living in the cheapest room in the hotel.
 (c) I would like to change this blouse (блузка). It is too small for my wife – she needs a bigger one.
 (d) What is the name of the deepest lake (озеро) in Ukraine?
 (e) Ukrainian is a lot simpler than I thought!

6 Make the following sentences conditional. Check which word for 'if' is being used.

Example: (Я подорожую із сім'єю), якби я мав час.

Я подорожував би із сім'єю, якби я мав час.

- (a) (Олена дивиться телевизор), якщо вона матиме час.
 (b) (Олег покаже нам місто), якщо буде мати час.
 (c) (Сусід працює таксистом), якби мав права (here: drivers' licence).
 (d) (Онучка допомагає бабусі), якби бабуся жила не так далеко.

7 Rephrase the following sentences by replacing the underlined word(s) with Я хотів би (I would like), making any other changes that are necessary.

- (a) Можемо відразу розпочати роботу.

- (b) Я висловлю свої міркування під час наших наступних зустрічей.
 (c) Пропоную перейти до конкретних аспектів нашого контракту.
 (d) Я візьму на себе переговори з можливими інвесторами.
 (e) Ми можемо продовжити цю розмову після Вашої поїздки.

14

Я ХОЧУ ВІКЛИКАТИ ЛІКАРЯ

I want to call out the doctor

In this unit you will learn:

- how to describe common ailments
- something about the medical service in Ukraine
- about impersonal verbs
- how to form the comparative and superlative degrees of adverbs

Діалог 1

Conversation on the telephone:

- Ольга** Алло, це поліклініка? Я хочу
вікликати лікаря.
- Черговá в реєстратурі** Прізвище хворого.
- Ольга** Стáхів.
- Черговá в реєстратурі** Им'я та по-бáтькові ...
- Ольга** Їгор Івáнович.
- Черговá в реєстратурі** Рік народження ...
- Ольга** 1951-й.
- Черговá в реєстратурі** На що скáржиться?
- Ольга** Темперáтура 38,5, боліть гóрло, вáжко
ковтáти, не́жить, загáльна слáбість,
його лихомáнить.
- Черговá в реєстратурі** Ваш віклик прийнято. Чека́йте лікаря
у першій половині дня. Пóки що
дава́йте хворóму багáто пíti.

поліклініка	health centre
вікликати (pf.)	to call out
лікар (gen.: лікаря)	doctor
черговий	successive, next (as noun:) person on duty
черговá	female duty receptionist
реєстратура	registration
хворий	sick; (as noun:) patient
скаржитися (impf.) (на + acc.)	to complain (of)
боліти (impf.) (3rd pers. sg.): боліть; pl. болять)	to hurt
гóрло	throat
боліть гóрло	[his] throat hurts, i.e. he has a sore throat
вáжко	[it is] difficult
ковтáти (impf.)	to swallow
вáжко ковтáти	[it is] difficult [for him] to swallow, swallowing is difficult
но́жить (m)	cold (in the head)
загáльний	general
сла́бість (gen.: слáбості) (f)	weakness (alt. i/o)
лихомáнити (impf.) (impersonal verb)	to feel feverish
його лихомáнить	he feels feverish
віклик	call
прийняти (прійму́, приймеш) (pf.)	to receive, accept, take
ваш віклик прийнято	your call has been accepted
пóки що	for the time being

Як функціонує мова

1 Nouns

More on declension – лікар

You can see from the title of the dialogue that the accusative/genitive of the noun **лікар** is **лікаря**, as if the consonant **p** were soft. Just treat the word as a bit of grammatical oddity. Here are all the forms of the singular and plural:

	S.	Pl.
Nom.	лікар	лікарі
Acc.	лікаря	лікарів
Gen.	лікаря	лікарів
Dat.	лікареві, лікарю	лікарям
Loc.	(на) лікареві, лікарі	лікарях
Inst.	лікарем	лікарями

Another noun that declines like this is **кобзар** (gen.: **кобзаря**), a singer who accompanies himself (they are always men!) on the traditional Ukrainian stringed instrument, the **кобза**. Shevchenko's first book of poetry, published in 1840, was entitled **Кобзар**.

Ihor's name also changes in this way: **Я бачу Ігоря**. Not all nouns that end in **-р** decline in this way; check the vocabulary at the back of the book.

2 Who has the sore throat?

Болить горло – [his] throat hurts

It is clear from the context that it is Stakhiv who has the sore throat. If you need to be more precise you can say:

У мене болить горло.	<i>I have a sore throat.</i>
У тебе болить голова?	<i>Do you have a headache?</i>
У Соломії болить горло.	<i>Solomiia has a sore throat.</i>
У нього болять зуби.	<i>He has toothache.</i>

Note the word order: it is usual for the verb **болить/болять** to stand before the part of the body that hurts.

Діалог 2

In the chemist's shop after the doctor's visit.

Остін	Я хочу замовити ліки на сьогодні. Ось рецепт.
Жінка-фармацевт	Так... Мікстура буде готова о четвертій годині, а таблетки можете одержати відразу.

Остін Скільки платити?
Жінка-фармацевт Платіть до каси. Ось сума.

(Ostap goes over to the cashier, pays and returns with a receipt.)

Остін Прощу (hands over the receipt)
Жінка-фармацевт Ось таблетки, а це ваша квитанція на мікстуру. Ліки можна одержати з четвертої до сьомої.

Остін Дякую.

рецепт	<i>prescription</i>
фармацевт	<i>pharmacist</i>
мікстура	<i>liquid medicine, mixture</i>
таблетка	<i>tablet</i>
платити до каси (каса)	<i>to pay at the cash desk</i>

Діалог 3

A conversation that evening:

Ольга	Як ти зараз себе почуваш?
Ігор	Дякую, трохи краще, але мені чомусь морозить...
Ольга	Ти випив ліки?
Ігор	Так, уже двічі. Олю, ну чому мені так не щастить? Коли багато роботи і важливо бути в добрій формі, я раптом захворів... Я ще вчора відчував, що мені нудить, і голова була гаряча. Мені здавалося, що я просто стімлений.
Ольга	Ти просто підхопив вірус. Нічого, все скоро буде гаразд. Тобі треба відпочити. Уже смеркає. Постарайся поспати.
Ігор	Мені не спиться, горло болить.
Ольга	Тоді просто полеж, відпочинь. Твоя робота тебе почекає.

почувати себе	to feel (well, ill, etc.)
як ти зараз себе почуваш?	how do you feel now?
чому́сь	for some reason
морозити (impf.)	to chill
(here used impersonally)	I feel chilled
мені морозить	twice
двічі	to be fortunate
щастіти (impf.) (impersonal verb)	why am I so unlucky?
чому́ мені так не щастить?	form, condition
форма	it is important to be in good shape
важливо бути у добрій формі	suddenly
раптом	to fall ill
захворіти (захворію, захворієш) (pf.)	to feel, be aware
відчувати (impf.)	to feel sick
нудити (impf.) (here used impersonally)	I feel sick
мене нудить	hot
гарячий	to pick up
підхопити (підхоплю, підхопиш),	virus
(pf.)	(here:) never mind
вірус	soon
нічого	to have a rest
скоро	to get dark
відпочити (відпочіну, відпочинеш)	
(pf.) 2nd pers. sg. imperative:	
відпочинь	to try
смеркати (impf.) (impersonal verb)	to get some sleep, take a nap
постаратися (pf.) 2nd pers. sg.	I can't get to sleep
imperative: постарайся	then, in that case
поспати (посплю, поспиш, ...	to wait for a bit
посплять) (pf.)	
мені не спиться	
тоді	
почекати (pf.)	

(a) Правда чи неправда?

- 1 В Ігоря болить зуб.
- 2 Остап замовляє ліки в аптеці.
- 3 Ліки можна одержати завтра.
- 4 Ігореві не спиться.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 When will the doctor come to visit Stakhiv?
- 2 What kind of medicine was prescribed for Stakhiv?
- 3 Why does Ostap have to return to the chemist's shop?
- 4 Who advises Stakhiv to drink a lot of water?

3 Verbs

more on tense

Я ще вчора відчував,
що мені нудить.

*Yesterday, I already felt
that I was sick.*

Contrast the tense forms in the English and Ukrainian sentences. There are two verbs in both: **я відчував** (*I felt*) and **мені нудить** (*I felt sick*). The second verb is in the present tense in Ukrainian, but in the past tense in English. Ukrainian preserves the tense at the actual moment of feeling. 'What was I feeling? – I feel sick'. It would also be possible to say: **Я ще вчора відчував, що мені нудило.**

more on aspect

The dialogue contains several examples of perfective verbs with the prefix **по-**, all of which denote performing the action for a little while:

поспати	to have a sleep, nap
полέжати	to lie down for a bit, to have a lie down
почекати	to wait for a little while

The prefix **за-** in **захворіти** denotes the beginning of the action (*to fall ill*).

Impersonal verbs

There have been examples of sentences containing verbs where the performer of the action is not clearly expressed, e.g.

мені здається *it seems to me*

There are similar phrases denoting sickness or state of mind, e.g.

Його лихоманить

менé морóзить
ї́ї нудить

or good fortune, e.g.

мені таланіть
ї́й щастіть

I am lucky, successful

таланіти (impersonal verb) (impf.) *to be lucky, successful*

Other impersonal verbs denoting natural phenomena or processes, e.g.

дощіть *it is raining* (infinitive: дощіти (impf.))
смеркає *it is getting dark* (infinitive: смеркати (impf.))
мрячить *it is drizzling* (infinitive: мрячити (impf.))
вечоріє *evening is coming on* (infinitive: вечоріти (impf.))

and also

не вистачає *there is not enough of ...* (infinitive: вистачати (impf.))
бракує *there is a lack of ...* (infinitive: бракувати (impf.))

These verbs are called 'impersonal' because there is no personal subject. A somewhat situation arises in English in phrases like 'it is raining', or 'it seems to me', where the pronoun 'it' certainly fulfils the grammatical function of subject, but does not obviously fulfil any other function usually associated with pronouns, e.g. it does refer to any previously mentioned noun.

Impersonal verbs in Ukrainian share certain grammatical features:

- they have an infinitive, and forms for the past, present and future tenses;
- they have endings only for the third-person singular in the present and future tenses, and the **neuter singular** form in the past tense;
- they can have the suffix **-ся**. Indeed some impersonal verbs never occur without it, e.g. **мені не спіться**.

Those impersonal verbs which relate to human beings take an object in the:

(a) Accusative

Стівена лихоманить
Тараса нудило (past)
менé морóзитиме (future)

(b) Dative

Стівену щастіть
Тарасу таланіть

(c) Dative + Genitive

Стівену не вистачає грошей.
Stephen doesn't have enough money.
Тарасу бракує часу.
Taras is short of time.

4 Comparative and superlative degree of adverbs

Adverbs form their comparative and superlative degrees in exactly the same way as adjectives, except that the adjectival ending is replaced by the adverbial ending **-ше/-іше** (or occasionally **-ш/іш**).

дóбре	краще	найкраще
погáно	гірше	найгірше
рáно	раніше	найраніше
пізно	пізніше	найпізніше
багáто	більше	найбільше
мáло	менше	найменше

Стівен дóбре розмовляє українською мовою, Тарас ще краще знає її, але найкраще нею говорить Соломія.
Сьогодні я почувáю себе погáно, але зáвтра буду почувáти себе ще гірше.

Stephen speaks Ukrainian well, Taras knows the language even better, but it is Solomiia who speaks it best.
I feel awful today but I shall feel even worse tomorrow.

Like the adjectives, the comparative degree of adverbs can be modified with words like **значно** (considerably), **далéко**, **куді** (far), **ще** (even), **трóхи** (a little). The superlative degree of adverbs can be intensified by the addition of the prefixes **щó-** or **як-**.

An important use of the comparative adverb in Ukrainian is in the phrase structure that corresponds to the English 'as ... as possible', e.g.

якомóга швидше *as quickly as possible*
якомóга дешéвше *as cheaply as possible*

6 Joining sentences together

Here are some of the words that are used to join different sentences together to form one whole sentence. Such words are called conjunctions.

- **що** (*that*) explains what comes earlier. You have seen sentences like this:
Добре, що Ви сказали про це.
Я бачу, що Ви читаєте українську газету.
Мені пощастило, що я Вас зустрів.
Мені здається, що нам слід відвідати не лише Київ та Львів.
Я ще вчора відчував, що мене нудить, і голова була гаряча.
Мені здавалося, що я просто стомлений.
- **щоб** (для того, щоб) (*in order to*) – used to denote purpose (see unit 13):
Скільки ... треба було б модернізувати фабрик в Україні, щоб налагодити виробництво одягу ..?
- **якщо**, **якби** (*if*) – used to denote a condition (see unit 13):
Телефонуйте мені, якщо маєте вільний час.
- **тому** (*therefore*) – denotes the result:
Стівен ніколи не був у Києві, тому через годину ми підемо гуляти вулицями міста.
У мене квитка не було, тому я заплатив контролерові штраф.
- **бо**, **тому що** (*because*) – denotes the cause:
Ми не заперечували, бо були дуже стомлені й голодні.
Стівен має кілька словників, тому що робить переклади.
Я збираюся їхати туди, тому що я маю комерційні інтереси.
You will notice that in each case the part of the sentence introduced by one of these words is separated off from the rest by a comma.

7 Health matters

Швидка допомога The first point of contact for someone suddenly taken ill in Ukraine is likely to be the **швидка допомога**, 'fast aid'.

Поліклініка The translation of **поліклініка** as 'health centre' is of necessity approximate. A typical **поліклініка** has facilities that may not always be found in a health centre in this country, e.g. physiotherapy and X-ray equipment.

Температура 38,5 In Ukraine body temperature is measured not in the mouth but under the armpit, where the normal temperature is 36.6.

Note that in Ukrainian a comma is used instead of a full stop to denote a decimal figure. Such figures are actually read: тридцять вісім і п'ять; тридцять шість і шість.

Ти випив ліки? *Have you drunk your medicine?* In ordinary speech medicines are drunk. Hence the phrases: **випити ліки, таблетку, порошок, мікстуру**.

In more official speech medicines are taken, e.g. **прийняти ліки, таблетку, порошок, мікстуру**.

порошок (gen.: порошок)	powder
-------------------------	--------

Tablets for a headache This becomes tablets 'from' a headache in Ukrainian: **таблетки від головного болю**. Similarly with cough mixture: **мікстура від кашлю**.

біль (gen.: болю) (m)	pain
головний біль	headache
кашль (gen.: кашлю)	cough

Westerners may be surprised by the widespread use of traditional methods of healing in Ukraine. These include:

зелонка	a green antiseptic liquid
йод	iodine
перекис	peroxide
гірчичник	mustard poultice
трави	herbs

Вправи

- 1 Read the Ukrainian words in the left hand column and find their English equivalents on the right:

алергія	<i>injection</i>
бронхіт	<i>massage</i>
діабет	<i>pulse</i>
антибіотик	<i>infection</i>
пневмонія	<i>bronchitis</i>
ін'єкція	<i>analysis</i>
операція	<i>diabetes</i>
інфекція	<i>pneumonia</i>
пульс	<i>antibiotics</i>
таблетка	<i>thermometer</i>
аналіз	<i>mixture</i>
термометр	<i>vitamin</i>
масаж	<i>tablet</i>
мікстура	<i>allergy</i>
вітамін	<i>vitamin</i>

- 2 Read the following text and answer the questions in English:

Учора мені подзвонила моя подруга Оксана. Вона сказала, що її чоловік захворів. У нього висока температура, головний біль, кашель, нєжить. Оксана викликала лікаря. Лікар прийшов, оглянув хворого і сказав, що у нього грип. Він виписав рецепт і пояснив, як приймати ліки. Оксана побігла до аптеки. Там вона одержала таблетки, краплі й мікстуру.

пояснити (pf.)	<i>to explain</i>
краплі (pl., sg.: крапля)	<i>drops</i>

- Who is Oksana and what did she do yesterday?
- What was her husband suffering from?
- What did the doctor say was wrong with him?
- What did the doctor explain?
- What did Oksana get at the chemist's?

- 3 Choose the right course of action in each instance.

(a) У хворого болять горло:

- Він (i) їсть морозиво.
(ii) приймає ліки.
(iii) бігає.

(b) Тетяна захворіла:

- Вона (i) скаржитья друзям.
(ii) іде до ресторану.
(iii) викликає лікаря.

(c) Ользі потрібні ліки:

- Вона (i) замовляє їх в аптеці.
(ii) йде до магазину.
(iii) купує їх на ринку.

(d) Ігор хворий. Йому потрібно:

- (i) йти у кінотеатр.
(ii) лежати в ліжку.
(iii) порозмовляти із сім'єю.

- 4 Construct sentences which answer the question.

Example: Що ви робите ввечері? (дивіться телевізор)
- Увечері я дивлюся (ми дивимося) телевізор.

- (a) Що люди роблять на стадіоні?
(грати у футбол/дивіться матч/займатися спортом)
(b) Чому Оксана читає підручник? (учитися в університеті)
(c) Чому Остап сміється?
(читати смішну книгу/дивіться фільм/друг (розповідати смішну історію))

- 5 Situations in which you can practice your Ukrainian. Try writing sample dialogues and checking with the model answers in the Key.

- (a) Complain to your Ukrainian friend that you
- have a headache;
  - have no time to run to the chemist's shop to buy tablets for a headache;
  - have a sore throat and can't swallow;
  - feel feverish, and will have to stay at home for a few days.

- (b) Your Ukrainian friend says that he/she is too ill to go to the health centre to make an appointment with a doctor (use a 'therefore' or a 'because'!). He/she asks you to phone the health centre to get a doctor to come out as soon as possible. You do so, and are told by the receptionist that the doctor will call tomorrow, in the second half of the day, and that your friend should stay (lie) in bed. He apologises that he cannot come sooner, but he is very busy – there are more patients than doctors in the health centre. You tell your friend what the receptionist told you.

15

ЯК ВИ УЯВЛЯЄТЕ СОБІ — ІДЕАЛЬНУ ДРУЖИНУ? —

What's your idea of the perfect wife?

In this unit you will learn how to:

- form and use verbal adverbs
- describe the character and external appearance of other people
- ask for assistance politely
- change the subject

Діалог 1

On a visit to Ursula – the friend of Ihor and Ol'ha – in her flat on the Khreshchatyk.

Ольга (дівлячись на екран телевізора – *looking at the TV screen*) Як мені подобається Кларк Гейбл! У нього такє вродливе обличчя.

Урсула У дитинстві я дуже любила дивитися фільми, в яких він знімався. У нього дуже своєрідні, гарні очі.

Ігор Олю, тобі не здається, що я чимось на нього схожий? Напевно, тому ти вийшла за мене заміж. Тобі сподобалася мої очі ...

Ольга Боже мій, яке може бути порівняння! Я маю на увазі, що ти в мене кращий за всіх зірок світового кіно! Я досі так вважаю, навіть після 20 [двадцяти] років подружнього життя.

Остяп Браво, дорогі батьки! Ціную ваше почуття гумору.

- Ігор Ніяких жартів! Наша мама завжди серйозна.
 Оленка Чесно кажучи, мені все зрозуміло давно. Вам просто пощастило, що ви знайшли одне одного ... Стівене, а от як Ви уявляєте собі ідеальну дружину? Зовнішність, характер, професія?
 Тарас Типове невинне дитяче запитаннячко ...
 Стівен Я не думав над цим, Оленко ...
 Оленка Ну справді, дуже цікаво ...

Як функціонує мова

1 Verbal adverbs

Дивлячись на екран телевізора (*looking at the TV screen*)

Дивлячись is an example of a present-tense verbal adverb; it is formed from дивітися. There are other examples of present-tense verbal adverbs in the dialogues in this unit: **кажучи** from казати, **будучи** from бути, **працюючи** from працювати. **Описавши** (from описати) and **зашарівшись** (from зашарітися) are examples of past-tense verbal adverbs.

Like adverbs they do not change their form, and like verbs they have tense. Verbal adverbs frequently correspond to English verb forms in *ing*. Look at the following examples:

Ідучи вулицею, я побачив старого знайомого. *Walking along the street I saw an old acquaintance.*

The sentence could be changed to: **Коли я йшов вулицею ...** (*As I walked along the street ...*).

Говорячи про ідеальную дружину, Стівен зашарівся. *Speaking about his ideal wife, Stephen blushed.*

Here too we could make a change: **Коли Стівен говорив про ідеальную дружину ...** (*When Stephen was talking about his ideal wife ...*).

In both sentences the action of walking along the street or speaking about an ideal wife is carried on at the same time as the action in the other part of the sentence: meeting the old acquaintance and blushing.

In the following examples there is a different relationship between the actions:

Увійшовши до кімнати, Ігор помітив, що там немає дружини. *Entering the room, Ihor noticed that his wife wasn't there.*

Прочитавши газету, я пішов на роботу. *Having read the newspaper I went to work.*

фільм	film
екран	screen
зніматися (impf.)	(here:) to be filmed
своєрідний	original, unique
чимось (inst. of щось; something)	in some way
схожий (на + acc.)	similar (to), like
сподобатися (pf.)	to please
тобі сподобалися мої очі	you liked my eyes
порівняння (n)	comparison
увага	attention
ма́ти на увазі	to mean, have in mind
зірка	star
світовий	(here:) world (adj.)
ти в мене кращий за всіх зірок світового кіно	you're better than all the stars of world cinema, and you're mine!
(note that зірка is treated as an animate noun because it refers to human beings!)	
доби́	till now, so far
подру́жній	married
подру́жнє життя́	married life
цінува́ти (ціну́ю, ціну́еш) (impf.)	to appreciate
почуття́ (n)	feeling
гумор	humour
почуття́ гумору	sense of humour
жарт	joke
ніяких жартів!	no kidding!
чесний	honest
чесно кажучи	quite frankly (lit. honestly speaking)
мені все зрозуміло давно	I understood everything perfectly a long time ago
одне́ одно́го	each other (m + f)
ідеа́льний	ideal (adj.)
ха́рактер	character
типóвий	typical
неві́нний	innocent
запита́ннячко (colloquial, expressive)	tricky little question
ду́мати (impf.)	to think
(When this verb is followed by the preposition над and inst. it has the meaning 'to consider, ponder')	

One action has to be completed before the other action can be started. The *-ing* forms in the first two examples correspond exactly to Ukrainian present-tense verbal adverbs. In the third the *-ing* form is slightly misleading – Ihor cannot have noticed the absence of his wife until he was already in the room. This and the ‘having ...’ construction in the fourth correspond to past-tense verbal adverbs.

formation of verbal adverbs

- **Present-tense** verbal adverbs are formed from the third-person plural by removing the ending **-ть** and replacing it with the suffix **-чи**. The reflexive particle **-ся** becomes **-сь**:

Infinitive	3rd pers. pl.	verbal adverb
чита́-ти	чита́ю-ть	читаю-чи
писа́-ти	пи́шу-ть	пи́шу-чи
і-ти́	іду́-ть	іду́-чі (note stress!)
працюва́-ти	працюю́-ть	працюю́-чи
смія́-ти-ся	смію́-ть-ся	смію́-чи-сь
диві́-ти-ся	дівля́-ть-ся	дівля́-чи-сь

The verbal adverb **будучи** is a slight exception, it is formed from the third-person plural future tense (**буду-ть**) of the verb **бути**.

- **Past-tense** verbal adverbs are formed by adding the suffix **-ши** to the masculine singular past-tense form of mainly perfective verbs. Here again **-ся** becomes **-сь**:

masc. sg. past tense	past-tense verbal adverb
сказа́в	сказа́в-ши
увійшо́в	увійшо́в-ши
прині́с	прині́с-ши*
засмія́в-ся	засмія́в-ши-сь

*the combination of letters **-ши-** is pronounced as a long ‘sh’ sound.

use of verbal adverbs

Like verbs, verbal adverbs can also have objects (examples 1 and 2):

Дівлячись фільм без Кларка [While] watching a film without
Гейбла, Ольга заснула. Clark Gable Ol'ha fell asleep.

Віпивши ка́ву, я пішо́в на робо́ту.	After I had drunk (lit. having drunk) [my] coffee I left for work.
Ми розмовля́ли, сі́дячи за сто́лом.	We chatted sitting a the table.
Захворі́вши, Ста́хів не міг працюва́ти.	After he fell ill (lit. having fallen ill), Stakhiv was unable to work.

Note: The doer of the action is the same in both parts of the sentence and that the part of the sentence containing the verbal adverb is set off in writing from the rest by a comma.

Verbal adverbs often occur in set expressions such as:

чесно́ ка́жучи, щі́ро ка́жучи quite honestly

When preceded by the negative word **не** Ukrainian verbal adverbs translate English ‘without’ + the *-ing* form of the verb, e.g.

не́ будучи нудно́ю	without being boring
ми йшли́ ву́лицею не́ поспі́шаючи	we walked along the street without hurrying.

2 The reciprocal pronoun – one another/ each other

Вам пощасті́ло, що ви знайшли́ одне́ одно́го.	You were lucky to have found one another (each other).
--	---

The forms of this compound pronoun are:

оді́н одно́го for (m + m) одна́ одну́ for (f + f)
одне́ (neuter!) одно́го for (m + f)

The case of the first part always stays the same (n); the second half can change according to its function in the sentence. Any preposition comes before the second part, e.g.

Вони́ розмовля́ли оді́н з одні́м (m + m)/одна́ з одно́ю (f + f)/
одне́ з одні́м (m + f)
They were talking to (lit. with) each other.

3 More on impersonal sentences

The phrase **У нас так ка́жуть** (That's what people say here/That's

what is said around here) occurs in dialogue 2 in this unit. The verb is in the third-person plural form with no subject (**вони**); in the past tense the verb is in the plural form:

Стівенові сказали, що ... *Stephen was told that ...*
У газетах пишуть, що ... *The papers are saying that ...*
(lit. it is written in the papers)

You might see a notice saying:

У НАС НЕ КУРЯТЬ NO SMOKING

Діалог 2

The debate continues.

Стівен Щіро кажучи, я вважаю, що сучасна жінка має бути самостійною, незалежною, активною. Стосовно ж дружини ... Напевно, якби я наважився одружитися, то вибрав би жінку, яка має солідну професію, можливо, свій бізнес ... Вона повинна бути розумною, спокійною, розсудливою, не будучи нудною. З веселим характером, із гумором.

Ігор "Серце з перцем" ...

Стівен Що?

Ігор У нас так кажуть.

Ольга Ще кажуть "чорт у спідниці" ...

Ігор Це про тебе.

Остап Ну годі вам!

Оленка А портрет?

Стівен Я ще не визначився.

Оленка Ну все-таки ... Якого кольору очі? Чорні? Сині?

Стівен Ні, мені подобаються зелені.

Оленка А волосся?

Остап Якщо вона займає керівну посаду, працюючи цілими днями, то, мабуть, сіве.

(they all laugh)

Стівен Волосся темне. Я думаю, вона була б шатенка.

Тарас Я, здається, знаю одну дуже незалежну й розумну жінку, яка відповідає цьому описові. Описавши її портрет, ти ще забудь сказати, що вона невисока й

одягається дуже елегантно, бо за фактом – художник-модельєр.

Стівен (зашарівшись – *blushing*): Я не мав нікого на увазі конкретно.

Тарас Це мені здалося.

сучасний	contemporary
самостійний	self-reliant
незалежний	independent
активний	active
стосовно (+ gen.)	as for ...
наважитися (pf.)	to dare, resolve
солідний	solid
розумний	intelligent, clever
спокійний	calm
розсудливий	prudent, sensible
нудний	boring
веселий	merry
серце з перцем	lit. a heart with pepper
чорт	devil
чорт у спідниці	lit. a devil in a skirt
годі!	enough!
ну годі вам	come on, that's enough from you!
визначитися (pf.)	to be clear (about something)
око (pl.: очі; gen. pl.: очей; inst. pl.: очима)	eye
волосся (n)	hair
керівний	leading
посада	position
займати керівну посаду	to occupy a top job
працюючи цілими днями	working for days on end
шатенка	woman with chestnut hair
опис	description
описати (опису, опишеш) (pf.)	to describe
описавши її портрет	having described her portrait
невисокий	short, not tall
елегантний	elegant
бо	because
художник	artist
художник-модельєр	fashion designer
зашарітися (pf.)	to blush
зашарівшись	blushing (lit. having blushed)
нікого (acc. and gen. of ніхто)	

(a) Правда чи неправда?

- 1 Ўрсула лóбить фíльми, в якіх зніма́вся Кларк Гейбл.
- 2 О́льга вважає свого чоловіка кращим за всіх зірок світового кіно.
- 3 Сучасна жінка ма́є бу́ти самостійною, незалежною, активною.
- 4 Сті́вен вважає гáрними зелéні о́чі.

(b) Дáйте відповідь на запитання англійською мовою

- 1 Who is always serious?
- 2 Who asks Stephen to describe his ideal wife?
- 3 What is Stephen's idea of his future wife's character?
- 4 What does he say about her profession?

4 Stop it! That's enough!

One way of getting someone to stop doing something is to say **Ну рóді вам!** The **ну** at the beginning means that the message is friendly – 'Oh, come on now, that's enough!'

If things are getting out of hand, you can also say:

Дóбись!	<i>That's enough!</i>
Зупині́ться!	<i>Stop!</i>
Припині́ть!	<i>Stop [doing whatever it is you're doing]!</i>

Note: both **зупині́ться** and **припині́ть** are second-person plural imperatives, from **зупині́тися** and **припині́ти**, respectively.

5 Ways of getting information out of people

When Stephen hesitates, Olenka tries to wheedle information out of him with:

Ну справді	<i>Oh, but it really is [very interesting]!</i>
Ну все-таки	<i>But all the same ...</i>

with a suitably pleading tone on the **ну**.

In more everyday conversations you can seek a reaction with:

Тобі/Вам не здається?	<i>Doesn't it seem to you?</i>
	<i>Don't you think?</i>
Ти не помітив/ Ви не помітили?	<i>Have you noticed by any chance...?</i>
Чи ти не знаєш/ Чи ви не знаєте?	<i>You don't happen to know, do you?</i>

Seeking information by asking a negative question is very polite in Ukrainian. When asking the way begin your question with **Ви не вважаєте ...?**, e.g.

Ви не скажете, як доїхати до університету?	<i>Could you please tell me how to get to the University?</i>
--	---

With an extra degree of deference:

Ви не могли б сказати ...?	<i>You couldn't by any chance tell me ...?</i>
----------------------------	--

6 Exclamations

An obvious expression of surprise is **Бóже мій!** (*My God!*). Depending on intonation and context **ах!** and **ох!** can express surprise or fear (*oh!*), or sorrow (*alas, oh dear*).

Ой is another useful exclamation of surprise, particularly when used with another word:

ой не́не!	(related to не́ня , a familiar word for mother)
ой ма́мо моя!	
ой лишенько!	(<i>oh, how awful!</i> (лiшенько is a diminutive form of лі́хо (woe, misfortune))
овва́!	(expressing amazement: <i>you don't say!</i>)

Вра́но! is used as an expression of approval, either genuine or ironic, in the same way as English 'Bravo!'.

The much-used **ну** can represent a variety of emotions, again depending on intonation and context. In the previous unit Ihor used it to give vent to his frustration: **ну чо́му мені так не щастить?** (*just why am I so unlucky?*). **Ну** can also be used as encouragement – 'come on!', 'get on with it'.

7 Changing the subject

Note how Olenka shifts from her parents – ‘you were fortunate in finding each other’ – to directing a very personal question at Stephen: **а от як Ви уявляєте собі ідеальну дружину?** (*Now just how do you picture to yourself your ideal wife?*). **От** is a ‘pointing’ word like **ось** (*here is*), but is more frequent in phrases like this one, or in exclamations:

от тобі й на!	well, I never!
от тобі!	take that!
от як?!	really?! You don't say?!

8 Типове невинне дитяче запитаннячко (a typical innocent childish little question)

There is irony here. The question is of course not innocent; the speaker's intentions are shown by the ending on **запитаннячко**. The normal Ukrainian word for question is **запитання**. The ending gives the word the flavour of ‘tricky little question’. This is part of the process by which Ukrainians can change words in an emotional sense, more often to signify endearment than in an ironical sense.

There is very little scope for doing this in English, with just a few words like ‘mummy’, ‘daddy’, ‘mumsy’, ‘granny’ and so on. It is certainly not possible to produce whole chains of derivatives from personal names. Olenka is so called because she is the young daughter of the family and the form is affectionate; she could also be addressed as **Оленочка**, **Олеся** or **Ляля**. Every family has its own traditions. Even the business-lady **Соломія** may, in the right circumstances, find herself become **Соломіечка**, **Солоня**, **Сбія**, **Мія** or **Ія**. Although a foreigner, Stephen will probably not be spared such treatment; the temptation to turn his name into the Ukrainian **Степан** or **Стефан**, and thence to **Степанко**, **Степанчик** and on to **Стець** might be too great to resist.

There is even scope for emotion in adjectives. ‘Chubby’ in Ukrainian is **пухкий**. A baby, however, may well be ‘all nice and chubby’ – **пухенький**. If the baby is ‘all nice and clean’ as well, he could be described as **чистенький** or **чистісінький** rather than plain **чистий** (*clean*). Emotion does not have to be involved. **Гарний** when applied to human beings can mean either ‘beautiful’ or ‘handsome’; **гарненький** will almost always be used with reference to women in the meaning ‘pretty’.

Another little word – ж

Сторобно ж дружини *now as far as a wife is concerned ...*

The single letter **ж** is called an **emphatic particle**, i.e. it puts a lot of emphasis on the word that it follows. Like **от** above, it can also be used to change the direction of a sentence.

Here are more examples:

Що ж вона сказала на це?	So just what did she say to that?
Іді ж геть звідси!	Oh do clear off out of here!

Вправи

1 Practise describing appearances.

Here are some phrases for you to practice. Use the vocabulary at the back of the book.

Як він виглядає?

У нього темне волосся. Він гарний, має прямий ніс, сірі очі, чорні брови, невелику темну бороду й вуса. Я думаю, що в нього дуже гарні вії: темні й довгі. І ще мені подобається його смаглява шкіра й тонкий профіль.

Опишіть її зовнішність

Вона гарненька. У неї відкрите, привабливе обличчя. Вона має хвилясте біляве волосся й світлу шкіру. Очі в неї карі й великі, ніс маленький. Щіки й губи в неї рожеві, і всім подобається її чарівна посмішка.

● **facial features**

У нього/неї:	сірі (карі) очі
	прямий (кирпатий) ніс
	довгі (густі, руді) вії
	рум'яні (бліді) щіки
	пухкі (тонкі, повні) губи
	бліді/рум'яне обличчя

У нього/неї на обличчі зморшки, ластовіття.

Чи Стівен носить окуляри?

Чи Соломія носить серезки?

• hair

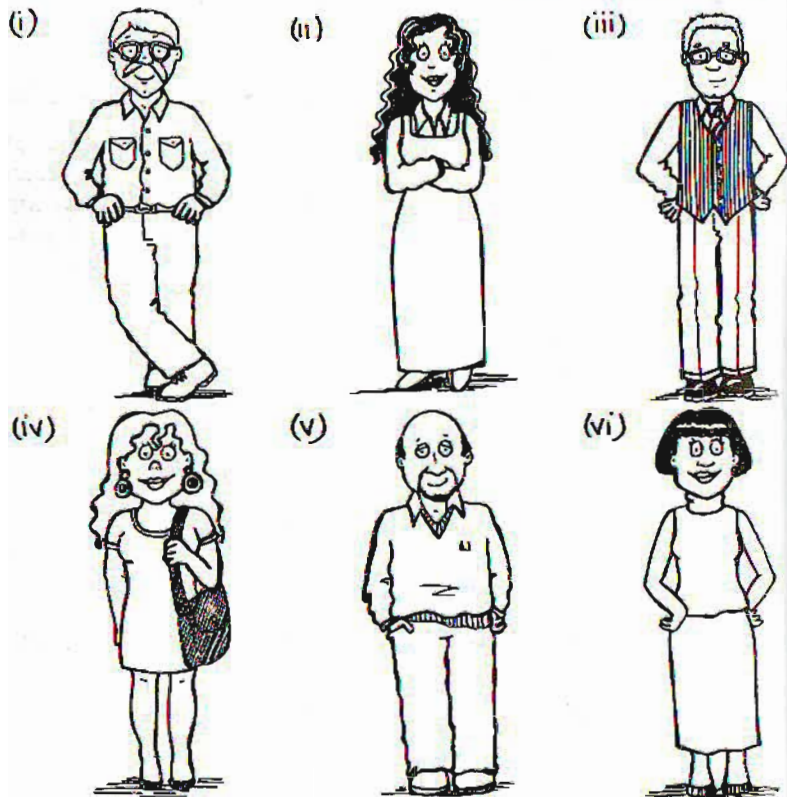
Він лисий. У нього/неї прямиє/хвилясте/кучеряве
волосся.

Він має зализину. У нього темна борода/світлі/руді вуса.

• height

Мій тато високого зросту. (зріст: gen.: зросту) (alt. i/o)

Моя мама середнього зросту. Мій брат низького зросту.

- 1 Look at the portraits of our old acquaintances. Taras, Solomiia, Stephen, Vira, Ihor and Ol'ha are among them. Try to guess who is who, using the information below.

Тарас Високий, солідний, повний. Волосся світле. Має гарні вуса. Носить окуляри.

Соломія Вродлива, невисока, смаглява. Очі великі, волосся темне, хвилясте, довге.

Стівен Елегантний, високий, в окулярах. Блондін, очі невеликі, серйозні.

Віра Волосся кучеряве. Обличчя повне, ніс маленький, кирпатий, на носі – ластовіття. Носить великі серезки.

Ігор Міцний, невисокого зросту. Лоб високий, із зализинами, темне волосся і невелика борода. Ніс великий.

Ольга Шатенка, волосся коротке, прямиє. Очі великі, повні губи, веселе, гарне обличчя.

- 2 Parts of the body are listed in the left-hand column; there are descriptive adjectives in the column on the right. Put each adjective with the most suitable noun, changing the form wherever necessary.

лоб	кирпатий
волосся	смаглявий
очі	білявий
обличчя	високий
ніс	карий

- 3 Write out the following sentences in full in Ukrainian, translating the English phrases wherever necessary. Put the Ukrainian words in brackets into the correct case form.

- (a) Я запросив її в кіно, тому що (I liked her eyes).
 (b) (Have you thought about) (наша пропозиція) пообідати завтра разом в (ресторан)?
 (c) Я люблю, коли моя дружина (dresses very elegantly).
 (d) У мене гарна машина, але в (мій друг) – (an even better one).
 (e) Чи твоя сестра (is like your father)?

16

ПОЇЗД ПРИБУВАЄ НА ПЕРТУ КОЛІЮ

The train arriving on track number one ...

In this unit you will learn:

- about train travel in Ukraine
- about indefinite and negative words
- about participles and passive sentences

Діалог 1

Taras, Stephen and Andrew are on Kyiv railway station, listening intently to the announcements:

Швидкий поїзд номер 11 сполученням "Київ – Сімферополь" прибуває на першу колію. Нумерація вагонів з іоловий поїзда.

Тарас Ви чули? Це наш поїзд.
 Стівен Якá платфóрм?
 Ёвдрю Здається, перша, так?
 Тарас Так. Це дуже зручно.

(One hour late in a compartment of the Kyiv-Simferopol express):

Провідниця Будь ласка, ваші квитки. І приготуйте грóшi на постіль.
 Тарас Ось, прошу, квитки.
 Стівен Скажіть, будь ласка, о котрій годині ми будемо в Сімферополі?

Провідниця За розкладом ми прибуваємо завтра о десятій сóрок рáнку.
 Ёвдрю Можна попросити чаю?
 Провідниця Так. Вам зóраз принести?
 Тарас Мені не трéба, дуже жарко. Хóчеться чогó-нёбудь холóдного. Я буду пити вóду, яку ми купили в дорóгу...
 Стівен А я б випив чаю з великим задоволенням.
 Ёвдрю Будь ласка, двi склянки.
 Провідниця Дóбре. *(She leaves)*

колія	track, (here:) platform
швидкий поїзд	express (lit.: fast train)
поїзд	train (means exactly the same as поїзд)
сполучення (n)	connection
сполученням (Inst. sg.)	(here:) on the route
нумерація вагонів з голови поїзда	the carriages are numbered from the head/front of the train
приготувати (-ю, -еш) (impf.)	to prepare, get ready
постіль (gen.: постелі) (f.)	bedding (all. life)
розклад	timetable
за розкладом	according to the timetable
вам зóраз принести?	Do you want me to bring it right away?
[мені] хочеться чогó-нёбудь холóдного	I feel like something cold
я буду пити вóду, яку ми купили в дорóгу	I'll drink the water that we bought for the journey
о склянка	glass (for long drinks, incl. tea!)

Як функціонує мова

1 Something cold – що-нёбудь холóдне

Taras wants something cold – in the genitive. It might be more accurate to say that he wants anything (чогó-нёбудь) cold – it doesn't matter what. Andrew asks for tea – also in the genitive. Here we have more examples of the 'partitive' use of this case; Andrew is in fact asking for some tea.

2 Interrogative pronouns Хто? and Що?

Here are the full declensions:

Nom.	хто	що
Acc.	кого	що
Gen.	кого	чого
Dat.	кому	чому
Loc.	(на) ко́му	чо́му
Instr.	ким	чим

3 Indefinite pronouns, adjectives and adverbs

Examples of indefinite pronouns in English are 'someone', 'anything'; 'some' is an indefinite adjective; 'anywhere' is an indefinite adverb.

You already know **щось** (*something*). It changes its form exactly like the question word **що**, except that its instrumental is **чимось** (*in some way*). We can produce other indefinite words by adding **-сь** to the corresponding question words:

хто?	who?	хтось	someone
де?	where?	десь	somewhere
куди?	[to] where?	куди́сь	[to] somewhere
який?	what kind of?	якийсь	some kind of
чому?	why?	чому́сь	for some reason (or other)
коли́?	when?	коли́сь	at some time (or other), sometime ago

Other indefinite words can be formed by adding the prefix **де-**:

дехто and **дещо** mean the same as **хтось** and **щось**, although **дещо** can be used before adjectives to mean 'a little', 'rather', e.g. **дещо більше** (*a little more*). **Деякий** has the sense of 'a certain'.

In most instances these Ukrainian words are associated with the English 'some'. To be more indefinite English uses 'any'. The Ukrainian equivalents are:

хто-небудь	anyone
що-небудь	anything

де-небудь	anywhere
коли́-небудь	at some unspecified time, at any time, ever (in the future or in questions, e.g. Ти коли́-небудь працюєш удо́ма? <i>Do you ever work at home?</i>)

It is not always easy to determine when to use a word with **-сь** or **небудь**. Perhaps the most useful distinction is that words with **-сь** will probably be associated with verbs in the past tense, and those with **небудь** tend to occur in questions, or with future tense or conditional verbs.

Чи ти знайшов що-небудь цікаве в квіга́рні?	<i>Did you find anything interesting in the bookshop?</i>
Так, я купив щось дуже цікаве.	<i>Yes, I bought something very interesting.</i>
Чи ви були де-небудь учора?	<i>Did you go anywhere yesterday?</i>
Я десь його́ бачив, але не пам'ятаю де.	<i>I've seen him somewhere, but can't remember where.</i>

Even more indefinite are the words prefixed with **будь-**:

будь-хто	anyone at all
будь-яка фабрика	any old factory
будь-коли	at any time, ever
Будь-хто може це зробити	<i>Absolutely anyone can do that.</i>
Я можу це зробити будь-коли.	<i>I can do it at any time.</i>

There are other ways of making indefinite words in Ukrainian, but you need only to be able to recognise them, e.g. **абіхто** (*whoever, no matter who*), **абіяк** (*any old how*). The word **ка́зіа** means 'the devil only knows!'

4 More on relative pronouns

The relative pronouns ('who', 'which', 'that') in Ukrainian are **хто́**, **який**, **яка́**, **що́**. Remember that they take the gender of the noun to which they refer:

Я випив во́ду, яка́ була в холо́дильнику.	<i>I drank the water that was in the fridge.</i>
---	--

(**Вода́** is the object of the verb **випив**, and is therefore in the accusative case. **Яка́** is feminine in gender because it refers to **во́да** but is in the nominative case because it is the subject of the verb **була́**.)

Я випив воду, яку купів у дорóгу. *I drank the water which I had bought for the journey.*

(Here **яку** is accusative as the object of the verb **купів**.)

Діалóг 2

The trio settle in for their long journey.

Тарас До речі, ви б не хотіли чогó-небудь поїсти? Як тільки я сідаю в поїзд, я відразу чомусь дуже хоччу їсти.

Стівен Я маю пєчиво, бутерброди та яблука. І ще якісь цукєрки.

Єндрю Я теж завжди беру щось у дорóгу. У мене ціла сўмка продуктів.

Провідниця Ось ваш чай. З вас сóрок копійок.

Стівен Дякую.

Єндрю Вибачте, будь ласка ... Прибуття до Сімферóполя за розкладом?

Провідниця Так. (*she leaves*)

Тарас Єндрю, ти не можеш відчинити вікно?

Єндрю ... Нічóго не вихóдить!

Тарас Треба натїснути на рўчку і потягти вниз ... О, тепєр дóбре. Свіже повітря!

Єндрю Я сьогóдні з приємністю спатиму на вєрхній полиці, там прохолóдніше, якщо відчинене вікно.

Стівен Як би там не було, а мені ще треба прочитати цілу папку папєрів, у мене завтра в Сімферóполі напружений день, багáто зустрїчей з колегами.

як тільки	as soon as
сідати в поїзд	to get on a train
цукєрка	a sweet, candy
цілий	whole
продукти (usually pl.)	food
нічóго не вихóдить!	it's no good, nothing happens
натїснути (pf.) (натїсну, натїснеш)	
(на + acc.)	to press (on)
потягти (потягну, потягнеш) (pf.)	to pull
вєрхній	upper, higher

(ни́жній)	lower
по́лиця	(here:) berth
вїдчїнений	open
ни́ би там не було	however that may be

(a) Правда чи неправда?

- Швидкий поїзд нóмер 11 прибуває на четвєрту кóлїю.
- Стівен узїв у дорóгу котлєти, сир і полуницю.
- Прибуття до Сімферóполя за розкладом.
- Єндрю спатиме в купє на нїжній полиці.

(b) Дáйте вїдповідь на ці запитання англїйською мóвою

- What does Taras give the carriage attendant?
- How much does a glass of tea cost?
- How do you open the windows on a train in Ukraine?
- What has Stephen taken to read on the journey?

8 Negative pronouns, adjectives and adverbs

Compare these words with the indefinite words above:

нічó	no-one
ніщó	nothing

(the second part of these two words declines in the usual way; the genitive case of **ніщó**, **нічóго**, often functions as the subject of the sentence)

ніякий	no (kind of)
ніде	nowhere
нікўди	(to) nowhere
нікóли	never
ніяк	nohow

To this list should be added:

жóден/жóдний	no (adj.)
--------------	-----------

Here are some examples of usage:

Я ні з ким не розмовляв.	<i>I didn't speak to anyone</i> (note that the preposition comes between ні and the following case form of хто).
Стівен ніколи не був в Україні.	<i>Stephen has never been to Ukraine.</i>
Вони нікуди не пішли.	<i>They haven't gone anywhere.</i>
Немає ніякого сумніву ...	<i>There is no doubt ...</i>

сумнів

doubt

6 Participles

Participles are adjectives formed from verbs; they can be used to replace a relative clause, i.e. part of a sentence introduced by one of the relative pronouns 'who', 'which', 'that':

The boy running (participle) along the street is my son.	<i>The boy who is running (relative clause) ...</i>
I am reading a novel written (participle) by Dickens.	<i>... a novel which was written (relative clause) ...</i>

As adjectives, participles in Ukrainian change according to the gender and case of the noun which they accompany, but like verbs they can have tense and be either active (e.g. *running*) or passive (e.g. *written*). Only past-tense passive participles are in regular use. Many quite ordinary adjectives are historically active past participles, but you do not need to know this in order to be able to use the words concerned.

passive past participles

The word **вдягнений** (*dressed*) is an example of a passive past participle. Some more examples: **зачинений** (*closed*), **відчинений** (*open*). These participles are formed only from verbs which are perfective – the few exceptions to this need not concern us here – and transitive (i.e. they have an object), by means of the adjectival suffix **-ний** (**-на**, **-не**; **-ні**) or **-тий** (**-та**, **-те**; **-ті**). Most verbs have **-ний**, but a number of important verbs take **-тий**.

Here are some of the most common verbs that form their passive past participles with **-тий**:

взяти/узяти	<i>to take</i>	взятий/узятий	<i>taken</i>
випити	<i>to drink (up)</i>	випитий	<i>drunk</i> (not inebriated!)
забути	<i>to forget</i>	забутий	<i>forgotten</i>
почати	<i>to begin</i>	початий	<i>begun</i>

Participles with **-ний**:

(a) first conjugation verbs where a vowel precedes the indefinite suffix **-ти**:

написати	<i>to write</i>	написаний	<i>written</i>
прочитати	<i>to read</i>	прочитаний	<i>read</i>

(b) first conjugation verbs with infinitives ending in **-увати**:

збудувати	<i>to build</i>	збудований	<i>built</i>
еквилювати	<i>to move</i>	еквилюваний	<i>moved, touched</i> (emotionally)

(c) first conjugation verbs with infinitives ending in **-нути**:

вдягнути	<i>to dress</i>	вдягнений	<i>dressed</i>
----------	-----------------	-----------	----------------

(d) first conjugation verbs with a consonant preceding the infinitive suffix **-ти**:

привезти	<i>to bring</i>	привезе (3rd sg.)	привезений	<i>brought</i>
----------	-----------------	-------------------	------------	----------------

(e) second conjugation verbs

зробити	<i>to do</i>	зроблю (1st sg.)	зроблений	<i>done</i>
пропустити	<i>to miss</i>	пропущу (1st sg.)	пропущений	<i>missed</i>

7 Passive sentences

In earlier units you saw the following sentences:

Суму вказано в декларації.	<i>The sum has been declared on the currency declaration form.</i>
Декларацію вже заповнено.	<i>The currency declaration form has already been completed.</i>
Ваш виклик прийнято.	<i>Your call has been accepted.</i>

No reference is made to the person who declared the currency on the form, or who completed it, or who took the call. The sentences simply state that the action has been/was performed. A special form of the passive past participle is used, ending in **-но** or **-то**. By contrast to the English sentences which have a grammatical subject (the sum, two rooms, your call) but no object, the Ukrainian construction does have an object (in the accusative case) but no subject.

Here are some more examples:

Йому не рекомендовано п'яти кáву.	<i>He is advised not to drink coffee.</i>
Кни́гу вже прочітано?	<i>Has the book been read already?</i>
Листі́ вже напи́сано?	<i>Have the letters been written already?</i>
Матч уже зіграно.	<i>The match has already been played.</i>
Усі́ тістечка вже з'їдено.	<i>All the cakes have already been eaten.</i>
Пої́здку заплановано на зáвтра.	<i>The trip is planned for tomorrow.</i>
Бутербро́ди вже зроблено, ка́ву нали́то.	<i>The sandwiches have already been made and the coffee poured out.</i>

8 The whole – a whole

Я так хóчу п'яти, що вип'ю всю пля́шку.	<i>I am so thirsty that I shall drink the whole bottle.</i>
Я так хóчу п'яти, що зміг би випити цілу пля́шку.	<i>I am so thirsty that I could drink a whole bottle.</i>

9 All

Here is the declension of **увесь/ввесь** (all):

	Sg.		Pl.	
	M	F	N	
Nom.	увесь	уся	усé	усі́
Acc.	(nom. or gen.)	усю́	усé	(nom. or gen.)
Gen.	у́сього	у́сієї	у́сього	у́сіх
Dat.	у́сьому	у́сій	у́сьому	у́сім
Loc.	(на) у́сьому	у́сій	у́сьому	у́сіх
Inst.	у́сім	у́сією	у́сім	у́сіма́

The neuter nominative singular form **усе** can mean 'everything': **все можливе** (*everything possible*). The plural form can mean 'everyone', e.g.

Усі́ зна́ють (*plural verb form*) *Everyone knows Taras.*
Тарáса.

Cultural note:

At the railway station the **пасажи́р** (*passenger*) joins the queue (**че́рга**) for the ticket office (**займа́ти че́ргу до ка́си**). When booking a ticket you need to know, apart from where you want to go, the number of the train (**но́мер по́їзда**) by which you wish to travel. Your ticket will tell you the number of both your seat and the carriage in which you will be travelling. Announcements will tell you whether the carriages are numbered from the front (lit. **head: з голо́ві по́їзда**) or from the rear (lit. **tail (хві́ст): з хвоста́ по́їзда**). You should also know about different types of train and accommodation. The immediate vicinity of large towns is served by electric suburban train **еле́ктропо́їзд (еле́ктри́чка)**. Long-distance trains are slow (**пасажи́рський по́їзд**) or fast (**швидкий по́їзд**) and have different standards of accommodation:

спáльний ваго́н (СВ)	<i>sleeping car (2 or 3 berths per compartment) (the best accommodation, but not available on all long-distance trains)</i>
купе́йний ваго́н	<i>carriage with separate compartments (4 berths per compartment (купе́))</i>
плацка́ртний ваго́н	<i>open carriage with compulsory berth reservations</i>
зага́льний (lit. 'common') ваго́н	<i>carriage with unreserved seats</i>

Each carriage on a long-distance train has a **прові́дник** (*steward, sleeping-car attendant*). It is from him or his female colleague, **прові́дниця**, that you buy tea and obtain your bed-linen.

10 Pretend you are on Kyiv railway station

Practice these phrases and make sure you understand them. They will be useful for the exercises that follow.

(a) here are some more announcements:

Увага! Швидкий поїзд номер 68 сполученням "Берлін-Київ" прибуває на другу колію. Вихід до вагонів через другий поверх вокзалу. Нумерація вагонів з хвоста поїзда.

Увага! Пасажирський поїзд номер 189 сполученням "Санкт-Петербург-Київ" запізнюється на 20 хвилин.

Увага! Швидкий поїзд номер 55 буде подано на четверту колію. Нумерація вагонів з голови поїзда.

Увага! Пасажирський поїзд номер 604, "Київ-Полтава" відправляється з п'ятої колії.

(b) you are booking tickets:

You Будь ласка, один купейний на двадцять четверте травня до Одеси.

X Номер поїзда?

You П'ятдесят п'ять.

X На двадцять четверте купейних немає. Є плацкарт.

You А на яке число є купейні?

X На двадцять шосте.

You Добре. Я візьму на двадцять шосте.

You Прощу, один до Москви на восьме жовтня, поїзд номер 2, і на дванадцятьте назад, поїзд номер 1.

X На восьме до Москви?

You Так "СВ", будь ласка.

X Є "СВ" на восьме. Зворотний на дванадцятьте?

You Так, прошу.

X На дванадцятьте є купе й плацкарт.

You А на тринадцятьте?

X На тринадцятьте є "СВ". Давати? (*Shall I give it? i.e., do you want it?*)

Here are the names of some Ukrainian cities for the next exercise:

Тернопіль (<i>gen.</i> : Тернополя)	<i>Ternopil</i> (alt. <i>i/o</i>)
Харків (<i>gen.</i> : Харкова)	<i>Kharkiv</i> (alt. <i>i/o</i>)
Чернівці (<i>gen.</i> : Чернівців)	<i>Chernivtsi</i> (<i>Czernowitz</i>)
Івано-Франківськ (<i>gen.</i> : Івано-Франківська)	<i>Ivano-Frankivsk</i>
Черкаси (<i>gen.</i> : Черкас)	<i>Cherkassy</i>
Кам'янець-Подільський (<i>gen.</i> : Кам'янця-Подільського)	<i>Kamianets-Podilskii</i>

Вправи

1 Now include these cities in the following enquiries and requests (in Ukrainian, of course!):

- Can you please tell me when the train from Cherkassy arrives?
- When is the next train to Kharkiv, please?
- One first-class ticket please on the express train to Ivano-Frankivsk.
- I want to go by train (first class) to Odesa.
- I want to go by suburban electric train to Poltava on 19 August.

Try constructing sentences with requests for different types of accommodation with other destinations: don't forget about the cities of Ukraine that you already know – Київ, Львів, Сімферополь. You could add some international destinations apart from Москва, Санкт-Петербург, Варшава:

Мінськ	<i>Minsk</i> (the capital of Belarus – Білорусь)
Бухарест	<i>Bucharest</i> (the capital of Romania – Румунія)
Будапешт	<i>Budapest</i> (the capital of Hungary – Угорщина)
Відень (<i>gen.</i> : Відня)	<i>Vienna</i>
Берлін	<i>Berlin</i>
Прага	<i>Prague</i>

2 On board the train.

Revise the expressions used to introduce yourself, say what your name is, what you do for a living, and why you are in Ukraine. You may wish to say:

- *I am going to Odesa (на + acc.) a conference (конференція).*
- *I am going on holiday to Yalta for five days.*
- *I have spent (say: I was) two weeks in Luhans'k, I am going back to Kyiv and in two days I am flying home.*
- *I always feel very hungry when(ever) I get on a train. That's why (ось чому) I have a large bag of food and several bottles of beer with me (із собою).*

You will almost certainly have to say to the carriage steward:

- *Could I have a glass of tea, please? And how much do I owe you for the bed linen?*

3 Some more practice.

- *I'll wait here. I want you to buy the tickets.*
- *I was standing in the queue for (за + inst.) tickets, talking to a very interesting person. (Remember what happens to r in the locative singular!)*
- *The next train will arrive soon.*
- *Why are you an hour late?*

4 Translate your part in this dialogue into Ukrainian.

- X** Якій Вам квиток?
You One ticket to Zhytomyr and back.
X На колій?
You To Zhytomyr on 4 October, and back on 22.
X Вам купейний чи плацкартний?
You I'll take a compartment.

(The English in the next two exercises may sound a little odd, but it is very close to the Ukrainian way of saying things.)

5 Practice the negative words. Translate into Ukrainian:

- (a) Nobody ever understands me.
- (b) I don't know anyone who knows how to make good coffee.
- (c) I haven't spoken Ukrainian to anyone for a long time.
- (d) I haven't brought any food for the journey with me.

6 Now practice the indefinite words.

- (a) I would drink something warm with great pleasure.
- (b) In my childhood I used to watch any kind of film.
- (c) Taras has gone off somewhere to buy food.
- (d) Let's meet some time!

17

ЗА НАШИХ ДОРОГИХ ГОСТЕЙ!

Here's to the health of our dear guests!

In this unit you will learn:

- about visiting Ukrainians as a guest
- about the major festivals celebrated in Ukraine
- more about the imperative

Діалог

Solomiia Maliarchuk celebrates her birthday at home in the company of her friends. Ol'ha, Ursula, Solomiia, Stephen, Taras, Andrew and Inor are seated round the table.

- Inor** Я пропоную підняти тост за Соломію!
Тарас Соломійко, за твоє здоров'я!
Ольга Будь щаслива!
Соломія Дякую Вам усім, що прийшли. Мені справді дуже приємно всіх вас бачити у себе сьогодні! І дякую вам за ці чудові квіти й подарунки!
Стівен (to Ursula) В Україні квіти дарують завжди чи лише на день народження?
Урсула Тут існує традиція приносити господині квіти, якщо йдеш у гості. Це не обов'язково, але квітам завжди раді.
Соломія (to Stephen) Стівене, Ви принесли чудові квіти. Я дуже люблю троянди...

Стівен	Я радий, що вони Вам сподобалися.
Тарас	Соломія вміє робіти чудові букети. І ще вона робить композиції із сухих рослин.
Ендрю	А ще мені подобаються картини, які вона малює.
Соломія	Я приготувала для вас сюрпріз. (<i>Leaves the room.</i>)
Ольга	А я знаю!
Ігор	Якщо ти скажеш, це вже буде не сюрпріз!

(*Solomiia enters the room bearing a large cake with candles already lit.*)

Тарас	Це витвір мистецтва! Шкода його різати ... Соломію, перед тим, як дмухнути й загасити свічки, не забудь задумати бажання!
Урсула	Бажаємо тобі, щоб усё, про що ти подумала, збулося!
Тарас	Віпиймо за щастя!
Соломія	Я хочу випити за гостей. За вас, друзі!
Гости	Будьмо!

пропонувати (-ю, -єш) (impf.)
 підняти (підніму, піднімеш) (pf.)
 підняти тост за (+ acc.)
 за твоє здоров'я
 будь (2nd pers. sg. imperative from
 бути) щаслива
 мені приємно всіх вас бачити
 у себе
 подарунок (gen.: подарунка)
 дарувати (-ю, -єш) (impf.)
 на день народження
 існувати (-ю, -єш) (impf.)
 традиція
 господиня
 обов'язковий
 квітам завжди раді

to propose
 to raise
 to raise a toast (to)
 [here's] to your health

be happy!
 it is a pleasure for me to see you
 all here in my place
 present, gift
 to give as a present
 on [someone's] birthday
 to exist
 tradition
 mistress of the house
 compulsory
 [people are] always glad
 of flowers

тройнда
 уміти (умію, умієш) (impf.)
 букет
 композиція
 сухий
 картина
 малювати (-ю, -юєш) (impf.)
 свічка
 витвір (gen.: витвору)

rose
 to be able (know how to)
 bouquet
 composition
 dry
 picture
 to paint, draw
 candle
 product (all. /to)

це витвір мистецтва!

it's a work of art!

перед тим, як

just before

дмухнути (-ну, -неш) (pf.)

to give a blow, puff

загасити (загашу, загасиш) (pf.)

to put out, extinguish

здумати бажання

to make a wish

збути (збудеться, збудеться) (pf.)

to come true

випиймо!

let's drink!

щастя (n)

happiness

будьмо!

(lit.) let us be/may we all be
 [healthy, happy]!

(a) Правда чи неправда?

- 1 В Україні квіти дарують, коли йдуть у гості.
- 2 Соломія малює гарні картини.
- 3 Тарас вніс до кімнати торт.
- 4 Урсула пропонує тост за господиню.

(b) Дайте відповідь на ці запитання англійською мовою

- 1 What toasts are proposed by Solomiia's guests?
- 2 What are Solomiia's favourite flowers?
- 3 What surprise did Solomiia prepare for her guests?
- 4 What should she do before blowing out the candles?

Як функціонує мова

1 Visiting

There is a tradition of taking flowers to the lady of the house when you go visiting – якщо йдеш у гості. In unit 10 Taras told us that he and Stephen had been invited by Ihor Ivanovych to go visit him – Ігор Іванович запропонував поїхати до нього в гості.

The phrase answers the questions *куди?* (where to?) and *до кого?* (to whom?), i.e. there is motion involved:

Question: До ко́го (Куді́) Та́рас зі Сті́веном пої́хали/ї́дуть/пої́дуть в го́сті?

Answer: Вони́ пої́хали в го́сті до І́горя.

2 Can

You have already met the verbs **могти́** (*can, to be able*) and **уміти**, which could be translated in exactly the same way, but with a crucial difference in meaning:

могти́ *to have the physical ability to do something*
уміти/вміти *to have the necessary knowledge to do something*

Words related to these two verbs show the same difference:

міцний (believe it or not!) *strong, robust*
міць (f) *might*
умілий *skilled*

3 Ще and вже

Ще is normally translated in wordlists as 'still', 'yet', and **вже** as 'already'. It is important to see how these words have to be translated in quite a different way in English on a number of occasions:

- (i) І ще вона́ робить компози́ції із сухі́х рослі́н. *And she does dried flower arrangements as well.*
 (ii) А ще мені́ подоба́ються картини́. *And I like the pictures too ...*
 (iii) Якщо́ ти ска́жеш, це вже́ бу́де не сюрпри́з. *If you tell it won't be a surprise any more.*
 (iv) Що́ ще? *What else [do you want]?*
 (v) Хо́чете ще ка́ви? *Do you want more coffee?*

4 Пéред тим, як ... more on joining sentences together

This is an example of a compound conjunction – 'compound' because it consists of more than one element, 'conjunction' because it joins separate sentences together. Note that **пéред тим, як** is followed by an infinitive; the English equivalent is followed by an *-ing* form – 'just

before blowing out the candles'. English frequently makes no distinction between prepositions and conjunctions, e.g.

- (i) After (preposition) breakfast I went to work.
 (ii) After (conjunction) I had had breakfast, I went to work.

The Ukrainian equivalents are:

- (iii) Пíсля (preposition) сніда́нку я пішо́в на робо́ту.
 (iv) Пíсля то́го, як (conjunction) я посні́дав, я пішо́в на робо́ту.

Note: Don't forget the verbal adverbs introduced in unit 15! It would also be perfectly possible to say:

- (v) Посні́давши, я пішо́в на робо́ту.

попи́дати (pf.)

to have breakfast

5 The imperative

You have now seen many examples of second-person imperative forms, e.g.

Infinitive	sg.	pl.
чита́ти	чита́й	чита́йте
телефонува́ти	телефону́й	телефону́йте
і́ти	іди́	іди́ть
писа́ти	пиши́	пиши́ть
роби́ти	роби́	роби́ть
ви́бачити	ви́бач	ви́бачте

The picture is not quite as confusing as it looks at first sight. Everything depends on the **stress position** of the first-person singular and the **structure** of the second-person singular form of the present tense.

first conjugation

(a) If the second person singular contains the sequence of letters **аеш** (i.e. **a + й + e**) or **іеш** (**i + й + e**), the singular imperative will end in **-и́**: чита́еш – чита́й, to which **-те** is added to form the plural (or formal singular) – чита́йте.

Also:

розумі́ти   розумі́еш   розумі́й   розумі́йте

Note: important exception: дава́ти даєш дава́й дава́йте

(b – i) If the first person singular has the stress on the ending (беру́, іду́, пишучу́) and the second person singular ends with a consonant + еш, the singular imperative will end in -и, the plural in -іть:

брати	береш	бери́	беріть
іти́	ідеши	іди́	ідіть
писати	пишеш	пиши́	пишіть

(b – ii) If the first person has the stress on any other syllable (ріжу́), the singular imperative has either no ending at all:

різати	ріжеш	ри́ж	ріжте
--------	-------	------	-------

or a soft sign:

забути	забудеш	забу́дь	забудьте
--------	---------	---------	----------

second conjugation

(a) If the second person singular contains the sequence of letters vowel + иш (i.e. й + и) the singular ends in -й:

стояти	стоїш	сті́й	сті́йте
--------	-------	-------	---------

(b – i) If the first person singular has the stress on the ending (роблю́) and the second person singular consists of consonant + иш, the singular imperative will end in -и, the plural in -іть:

робіти	роби́ш	роби́	роби́ть
--------	--------	-------	---------

(b – ii) If the first person has the stress on any other syllable (вібачу́), the singular imperative has no ending at all:

вібачити	вібачи́ш	вібач	вібачте
----------	----------	-------	---------

Obviously these rules do not account for the irregular forms, e.g. їж(те) from їсти; such forms have to be noted separately.

the first-person plural imperative

Examples from this unit: ви́пиймо (let's drink); бу́дьмо (let us be)

The first person plural imperative can be formed simply by replacing the ending -те with -мо or -іть with -імо (or sometimes -м), e.g. чита́ймо, робі́м(о), забу́дьмо. An important oddity is the use of the past tense form пішли́ to mean 'let's go!'.

the third-person imperative

'Let him/her/it/them ...': this is formed by combining хай or нехай with the third-person singular or plural form of the verb:

Хай (нехай) Ігор зустрине Стівена! *Let Ihor meet Stephen!*

aspect and the imperative

The advice given in unit 5 – note which aspect is used in the examples given in the dialogues and texts you will have read by the time you complete this course – still holds good. A perfective imperative tends to be used when the action is to be performed at the moment of speaking or refers to only one action, e.g. Напишіть листівку! (*Write a postcard!*). More general instructions are likely to be in the imperfective, e.g. Пишіть мені! (*Write to me!*). One of the few clear-cut statements that can be made is that negated commands (не + imperative) are always in the imperfective aspect:

Не читайте цю книгу!	<i>Don't read this book!</i>
Вона дуже погана!	<i>It's very bad!</i>

When the imperfective after не is in the perfective aspect, you are dealing with a warning:

Не забудь!	<i>(Mind you) don't forget!</i>
------------	---------------------------------

A note on number

There are nouns in Ukrainian which do not have both singular and plural forms. Some have only singular forms:

- words which denote objects that can exist only in the singular, e.g. geographical terms like Іта́лія, Львів.
- words which denote substances and materials, e.g. цукор, молоко́.
- abstract and collective terms, the names of branches of knowledge, e.g. відпочинок (holiday), бізнес, бдяг, допомо́га, здоро́в'я, му́зика, торго́вля, матемáтика, ціка́вість, листя (foliage).

Words of foreign origin like фóто, інтерв'ю́, радіо form a special group: they have no case endings at all, and therefore have the same form in both the singular and plural, e.g. ва́ше інтерв'ю́, ва́ші інтерв'ю́.

Other Ukrainian nouns occur only in the plural.

- nouns denoting objects that comprise two (*cf* English: scissors, shears, trousers, glasses), e.g. окуляри, меблі, гробні, ліси, ножиці (*scissors*), шахи (*chess*). Also іменіни (*nameday*), канікули (*holidays*).
- certain words denoting actions or feelings, e.g. дебати (*debate*), радість (*joy, happiness*), заздрощі (*envy, jealousy*).
- certain geographical names (mountain ranges, cities), e.g. Карпати, Суми (*Sumy* – city in Ukraine), Афіни (*Athens*).

7 Vowels that disappear and reappear

You have already seen that **o** and **e** can alternate with **i** under certain conditions, and that they can also disappear entirely in declension (**вівтрок**, gen.: **вівтрoкa**). The vowels **o** and **e** can also be inserted between two consonants.

inserted vowels

As you know the genitive plural of most feminine and neuter nouns has no ending at all. If this would mean that two consonants come together at the end of the word, the vowel **o** is inserted between them to make pronunciation easier. This does not of course mean that Ukrainian words can never end in two consonants!

Nom. sg.	Gen. pl.
листі́вка	листі́вок
прогу́лянка	прогу́лянок
вікно́	вікон

Something similar happens with masculine singular short-form adjectives, although here the inserted vowel is **e**, e.g.

жодний, (m) жоден, (f) жодна

the disappearing vowels

These are often known as 'fleeting vowels'. The vowel is present in the nominative singular but drops out in all the other case forms:

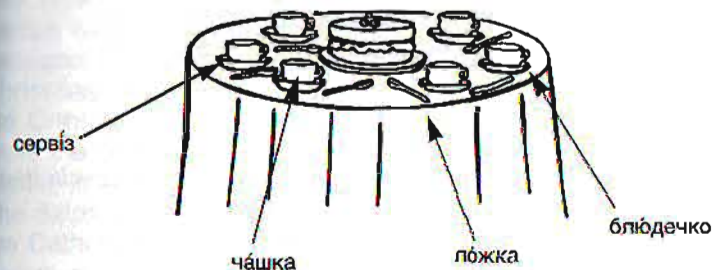
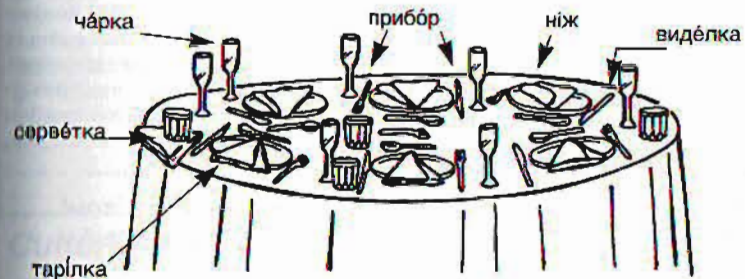
Nom. sg.	Gen. sg.
ві́тер	ві́тру
лі́пень	лі́пня

сѣрпень	сѣрпня
ка́шель	ка́шлю
де́нь	дня

o and **e** which alternate with **i** never drop out. A whole number of other words do not follow this pattern (e.g. гумор (an obvious loan word), жарт, аспект, рецѣпт, контра́кт, ха́рактер). If in doubt check the vocabulary at the back of this book, or a dictionary.

A hint. Ukrainian words ending in **-ець** or **-ок** all follow this pattern:

-ець:	украї́нець	украї́нця	украї́нці
	стіле́ць	сті́льця	сті́льці
	карбо́ванець	карбо́ванця	карбо́ванці
-ок:	буді́нок	буді́нка	буді́нки
	раху́нок	раху́нка	раху́нки
	подару́нок	подару́нка	подару́нки
	спі́сок	спі́ску	спі́ски
	розраху́нок	розраху́нку	розраху́нки
	квито́к	квитка́	квиткі́

святковий стіл	festive board
скатерка	tablecloth
прибór	item of cutlery
ніж (gen.: но́ж)	knife (alt. <i>ifo</i>)
видéлка	fork
ло́жка	spoon
ча́йна ло́жка	teaspoon
серві́з	service (of crockery)
тарі́лка	plate
ча́шка	cup
блю́дечко	saucer
ча́рка	small glass (for spirits)
ке́лих/фуже́р	(wine) glass
серві́тка	serviette

8 Pretend you are celebrating a great occasion with your Ukrainian friends

(a) greetings and congratulations

Вітаю тебе з (+ inst.) ...	Best wishes on ...
Вітаю Вас із (+ inst.) ...	(lit. I greet you with ...)

Now work out the occasion:

Вітаю тебе/Вас із Днем народження!
 Вітаю тебе/Вас із ювіле́ем!
 Вітаю тебе/Вас із рі́чницею весі́лля!
 Вітаю тебе/Вас зі свя́том!
 Щі́ро вітаю тебе з Рі́здвом Христо́вим і Ново́м ро́ком!
 Від усьо́го се́рця вітаю Вас із наго́ди Ва́шого весі́лля!

(b) wishes

Бажаю Вам (dat.) (+ gen.) ... *I wish you ...*
 Бажаю тобі (dat.) (+ gen.) ...
 При́йміть мо́ї найщи́рші побажа́ння.
 Бажаю Вам щастя.
 Бажаю тобі мі́цного здоро́в'я.
 Я хо́чу побажа́ти тобі життє́вих у́спіхів (*every success in life*).
 Від усьо́го се́рця бажаю тобі до́бра й ра́дості.
 Нехай цей день бу́де для Вас сві́тлим і ра́дісним.

(c) toasts

Toasts are a very important part of Ukrainian drinking culture. Everyone at a celebration dinner will be expected to take a turn at proposing one. Indeed a toastmaster (**тамала́**) may be appointed to ensure that this happens! Here are some simple toasts, together with English translations:

Бу́дьмо!	Let's be/May we be! (healthy, happy etc.) (i.e. cheers)
Я хо́чу ви́пити за твоє́ здоро́в'я!	I would like to drink to your health!
Я пропо́ную ви́пити за ща́стя й до́бробут ціє́ї сім'ї!	I propose that we drink to the happiness and prosperity of this family!

Рі́здво Христо́ве від усьо́го се́рця іме́нинник	Christmas with all [my] heart the person whose name day (or sometimes birthday) it is
опі́ято	feast, festival
опі́ятува́ти (-кю́ю, -кю́еш) (impf.)	to celebrate
опі́ятува́ння (n)	celebration
юві́лей	jubilee
рі́чниця	anniversary
поа́дорбле́ння (n)	congratulations
приві́тання (n)	greetings
побажа́ння (n)	wishes
до́бробут	prosperity

Cultural note:

The New Year (**Новий рік**) is observed by everyone; the parties begin on the evening of 31 December and continue throughout the next day. 1 January is a public holiday. Christmas (**Рі́здво**) is observed according to the tradition of the Orthodox Church on 7 January. Some families also celebrate the Old New Year (**Старий новий рік**) on 14 January. Easter is a moveable feast, but it always falls in the spring. The dates of the Orthodox Easter rarely coincide with those of the Catholic festival. The holy days of Easter are collectively known as **Пі́сха**. Easter Sunday is called **Вели́кдень**. It is

customary to present bouquets of flowers to the ladies on 8 March – still known as **Міжнародний жіночий день** (*International Women's Day*). 9 May marks the anniversary of the victory over Nazi Germany in the Second World War – **День Перемоги** (*Victory Day*). Ukrainian independence is celebrated on 24 August – **День Незалежності України**. These last two festivals are marked by public demonstrations, concerts and special open-air markets; the streets are decorated with flags and banners. Just as at New Year, people send congratulatory cards and telegrams to their friends.

Вправи

1 Solomiia has prepared a list of all the items that have to be placed on the table for her guests. Check the picture on p. 239 with the list below and say:

- (a) what she has forgotten;
 (b) what is superfluous on the table.

Список Соломії (папірець із блокнота) – *Solomiia's list (a page from her notebook)*

скатерка
 7 тарілок для холодних закусок
 7 тарілочок для хліба
 7 сервіток
 7 ножів
 7 виделок
 7 ложок для десέρту
 7 фужерів для шампанського
 7 келихів для вина
 7 склянок для води
 7 чарок для коньяку
 Приготувати чайний і кавовий сервізи: чашки,
 блюдечка, ложечки

2 Now practise some written Ukrainian of your own!

Напишіть запрошення своїм друзям на святкування Нового року у Вас вдома. Запропонуйте їм прийти до Вас на 9.00 вечора.

3 Some grammar revision.

Where possible, put the following nouns into the form of the nominative:

- (a) plural: театр, здоров'я, музей, фото, тост, поздоровлення, подарунок, щастя, сервіз, джаз
 (b) singular: сюрпризи, гості, штани, сувеніри, шахи, дебати, концерти, канікули, вистави, меблі

4 Ol'ha, Ihor, Ursula and Andrew are walking in the Botanical Gardens after visiting an art exhibition. Read the dialogue and answer the questions that follow.

Ольга Виставка була просто унікальна. Я одержала справжнє задоволення!

Ігор Мені шкода, що я не знавєць живопису. Але як дилетант, я дуже люблю дивитися картини й ходити в музей.

Урсула Я також. Але найбільшу роль у моєму житті все-таки відіграє музика. Мені дуже подобається опера, балет і симфонічна музика.

Єндрю Я завжди дивувався, як людина, яка отримала таку музичну освіту, як ти, може, піряд із класикою, любити рок, поп і джаз... Я не можу цього збагнути!

Ольга Про смаки не сперечаються.

Урсула Мені подобається справжня, талановита музика, незалежно від жанру.

Єндрю Що не кажіть, але найпопулярніший вид сучасного мистецтва – це кіно. Сьогодні відео дивляться дорослі й діти. Я сам люблю кінофільми.

Ольга Я не можу висловитися проти. Але, якщо я маю квитки до театру, я спокійно пропусчу будь-який фільм.

Ігор (*mysteriously*) Післязавтра ти матимеш таку нагоду...

Урсула Я б також не відмовилася піти до театру.
Єндрю Ну, це неважко. Ми з Тарасом учора купили сім квитків до театру української драми на прем'єру. Ви не заперечуєте?

художня виставка	art exhibition
знавець (gen.: знавця) (+ gen.)	expert (on), connoisseur (of)
живопис	painting
дилетант	amateur
роль (f)	role
відігравати (3rd sg. відіграє) (impf.) роль	to play a role
дивуватися (уюся, -уєшся) (impf.)	to be amazed
освіта	education
поряд із (+ inst.)	alongside
збагнути (-ну, -неш) (pf.)	to grasp, comprehend
сперечатися (impf.)	to quarrel
незалежно від (+ gen.)	independently of
жанр	genre
що не кажіть, але ...	whatever you say, ...
дорослий	adult (also used as noun, i.e. дорослі, adults)
я не можу висловитися проти квиток до театру	I can't say anything against it ticket for the theatre
відмовитися (-мовлюся, -мовишся, -мовляться (pf.))	to refuse

- (a) What is the most important art form in Ursula's life?
 (b) What is it that Andrew finds difficult to understand?
 (c) What art form does Andrew consider to be the most popular?
 (d) What have Andrew and Taras bought?

18

ДО ПОБАЧЕННЯ, УКРАЇНО!

See you again, Ukraine!

In this unit you will learn:

- about writing letters in Ukrainian
- another way of denoting possession
- some more negatives
- something about wordbuilding

Текст

On Stephen's last evening in Ukraine, Ostop and Natalka are asking him about his impressions of the country. Here is what he has to say while showing some slides. Read the text and answer the questions that follow.

Про природу України мені дуже важко розповідати ... Я не знаю, як можна передати словами те, що я бачив. Ось на цих слайдах можна побачити найкрасивіші місця, які я хотів сфотографувати.

(1) Це Карпати. Яремча. У мене вийшов чудовий слайд біля водоспаду. Це скеля Довбуша, дуже гарне місце.

(2) А ось, подивіться, яке незвичайне фото: це найбільший гриб, який я бачив у своєму житті! Я сам його знайшов у лісі.

(3) Це – Ялта, біля морського порту. Я зміг зняти захід

сонця, море було рожевого кольору, а кораблі – білі.

(4) Ще мені дуже сподобалися ось ці місця, недалеко від Запоріжжя. Я не можу забути враження, коли наш поїзд їхав по вузькій смужці суші, яку оточує з обох боків вода. Подивіться, це – казка! З одного боку майже не видно берега, тільки поверхня води, а з іншого боку – хати на зелених пагорбах, очерет і верби над водою, тиша і спокій.

Я багато читав про красу української природи, але все одно словами це не можна передати. Україна – різна на сході й на заході, на півночі й на півдні. І мені важко сказати вам, де мені сподобалося найбільше.

Мені дуже шкода, що ми з Тарасом завтра відїжджаємо. Але тепер я знаю, що приїду сюди ще багато разів.

слайд
передати словами

(photographic) slide
to put into words
(lit. to put across with words)

встигнути (-ну, -неш; past tense

встиг (m), встигла (f),
встигли (pl.), (pf.)

to manage

сфотографувати (-ую, -уєш) (pf.)

to photograph

у мене вийшов чудовий слайд
скеля

I had a really good slide come out
rock, cliff

незвичайний

unusual

змогти (зможу, зможеш; past tense

зміг (m), змогла (f),
змігли (pl.) (pf.)

to manage, succeed

зняти (знімю, знімеш) (pf.)

(lit.) to take off (e.g. clothes), remove;
(here): to take a photograph (of)

смужка

strip

суша

dry land

оточувати (-ую, -уєш) (impf.)

to surround

з обох боків

on (lit. from) both sides

казка

fairy story

не видно берега

the shore isn't visible

поверхня

surface

очерет

reeds

верба

willow

спокій (gen.: спокою)

calm peace (alt. i/o)

все одно

all the same

схід (gen.: сходу)

east (alt. i/o)

зхід (gen.: заходу)
північ (gen.: півночі) (f)
південь (gen.: півдня) (m)
раз
багато разів

west (alt. i/o)
north (alt. i/o)
south (alt. i/o)
time (as in 'three times etc.')

Запитання до тексту

- What is on slide no. 2?
- At what time of day was Stephen taking photographs in Yalta?
- What is so special about slide no. 4?
- What does Stephen find so difficult?
- Does Stephen think he will return to Ukraine?

Як функціонує мова

1 Another way of denoting possession

Ukrainian has a set of commonly used adjectives, derived mainly from personal names, that denote possession. They are formed like this:

(a) with the suffix **-ів, -їв**:

name	adjective			
	(m)	(f)	(n)	(pl.)
Стівен	Стівенів	Стівенова	Стівенове	Стівенові
Петро	Петрів	Петрова	Петрове	Петрові
Ігор	Ігорів	Ігорова	Ігорове	Ігорові
Василь	Василів	Василева	Василеве	Василєві
Сергій	Сергіїв	Сергієва	Сергієве	Сергієві

Note the alternation of **i** in the suffix with **o**, **e** and **e**. As you can see from these examples this suffix is used with names of male human beings. It can also be tacked on to other nouns denoting males, e.g. **братів/братова/братове** (brother's); **батьків/батькова/батькове** (father's); **учителів/учительова/учительове** (teacher's).

(b) with the suffix **-ин, -ін**:

name	adjective			
	(m)	(f)	(n)	(pl.)
Олена	Оленин	Оленина	Оленине	Оленині
Ольга	Ольжин	Ольжина	Ольжине	Ольжині
Марія	Маріин	Маріина	Маріине	Марііні
Мико́ла	Мико́лин	Мико́лина	Мико́лине	Мико́лині

This suffix is used with names of female human beings, or with names of males (e.g. **Мико́ла** (Nicholas)) that decline like them. Note the change of **г** to **ж** in front of the suffix in the name **Ольга**. A similar change also occurs with **к**: **дочка́** has the possessive adjective **доччи́н** (daughter's). Other useful possessive adjectives are: **сестри́н** (sister's); **ма́терин** (mother's). This last word derives from **ма́ти**, a more formal word than **ма́ма**.

The masculine nominative singular ending of both suffixes is like that of short form adjectives, i.e. it is without **-ий**.

Here are some examples of usage:

Сті́венові дру́зі	<i>Stephen's friends</i>
у бра́товій кварти́рі	<i>in [my] brother's flat</i>
ба́тькове крі́сло	<i>father's armchair</i>
Ма́ріїна маші́на	<i>Maria's car</i>

2 Building up new words

(i) with prefixes

You have already seen several examples of verbs with prefixes. Let us look at one verb and see what meanings can be obtained by adding prefixes: **доставі́ти**, formed by adding the prefix **до-** to the imperfective verb **ста́вити** (to put, place). This prefix has the same basic meaning as the preposition **до**, so with a little imagination we can see that **доставі́ти** means 'to get/put something to a particular place', i.e. deliver. The corresponding imperfective is **доставля́ти**. Here are some more prefixes:

prefix	meaning	verb (impf./pf.)	meaning
ви	<i>out</i>	виставля́ти/вистави́ти	<i>to put/set out, exhibit</i>
		(виста́ва, виставка,	<i>performance: exhibition)</i>
зі(ш)	(here:) <i>with</i>	зіставля́ти/зіста́вити	<i>to put (s'thing) with (s'thing else), i.e. to compare</i>
у (в)	<i>into</i>	вставля́ти/вста́вити	<i>to insert</i>
пере	<i>across</i>	переставля́ти/переста́вити	<i>to move across, i.e. to transpose</i>

Sometimes the prefixes correspond to prepositions and have a similar meaning; in other instances (e.g. **пере**) there is no such relationship. Here are some more examples with the verb **робі́ти/зробі́ти**:

ви	ви́робля́ти/ви́робити	<i>to work out, produce, manufacture</i>
	(ви́робни́цтво: <i>manufacture, production</i>)	
до	дору́бля́ти/дору́бити	<i>to finish making/doing</i>
за	зару́бля́ти/зару́бити	<i>to gain by working, i.e. to earn</i>
	зару́бити на хлі́б	<i>to earn one's livelihood</i>
	(зару́біток (gen.: зару́бітку)	<i>wages)</i>
на	нару́бля́ти/нару́бити	<i>to make/cause a lot of (especially unpleasant things)</i>
на (-ся)	нару́бля́тися/нару́битися	<i>to overwork oneself</i>
пере	переру́бля́ти/переру́бити	<i>to do over again, remake, transform</i>
про	пру́робля́ти/пру́робити	<i>to spend time working</i>
	e.g. прору́бити ввесь де́нь	<i>to work the whole day</i>

Of course it is often impossible to predict exactly what a prefixed verb might mean, but these general guidelines may be of some assistance.

(b) with suffixes

Let us take as an example the verb **замовля́ти/замови́ти** (to order). By removing **-ля́ти** and **-и́ти**, and adding **-ник** to what is left, we obtain the word **замови́ник** (someone who makes an order); **-ник** denotes the doer of the action:

письме́нник	someone who writes (professionally) = writer
помі́чник	someone who helps = assistant
прові́дник	someone who accompanies, 'leads through' = guide, train conductor/steward
проводи́ти (impf.)/прове́стї (pf.)	to escort, convey
робі́тник	someone who works = worker

The equivalent form for women is **-ниці**.

Doers of action can also be denoted by **-тель, -ар, -яр**:

учи́тель/вчи́тель	someone who teaches = teacher (verb: учи́ти/вчи́ти)
лі́кар	someone who heals = doctor (лікува́ти)
маля́р	someone who paints houses = painter and decorator (малюва́ти: to paint, draw a picture)

-ість is a suffix that often forms feminine abstract nouns from adjectives; some such nouns correspond to English words ending in **-ness**:

гість <i>guest</i>	госпа́нний <i>hospitable</i>	госпа́нність <i>hospitality</i>
зло <i>evil</i>	зли́й <i>malicious</i>	зли́сть <i>malice</i>
м'які́й <i>soft</i>	м'які́сть <i>softness, tenderness</i>	

A few more examples will be sufficient to show how words relate to each other:

рік <i>year</i>	рі́чний <i>annual</i>	рі́чниця <i>anniversary</i>
-----------------	-----------------------	-----------------------------

(This example also shows that suffixes do not always mean the same thing; **-ниці** in **рі́чниця** obviously does not refer to doers of actions here!)

будува́ти <i>to build</i>	буді́нок/буді́вля <i>building</i>
буді́вельний <i>building (adj.)</i>	буді́вельник <i>builder</i>
два/дво́є <i>two</i>	подві́йний <i>double</i> подві́йність <i>duplicitous</i>
подво́їти <i>to (re)double</i>	
двозна́чний <i>ambiguous</i>	двопо́верховий <i>two-storeyed</i>

3 Some more negatives

Negative pronouns, adjectives and adverbs were introduced in unit 16. Some more words must now be listed in order to complete the picture. Compare these words with those given there:

ні́кого	there is no one
ні́чого	there is nothing
ні́де	there is nowhere
ні́куди	there is nowhere (motion)
ні́коли	there is no time

First, note the stress positions – the words in fact look the same as those in unit 16, except for where the stress falls. These new negative words are used like this:

Мені́ ні́чого робі́ти.	<i>I have nothing to do (lit. there is nothing for me to do).</i>
Нам ні́ з ким розмовля́ти украї́нською.	<i>There is no-one for us to speak Ukrainian with.</i>
Йому́ ні́де сі́сти.	<i>He has nowhere to sit (lit. there is nowhere for him to sit).</i>
Сті́венові ні́коли думати про Соломію.	<i>Stephen has no time to think about Solomiia.</i>

As you can see these words are preceded by a noun or pronoun in the dative case. Now look at how the shift in stress position changes the meaning. Contrast these sentences:

Я тут ні́кого не зна́ю.	<i>I don't know anyone here.</i>
Мені́ ні́кого запитати́ про це.	<i>I have no-one to ask about this (or: there is no-one that I can ask about this).</i>
Вона́ ні́чого не купі́ла.	<i>She didn't buy anything.</i>
Їй ні́чого сказа́ти.	<i>She has nothing to say.</i>
Він ні́де не працю́є.	<i>He doesn't work anywhere.</i>
Йому́ ні́де жи́ти.	<i>He has nowhere to live.</i>
Ми ні́куди не ходи́мо вечора́ми.	<i>We don't go anywhere in the evenings.</i>
Нам ні́куди пі́ти.	<i>We have nowhere to go.</i>
Тебе́ ні́коли нема́є вдо́ма.	<i>You're never at home.</i>
Тобі́ ні́коли відпочива́ти.	<i>You have no time to rest.</i>

Note that the negative words with the stress on the first syllable (**ні́кого, ні́чого, ні́де** etc.) requires the dative case of the noun or pronoun and are followed by an infinitive.

Here are the standard abbreviations used in writing addresses:

вул.	вулиця	street
пл.	площа	square
пров.	провулок	lane
просп.	проспект	avenue
б-р	бульвар	boulevard
буд.	будинок	building
корп.	корпус	block
пов.	поверх	storey
кв.	квартира	flat
кімн.	кімната	room

Вправи

- 1 Almost the last chance to test your comprehension! Read the following dialogue and text and answer the questions that follow!

Діалог

Дзвінок у двері Соломіїної квартири (A ring at the door of Solomiia's flat).

Соломія Хто там?
Голос Я з фірми "Конвалія". Мені доручено доставити замовлення.

(Solomiia opens the door and sees a man standing there with an enormous bunch of flowers.)

Посильний Пані Малярчук?
Соломія Так.
Посильний Я із служби замовлень. Це для Вас.
Соломія (impressed) А від кого це? Хто зробив замовлення?
Посильний Ось квітанція. Замовлення зроблено з Великобританії. Замовник – пан С. Тейлор. Ось його адреса.
Соломія Дякую, не треба, я знаю адресу. Дуже Вам вдячна.
Посильний До побачення.

дзвінок (gen.: дзвінка)	ring (of a bell)
голос	voice
конвалія	lily of the valley [here used as the name of a florist's]
доручити (pf.)	to entrust
доставити (доставлю, доставиш) (pf.)	to deliver
замовлення (n)	order
мені доручено доставити замовлення	I have the job of delivering an order
посильний (adj. functioning as a noun)	delivery man

The letter from Stephen that arrived with the flowers

Дорога Соломіє!

Прийміть мої найщиріші поздоровлення з Різдвом Христовим і Новим Роком! Бажаю Вам щастя, успіхів і міцного здоров'я. Сподіваюся, що у Вас все добре, Ви щасливі, Ваша робота приносить Вам радість.

Прийміть ці квіти на знак глибокої поваги й щирої симпатії. Якщо коли-небудь Ви будете потребувати моєї допомоги, я вважатиму за честь зробити все можливе, щоб допомогти Вам.

Ще раз вітаю Вас зі святом і сподіваюся на продовження нашої спільної роботи в новому році.

Прошу Вас не вважати себе зобов'язаною відповідати на цей лист.

До побачення,

Щіро Ваш,

Стівен

знак	sign
прийміть ці квіти на знак глибокої поваги	accept these flowers as a sign of [my] deep respect
потребувати (+ gen.)	to require, demand, need
и вважатиму за честь	I shall consider [it] an honour

зробити все можливе	to do everything possible
сподіватися (на + acc.)	to hope (for)
продовження (n)	continuation
зобов'язаний	obliged
прошу Вас не вважати себе зобов'язаною	please do not consider yourself obliged

(a) Правда чи неправда?

- 1 Соломія Малярчук одержала в подарунок букет квітів.
- 2 Квіти було надіслано через фірму "Роксолана".
- 3 У своєму листі Стівен попросив Соломію про допомогу.
- 4 Стівен просить Соломію обов'язково відповісти на його лист.

(b) Дайте відповідь на ці запитання англійською мовою

- 1 Who ordered the flowers?
  - 2 Was the order placed in Kyiv?
  - 3 What was the occasion for sending greetings to Solomiia?
  - 4 What offer does Stephen make in the letter?
- 2 You take two telephone calls for Andrew in Ukrainian and have to leave the messages for him in English (i.e. who phoned and what the caller's message was).

1st call:

Алло! Це дзвонить Олексій Гончаренко з компанії "Омега". Я вчора прилетів із Лондона. У мене є терміновий лист до Ендрю від його доброго знайомого Майкла Робінсона. Майкл просив мене доставити цього листа до Києва й одразу подзвонити Ендрю. Ось моя адреса: вулиця Шовковична, 38, квартира 35. Телефон: 295 16 87. Я чекаю на дзвінок сьогодні ввечері.

2nd call:

Добрый вечер! Це телефонує Ольга. Я зараз вдома у Соломії. З нею сьогодні стався нещасний випадок: у неї серйозна травма коліна. Ми подзвонили 03 і викликали "швидку допомогу". Коли приїхала машина, Соломію

забрали до травматологічного пункту. Я поїхала разом із нею. У лікарні їй зробили рентген, потім її оглянув лікар. Перелому немає, але треба кілька днів полежати вдома. Якщо зможеш, подзвони увечері. Па.

- 3 Your boss gives you some instructions in English to be passed by fax to your partners in Kyiv in Ukrainian:

I want you to send birthday greetings to the manager (начальник) of Kyiv Railway Station Mr A V Pylypenko (make sure you use all the phrases that Ukrainians like to include!). Tell him that I hope our cooperation will continue in the future. Inform him that our company has sent him a packet with a catalogue (каталог) of our latest products, and that we have booked tickets for a trip to Ukraine in February next year. We'll be phoning him next week. (Don't forget to finish the fax properly!)

- 4 Sort out the following phrases in such a way as to produce two separate messages. One is a postcard that you are going to send to a girlfriend while you are on holiday in Odesa, the other is a fax to your partners in Ukraine with information about your impending arrival.

Чекатиму твоєї відповіді. Я приїжджаю на десять днів, щоб відвідати ваш інститут. Ти ще ніде не відпочивала цього року. Потрібно запросити пресу й телебачення на "круглий стіл", що відбудеться 19 жовтня. Подумай про це, Наталочко. Хто доповідатиме на засіданні? Я купую собі шашлики, фрукти, морозиво. Ваш помічник телефонував мені вчора, і ми розробили детальну програму візиту. Пишу тобі з Одеси першу листівку. Шановний Володимире Михайловичу! Привіт, моя білочко! Чекаю від вас детальної інформації. У нас тут не дуже жарко, як завжди буває у вересні. Я також прошу мене повідомити про організацію засідання 21 числа. Люблю, цілую, Андрій. Можете телефонувати мені на роботу: я перед від'їздом приїду до пізнього вечора. Я відпочиваю, вранці й увечері ходжу на пляж, їджу на екскурсії. Чи могли б Ви зустріти мене о 9.20 ранку 13 жовтня? Дуже шкода, що ти не поїхала зі мною. З повагою, Кулік О. Р. Море дуже тепле. Туристів небагато. Прошу також замовити мені готель на час мого відрядження. Я б дуже хотів, щоб ти могла прийти хоча б на тиждень до Одеси, тут зараз справжній "оксамитовий сезон"!

Cultural note:

Білочка means 'little squirrel'; Ukrainians really do use the word to address people in very special circumstances!

Оksamитовий сезон (lit. 'velvet season'); try to imagine just how wonderful the weather is on the Black Sea coast in September!

- 5 How many words do you know that are directly related to the words in the list below? To what parts of speech do those words belong?

Приклад: лікувати (verb) ліки (noun)
лікар (noun)
лікарня (noun)

математика, український, спокій, добрий, приємно, вдячний, наука, замовлення, поїзд, щасливий, рахунок, життєвий, приготувати

- 6 (a) Make the following sentences negative by using the negative words from this unit and unit 16.

- (i) Я завжди їм багато фруктів.
(ii) Він має багато друзів у різних містах.
(iii) Наша мама завжди пізно приходить з роботи.

(b) Translate the following sentences into Ukrainian:

- (i) Stephen has no-one to love but he cannot say that he never loved anyone!
(ii) I didn't go anywhere, because I didn't have anywhere to go.
(iii) I've never studied foreign languages, because I have no time to do it.

- 7 Show that the nouns in the left-hand column belong to the persons in the right-hand column in two ways:

- (i) by using the genitive case
(ii) by using the possessive adjective forms

Приклад: ручка тітка
ручка тітки, тічина ручка

День народження	Урсула
листівка	Сергій
адреса	брат
телефон	директор

KEY TO THE EXERCISES**Unit 1**

(a) Правда чи неправда: (п) or (н)?

1 (п) 2 (п) 3 (п) 4 (н)

(b) 1 дякую, непогано. 2 They are: Oksana, Taras' sister; Mykola, his brother; his mother Maria and his friend Andrew. 3 Mykola

4 Mathematician.

Вправи 1 Maria is a mathematician, Andrew is a journalist, Mykola is an actor, Oksana is a musician. 2 Хто це? Це друг. Хто то? То учитель. Хто це? Це мама. Хто то? То хлопчик. Що це? Це лялька. Хто то? То чоловік. Що це? Це лампа. Що то? То дерево. Хто це? Це дівчинка. Що то? То ганок? Що це? Це море. 3 (a) Так, це чоловік. (b) Так, це книга. (c) Ні, то лялька. (d) Ні, то куц. (e) Так, це хлопчик. (f) Так, то церква. (g) Ні, це олівець. 4 (i) A (ii) D (iii) B (iv) C

5 M	F	N
чоловік	жінка	сонце
ганок	квітка	дерево
кіт	дівчинка	небо
хлопчик	їжа	море
куц	книга	яблуко

автомобіль	ручка	фото
будінок	церква	
юнак	шайка	
друг	лялька	
олівець	лампа	
папір	сестра	
цирк		
журналіст		

6 (a) Брат високій. (b) Квітка гарна. (c) Ручка моя. (d) Яблуко зелене. (e) Селто красиве. 7 (a) Це маленьке яблуко. (b) Це красива квітка. (c) Це тепла шайка. (d) Це високе дерево. (e) Це цікава книга. 8 (a) Чия це лялька? (b) Чий це олівець? (c) Чіє це яблуко? (d) Чия це книга? (e) Чіє це фото? (f) Чий це кіт?

9 (a) - (v); (b) - (i); (c) - (ii); (d) - (v); (e) - (iii); (f) - (iv) 10 (a) Як Вас звать? Мені звать ... (b) Це Ваш брат? Ні, це не мій брат, це мій друг.

Unit 2

(a) Правда чи неправда: 1 (ж)
2 (п) 3 (п) 4 (н) (b) 1 Позвайомся:

це мій друг Стівен. 2 The living room. 3 They are very tall. 4 It's chilly in the garden.

Вправи 1 (a) Ти сидієш. (b) Ви маєте сад? (c) Ти знаєш Стівена? (a) Ви сидієте. (b) Ти маєш сад? (c) Ви знаєте Стівена?

2 Visitor: Яка там кімната?

Host: *It's the living room.*

Visitor: Дуже затишна кімната!

Host: *Yes, we have soft comfortable furniture here.*

Visitor: Чи це Ваш сад? Він великий!

Host: *Yes, it's my garden. It's very beautiful.*

3 (a) маю (b) сидіє (c) запрошуємо (d) знаєш 4 (a) Це мій друг. (b) Вона англійка. (c) Він має великий будинок. (d) Запрошуємо до вітальні. (e) Марія – канадійка. 5 (a) Так, це вітальня. (b) Ні, це Оксана. (c) Ні, тут маленькі вікна. (d) Ні, це мій друг Ендрю. 6 (a) німець; (b) італійка; (c) іспанець; (d) росіянин/росіянка; (e) українець/українка; (f) австралійка. 7 Привіт! Заходь, будь ласка. Дякую, добре. А ти? Прощу сидіти. 8 життя; нормально; жакливо; це моя дружина; друг; дуже; з вами; перепрошую; ім'я; Прощу сидіти; Дякую; моя мама українка; Ваш будинок дуже гарний; затишно; Так; дуже старий; зручний; Ми маємо; кімнати; сад.

Unit 3

Unit 3

(a) Правда чи неправда: 1 (п) 2 (н) 3 (н) 4 (н) (b) 1 Coffee. 2 No. 3 Chernihiv. 4 At nine o'clock.

Вправи 1 (a) – (i); (b) – (ii); (c) – (ii); (d) – (i); (e) – (ii); (f) – (i) 2 (a) їсть (or берє) (b) п'єш (c) живе (d) п'ємо 3 дівчину; книгу; місто; англійця; українка 4 (a) Каву, будь ласка; Так, прошу (будь ласка); Ні, дякую; Дуже дякую, я люблю тістечка; Дякую, дуже смачно; Так, прошу. Кава дуже добра. (b) Перепрошую, котра година? Дякую; Так, я дуже поспішаю. Я маю йти додому; Дуже дякую за гостинність. До побачення. 5 (a) вокзал/море/роботу (b) бізнес/життя/сім'ю (c) Київ/місто/Україну (d) автомобіль/яблуко/книгу (e) дядька/тітку 6 (a) У мене є дві сестри та (одін) брат. (b) У мене є три онуки. (c) У мене є чоловік/жінка. (дружина). (d) Я маю чоловіка/жінку. (дружину). (e) Я маю онука. (f) Я маю батьків у Шотландії.

Unit 4

(a) Правда чи неправда: 1 (н) 2 (п) 3 (н) 4 (п) (b) 1 Solomiia Maliarchuk (director of the 'Moda' clothing firm in Kyiv). 2 No. 3 Yes. 4 By air. (a) 1 (н) 2 (п) 3 (н) 4 (н) (b) 1 One. 2 Because he often has to translate from English into Ukrainian. 3 From a friend in Kyiv. 4 A large calendar from Ukraine.

Вправи 1 до брата/міста/Америки; з вокзалу/міста/роботи; після обіду/прізвища/розмови; без цукру/вікна/сестри; для друга/міністерства/машини; біля банку/дерева/лампи; будинок

парламенту/міністерства/фірми; чашка чаю/молока/кави; багато словників/озер/справ 2 (a) і (b) й (c) та 3 (a) після, до (b) без (c) в (d) до (e) від (f) для 4 Я живу в Лондоні. Ось мій кабінет. Кабінет великий та світлий, там дуже зручні меблі. Я директор великої компанії. Я хочу відвідати Київ та інші міста України. Я вже замовив квиток на Українські авіалінії. Я неодружений (незаміжня), але маю велику родину. У мене є батьки в Шотландії, п'ять братів і чотири сестри. У мене також є багато друзів. 5 Добрий день. Це Вас турбує ... [Це говорить ...] Одну хвилиночку, будь ласка. Перепрошую, як Ваше прізвище?

Unit 5

(a) Правда чи неправда: 1 (п) 2 (н) 3 (п) 4 (н) (b) 1 Thursday. 2 Two. 3 Two. 4 Information about how to pay for goods in Ukraine and the current exchange rate.

Вправи 1 один долар, одна гривня/тисяча; чотири гривні/долари/тисячі; п'ять гривень/доларів/тисяч; двадцять два долари; двадцять дві гривні/тисячі; 78 гривень/доларів/тисяч; 200 гривень/доларів/тисяч; 312 гривень/доларів/тисяч; 645 гривень/доларів/тисяч; багато грошей/валюти/гривень/доларів/тисяч; мало грошей/валюти/гривень/доларів/тисяч; трішки грошей/валюти/гривень/доларів. 2 (a) Я не маю машини. (b) У мене є сад. (c) Віра не має

тістечка. (d) У директора є помічник. (e) Фірма не має літаків. (f) Чи у тебе є квиток? 3 (a) Ти не маєш книги? У тебе немає книги? (b) Вони не мають паспортів. У них немає паспортів. (c) Я не маю саду. У мене немає саду. (d) Чи Ви не маєте словника? Чи у Вас немає словника? (e) Віра не має сестри. У Віри немає сестри. (f) Сестри не мають грошей. У сестер немає грошей. (g) Стівен ще не має візи. У Стівена це немає візи. 4 Я маю ([Мені] треба) замовити номер. На сьогодні. На двох. На чотири (дні). 5 Де? — там, ось, тут; Звідки? — звідти, спереду, звідси; Куди? — вперед, сюди, назад, туди. 6 (a) (i) Я хочу номер на двох. (ii) На тиждень, мабуть на два (тижні). (iii) Я не маю грошей/У мене мало грошей. (iv) Треба/Я маю померти долари на українські гроші. (b) (i) Ходимо до ресторану. Я дуже хочу їсти, але: (ii) Я не маю/У мене немає українських грошей. (c) (i) Он там пункт обміну (валюти). Скільки ти хочеш померти? (ii) Доларів двадцять п'ять.

Unit 6

(a) Правда чи неправда: 1 (н) 2 (п) 3 (н) 4 (н) (b) 1 Two years. 2 His business card. 3 He is a lawyer. 4 No.

Вправи 1 (i) (a) true (b) false (c) false (d) false (e) true (f) false (ii) (a) Олексієві Дмитровичу тридцять чотири роки. (b) Людмилі Андріївні двадцять один рік.

(c) Петрові Івановичу сірок вісім років. (d) Миколі Григоровичу п'ятдесят шість років. (e) Оксані Михайлівні двадцять вісім років. 2 (a) Джо́ну/Джо́нові (b) дружині (c) диреќтору/диреќторові/до диреќтора (d) учите́льці (e) Оле́гу/Оле́гові (f) Тетя́ні (g) Андрі́ю/Андрі́єві (h) Катері́ні (i) Вади́му/Вади́мові (j) Їй 3 (a) Студе́нт пи́ше листи́ учите́лям (b) Мико́ла пи́ше кни́гу. (c) Я пи́шу ім'я́. (d) Ми пи́шемо прізви́ща. (e) Вони́ пи́шуть факс партне́рам. 4 (a) (iv); (b) (i); (c) (ii); (d) (iii) 5 (a) Нам тре́ба/Ми ма́ємо замови́ти но́мер. (b) Я пла́ную відвіда́ти Франці́ю. (c) Нам тре́ба два но́мери "люкс". (d) Я бізне́сме́н і ча́сто бува́ю в Украї́ні. (e) Я не ма́ю/У ме́не нема́є інформа́ції що́до фінансів. (f) Мій дру́г чита́в украї́нську газе́ту. (g) Ми вже́ бува́ли в Украї́ні. (h) На́ша фі́рма робі́ть маши́ни/автомо́білі. 6 (a) 5(f); (b) 5(h); (c) 5(b); (d) 5(d) 7 (a) autumn (b) 8 hours 37 minutes (c) during the day (d) +3 – +8

Unit 7

(a) Пра́вда чи непра́вда: 1 (п) 2 (н) 3 (п) 4 (п) (b) 1 The National Bank of Ukraine. 2 In order to understand his colleagues in Kyiv and Lviv without an interpreter. 3 A Ukrainian friend. 4 Good-looking fashionable clothes. **Впра́ви** 1 (a) кореспонде́нтові (b) Націо́нальному ба́нку (c) Лóндоні (d) Льво́ві (e) гіта́рі 2 (a) кни́зі (b) подру́га (c) жінці (d) ля́лька (e) ка́ртка (f) по́їзди (g) м'у́сі (h) ру́чка 3 (a) У, в (b) в (c) в (d) у (f) У

(g) в 4 (a) ї́здити (b) ката́тися (c) чита́ти (d) ї́сти (e) танцюва́ти (f) гра́ти 5 (a) телефо́нує до Киє́ва (b) телефо́нує до Киє́ва (c) чита́в, учо́ра (c) чита́ла, щодня́ 6 Some possible answers: (a) Мені́ три́дцять три ро́ки/ші́стдесят оди́н рік. (b) Я наро́дился/наро́дилася в ти́сяча сі́мдесят пе́ршому ро́ці. (c) Я наро́дился/наро́дилася в сі́чні/листопа́ді. (d) Я наро́дился/наро́дилася в Англі́ї/Сполу́чених Шта́тах Аме́рики. (e) Я наро́дился/наро́дилася в Лі́дсі/Нью-Йо́рку. (f) Я тепе́р живу́ в Лóндоні. (g) Ні, я ще́ не був/була́ в Украї́ні.

Unit 8

(a) Пра́вда чи непра́вда: 1 (п) 2 (н) 3 (н) 4 (п) (b) 1 Yes. 2 He has never been there before. 3 Train, steamer, perhaps car. 4 Six o'clock. **Впра́ви** 1 (a) не був (b) не літа́в (c) не говори́в (d) не відліта́в 2 бу́деш писа́ти, писа́тимеш; бу́де писа́ти, писа́тиме; бу́демо писа́ти, писа́тимемо; бу́дете писа́ти, писа́тимете; бу́дуть писа́ти, писа́тимуть 3 бу́ду леті́ти/леті́тиму; бу́деш працюва́ти/працюва́тимеш; бу́де займа́тися/займа́тиметься; бу́демо жи́ти/жи́тимемо; бу́дете мина́ти/мина́тимете; бу́дуть чека́ти/чека́тимуть 4 Я лечу́ літако́м. Ти ї́деш авто́бусом. Він гуля́є ву́лицею. Ми леті́мо літака́ми. Вони́ їдуть авто́бусами. Ви гуля́єте ву́лицями. 5 (a) помі́чником дире́ктора (b) матема́тиком (c) жінко́ю Джо́на, три ро́ки (d) з англійськими

бізне́сме́нами 6 (a) a lawyer (b) don't forget the documents! (c) at the factory (d) Thursday 29 July (e) tickets (f) pay her telephone bill, play tennis (g) she is going to phone Ursula about a concert (h) Stephen is arriving on Thursday 29 July at 2200

Unit 9

(a) Пра́вда чи непра́вда: 1 (н) 2 (п) 3 (п) 4 (п) (b) 1 They go through passport and customs control. 2 His passport. 3 Weapons, drugs. 4 US dollars. **Впра́ви** 1 nom., acc., gen., loc., dat., inv. 2 блакі́тне не́бо; зеле́на тра́ва; жо́втий лимо́н; си́льний чоло́вік; важки́й ка́мінь; до́вга доро́га 3 (a) ходи́ть (b) іде́ (c) ї́де (d) ї́здить 4 (a) при́йду́, принесе́ (b) при́йшла́, прине́сла́ (c) при́їжджа́є, привезла́ (d) при́їхав, при́їзз 5 (a) Ось мій па́спорт, кви́ток і мита́ деклара́ція. Я при́їхав/при́їхала на відпочи́нок. (b) Я не зна́ю, що забороне́не/які́ предме́ти забороне́ні. (c) Дві́сті аме́риканськи́х до́ларів, сто три́дцять п'я́ть фунти́в. Ні, у ме́не нема́є/я не ма́ю украї́нськи́х гро́шей.

Unit 10

(a) Пра́вда чи непра́вда: 1 (п) 2 (н) 3 (п) 4 (п) (b) 1 Ihor's wife, Ol'ha. 2 Two. 3 They went for a walk to the river, sat down by the water and chatted. Stephen, Ihor and Ostar had a swim. 4 Very late. **Впра́ви** 1 (a) Я мо́жу розмовля́ти францу́зькою мо́вою. Я хо́чу розмовля́ти німе́цькою мо́вою. Я мо́жу розумі́ти цей текст. Я хо́чу

зна́ти це сло́во. (b) Він мо́же розмовля́ти францу́зькою мо́вою. Він хо́че розмовля́ти німе́цькою мо́вою. Вона́ мо́же розумі́ти цей текст. Вона́ хо́че зна́ти це сло́во. Ви мо́жете розмовля́ти францу́зькою мо́вою. Ми хо́чемо розмовля́ти німе́цькою мо́вою. Ви мо́жете розумі́ти цей текст. Ми хо́чемо зна́ти це сло́во. (c) Мені́ тре́ба розмовля́ти францу́зькою мо́вою. Тобі́ тре́ба розмовля́ти німе́цькою мо́вою. Нам тре́ба розумі́ти цей текст. Вам тре́ба зна́ти це сло́во. (d) Які́ми мо́вами Ви володі́єте? Я зна́ю німе́цьку мо́ву, тако́ж володі́ю украї́нською (мо́вою). 2 Іва́не – п'ятна́дцятого – тра́вня – ро́ку – два́дцятого – липня́ – се́реду – я – Украї́ні – Чо́рному мо́рі – я – но́мер – га́рному готе́лі – дру́жині – готе́ля – чудови́й парк – готе́лем – мо́ре – готе́лем – го́ри – наш но́мер – тре́тьому поверсі́ – телеві́зором – холо́дильником – телефо́ном – ду́шем – план – я – дру́жиною – ї́й – він – вона́ – по́їздом – Киє́ва – кви́тки – ми – літако́м – кви́тки – Киє́ва – Оде́си – по́їздом – годи́н – одна́ ніч – оди́н ра́нок – ми – комфо́ртом – моя́ дру́жина – по́їздом – купе́ – чай – вікно́ – кни́гу – робо́ту – усі́ спра́ви – Киє́ві – ми – пере́са́дку – Оде́сі – елекتری́чку – місця́ відпочи́нку – Оде́си – мо́ря – Оде́сі – ми – но́мер – готе́лі – дво́х – два – ти́жні – Оде́си – дру́га – він – Херсо́ні – я – лист – дру́га – він – мене́ – ми – дру́жиною – два ти́жні – Херсо́на – три́дцятого липня́ – дни́в – вам – на́ші пла́ни – лі́то – зу́стрічі.

3

N	стілець	підлога	ліжко	коридори	полиці	дзеркала
A	стілець	підлогу	ліжко	коридора	полиці	дзеркала
G	стілець	підлоги	ліжка	коридорів	полиць	дзеркал
D	стілець	підлозі	ліжку	коридорам	поліцям	дзеркалам
L (на-у/в)	стілець	підлозі	ліжку	коридорах	поліцях	дзеркалах
I	стілець	підлогою	ліжком	коридорами	поліцями	дзеркалами

4 (a) п'ю, п'еш, п'є, п'ємó, п'етé, п'ють; буду пити, будеш пити, буде пити, будемо пити, будете пити, будуть пити; питиму, питимеш, питиме, питимемо, питимете, питимуть (b) пишу, пишеш, пише, пишемо, пишете, пишуть; буду писати, будеш писати, буде писати, будемо писати, будете писати, будуть писати; писатиму, писатимеш, писатиме, писатимемо, писатимете, писатимуть (c) їм, їси, їсть, їмо, їсте, їдять; буду їсти, будеш їсти, буде їсти, будемо їсти, будете їсти, будуть їсти; їстиму, їстимеш, їстиме, їстимемо, їстимете, їстимуть 5 (a) читав, читала, читало, читали (b) ішов, ішла, ішло, ішли (c) летів, летіла, летіло, летіли 6 (a) лежало, столі; ньóму, лежала (b) п'етé; п'ю, кáву, ї́ (c) ким, розмовляли; розмовляв/розмовляла, новім дирéктором, зна́єте, йогó 7 (a) living room (b) kitchen (c) study 8 flat no. 4

Unit 11

(a) Пpа́вда чи неспpа́вда: 1 (п) 2 (п) 3 (н) 4 (н) (b) 1 Vegetable salad. 2 No. 3 Vira is writing a dissertation, works in libraries a lot. 4 No. Taras did. Впpа́ви 1 чáшка зі столу; двéри з кiмнати; стiлець iз кyхнi; дзвонiти з кáбiнeту

2

закyски	пéршi стpави	дpугi стpави	напоi
гриби маринованi	борщ український з пампушками.	голубци овочевi	горiлка українська з пéрцем, коньяк "Ай-Петри".
ковбасá	юшка грибноá, солiянка осетрóва	вареникв з шампiнське м'ясом	напiвсухе, кава з молоком.
		омлет iз тpюх яєць	

3 (i) гриби маринованi (ii) юшка грибноу або солiянку осетрóву (iii) вареники з картоплею (iv) кáву з молоком 4 Привiт! Я не бачив (-ла) тебе мáйже сто рокiв. Що (в тебе) новóго? Що вiдбулося за останнi мiсяцi? Новiн мáло. Я одружився (вийшла замiж) i купив(-ла) трикiмнатну квартiру в центpи мiста. Менi трéба було знати! У тебе такé тiхе (спокойне) життя! 5 (a) Якi у Вас є супи? Я не люблю солiянку. (b) Чи Ви не мáєте пiва? У Вас є сухé бiле вино? (c) Я не їм риби. Я б хотiв(-ла) смáжений бiфштeкс з картоплею та салáтом. (d) Я берó (Я вiзьму) кpеветок (алé без майонéзу, будь лáска), голубци овочевi та якийсь сiк – апельсiновий, якщó є. Я не хочó пéршого (пéршої стpави).

Unit 12

(a) Пpа́вда чи неспpа́вда: 1 (н) 2 (н) 3 (п) 4 (п) (b) 1 He was twenty minutes late. 2 No. 3 On the left hand side. 4 She was born in Kyiv, and loves it very much.

Впpа́ви 1 Стáнция "Вокзáльна". Оберéжно, двéри зачиняються. Настóпна стáнция "Унiверситéт". / Стáнция "Унiверситéт". Оберéжно, двéри зачиняються. Настóпна стáнция "Театpальна". / Стáнция "Театpальна". Перехiд на стáнцию "Золотi ворóта" Оберéжно, двéри зачиняються. Настóпна стáнция "Хрещáтик". / Стáнция "Хрещáтик". Перехiд на стáнцию "Майдáн Незалежностi". Оберéжно, двéри зачиняються. Настóпна стáнция "Арсенáльна". / Стáнция "Арсенáльна". Оберéжно, двéри зачиняються. Настóпна стáнция "Днiпрó". 2 (a) нáшу (b) моiй (c) ї́ 3 (a) Нiтькó живе на схóдi Укpаїни. (b) Лiтáк летiть пpямó на зáхiд. (c) У Кpипáтих багáто гiр. (d) Моéму ойновi вiсім рокiв. 4 (a) Микóла здох летiти до Пpаги лiтáком, а я завжди бiджу пóздом. (b) Я не можó купити словник, бо я нiколи не пишу великi кнiги в рукав. (d) Я прошó тебе замóвити дорожé вино, я сьогóдни плачу. (d) Вин збрив пише лист дpужинi, що не може прихати у сéрпнi.

Unit 13

(a) Пpа́вда чи неспpа́вда: 1 (п) 2 (п) 3 (п) 4 (п) (b) 1 A set of documents. 2 Two. 3 It should make

its own cloth. 4 Stephen.

Впpа́ви 1 Я хочó чóрне плáття. Я хочó зелéний джемпер. Я хочó купити бiло-жóвту футбóлкy. Я хочó купити сiнi плавки. Я хочó купити чóрнi колготи. Я хочó купити сiрий костюм. Я мáю купити оpанжеви шóрти. Я мáю купити великий светр. Я мáю купити малéньку парасóлку. Менi трéба купити малинову спiдницю. Менi трéба купити блакiтний плащ. Менi трéба купити фiолéтову сóмку. 2 (a) Де я можó помiяти дóлари? Де я можó помiяти сóчку? Де я можó помiяти костюм? Де я можó помiяти кpавáтку? (b) Де я можó помiяти плащ? Де я можó помiяти сорóчку? Де я можó помiяти кóрткy? Де я можó помiяти окуляри? (c) Де я можó купити бiлий папiр? Де я можó купити чóрну рóчку? Де я можó купити великий портфéль? Де я можó купити червóний оливéць? Де я можó купити малéнький магнiтофон? Де я можó купити пáру шкарпеток? 3 Я ношу корiчневий колiр. Я люблю зелéний колiр. Я одягаю бiлий колiр. Менi подобаються малиновий та блакiтний кольори. Я не ношу сiнього кольору Я не люблю фiолéтового кольору. Я не одягаю оpанжевого кольору. Менi не подобаються жóвтий та сiрий кольори. 4 (a) Я не привiз(-вiзла) пакéт документiв щóдо ствopення новóй компáнii, томó що я хворiв(-iла)/через хворóбу. (b) Я б хотiв(-iла) купити кнiгу про

Україну для своєї дружини/для свого чоловіка *or* Я б хотів(-ла) купити дружині/чоловікові (dat.) книгу про Україну. (c) Якого кольору ти хочеш купити джемпер (шліття, костюм, спідницю, светр, плащ, сорбчку)? 5 (a) Мені потрібен дешевший номер. (b) Дешевшого немає. Ви вже мешкаєте у найдешевшому номері у готелі. (c) Я б хотіла обміняти цю блузку. Вона занадто малá для моєї дружини – їй потрібна більша. (d) Як називається найглибше озеро в Україні? (e) Українська мова значно простіша, ніж я думав (-ла)! 6 (a) Олена дивитиметься телевизор, якщо вона матиме час. (b) Олег покаже нам місце, якщо буде мати час. (c) Сусід працював би таксистом, якби він мав права. (d) Онучка допомагала б бабусі, якби бабуся жила не так далеко. 7 (a) Я б хотів відразу розпочати роботу. (b) Я б хотів висловити свої міркування під час наших наступних зустрічей. (c) Я б хотів перейти до конкретних аспектів нашого контракту (d) Я б хотів узяти на себе переговори з можливими інвесторами. (e) Я б хотів продовжити цю розмову після Вашої поїздки.

Unit 14

(a) **Правда чи неправда:** 1 (н) 2 (п) 3 (н) 4 (п) (b) 1 In the first part of the day. 2 A mixture and pills. 3 In order to collect the medicine after 4 p.m. 4 The duty receptionist.

Вправи 1 алергія – *allergy*; бронхіт – *bronchitis*; діабет – *diabetis*; антибіотик – *antibiotics*; пневмонія – *pneumonia*; ін'єкція – *injection*; операція – *operation*; інфекція – *infection*; пульс – *pulse*; таблетка – *tablet*; аналіз – *analysis*; термометр – *thermometer*; масаж – *massage*; мікстура – *mixture*; вітамін – *vitamin* 2 She is a friend, and she called yesterday to say that her husband was ill. He has a high temperature, a headache, a cough and a headcold. The doctor said he has the flu. The doctor explained how to take the medicine. She got tablets, drops and mixture. 3 (a) Він приймає ліки. (b) Вона викликає лікаря. (c) Вона замовляє їх в аптеці. (d) Йому потрібно лежати в ліжку. 4 (a) На стадіоні люди грають у футбол. На стадіоні люди дивляться матч. На стадіоні люди займаються спортом. (b) Оксана читає підручник, тому що вона вчиться в університеті. (c) Остап сміється, тому що він читає книгу. Остап сміється, тому що він дивиться фільм. Остап сміється, тому що друг розповідає йому смішну історію. 5 (a) У мене болить голова. У мене немає часу піти до аптеки й купити ліки від головного болю. У мене болить горло, я не можу ковтати. У мене висока температура/Мені лихоманить і мені треба полежати вдома кілька днів. (b) – Я не можу піти в поліклініку до лікаря, тому що я дуже хворий (хвора). Дуже прошу тебе подзвонити до поліклініки й викликати лікаря якомога скоріше. – Я зателефонував(-ла)

до поліклініки. Черговий (Черговá) в реєстратурі сказав (сказала), що лікар прийде завтра у другій половині дня. Він перепробує, що не може прийти риніше, але каже, що у поліклініці більше хворих, ніж лікарів. Тобі треба полежати.

Unit 15

(a) **Правда чи неправда:** 1 (п) 2 (п) 3 (п) 4 (п) (b) 1 Ol'ha. 2 Olenka. 3 She has to be intelligent, calm, sensible, but not boring, with a merry character and a sense of humour. 4 She should have a profession, perhaps her own business.

Вправи 1 (for reading practice) 2 Taras – (iii); Solomiia – (i); Vira – (vi); Stephen – (v); Iher – (ii) 3 Високий лоб, біліве волосся, карі очі, смагливе обличчя, кирпатий ніс. 4 (a) Я запросив її до кінó, тому що мені сподобалися її очі. (b) Ти подумав про нашу пропозицію пообідати завтра разом у ресторани? (c) Я люблю, коли моя дружина одягається дуже елегантно. (d) У мене гарна машина, але в мого друга – ще краща. (e) Чи твоя сестра скóжа на твого батька?

Unit 16

(a) **Правда чи неправда:** 1 (н) 2 (п) 3 (п) 4 (п) (b) 1 The train tickets. 2 20 copecks (he ordered two!) 3 You rush down on them. 4 A folder with documents.

Вправи 1 Скажіть, будь ласка, коли прибуває поїзд із Черкас? / Будь ласка, коли наступний поїзд

до Харкова? / Один купейний квиток на швидкий поїзд до Івано-Франківська. / Я хочу їхати поїздом (у купейному вагоні) до Одеси/Я б хотів/-ла поїхати електричкою до Полтави 19 серпня. 2 Я їду до Одеси на конференцію. Я їду на відпочинок до Ялти на п'ять днів. Я був/-ла два тижні в Луганську, я їду до Києва, а через два дні я лечу додому. Я завжди дуже хочу їсти, коли сідая в поїзд. Ось чому я маю велику сумку їжі (продуктів) та кілька пляшок пива із собою. Можна попросити сплянку чаю? А скільки я маю заплатити за постіль? 3 Я тут буду чекати/чекатиму/почекаю. Я хочу, щоб Ти купив(-ла)/Ви купили квитки. / Я стояв(-яла) в черзі за квитками й розмовляв(-ла) із дуже цікавою людиною. Незабаром приїде/прийде/прибуде наступний поїзд. / Чому Ви запізнилися на годину? 4 Один квиток до Житомира і назад. У Житомир на 4 жовтня, а назад на 22. Я візьму купé. 5 (a) Ніхто ніколи менé не розуміє. (b) Я не знаю нікого, хто знає як/вміє робити гарну кáву. (c) Я довго не розмовляв(-яла) ні з ким українською мовою. (d) Я не приніс(-несла)/привіз(-везла) із собою ніякої їжі (ніяких продуктів) для подорожі (в дорóгу). 6 (a) Я б випив(-ила) чогó-небудь/чогось теплого з великим задоволенням. (b) У дитинстві я дивився будь-які фільми. (c) Тарас пішов кудись купити їжі (продуктів). (d) Зустрінемося коли-небудь/колись.

Unit 17

(a) **Правда чи неправда:** 1 (п) 2 (п) 3 (н) 4 (п) (b) 1 "To Solomiia!", "To Solomiia's health!", "To happiness!" 2 Roses. 3 A large cake. 4 Make a wish.

Вправи 1 (a) хлібниця, 1 тарілка, 7 тарілочок для хліба, 2 ножі, 1 ложка для десерту, 7 келихів для вина, 7 склянок для води, 3 чарки для коньяку (b) торт 2 (an example of a simple letter of invitation)

Наталко й Олексію!
Запрошуємо Вас у гості на святкування Нового року! Приїжджайте до нас на 9.00 години вечора. Чекатимемо вас,
Юрко й Тетяна

3 (a) театри, музеї, тости, подарунки, сервізи (b) сюрприз, гість, сувенір, концерт, вистава 4 (a) Music (b) Why she likes such different kinds of music. (c) Cinema (d) 7 tickets for a first-night at the Ukrainian drama theatre.

Unit 18

Запитання до тексту (a) A large mushroom. (b) At sunrise. (c) A strip of land surrounded by water – it's like a fairy story. (d) It's difficult for Stephen to find the words to describe the wonders of nature in Ukraine. (e) Yes, he does.

Вправи (a) **Правда чи неправда:** 1 (п) 2 (н) 3 (н) 4 (н) (b) 1 Stephen. 2 No, in Great Britain. 3 Christmas and the New Year. 4 He offers his help to Solomiia, should she ever need it. 2 1st call:

Mr Oleksiy Honcharenko called. He came yesterday from London and brought an urgent letter from Mr Robinson. He was asked to give you a ring just after his arrival in Kyiv. His address in Kyiv is: flat 35, 38, Shovkovychna St. Phone: 295 1687. He is expecting a phone call from you tonight.

2nd call:
Ol'ha phoned. She is at Solomiia's flat. Solomiia has had an accident: her knee was seriously hurt. An ambulance was called. Solomiia was taken to emergency. Ol'ha went there with her. After an X-ray, she was examined by a doctor. The bone was not broken, but she needs to stay in bed for a couple of days. Call them tonight.

3 Начальнику Київського залізничного вокзалу панові М.А. Пилипенку.

Шановний пане Пилипенко!
Щиро вітаю Вас із Днем народження! Бажаю Вам щастя, успіху, міцного здоров'я! Сподіваюся, що наша співпраця продовжиться у майбутньому. Незабаром ви одержите каталог нашої найновішої продукції, якій наша компанія Вам надіслала. Ми також замовили квитки для поїздки до України в листопаді. Ми зателефонуємо Вам наступного тижня.

З найкращими побажаннями,
Щиро Ваш,

Ніколас Дейвіс

4 (a)
Привіт, моя білочко!
Пишу тобі з Одеси першу листівку. У нас тут не дуже жарко, як завжди буває у вересні. Я відпочиваю, вранці й увечері

ходжу на пляж, їджу на вокзалі. Море дуже тепле. Туристів небагато. Я купую собі шапличку, фрукти, морозиво. Дуже шкода, що ти не поїхала зі мною. Ти ще ніде не відпочивала цього року. Я б дуже хотів, щоб ти могла приїхати хоча б на тиждень до Одеси, тут зараз справжній "оксамитовий сезон"! Подумай про це, Наталочко. Чекаю твоеї відповіді.

Люблю, цілую, Андрій.

(b)

Шановний Володимире Михайловичу!

Я приїжджаю на десять днів, щоб відвідати ваш інститут. Ваш помічник телефонував мені вчора, і ми розробили детальну програму візиту. Потрібно запросити пресу й телебачення на "круглий стіл", що відбудеться 19 жовтня. Хто доповідатиме на з'їзді? Я також прошу мене повідомити про організацію з'їзду 21 числа. Можете телефонувати мені на роботу: я зараз від'їжджу працюю до Івано-Франківського вечора. Чи могли б Ви зустріти мене о 9.20 ранку 13 жовтня? Прошу також замовити мені готель на час мого відрядження. Чекаю від вас докладної інформації.

І поважно,

Кулик О.Р.

математика (n), математик (n), математичний (adj.); український (adj.); Україна (n), українець (n), українка (n); спокій (n), спокійний (adj.); добрий (adj.), добро (n); прийняти (adv.), приймний (adj.); вдячний (adj.), дякувати (v),

вдячність (n); наука (n), науковий (adj.), науковець (n); замовлення (n), замовляти (v), замовник (n); поїзд (n), їздити (v), поїздка (n); щасливий (adj.), щастя (n); рахунок (n), рахувати (v); життєвий (adj.), життя (n), жити (v); приготувати (v), готувати (adj.), підготовка (n) 6 (a) (i) Я ніколи не їм багато фруктів. (ii) У нього немає друзів ні в яких містах. (iii) Наша мама ніколи не приходиться пізно з роботи. (b) (i) Стівену нікого любити, але він не може сказати, що він ніколи нікого не любив! (ii) Я нікуди не їджу, тому що мені нікуди їздити. / Я нікуди не ходжу, тому що мені нікуди ходити. (iii) Я ніколи не вивчав (-ла) іноземні мови, тому що в мене немає часу (мені ніколи) це робити. 7 (i) День народження Урсули, листівка Сергія, адреса брата, телефон директора; (ii) Урсулин День народження, Сергієва листівка, братова адреса, директорів телефон

UKRAINIAN-ENGLISH VOCABULARY

The information presented in this vocabulary is derived from the most recent orthographical dictionary published in Kyiv, Орфографічний словник української мови, 1994.

Nouns: the ending of the gen. sg. is given for all declinable nouns, followed where necessary by the forms for other cases which cannot easily be derived from the nom. sg. The gender of each noun is also indicated.

Adjectives: the nom. endings for fem., n. and pl. are also given. Where an adjective functions as a noun (eg. лютий, перехожий) this is stated.

Verbs: the conjugation pattern for each verb (1 or 2) is given, followed by a note on aspect (impf. or pf.). The first and second persons sg. of the present (impf.) or future (pf.) are given whenever they cannot directly be derived from the form of the infinitive (as is the form of the third person pl. where the letter -л- is inserted). Imperative (imp.) and past tense m. & f. sg. forms are also added whenever guidance is required.

и *and, but*
 аби́хто, indef. pron. *whoever, no matter who*
 а́бо *or*
 а́бо ... а́бо *either ... or ...*
 а́бсолю́тно *absolutely*
 авіа́кшопо́рт, -а, m. *air-mail envelope*
 авіа́лінія, -ї, f. *airline*
 австра́лієць, -ї́тя, m. *Australian (man)*
 австра́літка, -и, dat. & loc. sg. -ї́ти, gen. pl. -ї́ток *Australian (woman)*
 Австра́лія, -ї, f. *Australia*
 австрі́єцький, -а, -е; -ї, adj. *Austrian*
 авто́бус, -а, m. *bus*
 авто́мобі́ль, -я, m. *car*
 авто́матична́ відпа́в, -а́, m. *answering machine*
 а́дже́ *after all*
 а́дреса, -и, f. *address*
 а́дреса́т, -а, m. *addressee*
 а́еропо́рт, -у, loc. в а́еропо́рті, m. *airport*
 а́ксесуа́ри, -и, pl. *accessories*
 а́ктивний, -а, -е; -ї, adj. *active*
 а́ктор, -а, m. *actor*
 а́лі́ *but*
 а́лергі́я, -ї, f. *allergy*
 а́веню́, -ї, f. *avenue*
 а́лкого́льний, -а, -е; -ї, adj. *alcoholic*
 а́лло! *hallo! (telephone word)*
 а́мерик, -и dat. & loc. sg. -и́ці, f. *America*
 а́мерикана́ець, -и́ця, m. *American (man)*
 а́мерикани́ця, -ки, dat. & loc. sg. -и́ці, gen. pl. -и́цьок, f. *American (woman)*
 а́налі́з, -у, m. *analysis*
 а́нглійський, -а, m. *Englishman*
 а́нглійка, -и, dat. & loc. sg. -и́ці, gen. pl. -и́цьок, f. *Englishwoman*
 а́нґлі́я, -ї, f. *England, Great Britain*
 а́ні́ *and neither ... nor*
 а́нтибіо́ти́к, -а, m. *antibiotic*
 а́пельси́н, -а, m. *orange*
 а́пельси́новий, -а, -е; -ї, adj. *orange (col.)*
 а́пте́ка, -и, dat. & loc. sg. -и́ці, f. *chemist's shop*
 а́рхіте́ктура, -и, f. *architecture*
 а́с *and*

а́спе́кт, -у, m. *aspect*
 а́со́рти, n. indecl. *assortment*
 бабу́ся, -ї, f. *granny*
 бага́ж, -у, m. *luggage, baggage*
 бага́то (+ gen.) *much, a lot of*
 бажа́ння, -я, n. *wish*
 бажа́ти, 1, vb. impf. (+ gen.) *wish*
 балко́н, -а, m. *balcony*
 бана́н, -а, m. *banana*
 ба́нк, -у, m. *bank*
 ба́р, -у, m. *bar*
 баске́тбо́л, -у, m. *basketball*
 ба́тько, -а, m. *father*
 ба́тьки́, -їв, pl. *parents*
 ба́чити, 2, vb. impf. *see*
 без, прер. (+ gen.) *without*
 безці́нний, -а, -е; -ї, adj. *invaluable*
 бе́рег, -а, m. *shore*
 бере́за, -и, gen. pl. -ї́з, f. *birch tree*
 бе́резе́нь, -ня, m. *March*
 бі́бліоте́ка, -и, dat. & loc. sg. -и́ці, f. *library*
 бі́гати, 1, vb. impf. *run*
 бі́гти, 2, vb. impf., бі́жy, бі́жиш; past tense бі́г, бі́гла *run*
 бі́знесме́н, -а, m. *businessman*
 бі́к, бо́ку, loc. sg. (на) бо́ку *or бо́ку side*
 бі́лий, -а, -е; -ї, adj. *white*
 бі́лка, -и, dat. & loc. sg. -и́ці, gen. pl. -и́цьок, f. *squirrel*
 бі́ля, прер. (+ gen.) *by, next to*
 бі́лий, -а, -е; -ї, adj. *blond*
 бі́ль, бо́лю, m. *pain*
 бі́льший, -а, -е; -ї, comp. adj. *bigger*
 бі́ржа, -ї, f. *stock exchange*
 бі́фшті́кс, -а, m. *beefsteak*
 бла́китний, -а, -е; -ї, adj. *blue, light blue*
 бланк, -а, m. *form*
 блі́зько *near*
 блі́дий, -а, -е; -ї, adj. *pale*
 бло́кно́т, -а, m. *notebook*
 блонди́н, -а, m. *blond (person - male)*
 блю́дечко, -а, gen. pl. -и́цьок, n. *saucer*
 бо *because*
 Бо́г, -а, voc. Бо́же!, m. *God*
 болгарський, -а, -е; -ї, adj. *Bulgarian*
 бо́літи, 2, vb. impf., 3rd sg. бо́літь, 3rd pl. бо́лять *hurt*

бородá, -и, gen. pl. -рід, f. *beard*
борщ, -у, m. *borshch (beetroot soup)*
брак, -у, m. *shortage*
бракувати, 1, vb. impf. 3rd sg. -ує (impers. + dat.) *be short (of)*
мені бракує грошей *I am short of money*
брама, -и, f. *city gate*
брат, -а, m. *brother*
брати, 1, vb. ipf., беру́, береш; imp.
бері́! беріть! *take*
бровá, -й, gen. pl. брів, f. *eyebrow*
бронхіт, -у, m. *bronchitis*
брвати, 1, vb. impf. *visit. spend time in*
бува́й(те)! *bye for now!*
будінок, -нку, m. *building, house*
будівельний, -а, -е; -і, adj. *building (adj.)*
будівельник, -а, m. *builder*
будівля, -і, gen. pl. -вель, f. *building*
будувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *build*
будь-ко́ли, indef. adv. *at any time*
будь ла́ска *please*
бۇдьмо! *cheers! (as a drinking toast)*
бу́дь-хт́о, indef. pron. *anyone at all*
бу́дь-який, -а́, -е́; -і́, adj. *any kind of*
букéт, -а, m. *bouquet*
бульва́р, -у, m. *boulevard*
бутербро́д, -а, m. *sandwich*
бу́ти, vb., present tense e; future tense
бу́ду, бу́деш; imp. бу́дь! бу́дьте! *be*
ваго́н, -а, m. *carriage (railway)*
важкий, -а́, -е́; -і́, adj. *heavy, difficult*
ва́жко *it is difficult*
важли́вий, -а, -е; -і, adj. *important*
важливо́ *it is important*
ва́жчий, -а, -е; -і, comp. adj. *heavier, more difficult*
валі́за, -и, f. *suitcase*
валю́та, -и, f. *currency*
ва́нна кімна́та *bathroom*
варéник; -а, m. *varenik*
ваш, -а, -е; -і, poss. pron. *your (sg. polite/pl.)*
вбіга́ти, 1, vb. impf. *run into*
ввезе́ння, -я, n. *import*
вдя́гнений, -а, -е; -і, adj. *dressed*
вдя́чний, -а, -е; -і, adj. *grateful*
везти́, 1, vb. impf., -зу́, -зеш; past tense

віз, везла́ *take, lead (by transport)*
Вели́кдень, -ко́дня, m. *Easter Sunday*
Велико́дні свята́ *Easter festival*
вели́кий, -а, -е; -і, adj. *big, great, large*
вельмишано́вний, -а, е; -і, adj. *highly esteemed*
верба́, -й, f. *willow*
весе́нь, -ся, m. *September*
вермише́ль, -і, f. *vermicelli*
ве́рхній, -я, -е; -і, adj. *upper*
весéлий, -а, -е; -і, adj. *merry*
весе́лля, -я, n. *wedding*
весна́, -й, f. *spring*
вести́, 1, vb. impf. веду́, ведеш; past tense
вів, вела́ *take, lead (on foot)*
вече́ря, -і, f. *supper*
вече́р, -чора, m. *evening*
вече́рній, -я, -е; -і, adj. *evening (adj.)*
вечоро́ги, 1, vb. impf., 3rd sg. -іє (impers)
decline towards evening
взя́ти, 1, vb. pf., візьму́, візьмеш; imp.
візьмі́! візьміть! *take*
ви, pers. pron., acc. gen. & voc. вас, dat.
вам, inst. ва́ми you (sg. polite/plural)
вибачи́ти, 2, vb. pf., -чу, -чиш, -чаты;
imp. вибач(те)! (+ dat.) *excuse, forgive*
вибрати́, 1, vb. pf., -беру, -береш
choose
вивча́ти, 1, vb. impf. *learn*
вивчи́ти, 2, vb. pf. *learn (completely)*
вигляда́ти, 1, vb. impf. *look (like)*
вид, -у, loc. sg. на виду́, m. (на + acc)
view (of)
виде́лка, -и, dat. & loc. sg. -лю́, gen. pl.
-лок, f. *fork*
видний, -а, -е; -і, adj. *visible*
ви́значитися, 2, vb. pf. *be clear (about something)*
ви́їхати, 1, vb. pf., -їду, -їдеш *leave, drive out (of somewhere)*
вийти́, 1, vb. pf., -йду, -йдеш; past tense
-йшов, -йшла *leave, go out, get off*
вийти́ замі́ж (за + acc.) *marry (woman to a man)*
викли́к, -у, m. *call*
виклика́ти, 1, vb. impf. *call out*
виклика́ти, 1, vb. pf., ичу, -ицеш *call out*
ві́конати, 1, vb. pf., *fulfil, carry out*
ві́нний, -а, -е; -і, adj. *guilty*

ви́но, -а, n. *wine*
випадо́к, -дку, m. *chance, occurrence, incident*
неоче́каний випадок *accident*
випи́сати, 1, vb. pf., -ишу, -ицеш *write out*
випи́ти, 1, vb. pf., -п'ю, -п'єш; imp.
випи́(те)! *drink up*
випи́ймо! *let's drink!*
ви́раз, -у, m. *phrase, expression*
виріши́ти, 2, vb. pf. *decide*
виробити́, 2, vb. pf., -блю, -бим, -блять
produce, manufacture
виробля́ти, 1, vb. impf. *produce, manufacture*
виробни́цтво, -а, n. *production*
виста́ти, 2, vb. impf., -йшу, -йцеш *hang (intrana.)*
вистави́ти, 2, vb. pf., -влю, -виш, -влять
express
вистави́тися, 2, vb. pf., -влюся, -вишся,
-вляться *express oneself*
висо́кий, -а, -е; -і, adj. *high, tall*
висо́ко *high*
виста́ва, -и, f. *performance*
вистави́ти, 2, vb. pf., -влю, -виш,
-влять *put out, exhibit*
виставка, -и, dat. & loc. sg. -ви́, gen. pl.
-вок, f. *exhibition*
виставля́ти, 1, vb. impf. *put out, exhibit*
вистачи́ти, 1, vb. impf. (impers. + dat.) *be sufficient*
виста́р, -юру, m. *work, creation*
вистра́та, -и, f. (на + acc) *expenditure (on)*
виста́д, ходу, m. *exit*
виста́дний день *day off*
виста́вити, 2, vb. impf., -джу, -диш
leave, go out
ви́сний, -а, -е; -і, comp. adj. *higher, taller*
висторо́к, -рки, m. *Tuesday*
ві́д, (пер. + gen.) *from*
визни́тий, -о́й, f. adj. *functioning as noun (shop)*
визнува́тися, 1, vb. impf. *happen, take place*
визну́тися, 1, vb. pf., 3rd sg. *відбудеться*
визнати́, *happen, take place*
визварі́ти, -а́, -е́; -і́, adj. *boiled*

відвезти́, 1, vb. pf., -зу́, -зеш, past tense
-віз, -везла́ *take (someone somewhere)*
відвє́ртість, -тості, inst. sg. -тістю, f.
frankness, sincerity
відвіда́ння, -я, n. *visit*
відвіда́ти, 1, vb. pf. *visit*
відвідува́ти, 1, vb. impf., -ую, -уєш *visit*
відвідувач, -а, m. *visitor*
відділ, -у, m. *department*
відіграва́ти, 1, vb. impf., -аю́, -аєш *play (a part, role)*
від'їзд, -у, m. *departure*
відкрити́, 1, vb. pf., -ійо, -ієш *reveal, open*
відкритий, -а, -е; -і, adj. *open; sincere, frank, candid*
відлеті́ти, 2, vb. pf., -ечу́, -етіш *leave, depart (by air)*
відліта́ти, 1, vb. impf. *leave, depart (by air)*
відмови́тися, 2, vb. pf., -влюся, -вишся,
-вляться *refuse*
відомий, -а, -е; -і, adj. *known, renowned*
відповідь, -і, inst. sg. -дпо, gen. pl. -дей,
f. *answer*
відпові́сти, vb. pf. -ні́м, -вісі́, -ві́сть;
-вімо́, -вісте́, даду́ть *відповідь*
answer
відпочива́ти, 1, vb. impf. *rest, relax, have a holiday*
відпочінок, -нку m. *holiday*
відпочи́ти, 2, vb. pf., -йну, -йцеш; impf.
-чи́нь(те)! *have a rest*
відпра́вник, -а, m. *sender*
відпу́стка, -и, dat. & loc. sg. -ти́, gen. pl.,
-ток, f. *holiday*
відра́зу (одра́зу) *at once*
відреко́мєндува́тися, 1, vb. pf., -уюся,
-уєшя *introduce oneself*
відрядже́ння, -я, n. *business trip*
відчи́нений, -а, -е; -і, adj. *open*
відчи́нити, 2, vb. pf. *open*
відчува́ти, 1, vb. impf. *feel, be aware*
ві́за, -и, f. *visa*
візи́т, -у m. *visit*
візитна́ ка́ртка *business card*
ві́кно, -а́, gen. pl.-кон, n. *window*
ві́льний, -а, -е; -і, adj. *free*
ві́льно *fluently, freely*

він, pers. pron., acc. & gen. його́ (нього́),
dat. йому́, inst. ним, loc. ньому́ *he, it*
(referring to inanimate m. nouns)

вірус, -у, m. *virus*

вірусний, -а, -е; -і adj. *viral*

вісім, card. num. *eight*

вісімдесят, card. num. *eighty*

вісімдесятий, -а, -е; -і, ord. num. *eightieth*

вісімнадцятий, -а, -е; -і, ord. num.
eighteenth

вісімнадцять, card. num. *eighteen*

вісімсот, card. num. *eight hundred*

вітальня, -і, gen. pl. -лень, f. *reception
room, parlour*

вітамін, -у, m. *vitamin*

вітати, 1, vb. impf. (з + inst.) *welcome;
congratulate (on)*

вітер, -тру, m. *wind*

вішалка, -и, dat. & loc. sg. -лиці, gen. pl.
-лок, f. *hanger (for clothes)*

вія, -ї, f. *eyelash*

в'їжджати, 1, vb. impf. *enter, drive into*

в'їзд (до + gen.) *entry (to)*

в'їздити, 1, vb. impf., в'їжджу, -їздиш
enter, drive into

в'їхати, 1, vb. pf., в'їду, в'їдеш *enter, drive
into*

власне *precisely, exactly*

влетіти, 2, vb. pf., в'їчу, в'їстий *fly into*

влітати, 1, vb. impf. *fly into*

водити, 2, vb. impf., в'їджу, в'їдиш *take,
lead (on foot)*

водій, -ія, m. *driver*

водночас *at the same time*

возити, 2, vb. impf., в'їжу, в'їзиш *take,
lead (by transport)*

вокзал, -у, m. *station*

волейбол, -у, m. *volleyball*

володіти, 1, vb. impf., в'їю, в'їєш (+ inst.)
possess

волосся, -я, n. (always sg.) *hair*

вона́, pers. pron., acc., і (gen. ї неї), dat.
їй, inst. нею́, loc. ній *she, it* (referring
to f. inanimate nouns)

вони́, pers. pron., acc. & gen. їх (них), dat.
їм, inst. їми, loc. них *they*

вонó, pers. pron., acc. & gen. його́
(нього́), dat. йому́, inst. ним, loc.
ним/ньому́ *it*

ворота́, -ті, pl. *gates*

восени́ *in autumn*

восьмеро, coll. num. *eight*

восьмий, -а, -е; -і, ord. num. *eight*

восьмисотий, -а, -е; -і, ord. num. *eight
hundredth*

вперед *forwards, to the front*

впізна́ти, 1, vb. pf. *recognise*

впли́нути, 1, vb. pf., -ну, -неш (на +
acc.) *have an influence (on)*

впра́ва, -и, f. *exercise*

вродли́вий, -а, -е; -і, adj. *beautiful,
handsome*

все óдно *all the same*

все-таки́ *all the same*

всесві́тний, -я, -е; -і, adj. *universal*

всесві́тно відомий *world renowned*

вужчий, -а, -е; -і, comp. adj. *narrower*

вузький, -а, -е; -і, adj. *narrow*

ву́лиця, -і, f. *street*

вус, -а, nom. pl. вуса́ or вуса́, m.
moustache

ву́хо, -а, n. *ear*

вхі́д, входу́, m. *entrance*

входи́ти, 2, vb. impf., в'їду, в'їдиш *enter,
go into*

вча́сно *on time*

в'язати́, 1, vb. impf., в'язу́, в'язеш *knit*

гада́ти, 1, vb. impf. *think, imagine*

газета́, -и, f. *newspaper*

га́зовий, -а, -е; -і, adj. *gas (adj.)*

га́й, га́ю, m. *grove of trees*

галере́я, -ї, f. *gallery*

гара́ж, -а́, m. *garage*

гара́зд, *fine, OK*

гарне́нький, -а, -е; -і, adj. *pretty*

га́рний, -а, -е; -і, adj. *beautiful*

га́рний, -у, m. *garnish*

га́р'ячий, -а, -е; -і, adj. *hot*

гідрометце́нтр, -у, m. *meteorological
centre*

гірка́, -и, dat. & loc. sg. -ри́, gen. pl. -рок.
f. *hill*

гірчи́чник, -а, m. *mustard poultice*

гірший, -а, -е; -і, comp. adj. *worse*

гість, го́стя, m. *guest*

іти́/їхати в го́сті (до + gen.) *to visit
(someone)*

гі́тара, -и, f. *guitar*

глибо́кий, -а, -е; -і, adj. *deep*

гли́бше, comp. adv. *more deeply*

гли́бший, -а, -е; -і, comp. adj. *deeper*

гні́ватися, 1, vb. impf. (на + acc.) *be
angry (with)*

говори́ти, 2, vb. юмпф. *speak*

годи́на, -и, f. *hour*

годи́ник, -а, m. *watch, clock*

го́дні! *that's enough!*

голо́ва, -и, f., gen. pl. голі́в *head*

голови́ний, -а, -е; -і, adj. *main, chief*

голо́дний, -а, -е; -і, adj. *hungry*

го́лос, -у, m. *voice*

го́лосно *loudly*

голубе́ць, -бця́, m. *cabbage roll, stuffed
cabbage*

голуби́й, -а, -е; -і, adj. *blue, light blue*

го́льф, -а, m. *golf*

гора́, -и, gen. pl. гір, f. *mountain, hill*

гори́лки, -и, dat. & loc. sg. -ці, f. *vodka*

гори́х, -а, m. *nut(s)*

го́рло, а, n. *throat*

го́спода́р, -я, m. *host, master of the house*

го́споди́ня, -і, f. *hostess, mistress of the
house*

го́спитний, -а, -е; -і, adj. *hospitable*

го́спитність, -ності, inst. sg., -ністо, f.
hospitality

готе́ль, -ю, m. *hotel*

го́тка, -и, dat. & loc. sg. -вці, f. *cash,
ready money*

гото́вий, -а, -е; -і, adj. *ready, prepared*

готува́ти, 1, vb. impf., в'їю, в'їєш *cook*

гра́ду, -а, m. *degree*

гра́ти, 1, vb. impf. *play*

гри́б, -а, m. *mushroom*

гри́бний, -а, -е; -і, adj. *mushroom (adj)*

гри́вня, -і, gen. pl. -вень, f. *hryvnia*

гри́ш, -у, m. *flu*

гро́ші, -шей, pl. *money*

гро́день, -дня, m. *December*

гу́ба, -и, f. *lip*

гуля́ти, 1, vb. impf. *walk*

гу́мор, -у, m. *humour*

гу́стий, -а, -е; -і, adj. *thick, bushy*

га́нок, -нку, m. *porch*

дава́ти, 1, vb. impf., даю́, даєш; imp.

дава́й(те)! *give*

давно́ *for a long time*

дале́кий, -а, -е; -і, adj. *distant*

дале́ко *far off*

дале́ко (+ comp. adj.) *far*

да́лі *further, and so on*

да́льший, -а, -е; -і, comp. adj. *further off,
more distant*

да́ні, -них, pl. adj. *data*

дарма́ *it doesn't matter!*

дарува́ти, 1, vb. impf., в'їю, в'їєш *give
(as a gift)*

да́ти, vb. pf., дам, даси́, дасть; дамó,
дасте́, даду́ть; imp. да́й(те)! *give*

дах, -у, loc. sg. на даху́, m. *roof*

да́ча, -і, f. *summer house, dacha*

два, m. & n.; дві́, f., card. num. *two*

двадцяти́й, -а, -е; -і, ord. num. *twentieth*

два́дцять, card. num. *twenty*

двана́дцяти́й, -а, -е; -і, ord. num. *twelfth*

двана́дцять, card. num. *twelve*

двє́рі, -ей, inst. -рми́ or -рима́, pl. *door*

дві́сті, card. num. *two hundred*

двічі́ *twice*

дво́є, coll. num. *two*

двозна́чний, -а, -е; -і, adj. *ambiguous*

двокі́мнатний, -а, -е; -і, adj. *two-roomed*

двоповерхови́й, -а, -е; -і, adj. *two-storey*

двохсо́тний, -а -е; -і, adj. *two hundredth*

де? *where?*

деба́ти, -ів, pl. *debate*

дев'яно́стий, -а, -е; -і, ord. num. *ninetieth*

дев'яно́сто, card. num. *ninety*

де́в'ятеро, coll. num. *nine*

де́в'ятий, -а, -е; -і, ord. num. *ninth*

де́в'ятисо́тний, -а, -е; -і, ord. num. *nine
hundredth*

де́в'ятна́дцяти́й, -а, -е; -і, ord. num.
nineteenth

де́в'ятна́дцять, card. num. *nineteen*

де́в'ятсо́т, card. num. *nine hundred*

де́в'ять, card. num. *nine*

де́кілька (+ gen.) *several, a few*

декла́рація, -ї, f. *customs declaration
form*

де-не́дудь, indef. adv. *anywhere,
somewhere*

де́нь, дня́, m. *day*

де́нь наро́дження *birthday*

дерево, -а, n. *tree*
 дерев'яний, -а, -е; -і, adj. *wooden*
 дерун, á, m. *potato pancake*
 десерт, -у, m. *dessert*
 десятеро, coll. num. *ten*
 десятий, -а, -е; -і, ord. num. *tenth*
 десять, card. num. *ten*
 десь, indef. adv. *somewhere*
 детальний, -а, -е; -і, adj. *detailed*
 детально *in detail*
 дехто, indef. pron. *someone*
 дещо, indef. pron. *something*; (followed
 by comp. adj. or adv.) *a little (more)*
 деякий, -а, -е; -і, indef. adj. *certain*
 джемпер, -а, m. *jumpers*
 джерело, -а, n. *source*
 дзвінок, -нка, m. *call (telephone), ring (at
 the door)*
 дзеркало, -а, n. *mirror*
 дивитися, 2, vb. impf., -влюся, -вищеш
look; watch (film, TV)
 дивовижний, -а, -е; -і, adj. *strange,
 amazing*
 дивувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш
surprise
 дивуватися, 1, vb. impf., -уюся, -уєшся
 (+ dat.) *be amazed*
 дилетант, -а, m. *amateur*
 дирéктор, -а, m. *director*
 дискета, -и, f. *floppy disk*
 дитинство, -а, n. *childhood*
 дитячий, -а, -е; -і, adj. *children's*
 діабет, -у, m. *diabetes*
 діалог, -у, m. *dialogue*
 дівчина, -и, f. *girl*
 дівчинка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl.
 -нок, f. *little girl*
 дідусь, -уся, m. *granddad*
 дізнатися, 1, vb. pf. *find out*
 дійти, 1, vb. pf., -йду, -йдеш; past tense
 -йшов, -йшла *reach, get to (on foot)*
 діловий, -а, -é, -і, adj. *business (adj.)*
 дістатися, 1, vb. pf., -ануся, -анешся
get (somewhere)
 діти, -ей, inst. дітьми, pl. *children*
 дія, -і, f. *act (of a play)*
 для, prep. (+ gen.) *for*
 дмухнути, 1, vb. pf., -ну, -неш *puff*
 Дніпро, -а, m. *Dnipro*

до, prep. (+ gen.) *to*
 до побачення! *goodbye*
 до річи *by the way, incidentally*
 добá, -й, f., gen. pl. *дів twenty-four hours*
 добре! *fine!*
 добрий, -а, -е; -і, adj. *good, kind*
 добридень! *hello!*
 добрий день! *hello!*
 добро, -а, n. *good*
 добробут, -у, m. *prosperity*
 добродій, -я, voc. sg. -ію!, m. *sir*
 добродійка, -и, voc. sg. -ко!, gen. pl.
 -йок, f. *madam*
 довгий, -а, -е; -і, adj. *long*
 довго *long, for a long time*
 довести, 1, vb. pf., 3rd sg. доведеться;
 past tense довелось (impers. + dat.)
have to
 довший, -а, -е; -і, comp. adj. *longer*
 додому *home(wards)*
 дозволити, 2, vb. pf. (+ dat.) *permit*
 дозво́льте! *let me/us, allow me/us...*
 до́хати, 1, vb. pf., -йду, -йдеш *reach, get
 as far as*
 докладний, -а, -е; -і, adj. *exact, precise*
 документ, -а, m. *document*
 долетіти, vb. pf., -ечу, -етиш *arrive (by
 plane)*
 доля, -і, f. *fate*
 домашній, -я, -е; -і, adj. *domestic*
 домовитися, 2, vb. pf., -влюся, -вищеш,
 -вляться (з + inst.) *agree, arrange
 (with)*
 донька, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl.
 -нок, f. *daughter*
 доповідати, 1, vb. impf. *report*
 допомагати, 1, vb. impf. (+ dat.) *help*
 допомога, -и, dat. & loc. sg. -озі, f. *help,
 assistance*
 допомогти, 1, vb. pf., -можу, -можеш,
 past tense, -міг, -могла (+ dat.) *help*
 доробити, 2, vb. pf., -блò, -биш, -блять
finish making/doing
 доробляти, vb. impf. *finish making/doing*
 дорога, -и, dat. & loc. sg. -озі, gen. pl.
 -ріг, f. *road, journey, way*
 дорогий, -а, -é; -і, adj. *dear,
 expensive*
 дорого *it is expensive*

дорожчий, -а, -е; -і, comp. adj. *dearer*
 дорослий, -а, -е; -і, adj. & noun *adult*
 доручити, 2, vb. pf. *entrust*
 досуг! *that's enough!*
 досі *until now, so far*
 доставити, 2, vb. pf., -влю, -виш,
 -влять *deliver*
 дощ, -у, m. *rain*
 дошито, 2, vb. impf. (impers.) *be raining*
 дрібниця, -і, f. *trifle, small matter*
 друг, а, nom. pl. друзі, m. *friend*
 другий, -а, -е; -і, ord. num. *second*
 дружина, -и, f. *wife*
 дружити, 2, vb. impf. *be good friends*
 дружний, -а, -е; -і, adj. *friendly, amicable*
 дубля́ка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl.
 -нок, f. *leather overcoat*
 дуже *very*
 думати, 1, vb. impf. (над + inst.) *think;
 ponder on*
 думка, -и, dat. & loc. sg. -мці, gen. pl.
 -мок, f. *idea, thought*
 дурень, -ня, m. *fool*
 дурний, -а, -é; -і, adj. *stupid*
 душ, -у, m. *shower*
 душевний, -а, -е; -і, adj. *spiritual*
 дядько, -а, m. *uncle*
 дякувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш,
 (+ dat.) *thank*
 дякую! *thank you!*
 дячівка, -и, dat. & loc. sg. -ці, f.
 -чівки
 екран, -а, m. *screen*
 екскурсія, -ї, f. *excursion*
 експрес-пошта, -и, f. *express post*
 елегантний, -а, -е; -і, adj. *elegant*
 елегантно *elegantly*
 електрика, -и, dat. & loc. sg. -ці, f.
 -триччя
 електричка, -и, dat. & loc. sg. -ці, gen. pl.
 -чок, f. *electric suburban train*
 електроенергія, -ї, f. *electricity*
 емоція, -ї, f. *emotion*
 європейський, -а, -е; -і, adj. *European*
 жанр, -у, m. *genre*
 жарко *it is hot*
 жарт, -у, m. *joke*

жахливий, -а, -е; -і, adj. *terrible*
 жакливо! *awful!*
 жетон, а, m. *token*
 живопис, -у, m. *painting (genre)*
 жити, 1, vb. impf., живу́, живеш *live*
 житло, -а, n. *dwelling*
 життєвий, -а, -е; -і, adj. *life (adj.)*
 життя, -я, n. *life*
 жінка, -и, dat. & loc. sg. -нці, f., gen. pl.
 -нок *woman, wife*
 жіночий, -а, -е; -і, adj. *female*
 жовтень, -вня, m. *October*
 жовтий, -а, -е; -і, adj. *yellow*
 жоден, short form adj., -дна, -дне; -дни
none, no (kind of)
 журнал, -у, m. *journal*
 журналіст, -а, m. *journalist*
 з (із, зі), prep. (+ gen.) *from*
 з (із, зі), prep. (+ inst.) *with*
 за, prep. (+ acc.) *for; during, over (in time
 expressions); beyond; than (after
 comparatives)*
 за, prep. (+ inst.) *behind, beyond, on the
 other side of; according to*
 за Цільсієм *centigrade*
 заблукати, 1, vb. pf. *get lost*
 заборонений, -а, -е; -і, adj. *forbidden*
 забрати, 1, vb. pf., -беру, береш *take
 (someone off somewhere)*
 забувати, 1, vb. impf. *forget*
 забути, 1, vb. pf., -уду, -удеш; imp.
 -будь(те)! *forget*
 завдавати, 1, vb. impf., -даю, -даєш
cause
 завжди *always*
 завтра *tomorrow*
 загальний, -а, -е; -і, adj. *general*
 загасити, 2, vb., л., -ашу, -асиш
extinguish, put out
 задоволення, -я, n. *satisfaction*
 задумати, 1, vb. pf. *think up*
 заздрощі, -ів, pl. *envy, jealousy*
 заїхати, 1, vb. pf., -йду, -йдеш *get
 somewhere (a long way off)*
 займатися, 1, vb. impf. (+ inst.) *deal
 with, be busy with, go in for*
 зайнятий, -а, -е; -і, adj. *busy*
 зайти, 1, vb. pf., зайду́, зайдеш; past

tense -йшов, -йшла (по + acc.) *call (for); set (of the Sun)*
 закупівля, -і, f. *purchase in bulk*
 заку́ска, -и, dat. & loc. sg. -сці, gen. pl. -сок, f. *hors d'oeuvre*
 залісина, -и, f. *bald patch*
 залиша́тися, 1, vb. impf. *remain*
 залиши́тися, 2, vb. pf. *remain*
 замовити, 2, vb. f., -влю, -виш, -влять *order, reserve, book*
 замовлення, -я, n. *order*
 замовляти, 1, vb. impf. *order, reserve, book*
 замовник, -а, m. *person who places an order*
 замо́к, -мка, m. *lock*
 за́надто *excessively*
 заперечува́ти, 1, vb. impf., -ую, -уєш *object*
 запечений, -а, -е; -і, adj. *baked*
 запитання, -я, n. *question*
 запитати, 1, vb. pf. *ask (a question)*
 запізнитися, 2, vb. pf. (на + acc.) *be late (for)*
 запізнюватися, 1, vb. impf., -ююся, -юєшся (на + acc.) *be late (for)*
 запланований, а, -е; -і, adj. *planned*
 запланува́ти, 1, vb. pf., -ую, -уєш, *plan*
 запланувати, 2, vb. pf. *complete, fill in*
 запропонувати, 1, vb. pf., -ую, -уєш *propose, suggest*
 запросити, 2, vb. pf., -ошу́, -ошиш *invite*
 запрошення, -я, n. *invitation*
 за́прошувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *invite*
 зара́з *now, at any moment*
 заразитися, 2, vb. pf., -ажу́ся, -ази́шся *get infected*
 заробіти, 2, vb. pf., -блю́, -биш, -блять *earn*
 заробітна платня́ *wage, salary*
 заробіток, -тку, m. *wage, salary*
 заробля́ти, 1, vb. impf. *earn*
 засідання, -я, n. *meeting*
 засміятися, 1, vb. pf., -іюся, -ієшся *burst out laughing*
 заснути, 1, vb. pf., -ну́, -неш *fall asleep*
 зателефонува́ти, 1, vb. pf., -ую, -уєш *phone*

затишний, -а, -е; -і, adj. *quiet, peaceful, cosy*
 за́тишно *it is cosy*
 затримува́тися, 1, vb. impf., -уся, -уєшся *be held up, stay*
 захворіти, 1, vb. pf., -ію, -ійш *fall ill*
 захворювання, -я, n. *ailment*
 за́хід, -ходу, m. *west*
 за́хідний, -а, -е; -і, adj. *western*
 захо́дити, 2, vb. impf., -джу, -диш *come in, enter*
 захо́пити, 2, vb. d., -плю́, -пиш, -плять *catch*
 заціка́вити, 2, vb. pf., -влю, -виш, -влять (у/в + loc.) *interest (someone in something)*
 зачиня́ти, 1, vb. impf. *close (transitive)*
 зачиня́тися, 1, vb. impf. *close (intransitive)*
 зашарі́тися, 1, vb. pf., -іюся, -ієшся *blush*
 збагну́ти, 1, vb. pf., -ну́, -неш *grasp, comprehend*
 зберегти́, 1, vb. pf., -ежу́, -ежеш; past tense -ріг, регла́ *preserve*
 збирати́ся, 1, vb. impf. *plan, get ready*
 збитий, -а, -е; -і, adj. *whipped*
 збігати, 1, vb. pf. *run down, pop down*
 збро́я, -і, f. (always sg.) *weapons*
 збудува́ти, 1, vb. pf., -ую, -уєш *build*
 збу́тися, 1, vb. pf., 3rd sg. -у́деться *come true*
 зважа́ти, 1, vb. impf. (на + acc.) *pay attention (to)*
 зва́ти, 1, vb. impf., зву, звеш *call*
 зверта́тися, 1, vb. pf., (до + gen.) *apply (to)*
 звя́кнути, 1, vb. pf., -ну, -неш; past tense звик, звикла́ *get used (to)*
 зви́чайний, -а, -е; -і, adj. *usual*
 Звичайно! *Of course!*
 звідки? *where from? whence?*
 звідси *from here, hence*
 звідти *from there, thence*
 зворотний, -а, -е; і, adj. *return*
 зга́дувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *mention, recall*
 зго́да, -и, f. *agreement*
 Згода! *That's agreed!*
 зго́ден, short form adj., -дна, -дне; -дни

in agreement
 зго́ден/зго́дна з Вами *I agree with you*
 зшара́ти, 1, vb. impf., -даю́, -даєш *let (property)*
 зшара́тися, 1, vb. impf. (impers. + dat.), 3rd sg. здається *seem*
 зда́ти, 1, vb. pf., -дам, -даси, -дасть, -дано́, -дасте́, -даду́ть *let (property)*
 здога́датися, 1, vb. pf. *guess*
 здо́му *from home*
 здоро́вний, -а, -е; -і, adj. *healthy*
 здоро́в'я, -я, n. *health*
 зеле́ний, -а, -е; -і, adj. *green*
 зеле́нка, -и, dat. & loc. sg. -ни́, f. *zelenka (a green antiseptic liquid)*
 зеле́нь, -і, inst. sg. -нню, f. *greenery*
 земля́, -і, f. *ground*
 Земля́, -і, f. *Earth*
 зерні́стий, -а, -е; -і, adj. *granular*
 зза́ду *from behind*
 зими́, -и, f. *winter*
 зичити, 2, vb. impf. *wish*
 згра́ти, 1, vb. pf. *play*
 злі́ти, 1, vb. pf., зійду́, зійдеш; past tense -йшов, -йшла́ *ascend, go up; rise (of the sun)*
 зрє́ка, -и, dat. & loc. sg. -рці, gen. pl. зрє́к, f. *star*
 зрє́внати, 2, vb. pf., -влю, -виш, -влять *compare*
 зрєвнати́ти, 1, vb. impf. *compare*
 зрє́дити, 2, vb. pf., -їджу́, -їдиш *make a trip*
 зрє́сти, vb. pf., їм, -їси́, -їсть; їмо́, -їсте́, -їдять; imp. -їж(те)!; past tense -їв, -їла́ *eat (up)*
 злю́, -и, gen. pl. зол, n. *evil*
 злий, -а, -е; -і, adj. *evil, malicious*
 злість, злос́ті, inst. sg. злі́стю, f. *malice*
 змішува́ти, 1, vb. impf., -ую, -уєш *mix*
 змо́гти, 1, vb. pf., -о́жу, -о́жеш; past tense зміг, змогла́ *be able; manage, succeed*
 зморшка, -и, dat. & loc. sg. -шці, gen. pl. -шок, f. *wrinkle*
 зморе́ць, -вця́, m. (+ gen.) *expert (on)*
 зми́ромий, -а, -е; -і, -а, -е; -і, adj. & noun *familiar; [as noun] acquaintance*
 зшара́ти, 1, vb. pf., -їду́, -їдеш; past tense

-йшов, -йшла́ *find*
 знак, -а, m. *sign*
 зна́ти, 1, vb. impf. *know*
 знахо́дитися, 1, vb. impf., -джуся, -ди́шся *be situated*
 зна́чно (+ comp. adj.) *considerably*
 знепа́цька *unawares*
 зніма́тися, 1, vb. impf. *be filmed*
 зня́ти, 1, vb. pf., зніму́, знімеш *take off (clothes), remove; take a photograph of*
 зовні́шність, -ності, inst. sg. -ністю, f. *external appearance*
 золо́тий, -а, -е; -і, adj. *golden*
 зрє́ст, -росту, m. *size*
 зроби́ти, 2, vb. pf., -блю́, -биш, -блять *do, make*
 зрозумі́лий, -а, -е; -і, adj. *intelligible*
 зрозумі́ти, 1, vb. pf., -ію, -ієш *understand*
 зру́чний, а, -е; -і, adj. *comfortable*
 зру́чно *it is convenient*
 зуб, -а, m. *tooth*
 зупини́тися, 2, vb. pf. *stay, stop*
 зупи́нка, -и, dat. & loc. sg. -ни́, f. *stop*
 кінце́ва зупи́нка *terminus*
 зустрє́ти, 1, vb. pf., -їну́, -їнеш; imp. -їнь(те) *meet*
 зустрє́тися, 1, vb. pf., -їнуся, -їнешся *meet each other*
 зустрє́ньмося! *let's meet!*
 зу́стріч, -і, inst. -ччю, gen. pl. -чей, f. *meeting*
 зустрє́чати, 1, vb. impf. *meet*
 зустрє́чатися, 1, vb. impf. *meet with each other*
 з'ясу́вати, 1, vb. impf., -ую, -ує *clarify*

і and Іва́но-Франкі́вськ, -а, m. *Ivano-Frankivsk*
 ідеа́льний, -а, -е; -і, adj. *ideal*
 іде́я, -ї, f. *idea*
 ікра́, -ї, f. *caviare*
 іменни́ни, -нин, pl. *nameday*
 іменни́к, -а, m. *person celebrating nameday*
 імпонува́ти, 1, vb. impf., -ую, -уєш (+ dat.) *inspire respect (in)*

імпортований, -а, -е; -і, adj. *imported*
ім'я, ім'єни, n. *name, first name*
ім'я по батькові *patronymic*
інвестор, -а, m. *investor*
індекс, -у, m. *post code*
ін'єкція, -ї, f. *injection*
іноземний, -а, -е; -ї adj. *foreign*
інститут, -у, m. *institute*
інтелектуальний, -а, -е; -ї, adj. *cultured, polite*
інтерв'ю, n. indecl. *interview*
інтерес, -у, m. *interest*
інфекція, f. *infection*
інформація, -ї, f. *information*
інший, -а, -е; -ї, adj. *other*
існувати, 1, vb. impf., -ю, -єш *exist*
іспанець, -ця, m. *Spaniard (m.)*
Іспанія, -ї, f. *Spain*
іспанка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl. -нок *Spaniard (f.)*
іспит, -у, m. *examination*
італієць, -йця, m. *Italian (m.)*
італійка, -и, dat. & loc. sg. -йці, gen. pl. -йок *Italian (f.)*
Італія, -ї, f. *Italy*
іти, 1, vb. impf., іду, ідеш; imp. іди!
ідти!; past tense ішов, ішла *go (on foot)*
їдальня, -ї, gen. pl. -лень, f. *dining room*
їжа, -ї, f. *food*
їздити, 2, vb. impf., їжджу, їдиш *go, travel, ride*
ї, poss. pron. indecl. *her, its* (referring to inanimate f. nouns)
їсти, vb. impf., їм, їси, їсть; їмо, їсте, їдять; imp. їж(те)!; past tense їв, їла *eat*
їх, poss. pron. indecl. *their*
їхати, 1, vb. impf. їду, їдеш *go, travel*
й *and*
його, poss. adj., indecl. *his, its* (with reference to m. nouns)
йод, -у, m. *iodine*
кабачок, -чка, m. *marrow*
кабінет, -у, m. *office, study*
кава, -и, f. *coffee*
казати, 1, vb. impf., -ажу, -ажеш *say*

казка, -и, dat. & loc. sg. -ці, gen. pl. -зок, f. *fairy story*
календар, -я, m. *calendar*
калькулятор, а, m. *calculator*
камінь, -меня, m. *stone*
Канада, -и, f. *Canada*
канадієць, -йця, m. *Canadian (m.)*
канадійка, -и, dat. & loc. sg. -йці, gen. pl. -йок, f. *Canadian (f.)*
канапа, -и, f. *divan*
канікули, -ул, pl. *holidays*
капіталовкладення, -я, n. *capital investment*
карбованець, -нця, m. *karbovanets*
карий, -а, -е; -ї, adj. *hazel (colour of eyes)*
Карпати, gen. -ат, pl. *the Carpathian mountains*
картина, -и, f. *picture*
картинний, -а, -е; -ї, adj. *picture (adj.)*
картка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl. -ток, f. *card*
картопля, -ї, f. *potato(es)*
каса, -и, f. *cash desk*
касієр, -а, m. *cashier*
каталог, -у, m. *catalogue*
кашель, -шлю, m. *cough*
квадратний, -а, -е; -ї, adj. *square (adj.)*
квартира, -и, f. *flat*
квитанція, -ї, f. *receipt*
квиток, -тка, m. (до + gen.) *ticket (for)*
квітень, -ня, m. *April*
квітка, -и, dat. & loc. sg. -тці, nom. pl. квіти *flower*
келіх, -а, m. *glass (for wine)*
керівний, -а, -е; -ї, adj. *leading*
керівництво, а, n. *management*
керувати, 1, vb. impf., -ю, -єш (+ inst.) *manage, rule*
Київ, Києва, m. *Kyiv*
кілим, -а, m. *carpet, rug*
кирпатий, -а, -е; -ї, adj. *snub-nosed*
кіця, -ї, f. *kitten*
кілька (+ gen.) *several, a few*
кіт, коті, m. *cat*
клімат, -у, m. *climate*
книга, -и, dat. & loc. sg. -їзі, f. *book*
книгарня, -ї, gen. pl. -рень, f. *bookshop*
кніжка, -и, dat. & loc. sg. -жці, gen. pl.

-жок, f. *book*
кобза, -и, f. *kobza*
кобзар, -я, m. *kobza player*
ковбаса, -ї, f. *salami, sausage*
контати, 1, vb. impf. *swallow*
код, -у, m. *code*
кожний, -а, -е; -ї (also short m. form кожен), adj. *each, every, anyone*
колоті, -от, pl. *tights*
колега, -и, dat. & loc. sg. -езі, m. or f. *colleague*
коли? when?
коли-небудь, indef. adv. *anytime, ever, some time (or other)*
колись, indef. adv. *sometime ago, at one time*
коліно, -и, n. *knee*
колір, -льору, m. *colour*
колія, -ї, f. *track, platform*
комерційний, -а, -е; -ї, adj. *commercial*
комерція, -ї, f. *commerce*
комора, -и, f. *pantry, storeroom*
компанія, -ї, f. *company*
композитор, -а, m. *composer*
композиція, -ї, f. *composition*
комп'ютер, -а, m. *computer*
комфорт, -у, m. *comfort*
кониця, -ї, f. *lily of the valley*
конвієр, -а, m. *envelope*
конкретний, -а, -е; -ї, adj. *concrete*
консул, -а, m. *consul*
консульський, -а, -е; -ї, adj. *consular*
контракт, -у, m. *contract*
контролер, -а, m. *inspector*
контроль, -ю, m. *control*
когніак, -у, m. *cognac*
копілка, -и, gen. pl. -йок, f. *copybook (100th part of a hryvnia)*
(NB) nom. pl. копійки, but дві копейки; п'ять копійок)
коректний, -а, -е; -ї, adj. *correct*
кореспондент, -а, m. *correspondent*
коридор, -у, m. *corridor*
коричневий, -а, -е; -ї, adj. *brown*
короткий, -а, -е; -ї, adj. *short*
коротший, -а, -е; -ї, comp. adj. *shorter*
блок, -а, m. *block*
костюм, -а, m. *suit*
кулієт, -и, f. *cutlet*

котрий, -а, -е; -ї *which?*
коханий, -а, -е; -ї, adj. *functioning as a noun beloved*
коханя, -я, n. *love*
кохати, 1, vb. impf. *love*
кошт, -у, m. *cost, expense*
коштувати, 1, vb. pf., 3rd sg. *коштує cost*
краб, а, m. *crab*
краватка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl. -ток, f. *tie*
країна, -и, f. *country*
кратля, -ї, gen. pl. -пель, f. *drop*
краса, -ї, f. *beauty*
красивий, -а, -е; -ї, adj. *beautiful, handsome*
кращий, -а, -е; -ї, adj. *better*
краватка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl. -ток, f. *prawn*
кредит, -у, m. *credit*
кредитна картка *credit card*
кремезний, -а, -е; -ї, adj. *robust, sturdy*
Крим, -у, loc. sg. у Криму, m. *Crimea*
кримський, -а, -е; -ї, adj. *Crimean*
крім, prep. (+ gen.) *apart from*
кріплений, -а, -е; -ї, adj. *fortified*
крісло, -а, gen. pl. -сел, n. *armchair*
круглий, -а, -е; -ї, adj. *round*
куди? *where to? whither?*
куди (+ comp. adj.) *far*
кудись, indef. adv. *somewhere (to)*
культура, -и, f. *culture*
купé, n. indecl. *compartment*
купити, 2, vb. pf., -пів, -пиш, -плять *buy*
купон, -а, m. *coupon (also 'karbovanets')*
купувати, 1, vb. impf., -ю, -єш *buy*
курорт, -у, m. *resort*
курс, у, m. *exchange rate*
куртка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl. -ток, f. *jacket*
кухня, -ї, gen. pl. -хонь, f. *kitchen*
кучерявий, -а, -е; -ї, adj. *curly*
кущ, -а, m. *bush*
лампа, -и, f. *lamp*
ластовиння, -я, n. (always sg.) *freckles*
легкий, -а, -е; -ї, adj. *light, easy*
легко *easily, it is easy*

легковажний, -а, е; -і, adj. *frivolous*
 легший, -а, -е; -і, comp. adj. *lighter, easier*
 лежати, 2, vb. impf., -жy, -жиш *lie*
 летіти, 2, vb. impf., -ечy, -етиш *fly*
 лимон, -а, m. *lemon*
 липень, -ня, m. *July*
 листий, -а, -е; -і, adj. *bald*
 лист, -а, m. (до + gen.) *letter (to/for)*
 листівка, -и, dat. & loc. sg. -вці, gen. pl. -вок, f. *postcard*
 листопад, -а, m. *November*
 листя, -я, n. *foliage*
 лихоманити, 2, vb. impf. (impers. + dat.) *feel feverish*
 лишé *only, just*
 лівий, -а, -е; -і, adj. *left*
 ліворуч *on the left, to the left*
 ліжко, -а, loc. sg. у ліжку, gen. pl. -жок, n. *bed*
 лікар, -я, m. *doctor*
 лікарня, -і, gen. pl. -рень, f. *hospital*
 ліки, -ів, pl. *medicine*
 лікувати, 1, vb. impf., -ю, -єш *heal*
 ліс, -у, m. *forest*
 літак, -а, m. *plane*
 літати, 1, vb. impf. *fly*
 літо, -а, n. *summer*
 ліфт, -а, m. *lift*
 лічильник, -а, m. *meter*
 лóжа, -і, f. *box (in a theatre)*
 лóжа бенуар *Grand Circle (in a theatre)*
 лóжечка, -и, dat. & loc. sg. -ці, gen. pl. -чок, f. *small spoon, teaspoon*
 лóжка, -и, dat. & loc. sg. -жці, gen. pl. -жок, f. *spoon*
 Луганськ, -а, m. *Luhansk*
 Львів, Львова, m. *Lviv*
 любити, 2, vb. impf., -блю, -биш, -блять *love, like*
 любов, -і, inst. sg. -ов'ю, f. *love*
 люди, -дэй, inst. -дям'я, pl. *people*
 люстра, -и, f. *chandelier*
 лютий, -ого, m. adj. functioning as noun *February*
 лялька, -и, dat. & loc. sg. -льці, gen. pl. -льок, f. *doll*
 мабу́ть *perhaps, maybe*

магазин, -у, m. *shop*
 магнітофон, -а, m. *tape recorder*
 мадэра, -и, f. *madeira*
 майбутнє, -нього, n. adj. functioning as noun *the future*
 майбутній, -я, -е; -і, adj. *future*
 майдан, -у, m. *square*
 майже *almost, nearly*
 майонез, -у, m. *mayonnaise*
 малеп'який, -а, -е; -і, adj. *little, small*
 малий, -а, -е; -і, adj. *little, small*
 малиновий, -а, -е; -і, adj. *crimson*
 мало (+ gen.) *few, little*
 малювати, 1, vb. impf., -юю, -юєш *paint*
 маляр, -а, m. *painter (house)*
 мама, -и, f. *mother, mummy*
 манера, -и, f. *manner*
 маринований, -а, -е; -і, adj. *marinated*
 марка, -и, dat. & loc. sg. -рці, gen. pl. -рок, f. *postage stamp*
 маршрут, -у, m. *route*
 масаж, -у, m. *massage*
 масло, -а, n. *butter*
 математик, -а, m. *mathematician*
 математика, -и, dat. & loc. sg. -иці, f. *mathematics*
 ма́ти, 1, vb. impf. *have*
 ма́ти ра́цію *be right*
 матч, -у, m. *match (sporting)*
 машина, -и, f. (coll.) *car*
 меблі, -ів, pl. *furniture*
 мед, -у, loc. sg. на медy, m. *honey*
 менше (+ gen.) *fewer, less*
 менший, -а, -е; -і, comp. adj. *smaller*
 меню́, n. indecl. *menu*
 мережа, -і, f. *net(work)*
 метá, -й, f. *aim, purpose*
 метр, -а, m. *metre*
 метро́, n. indecl. *underground railway*
 мешкати, 1, vb. impf. *live, dwell*
 ми, pers. pron., acc., gen. & loc. нас, dat. нам, inst. нами *we*
 минулий, -а, -е; -і, adj. *last*
 мистецтво, -а, n. *art*
 митний, -а, -е; -і, adj. *customs (adj.)*
 митниця, -і, f. *customs*
 між, prep. (+ inst.) *between*
 міжнародний, -а, -е; -і, adj.

international
 мо́й, m., мо́я, f., мо́є, n.; мо́ї, pl., poss. pron. *my, mine*
 мікстура, -и, f. *liquid medicine, mixture*
 міліція, -ї, f. *police*
 мільйон, -а, m., card. num. *million*
 мільйонний, -а, -е; -і, ord. num. *millionth*
 міністерство, -а, n. *ministry*
 міністр, -а, m. *minister*
 міркування, -я, n. *consideration*
 місто, -а, n. *town, city*
 місце, -я, n. *place; seat (in a theatre)*
 місцевий, -а, -е; -і, adj. *local*
 місяць, -ця, m. *month*
 мішій, -а, -е; -і, adj. *powerful, strong*
 міць, мо́ці, inst. sg., мі́ццю, f. *might, power*
 мо́ва, -и, f. *language*
 мо́гти, 1, vb. impf., мо́жу, мо́жеш; past tense *міг, могла can, be able*
 модернізація, -ї, f. *modernisation*
 модернізувати, 1, vb. impf., -юю, -юєш *modernise*
 модний, -а, -е; -і, adj. *fashionable*
 може́ бути *maybe, perhaps*
 можли́вий, -а, -е; -і, adj. *possible*
 можли́вість, -ості, inst. sg. -істю, f. *possibility*
 можливо́ *possibly*
 можна́ *it is possible*
 молодий, -а, -е; -і, adj. *young*
 молодший, -а, -е; -і, adj. *youngest*
 молоко́, -а, n. *milk*
 море, -я, n. *sea*
 мороз, -у, m. *frost*
 морозиво, -а, n. *ice cream*
 морозити, 2, vb. impf., -о́жу, -о́зиш *chill (also used as impers.)*
 мрячіти, 2, vb. impf. (impers.) *drizzle*
 му́зика, -и, dat. & loc. sg. -ці, f. *music*
 музикант, -а, m. *musician*
 му́нити, 2, vb. impf., -у́шу, -у́сиш *must, have to*
 му́шк, -и, dat. & loc. sg. -ці, f. *fly*
 м'який, -а, -е; -і, adj. *soft*
 м'якість, -кості, inst. sg. -кістю, f. *softness, tenderness*
 м'ясо́ний, -а, -е; -і, adj. *meat (adj.)*
 м'ясо́, -и, n. *meat*

на, prep. (+ acc.) *to*
 на все добре! *all the best!*
 на жаль *unfortunately*
 на мою думку *in my opinion*
 на, prep. (+ loc.) *at*
 пабагато (+ comp. adj.) *much*
 набережна, -ої, adj. functioning as f. noun *embankment*
 наважитися, 2, vb. pf. *dare, resolve*
 навесні *in spring*
 навіть *even*
 навколо, prep. (+ gen.) *around*
 навчитися, 2, vb. pf. *learn*
 нагода, -и, f. *occasion*
 нагорі *upstairs*
 над, prep. (+ inst.) *over, above*
 надавати, 1, vb. impf., -даю́, -даєш (+ gen.) *give (a lot of something)*
 надáли *in the future*
 надзвичайно *extraordinarily*
 надóвго *for long*
 наза́д *backwards, to the rear*
 назва, -и, f. *name*
 наї́вний, -а, -е; -і, adj. *naive*
 найбільш (+ adj.) *most*
 найбільше *most of all*
 найбільший, -а, -е; -і, super. adj. *biggest*
 найбли́жчим ча́сом *in the very near future*
 найгі́рший, -а, -е; -і, super. adj. *worst*
 найда́вніший, -а, -е; -і, super. adj. *oldest, most ancient*
 найкра́щий, -а, -е; -і, super. adj. *best, very best*
 найма́ти, 1, vb. impf. *rent*
 найме́нш (+ adj.) *least*
 найме́нший, -а, -е; -і, super. adj. *smallest*
 найня́ти, vb. pf., -йма́ю, -ймаєш *rent*
 нала́годити, 2, vb. pf., -джу́, -диш *arrange*
 наля́ти, 1, vb. pf., -ля́ю, -ля́єш *pour (out)*
 напéвно *probably, for sure*
 написáти, 1, vb. pf., -и́шу, -и́неш *write*
 напíю, -по́ю, m. *beverage, drink*
 напри́клад *for example*
 напру́жений, -а, -е; -і, adj. *busy*
 наркоти́чний, -а, -е; -і, adj. *narcotic*
 нароби́ти, 2, vb. pf., -блю́, -биш, -блять

make (a lot of)
 наробитися, 2, vb. pf., -блося, -бишся,
 -бляться *overwork oneself*
 наробляти, 1, vb. impf. *make (a lot of)*
 нароблятися, 1, vb. impf. *overwork oneself*
 народ, -у, m. *people, nation*
 народження, -я, n. *birth*
 народити, 2, vb. pf., -джу, -диш *give birth to*
 народитися, 2, vb. pf., -джуся, -дишся
be born
 наскільки *as far as*
 настільки *to such an extent*
 настільний, -а, -е; -і, adj. *table (adj.)*
 настрій, -рою, m. *mood*
 наступний, -а, -е; -і, adj. *next*
 натиснути, 1, vb. pf., -ну, -неш (на +
 acc.) *press (on)*
 натуральний, -а, -е; -і, adj. *natural*
 наука, -и, f. *science*
 науковець, -вця, m. *scientist*
 науковий, -а, -е; -і, adj. *scientific*
 національний, -а, -е; -і, adj. *national*
 начальник, -а, m. *manager, head*
 наш, -а, -е; -і, poss. pron. *our, ours*
 не *not*
 не видно (+ gen.) *...is/are not visible*
 не той, ... *wrong*
 небо, -а, nom. pl. небеса, gen. pl. небес,
 n. *sky*
 невже? *is it really possible?*
 невинний, -а, -е; -і, adj. *innocent*
 невисокий, -а, -е; -і, adj. *short*
 недалеко (від) *not far (from)*
 неділя, -і, f. *Sunday*
 п'єжить, -ю, m. *cold (in the head)*
 незабаром *soon*
 незалежний, -а, -е; -і, adj. *independent*
 незалежно від (+ gen.) *independently of*
 незвичайний, -а, -е; -і, adj. *unusual*
 незмінний, -а, -е; -і, adj. *unchanged*
 неодмінно *without fail*
 неодружений, -а, -е; -і, adj. *unmarried*
 непогано *not bad*
 неправда, -и, f. *falsehood*
 несподіваний, -а, -е; -і, adj. *unexpected*
 нести, 1, vb. impf., -су, -ош; past tense
 ніс, неслá *carry*

нехай... *may...*
 нещасливий, -а, -е; -і, adj. *unlucky*
 нещасний, -а, -е; -і, adj. *unhappy*
 нещасний випадок *accident*
 нещодавно *recently*
 нижній, -я, -е; -і, adj. *lower*
 нижчий, -а, -е; -і, comp. adj. *lower*
 низький, -á, -é, -í, adj. *low*
 низько *low*
 ні *no*
 ніде, neg. adv. *nowhere*
 ніде, neg. adv. *there is nowhere*
 ніж *than (after comparatives)*
 ніж, ножá, m. *knife*
 нікого, neg. pron. *there is no-one*
 ніколи, neg. adv. *never*
 ніколи, neg. adv. *there is no time*
 нікуди, neg. adv. *nowhere (to)*
 нікуди, neg. adv. *there is nowhere (motion)*
 німець, -мця, m. *German (m.)*
 Німеччина, -и, f. *Germany*
 німкєя, -і, f. *German (f.)*
 ніс, нóса, m. *nose*
 ніхтò, neg. pron. *no-one, nobody*
 нічого, neg. pron. *there is nothing*
 Нічòго! *It doesn't matter!*
 ніщò, neg. pron. *nothing*
 ніякий, -а, -е; -і, neg. adj. *no (kind of)*
 новий, -á, -é; -í, adj. *new*
 новина, -и, f. *news*
 ногá, -и, dat. & loc. sg. -оzi, gen. pl. нiг, f.
leg, foot
 ножиці, -иць, pl. *scissors*
 номер, -а, m. *room (in a hotel)*
 нормально! *OK!*
 носити, 2, vb. impf., -ошý, -óсиш *carry, wear*
 нудити, 2, vb. impf. (impers. + acc.) *feel sick*
 нудний, -á, -é; -í, adj. *boring*
 о (об), прер. (+ loc.) *at (in clock time phrases)*
 обережний, -а, -е; -і, adj. *careful*
 обидва, m. & n.; обидві, f. *both*
 обід, -у, m. *lunch*
 обідати, 1, vb. impf. *have lunch*
 обладнання, -я, n. *equipment*
 обличчя, -я, n. *face*

обмін, -у, m. *exchange*
 обов'язковий, -а, -е; -і, adj. *compulsory*
 обов'язково *it is compulsory*
 ображати, vb. impf. *be offended*
 ошá! *you don't say!*
 овочівий, -а, -е; -і, adj. *vegetable (adj.)*
 огірòк, -ркá, m. *cucumber*
 оглянути, 1, vb. pf., -ну, -неш *examine, look over*
 оголосити, 2, vb. pf., -ошý, -óсиш
announce
 оголошення, -я, n. *advertisement, small ad*
 одержати, 2, vb. pf., -жу, -жиш *get, obtain*
 одержувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *get, obtain*
 Одеса, -и, f. *Odesa*
 один, m.; одна, f.; одне, n., card. num.
one
 один одного (m. + m.); одна одну (f. + f.);
 одне одного (m. + f.) *one another*
 одинадцятий, -а, -е; -і, ord. num.
eleventh
 одинадцять, card. num. *eleven*
 однак *however*
 одини́мнатцять, -а, -е; -і, adj. *one-roomed*
 одразу (відразу) *at once*
 одружений, -а, -е; -і, adj. *married*
 одружитися, 2, vb. pf., *get married (man to a woman)*
 одужання, -я, n. *recovery*
 одяг, -у, m. *clothing*
 одягати, 1, vb. impf. *dress (someone)*
 одягатися, 1, vb. impf. *dress oneself, get dressed*
 óзеро, -я, n. *lake*
 ознайомитися, 2, vb. pf., -млюся,
 -млюєш, -млються (з + inst.)
familiarise oneself (with)
 óчи, -я, nom. pl. óчi, gen. pl. -чéй, inst. pl.
eyes
 óчи́вий, -а, -е; -і, adj. *separate*
 óвнамитовий, -а, -е; -і, adj. *velvet*
 óкунáри, -и, pl. *glasses*
 óлèвèнь, -вiя, m. *pencil*
 óмлèт, -у, m. *omlette*
 óш тóчè (ishure)

онóк, -а, m. *grandson*
 онóчка, -и, dat. & loc. sg. -чi, gen. pl.
 -чок, f. *granddaughter*
 оперáция, -i, f. *operation*
 описáти, 1, vb. pf., -ишý, -ишеш
describe
 ора́нжевий, -а, -е; -і, adj. *orange (colour)*
 освiта, -я, f. *education*
 оселéдець, -дця, m. *herring*
 осетрина, -и, f. *sturgeon*
 осетровий, -а, -е; -і, adj. *sturgeon (adj.)*
 óсiнь, óсени, inst. sg. óсiнню, f. *autumn*
 особливий, -а, -е; -і, adj. *special*
 остáнний, -я, -е; -і, adj. *last, final*
 ось *here is*
 от *here, there, behold! look!*
 óтже *so, well then!*
 офіцiáнт, -а, m. *waiter*
 офіцiáнтка, -и, dat. & loc. sg. -тцi, gen.
 pl. -ток, f. *waitress*
 офіцiйний, -а, -е; -і, adj. *official*
 офóрмити, 2, vb. pf., -млю, -миш,
 -млять *obtain (a visa)*
 охолодити, 2, vb. pf., -джу, -диш *cool down*
 очерéт, -у, m. *reeds*
 па! *bye-bye!*
 пáгорб, -а, m. *hill*
 пальтò, n. indecl. *overcoat*
 пампúшка, -и, dat. & loc. sg. -шцi, gen.
 pl. -шòк, f. *garlic bun*
 пам'ятáти, 1, vb. impf. *remember*
 пáм'ятка, -и, dat. & loc. sg. -тцi, f.
monument
 пáм'ятка архiтектóри *listed building*
 пан, -а, voc. pánel, m. *Mr*
 пáни, f. indecl. *Mrs*
 папiр, -пéра, m. *paper (document)*
 папiр, -пéру, m. *paper (material)*
 папiрécь, -рцá, m. *sheet of paper*
 пáпка, -и, dat. & loc. sg. -пцi, gen. pl.
 -пок, f. *file, folder*
 пáра, -и, f. *pair*
 парасòлькa, -и dat. & loc. sg. -льцi, gen.
 pl. -льòк, f. *umbrella*
 парламèнт, -у, m. *parliament*
 пароплáв, -а, m. *steamer*
 партёр, -у, m. *stalls (in a theatre)*

поїзд, -а, m. *train*
 поїздка, -и, dat. & loc. sg. -дці, f. *trip*
 поїсти, vb. pf., -ім, -іси, -їсть: -імо,
 -їсте, -їдять; imp. -їж(те)!: past tense
 -їв, -їла *have a bite to eat*
 поїхати, 1, vb. pf., -їду, -їдеш *set off,
 make a trip*
 показати, 1, vb. pf., -ажу, -ажеш *show*
 поки *while*
 поки не (+ pf. verb) *until*
 поки що *for the time being*
 покладати, 1, vb. impf. *put, place*
 покласти, 1, vb. pf., -аду, -адеш; past
 tense -ав, -ала *put, place*
 полагодити, 2, vb. pf., -джу, -диш *settle*
 поламатися, 1, vb. pf. *break down*
 поле, -я, n. *field*
 полегшити, 2, vb. pf. *make easier*
 полєжати, 1, vb. pf., -жу, -жиш; imp.
 -лєж(те)! *have a lie-down*
 полиця, -і, f. *shelf; berth*
 поліклініка, -и, dat. & loc. sg. -ці, f.
health centre
 полуниця, -і, f. *strawberry*
 полюбити, 2, vb. pf., -блю, -биш,
 -блять *become fond of*
 поляк, -а, m. *Pole (m.)*
 Польща, -і, f. *Poland*
 помідор -а, m. *tomato*
 поміняти, 1, vb. pf. *change*
 поміряти, 1, vb. pf. *try on (clothing)*
 помітити, 2, vb. pf., -ічу, -ітиш *notice*
 помічник, -а, m. *assistant, helper*
 понеділок, -лка, m. *Monday*
 пообідати, 1, vb. pf. *have some lunch*
 попереду *in front*
 поплівати, 1, vb. pf. *have a swim*
 попросити, 2, vb. pf., -ошу, -бсиш *ask
 for, request; ask (somebody to do
 something)*
 порá, -я, f. *proper time*
 порá року *season*
 порівняння, -я, n. *comparison*
 порошóк, -шкó, m. *powder*
 портвейн, -у, m. *port (drink)*
 поруч *close by*
 поряд із (+ inst.) *alongside*
 посада, -и, f. *position*
 посадка, -и, dat. & loc. sg. -дці, f. *landing*

(of an aircraft)
 поселитися, 2, vb. pf., *settle in (eg. in a
 hotel room)*
 посередині *in the middle*
 посередник, -а, m. *agent*
 посильний, -а; -і, adj. *functioning as noun
 delivery person*
 послуга, -и, dat. & loc. sg. -узі, f. *service,
 favour*
 посмішка, -и, dat. & loc. sg. -шці, gen. pl.
 -шок, f. *smile*
 поснідати, 1, vb. pf. *have breakfast*
 посольство, -а, n. *embassy*
 поспати, 2, vb. pf., -плю, -пийш, -пять
get some sleep
 поспішати, 1, vb. impf. *hurry, be in a
 hurry*
 поставити, 2, vb. pf., -влю, -виш,
 -влять; imp. -став(те)! *place, put*
 поставка, -и, dat. & loc. sg. -вці, gen. pl.
 -вок, f. *delivery*
 постаратися, vb. pf. *try*
 постіль, -телі, inst. sg. *постілью* or
 постелею, f. *bedding*
 посуд, -у, m. *crocery*
 пітім *then, later*
 потребувати, 1, vb. pf., -ую, -уєш
 (+ gen.) *demand, need*
 потрібний, -а, -е; -і, adj. (для + gen.)
 (also short m. form потрібен) *necessary
 (for)*
 потяг, -а, m. *train*
 потягати, 1, vb. pf., -гну, -гнеш *pull*
 почати, 1, vb. pf., -чну, -чнеш *begin*
 почáток, -тку, m. *beginning*
 почека́ти, 1, vb. pf. *wait for a bit*
 почина́тися, 1, vb. impf. *begin (intrans.)*
 почувати, 1, vb. impf. себе *feel*
 почувт'я, -я, n. *feeling*
 поши́ття, -я, n. *sewing*
 пошта, -и, f. *post*
 пошастити, 2, vb. pf. (impers. + dat.) *be
 lucky*
 мені пошастило *I had a stroke of luck*
 пояснити, 2, vb. pf. *explain*
 правда, -и, f. *truth*
 правий, -а, -е; -і, adj. *right*
 пра́во, -а, n. (на + acc.) *right (to)*
 правóруч *on the right, to the right*

пра́пор, -а, m. *flag*
 праці́вниця, -і, f. *official (f.)*
 працюва́ти, 1, vb. impf., -юю, -юєш
work
 пра́ця, -і, f. *work*
 предме́т, -а, m. *item, object*
 представити, 2, vb. pf., -влю, -виш,
 -влять *introduce (someone)*
 представник, -а, m. *representative*
 премо́ра, -и, f. *first night of a play*
 прес, -и, f. *press*
 прибіга́ти, 1, vb. impf. *come running*
 прибігти, 2, vb. pf., -іжy, -іжш; past
 tense -біг, -бігла *come running*
 прибува́ти, 1, vb. impf. *arrive*
 прива́бливий, -а, -е; -і, adj. *attractive*
 прива́тний, -а, -е; -і, adj. *private*
 привє́стий, 1, vb. pf., -зy, -зєш; past tense
 -ві, -вєля *bring (by transport)*
 приві́т! *hi!*
 приві́тання, -я, n. *greetings*
 приві́тати, 1, vb. pf. (з + inst.) *welcome;
 congratulate (on)*
 прино́сити, 2, vb. impf., -бжу, -бсиш
bring (by transport)
 приго́ломшити, 2, vb. pf. *stun, amaze*
 приготува́ти, 1, vb. pf., -ую, -уєш
prepare, get ready
 прио́щитися, 1, vb. impf. *help oneself*
 приємний, -а, -е; -і, adj. *pleasant, nice*
 приємні́сть, -ності, inst. sg. -ністю, f.
pleasure
 приє́мно *it is nice*
 приє́млення, -я, n. *landing*
 приї́жджати, 1, vb. impf. *come, arrive (by
 transport)*
 приї́д, -у, m. *arrival*
 приї́дати, 2, vb. impf., -їжджy, -їждш
come, arrive (by transport)
 приї́кати, 1, vb. pf., -їду, -їдеш *come,
 arrive*
 приї́ти, 1, vb. pf., -йму, -ймеш
receive, accept, take
 при́йм, -у, m. *reception*
 приї́ти, 1, vb. pf., -йду, -йдеш past tense
 йшов, -йшла *come, arrive (on foot)*
 при́клад, -у, m. *example*
 приоро́дник, -а, m. *frontier guard*
 приора́сок, -и, f. *ornament*

прилеті́ти, 2, vb. pf., -ечy, -єтиш *come,
 arrive (by plane)*
 приліта́ти, 1, vb. impf. *come, arrive (by
 plane)*
 принє́сти, 1, vb. pf., -сy, -сєш; past tense
 -ніс, -неслá *bring (on foot)*
 прино́сити, 2, vb. impf., -бшу, -бсиш
bring (on foot)
 припини́ти, 2, vb. pf. *stop (doing
 something)*
 приро́да, -и, f. *nature*
 прихóдити, 2, vb. impf., -лжу, -диш
come, arrive (on foot)
 прия́тель, -я, m. *friend*
 прия́телька, -и, dat. & loc. sg. -льці, gen.
 pl. -льо́к, f. *friend (female)*
 прия́телиова́ти, 1, vb. impf., -юю, -юєш
be friends
 прізви́ще, -а, n. *surname*
 про, prep. (+ acc.) *about*
 проаналізува́ти, 1, vb. pf., -ую, -уєш
analyse
 пробачи́ти, 2, vb. pf., imp. -бач(те)!
forgive, excuse
 пробіга́ти, 1, vb. impf. *run past*
 пробігти, 2, vb. pf., -іжy, -іжш; past
 tense -біг, -бігла *run past*
 пробле́ма, -и, f. *problem*
 пробу́ти, 1, vb. pf., -уду, -удеш *spend
 time*
 провє́стий, 1, vb. pf., -єду, -єдеш; past
 tense -вів, -вєлá *escort, convey*
 провідні́к, -а, m. *sleeping-car attendant
 (male)*
 провідни́ця, -і, -f. *sleeping-car attendant
 (female)*
 прово́дити, 2, vb. impf., -джу, -диш
escort, convey
 прову́лок, -лка, m. *lane*
 програ́ма, -и, f. *programme*
 прогуля́нка, -и, dat. & loc. sg. -ці, gen. pl.
 -нок, f. *walk*
 продава́ти, 1, vb. impf., -аю, -аєш *sell*
 прода́ж, -у, loc. sg. (в) *продажу, m. sale*
 прода́ти, vb. pf., -дам, -дася, -дасть;
 -дамо, -дасте, -дадуть *sell*
 продо́вження, -я, n. *continuation*
 продо́вжити, 2, vb. pf. *continue*
 проду́кти, -ів, pl. *food*

проєкт, -у, м. *project*
 проїжджати, 1, vb. impf. *drive past/through*
 проїздити, 2, vb. impf., -їжджү, -їздиш *drive past/through*
 проїзний квиток *travel pass*
 проїхати, 1, vb. pf., -їду, -їдеш *drive past/through*
 прийти, 1, vb. pf., -йдү, -їдеш: past tense -їшов, -їшла *pass (through)*
 пролетіти, 2, vb. pf., -ечү, -етіш *fly past/through*
 пролітати, 1, vb. impf. *fly past/through*
 пропозиція, -ї, f. *proposal*
 пропонувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *propose*
 пропустити, 2, vb. pf., -ущү, -устиш *miss*
 проробити, 2, vb. pf., -блю, -биш, -блять *spend time working*
 проробляти, 1, vb. impf. *spend time working*
 просити, 2, vb. impf. -ощү, -ошиш *ask for, request*
 проспект, -у, м. *avenue*
 просто *simply*
 протє *however*
 протї, прер. (+ gen.) *against*
 профєсор, -а, voc. -pel, m. *professor*
 профіль, -ю, м. *profile*
 прохання, -я, п. *request*
 проходити, 2, vb. impf., -джу, -диш *pass, go through*
 прохолодний, -а, -є; -ї, adj. *cool*
 прохолодно *it is cool*
 прочитати, 1, vb. pf. *read (through)*
 прояснення, -я, п. *clear period*
 прямиї, -а, -є; -ї, adj. *straight, direct*
 прямио *straight (ahead)*
 пульс, -у, м. *pulse*
 пункт, -у, м. *point, spot, place*
 пункт обміну *bureau de change*
 пухкий, -а, -є; -ї, adj. *chubby*
 пшениця, -ї, f. *wheat*
 п'ятдесят, card. num. *fifty*
 п'ятдесятий, -а, -є; -ї, ord. num. *fiftieth*
 п'ятеро, coll. num. *five*
 п'ятий, -а, -є; -ї, ord. num. *fifth*
 п'ятисотий, -а, -є; -ї, ord. num. *five*

hundredth
 п'ятнадцятий, -а, -є; -ї, ord. num. *fifteenth*
 п'ятнадцять, card. num. *fifteen*
 п'ятниця, -ї, f. *Friday*
 п'ятсот, card. num. *five hundred*
 п'ять, card. num. *five*
 радіий, -а, -є; -ї, adj. (+ dat.) *glad*
 радісний, -а, -є; -ї, adj. *joyful*
 радість, -дості, inst. sg. -дістю, f. *joy*
 радїти, 1, vb. impf., -їю, -їєш *be pleased*
 радоши, -їв, pl. *joy, happiness*
 раз, -у, м. *time*
 разом із (+ gen.) *together with*
 район, -у, м. *district*
 рана, -ни, f. *wound*
 ранок, -нку, м. *morning*
 раптом *suddenly*
 рахунок, -нка, м. *bill*
 реєстратура, -я, f. *registration*
 рейс, -у, м. *journey, flight*
 реклама, -я, f. *advertising, advertisement*
 рептеп, -у, м. *X-ray*
 ресторán, -у, м. *restaurant*
 рецєпт, -а, м. *prescription*
 речовина, -ї, f. *substance*
 рїба, -я, f. *fish*
 рїбний, -а, -є; -ї, adj. *fish (adj.)*
 риболовля, -ї, f. *fishing*
 рїнок, -нку, loc. sg. *market*
 рис, -у, м. *rice*
 рїдкісний, -а, -є; -ї, adj. *rare, unusual*
 рїзати, 1, vb. impf., рїжу, рїжеш *cut*
 Рїздво, -а (Рїздво Христове), п. *Christmas*
 рїк, року, м. *year*
 рїка, -ї, dat. & loc. sg. рїчї, f. *river*
 рїч, рєчі, inst. sg. рїчю, gen. pl. рєчїї, f. *thing*
 до рєчі *by the way*
 рїчка, -я, dat. & loc. sg. -чцї, gen. pl. -чок, f. *river, stream*
 рїчковий вокзал *landing stage*
 рїчний, -а, -є; -ї, adj. *annual*
 рїчниця, -ї, f. *anniversary*
 робити, 2, vb. impf., -блю, -биш, -блять *do, make*

робїтник, -а, м. *worker*
 робота, -я, f. *work*
 родина, -я, f. *family (extended)*
 рожевий, -а, -є; -ї, adj. *rosy, pink*
 розважливий, -а, -є; -ї, adj. *thoughtful, careful*
 розвивати, 1, vb. impf. *develop*
 розгляд, -у, м. *inspection, scrutiny*
 розібратися, 1, vb. pf., -зберүся, -зберїся (в + loc.) *make sense (of), understand*
 розказати, 1, vb. pf., -ажү, -ажеш; imp. -кажї! -кажїть! *tell*
 розклад, -у, м. *timetable*
 розлучитися, 2, vb. pf., (з + inst.) *get divorced (from)*
 розмова, -я, f. *conversation*
 розмовляти, 1, vb. impf. *speak, converse*
 розповідати, 1, vb. impf. *tell, relate, narrate*
 розповідь, -ї, inst. sg. -ддю, f. *account (of events)*
 розпочати, 1, vb. pf., -чнү, -чнєш *begin*
 розраховувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *reckon*
 розраховуватися, 1, vb. impf., -уюся, -уєся *pay, settle up*
 розрахунок, -нку, м. *calculation*
 розробити, 2, vb. pf., -блю, -биш, -блять *work out, draw up*
 розсудливий, -а, -є; -ї, adj. *prudent, sensible*
 розум, -у, м. *reason, mind*
 розуміти, vb. impf., -їю, -їєш *understand*
 розумний, -а, -є; -ї, adj. *intelligent, clever*
 роль, -ї, inst. sg. роллю, f. *role*
 романтичний, -а, -є; -ї, adj. *romantic*
 Росїя, -ї, f. *Russia*
 росїянин, -а, nom. pl. росїяни, gen. pl. росїїн *Russian (m.)*
 росїянка, -я, dat. & loc. sg. -цї, gen. pl. -чок, f. *Russian (f.)*
 рослина, -я, f. *plant*
 рудий, -а, -є; -ї, adj. *red (of hair)*
 рука, -а, dat. & loc. sg. руцї, f. *hand, arm*
 Румунїя, -ї, f. *Romania*

рум'яний, -а, -є; -ї, adj. *ruddy*
 рўчка, -я, dat. & loc. sg. -чцї, gen. pl. -чок, f. *pen*
 ряд, -у, loc. sg. (у)рядү/рїдї, м. *row*
 сад, -у, loc. у садү, м. *garden*
 салат, -у, м. *salad*
 салон, -у, м. *salon*
 сам, emphatic prop. (one)self *саме precisely*
 сáмий, -а, -є; -ї, emphatic adj. *very*
 самостійний, -а, -є; -ї, adj. *self-reliant*
 свєтр, -а, м. *sweater*
 свинина, -я, f. *pork*
 свідчення, -я, п. *evidence*
 свіжий, -а, -є; -ї, adj. *fresh*
 свій, м.; своя, f.; своє, п.; свої, pl. *my, your, his, her, our, their (own)*
 світ, -у, м. *world*
 світовий, -а, -є; -ї, adj. *world (adj.)*
 світлий, -а, -є; -ї, adj. *brigh, light*
 свїчка, -я, dat. & loc. sg. -чцї, gen. pl. -чок, f. *candle*
 своєрїдний, -а, -є; -ї, adj. *original, unique*
 свято, -а, п. *festival*
 святковий, -а, -є; -ї, adj. *festive*
 святкування, -я, п. *celebration*
 святкувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *celebrate*
 себе, reflexive prop., no nom., acc. & gen. себе, dat. & loc. собі, inst. собою *self*
 сезон, -у, м. *season*
 секрет, -у, м. *secret*
 секретар, -я, м. *secretary*
 секунда, -я, f. *second*
 село, -а, gen. pl. сїл, n. *village*
 сємєро, coll. num. *seven*
 сємисотий, -а, -є; -ї, ord. num. *seven hundredth*
 сервєтка, -я, dat. & loc. sg. -цї, gen. pl. -ток, f. *serviette*
 сервіс, -у, м. *service (of crockery)*
 сєрдитися, vb. impf., -джуся, -дишся (на + acc.) *be angry (with)*
 серєда, -ї, f. *Wednesday*
 сєрєдний, -я, -є; -ї, adj. *middle, medium*
 сєрєжка, -я, dat. & loc. sg. -цї, gen. pl. -жок, f. *earring*

серйозний, -а, -е; -і, adj. *serious*
 сёрпень, -ня, m. *August*
 сёрце, -я, gen. pl. сёрдцець or сёрць, n.
heart
 сестра́, -ї, gen. pl. сестре́р, f. *sister*
 сигаре́та, -и, f. *cigarette*
 си́льний, -а, -е; -і, adj. *strong*
 син, -а, m. *son*
 синій, -я, -е; -і, adj. *blue, dark blue*
 сир, -у, m. *cheese*
 сида́ти, 1, vb. impf. *sit down*
 сік, со́ку, loc. sg. у соку́, m. *juice*
 сім, card. num. *seven*
 сімдеся́т, card. num. *seventy*
 сімдеся́тий, -а, -е; -і, ord. num.
seventieth
 сімна́дцятий, -а, -е; -і, ord. num.
seventeenth
 сімна́дцять, card. num. *seventeen*
 сімсо́т, card. num. *seven hundred*
 Сімфе́рополь, -я, m. *Simferopol*
 сім'я́, -ї, f. *family*
 сірий, -а, -е; -і, adj. *grey*
 сісти, 1, vb. pf., сяду́, сядеш *sit down*
 сісти на (+ acc.) *get on (means of transport)*
 січень, -чня, m. *January*
 ска́ржитися, 2, vb. impf. (на + acc.)
complain (of)
 ска́терка, -и, dat. & loc. sg. -рці, gen. pl.
 -ро́к, f. *tablecloth*
 скеля́, -ї, f. *rock, cliff*
 скі́льки? *how many?*
 скла́сти, 1, vb. pf., -аду́, -аде́ш: past
 tense -ав, -ала *put together, form*
 скля́нка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl.
 -но́к, f. *glass (for drinking)*
 ско́ро *soon*
 скучи́ти, 2, vb. pf., (за + inst.) *miss, long for*
 сла́бість, -бості, inst. sg. -бістю, f.
weakness
 слайд, -а, m. *slide (photographic)*
 слід (+ dat.) *ought, should*
 словни́к, -а, m. *dictionary*
 сло́во, -а, gen. pl. слів, n. *word*
 службо́вий, -а, -е; -і, adj. *official*
 служи́ти, 2, vb. impf. *serve*
 слуха́ти, 1, vb. impf. *listen*

слу́шний, -а, -е; -і, adj. *proper, reasonable*
 слюса́р, -я, m. *plumber*
 смагля́вий, -а, -е; -і, adj. *swarthy, tanned*
 сма́жений, -а, -е; -і, adj. *fried*
 смак, -у, m. *taste*
 смачни́й, -а́, -е́; -і́, adj. *tasty*
 смачно́ *it is tasty*
 смерка́ти, 1, vb. impf. (impers.) *get dark*
 сметана́, -и, f. *sour cream*
 сме́ятися, 1, vb. impf., -іюся, -іе́шся
laugh
 смужка́, -и, dat. & loc. sg. -жці, gen. pl.
 -жок, f. *strip*
 сніг, -у, loc. sg. у снігу́, m. *snow*
 сніда́нок, -нку, m. *breakfast*
 собо́р, -у, m. *cathedral*
 со́лдний, -а, -е; -і, adj. *solid*
 соло́дкий, -а, -е; -і, adj. *sweet*
 соля́нка, -и, dat. & loc. sg. -нці, f.
solnyanka (a kind of soup)
 со́нце, -я, n. *sun*
 со́рок, card. num. *forty*
 сороко́вий, -а, -е; -і, ord. num. *fortieth*
 соро́чка, -и, dat. & loc. sg. -чці, gen. pl.
 -чо́к, f. *shirt*
 со́сиска, -и, dat. & loc. sg. -ці, gen. pl.
 -сок, f. *(frankfurter) sausage*
 со́тний, -а, -е; -і, ord. num. *hundredth*
 со́ус, -у, m. *(culinary) sauce*
 сою́з, -у, m. *union*
 спа́льний ваго́н *sleeping car*
 спа́льня, -ї, gen. pl. -лень, f. *bedroom*
 спа́ти, 2, vb. impf., сплю́, спи́ш, спля́ть
sleep
 спе́реду *from the front*
 спере́чатися, 1, vb. impf. *quarrel*
 спе́ціалізува́тися, 1, vb. impf., -ю́ся,
 -е́шся (на + loc.) *specialise (in)*
 спина́ти, 2, vb. pf., *stop (transitive)*
 спина́тися, 2, vb. pf. *stop (intransitive)*
 спита́ти, 1, vb. pf. *ask*
 співпрацо́вати, 1, vb. impf., -ю́, -е́ш
collaborate
 співпра́ця, -ї, f. *collaboration*
 співчува́ти, 1, vb. impf. (+ dat.)
sympathise (with)
 спі́дниця, -ї, f. *skirt*

спі́льний, -а, -е; -і, adj. *joint*
 сподіва́тися, 1, vb. impf. (на + acc.) *hope (for)*
 сподо́бати́ся, 1, vb. pf. (+ dat.) *please*
 споко́й, -кою, m. *calm, peace*
 споко́йний, -а, -е; -і, adj. *calm*
 спо́рт, -у, m. *sport*
 спра́ва, -и, f. *affair, business, matter*
 спра́вді *really, truly*
 спра́вжній, -я, -е; -і, adj. *real, genuine*
 спусти́тися, 2, vb. pf., -у́щуся, -у́стишся
descend, do down
 ста́вати, 1, vb. impf., стаю́, стае́ш
 (+ inst.) *become*
 ста́вити, 2, vb. impf., -влю́, -ви́ш,
 -пля́ть: imp. ста́в(те)! *put, ask (a question)*
 ста́влення, -я, n. (до + gen.) *attitude (towards)*
 ста́нція, -ї, f. *station*
 ста́рий, -а́, -е́; -і́, adj. *old*
 ста́рший, -а, -е; -і, comp. & super. adj.
elder, eldest
 ста́тися, 1, vb. pf., 3rd sg. ста́неться
 (з + inst.) *happen (to)*
 ство́рення, -я, n. *creation*
 створи́ти, 2, vb. pf. *create*
 сте́жити, 2, vb. impf. (за + inst.) *look after*
 сте́ля, -ї, f. *ceiling*
 сті́л, стола́, m. *table*
 сті́лець, -льця́, m. *chair*
 стіна́, -ї, f. *wall*
 сто, card. num. *hundred*
 сто́личний, -а, -е; -і, adj. *capital (adj.)*
 стоми́тися, 2, vb. pf., -млю́ся, -ми́шся,
 -мля́ться *get tired*
 я стоми́вся *I am tired*
 стомле́ний, -а, -е; -і, adj. *tired*
 стосо́вно (+ gen.) *relating to, on the matter of*
 стосуно́к, -нку, m. *relation, attitude*
 сто́яти, 1, vb. impf., -ою́, -о́ш, imp.
 стій(те)! *stand*
 стра́ва, -и, f. *dish, course*
 страхова́ компанія́ *insurance company*
 страхова́ння, -я, n. *insurance*
 стра́шно *terribly*
 стри́маність, -ності, inst. sg. -ністю, f.

reserve
 субо́та, -и, f. *Saturday*
 су́кня, -ї, gen. pl. -ко́нь, f. *dress*
 су́ма, -и, f. *sum*
 су́мка, -и, dat. & loc. sg. -мці, gen. pl.
 -мок, f. *bag*
 су́мнів, -у, m. *doubt*
 су́мний, -а, -е; -і, adj. *sad*
 сумува́ти, 1, vb. impf., -у́ю, -у́єш *be sad*
 суп, -у, m. *soup*
 сусі́д, -а, m. *neighbour (m.)*
 сусі́дка, -и, dat. & loc. sg. -дці, gen. pl.
 -лок, f. *neighbour (f)*
 су́хий, -а́, -е́; -і́, adj. *dry*
 суча́сний, -а, -е; -і, adj. *modern*
 су́ша, -ї, f. *dry land*
 фотогра́фувати, 1, vb. pf., -у́ю, -у́єш
photograph
 схви́лювати, 1, vb. pf., -ю́ю, -ю́єш
move (emotionally)
 схі́д, схо́ду, m. *east*
 схі́дці, -ів, pl. *staircase*
 схо́жий, -а, -е; -і, adj. (на + acc.) *like, similar (to)*
 сьо́годні *today*
 сьо́мий, -а, -е; -і, ord. num. *seventh*
 сю́ди *here, hither*
 сю́рпри́з, -у, m. *surprise*
 та *and*
 табле́тка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl.
 -ток, f. *tablet*
 табле́чка, -и, dat. & loc. sg. -чці, gen.
 ро́ч.чок, f. *notice, board*
 так *yes*
 так і *just precisely*
 так собі! *so-so!*
 такий ж, ... *same*
 такий са́мий, ... *similar*
 такий, -а́, -е́; -і́, adj. *such (a) (in exclamations followed by an adjective)*
 тако́ж *also*
 таксі́, n. indecl. *taxi*
 талани́ти, 2, vb. impf. (impers. + dat.) *be lucky*
 тало́н, -а, m. *ticket (urban transport)*
 там *there*
 тари́лка, -и dat. & loc. sg. -лці, gen. pl.

-лók, f. *plate*
тарілочка, -и, dat. & loc. sg. -чці, gen. pl. -чок, f. *small plate*
тáто, -а, m. *daddy*
твій, m., тво́я, f., тво́є, n.; твої, pl., poss. pron. *your (sg. familiar)*
теж *also*
те́ка, -и, dat. & loc. sg., те́чи, f. *file, folder*
тексти́льний, -а, -е; -и, adj. *textile (adj.)*
телебáчення, -я, n. *television*
телеві́зор, -а, m. *television (set)*
телегра́ма, -и, f. *telegram*
телефо́н, -у, m. *telephone, telephone number*
телефонува́ти, 1, vb. impf., -ýю, -ýеш *phone*
те́мний, -а, -е; -и, adj. *dark*
те́ніс, -у, m. *tennis*
те́плий, -а, -е; -и, adj. *warm*
терміно́вий, -а, -е; -и, adj. *urgent*
терміно́во *urgently*
термоме́тр, -а, m. *thermometer*
техноло́гія, -ї, f. *technology*
ти, pers. pron., acc. & gen. тебé, dat. & loc. тобі, inst. то́бою *you (sg. familiar)*
ти́ждень, -жня, m. *week*
типóвий, -а, -е; -и, adj. *typical*
тíсяча, -і, f., card. num. *thousand*
тíсячний, -а, -е; -и, ord. num. *thousandth*
ти́хий, -а, -е; -и, adj. *quiet, peaceful*
ти́хо *it is quiet*
ті́сний, -á, -é; -ї, adj. *narrow, tight*
ті́стечко, -а, n. *cake*
ті́тка, -и, dat. & loc. sg. -ці, f. *aunt*
ткани́на, -и, f. *cloth, fabric, material*
to that is, those are
то́бто *in other words, i.e.*
товáр, -у, m. *goods*
товари́ство, -а, n. *club, society; folks*
товари́ш, -а, m. *companion, workmate*
товари́шка, -и, dat. & loc. sg. -шці, gen. pl. -шок f. *companion (female)*
товари́шувáти, 1, vb. impf., -ýю, -ýеш *be friends*
тоді́ *then, in that case*
той, m., та, f., те, n.; ті, pl., dem. pron. *that*

то́му *therefore; ago (in time phrases)*
то́му що *because*
тонкий, -á, -é; -ї, adj. *slender, slim*
торгівля, -і, f. *trade*
тост, -у, m. *toast (drinking)*
то́чно *certainly*
то́що *and so on, etc.*
трава́, -ї, f. *grass, herb*
тра́вень, -вня, m. *May*
тра́вма, -и, f. *injury*
травматологі́чний пункт *accident & emergency dept (of a hospital)*
тради́ційний, -а, -е; -и, adj. *traditional*
тради́ція, -ї, f. *tradition*
трамва́й, -áя, m. *tram*
транспóрт, -у, m. *transport*
транспóрте́р, -а, m. *conveyor*
транспóртува́ння, -я, n. *transportation*
тра́питися, 2, vb. pf., 3rd sg. -питься, 3rd pl. -пляться *happen*
тре́ба *(it is) necessary*
тре́тій, -я, -е; -и, ord. num. *third*
три, card. num. *three*
трива́лість, -лості, inst. sg. -лістю *length, duration*
тридцáтий, -а, -е; -и, ord. num. *thirtieth*
тридцáть, card. num. *thirty*
трикі́мв'ятний, -а, -е; -и, adj. *three-roomed*
трина́дцятий, -а, -е; -и, ord. num. *thirteenth*
трина́дцять, card. num. *thirteen*
триста, card. num. *three hundred*
трі́скá, -и, dat. & loc. sg. -сті, f. *cod*
трі́скóвий, -а, -е; -и, adj. *cod (adj.)*
трьо́є, coll. num. *three*
тро́лейбус, -а, m. *trolleybus*
тро́пічний, -а, -е; -и, adj. *tropical*
трьо́шки *a bit, a little*
тро́янда, -и, f. *rose*
трьохсо́тний, -а, -е; -и, ord. num. *three hundredth*
туале́т, -у, m. *toilet*
ту́ди *there, thither*
турбо́та, -и, f. *trouble*
турбува́ти, 1, vb. impf., -ýю, -ýеш *trouble, disturb*
турбува́тися, 1, vb. impf., -ýюся, -ýешся *trouble oneself*

тури́ст, -а, m. *tourist*
ту́т *here*
у (в), prep. (+ acc.) *to, into*
у (в), prep. (+ loc.) *in*
убра́ний (вбра́ний), adj. *dressed*
ува́га, -и, dat. & loc. sg. -зі, f. *attention*
уважа́ти (вважа́ти), 1, vb. impf. *consider*
уве́сь, m.; уса́, f.; усе́, n.; усі, pl. (ввесь, вся, все; всі) *all*
увече́рі (ввече́рі) *in the evening*
уви́йти, 1, vb. pf., -йду́, -йдеш, past tense
-йшов, -йшла *enter, go into*
Уго́рщина, -и, f. *Hungary*
удво́х (вдво́х) *the two of us together*
уде́нь (вде́нь) *in the daytime*
удо́ма (вдо́ма) *at home*
удру́ге (вдру́ге) *for the second time*
уже́ (вже) *already*
уви́з, -во́зу, m. *hill*
уви́мку (взві́мку) *in winter*
указа́ти (вказáти), 1, vb. pf., -ажу́, -ажеш *indicate, point out*
уклю́чити (вклю́чити), 2, vb. pf., (до + gen.) *include (in)*
Украї́на, -и, f. *Ukraine*
украї́нець, -нця, m. *Ukrainian (m.)*
украї́нка, -и, dat. & loc. sg. -ці, f. *Ukrainian (f.)*
украї́нський, -а, -е; -и, adj. *Ukrainian*
улі́тку (влі́тку) *in summer*
умивáти (вмивáти), 1, vb. impf. *wash*
умивáтися (вмивáтися), 1, vb. impf. *wash oneself*
умі́лий, -а, -е; -и, adj. *skilled*
умі́ння, -я, n. *ability*
умі́ти (вмі́ти), 1, vb. impf., -ію, -іеш *be able, know how*
уні́верситéт, -у, m. *university*
уночі́ (вночі́) *at night*
упе́рше *for the first time*
уража́ти (вража́ти), 1, vb. impf. *amaze*
ура́ження, -я, (вра́ження) n. *impression*
ура́нці (вра́нці) *in the morning*
успі́х, -у, m. (usually pl. успі́хів, -ів) *success*
уствáвити (вствáвити), 2, vb. pf., -влю́, -виш, -влять *insert*

уствáляти (вствáляти), 1, vb. impf. *insert*
усти́гнути (всти́гнути), 1, vb. pf., -ну́, -неш *manage, succeed*
учи́тель (вчи́тель), -я, m. *teacher*
учи́телька (вчи́телька), -и dat. & loc. sg. -льці, gen. pl. -льок, f. *teacher (f.)*
учо́ра (вчо́ра) *yesterday*
уявля́ти, 1, vb. impf. (собі́) *imagine (to oneself)*
фа́брика, -и, dat. & loc. sg. -иці, f. *factory*
факс, -у, m. *fax*
фарши́рований, -а, -е; -и, adj. *stuffed*
фах, -у, m. *profession*
фахі́вець, -вця, m. *specialist*
фі́ле, n. indecl. *fillet*
фіна́нси, -ів, pl. *finances*
фіна́нсовий, -а, -е; -и, adj. *financial*
фіна́нсува́ння, -я, n. *financing*
фіолéтовий, -а, -е; -и, adj. *violet (colour)*
фіра́нка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl. -нок, f. *curtain, window-blind*
фі́рма, -и, f. *firm*
фі́рмовий, -а, -е; -и, adj. *firm's*
фо́рма, -и, f. *form, condition*
фортепіа́но, n. indecl. *piano*
фо́то, n. indecl. *photograph*
фотомоде́ль, -і, inst. sg. -деллю, f. *model*
Фран́ція, -ї, f. *France*
францу́женка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl. -нок *Frenchwoman*
францу́з, -а, m. *Frenchman*
фрукт, -а, m. (usually pl. -фрукти, -ів) *fruit*
фрукто́вий, -а, -е; -и, adj. *fruit (adj.)*
фу́же́р, -а, m. *glass (for wine)*
фу́нікуле́р, -а, m. *funicular railway*
функціо́нува́ти, 1, vb. impf., -ýю, -ýеш *function*
футбо́лка, -и, dat. & loc. sg. -пці, gen. pl. -лок, f. *sports shirt*
хай... *may...*
характе́р, -у, m. *character*
хви́лина, -и, f. *minute, moment*
хви́люва́тися, 1, v. impf., -ю́юся, -ю́юся *worry (intransitive), be worried*

хвилястий, -а, -е: -і, adj. wavy
 хвіст, -воста́, m. tail
 хворий, -а, -е; -і, adj. & noun sick; [as noun] patient
 хворіти, vb. impf., -ію, -ієш be ill
 херес, -у, m. sherry
 хлопчик, -а, m. boy
 хмарно it is cloudy
 ходити, 2, vb. impf., -джу́, -диш go (on foot)
 ходімо! let's go!
 хол, -у, m. hall
 холод, -у, m. cold
 холодний, -а, -е; -і, adj. cold
 холодно it is cold
 хотіти, 1, vb. impf., хочу́, хочеш want
 хоча́ although
 хоча́ б even if only
 хто?, interrog. pron., acc. & gen. ко́го, dat. ко́му, inst. ким, loc. ко́му who?
 хто-небудь, indef. pron. anyone, someone
 хтось, indef. pron. acc. & gen. ко́гось, dat. ко́мусь, inst. кимось, loc. ко́мусь (кімось) someone
 художник, -а, m. artist
 художник-модельєр fashion designer
 художній, -я, -е; -і, adj. artistic, art (adj.)
 це this is, there are
 цей, m., ця, f., це, n.; ці, pl., dem. pron. this
 церква, -и, gen. pl. -ків, f. church
 цибуля, -і, f. onion
 цирк, -у, m. circus
 цікавий, -а, -сп -і, adj. interesting
 цікавити, 2, vb. impf., -влю, -виш, -влять interest
 цікавитися, 2, vb. impf., -влюся, -вишся, -вляться be interested in, wonder
 цікавість, -вості, inst. sg. -вістю, f. curiosity
 цілий, -а, -е; -і, adj. whole
 цілувати, 1 vb. impf., -ую, -уєш kiss
 ціна, -ї, f. price
 цінувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш appreciate

цукерка, -и, dat. & loc. sg. -цї, gen. pl. -рок, f. sweet, candy
 цукор, -кру, m. sugar
 чай, -ю, m. tea
 чайна ложка teaspoon
 чарівний, -а́, -е́; -і́, adj. enchanting
 чарка, -и, dat. & loc. sg. -рї, gen. pl. -ро́к, f. glass (for spirits)
 час, -у, m. time
 частина, -и, f. part
 часто often
 чашка, -и, dat. & loc. sg. -шці, gen. pl. -шо́к, f. cup
 чверть, -і, f. quarter
 чек, -а, m. cheque
 чекати, 1, vb. impf. (на + acc.) expect, wait (for)
 червень, -вня, m. June
 червоний, -а, -е; -і, adj. red
 черга, -и, dat. & loc. sg. -рзі, f. queue
 черговий, -а́, -е́; -і́, adj. & n. successive, next; [as noun] person on duty
 через, prep. (+ acc.) via, through, because of
 Чернівці, -їв, pl. Czernowitz
 Чернігів, -гова, m. Chernihiv
 чесно honestly
 чесний, -а -е; -і, adj. honest
 честь, -і, inst. sg. -тю, f. honour
 четвёр, -ргá, m. Thursday
 четверо, coll. num. four
 четвертий, -а, -е; -і, ord. num. fourth
 чи or; whether (word introducing a question)
 чий, -я́, -е́; -ї́? interrog. pron. whose?
 чимось in some way
 число, -а́, n. number, date
 чистий, -а, -е; -і, adj. clean
 читати, 1, vb. impf. read
 човен, -вна, m. boat
 чоловік, -а, m. man, husband
 чоловічий, -а, -е; -і, adj. male
 чому? why?
 чомусь for some reason
 чорний, -а, -е; -і, adj. black
 чорнослив, -у, m. prunes
 чорт, -а, m. devil
 чотири, card. num. four

чотирнадцятий, -а, -е; -і ord. num. fourteenth
 чотирнадцять, card. num. fourteen
 чотіриста, card. num. four hundred
 чотирьохсотий, -а, -е; -і, ord. num. four hundredth
 чудовий, -а, -е; -і, adj. wonderful
 чудово! great! fine!
 чути, 1, vb. impf. hear
 шампанське, -ого, adj. functioning as n. noun champagne
 шановний, -а, -е; -і, adj. esteemed, respected
 шапка, -и, dat. & loc. sg. -пці, gen. pl. -по́к, f. hat
 шатенка, -и dat. & loc. sg. -ці, gen. pl. -нок, f. woman with chestnut hair
 шафа, -и, f. cupboard
 шахи, -ів, pl. chess
 шашлік, -у́, m. kebab
 швидкий, -а́, -е́; -і́, adj. quick, fast
 швидко quickly
 швидший, -а, -е; -і, comp. adj. quicker, faster
 шістьеро, coll. num. six
 шестисотий, -а, -е; -і, ord. num. six hundredth
 широкий, -а, -е; -і, adj. wide, broad
 ширший, -а, -е; -і, comp. adj. wider, broader
 шити, 1, vb. impf. їю, -їєш sew
 шістдесят, card. num. sixty
 шістдесятій, -а, -е; -і, ord. num. sixtieth
 шістнадцятий, -а, -е; -і, ord. num. sixteenth
 шістнадцять, card. num. sixteen
 шістсот, card. num. six hundred
 шість, card. num. six
 шарпéтка, -и dat. & loc. sg. -тці, gen. pl. -ток, f. sock
 шкіра, -и f. skin
 шкіряний, -а́, -е́; -і́, adj. leather (adj.)
 шкода! It's a pity!
 мені шкода I'm sorry
 шоколад, -у, m. chocolate
 шорти, -ів, pl. shorts
 шостий, -а, -е; -і, ord. num. sixth
 Шотландія, -ї, f. Scotland

шпроти́, -ів, pl. sprats
 штамп, -а, m. cancellation stamp
 штани́, -ів, pl. trousers
 штраф, -у, m. fine
 щасливий, -а, -е; -і, adj. happy, fortunate
 щасливо! cheerio!
 щасний, -а, -е; -і, adj. happy, fortunate
 щастити, 2, vb. impf. (impers. + dat.) be lucky
 мені щастить I am in luck
 щастя, -я, n. happiness
 ще yet, still, also, as well
 щирний, -а, -е; -і, adj. sincere
 щиро sincerely
 що?, interr. pron., acc. що, gen. чо́го, dat. чо́му, inst. чим, loc. чо́му what?
 що-небудь, indef. pron. anything, something
 щоб in order to
 щодня every day
 щодо (prep. + gen.) as for, as to
 щойно just
 щокá, -и, dat. & loc. sg. -щоці, gen. pl. -цік, f. cheek
 щоправда indeed
 щось, indef. pron., acc. щось, gen. чо́гось, dat. чо́мусь, inst. чимось, loc. чо́мусь something
 ювелірний, -а, -е; -і, adj. jewellery (adj.)
 юна́к, -а́, m. young man
 юри́ст, -а, m. lawyer
 юшка, -и, dat. & loc. sg. -шці, f. yooshka (a kind of soup)
 я, pers. pron., acc. & gen. менé, dat. & loc. мені, inst. мнóю I
 яблуко, -а, n. apple
 яблучний, -а, -е; -і, adj. apple (adj.)
 ягода, -и, gen. pl. я́гид, f. berry
 язик, -а́, m. tongue
 яйце́, -я́, gen. pl. яéць, n. egg
 як? how?
 як тільки as soon as
 якби́ if
 який, -а́, -е́; -і́, adj. how, what (a)! (in exclamations, followed by adj.)
 який, -а́, -е́; -і́, relative pron. which, that

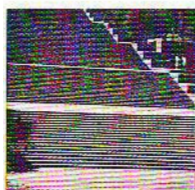
який? interrogative adj. *what kind of?*
 якийсь, -ась, -есь; -ісь, indef. adj. *some kind of*
 якісний, -а, -е; -і adj. *high-quality*
 якість, -кості, inst. sg. -кістю, f. *quality*
 якомога (+ comparative adv.) *as ... as possible*
 якщо *if*
 яловичий, -а, -е; -і, adj. *beef (adj.)*
 Ялта, -и, f. *Yalta*
 японець, -ця, m. *Japanese (m.)*
 Японія, -ї, f. *Japan*
 японка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl. -нок *Japanese (f.)*
 яскравий, -а, -е; -і, adj. *bright*

GRAMMATICAL INDEX

The numbers in bold are the numbers of the units which include the material.

Accusative case **3**
 Adjectives **1, 9, 12, 13**
 Adverbs **2, 11, 14**
all, whole **16**
 Animacy **3**
 Aspect **7, 15**
both **18**
 Comparative of adjectives **13**
 Comparative of adverbs **14**
 Conditional **13**
 Consonant alternations **7, 12**
 Dates **8**
 Dative case **6**
 Demonstrative pronouns **12**
 Diminutives **15**
 Emphatic pronoun **12**
 Exclamations **15**
 Future tense **8, 9**
 Gender **1**
 Genitive case **4**
 Imperative **3, 17**
 Impersonal sentences **14, 15**
 Indefinite pronouns **16**
 Instrumental case **8**
 Interrogative pronouns **1, 16**
 Locative (prepositional) case **3, 7**
 Names **5**
 Negation **1, 5, 16, 18**
 Negative pronouns **16, 18**
 Nominative singular **1**
 Nominative plural **2**
 Numerals **2, 4, 5, 10**
 Passive past participles **16**
 Passive sentences **16**
 Past tense **6**
 Patronymics **5**
 Personal pronouns **1**
 Plural **2, 17**
 Possession **5, 10, 18**
 Possessive pronouns **1, 4**
 Present tense **2, 3, 4**
 Purpose **14**
 Question words **1, 2**
 Reciprocal pronoun **15**
 Reflexive pronouns (свій) **7, (себе) 14**
 Reflexive verbs **5**
 Relative pronouns **4, 16**
 Superlative of adjectives **13**
 Superlative of adverbs **14**
 Surnames **4, 5**
 Telling the time **6, 8**
 Time constructions **6, 7, 8**
 Verbal adverbs **15**
 Verbs of motion **9, 11**
 Vocative case **1, 5, 11**
 Vowel alternations **3, 12**
 Word building **18**
 Word order **2, 4**

teach
yourself

also available in a book/CD package

ukrainian

olena bekh & james dingley

- Do you want to cover the basics then progress fast?
- Do you want to communicate in a range of situations?
- Do you want to learn Ukrainian in depth?

Ukrainian starts with the basics but moves at an energetic pace to give you a good level of understanding, speaking and writing. You will have lots of opportunity to practice the kind of language you will need to be able to communicate with confidence and understand the culture of Ukrainian speakers.

Olena Bekh specializes in teaching Ukrainian to foreigners, and has worked at the International Renaissance Foundation, Kyiv.

James Dingley is Manager of the Language Unit, School of Slavonic and East European Languages, University College London.

- Visit www.books.mcgraw-hill.com to see our complete range of books.

Cover ● © Michael Nicholson/Corbis ● Potemkin Stairs, formerly Odessa Steps, Odessa, Ukraine

the leader in self-learning with more than 300 titles, covering all subjects

be where you want to be with **teach yourself**

US \$16.95 / CAN \$25.95

ISBN 0-07-143427-5

9 780071 434270

5 1695